

Hva er *ditt* pensjonstall?

Årsrapport Storebrand ASA

2012

1954: Akkvisisjonsavdelingen (salgsavdelingen) i Kirkegata 24.

Storebrands historie

1767

Starten på Storebrands historie.

2012

Ny visjon: «Våre kunder anbefaler oss». Innfører seks kundeløfter.

1767–1919: RØTTER

1767
«Den almindelige Brand-Forsikrings-Anstalt» blir opprettet i København.

1814
Etter løsrivelsen fra Danmark blir ordningen videreført og administrasjonen overført til Christiania. Fra 1913 blir ordningen omgjort til et offentlig selskap og får navnet Norges Brannkasse.

1847
4. mai 1847 stifter private interesser «Christiania almindelige Brandforsikrings-Selskab for Varer og Effecter». Selskapet blir omtalt som Storebrand.

1861
Storebrands eiere oppretter Norges første privateide livsforsikringsselskap «Idun».

1867
Skadeforsikringsselskapet Norden etableres som konkurrent til Storebrand.

1917
Livsforsikringsselskapet Norske Folk blir stiftet.

1920–1969: VEKST OG KONSOLIDERING

1923
Storebrand kjøper nesten alle aksjene i Idun. Resten blir med et par unntak overtatt i løpet av 1970-årene.

1925
Storebrand endrer navn fra Christiania almindelige Forsikrings-Aksjeselskap (omdøpt 1915) til Christiania almindelige Forsikrings-Aksjeselskap Storebrand.

Navnet beholdes til 1971.

1936
Storebrand kjøper Europeiske, Norges ledende reiseforsikringsselskap.

1962
Storebrand innleder en ny oppkjøps- og fusjonsbølge ved å overta Norrøna, som hadde fått økonomiske problemer.

1963
Storebrand overtar Norske Fortuna. Brage og Fram fusjonerer og blir landets største livselskap. Storebrand og Idun flytter inn i eget nybygg i det sanerte Vest-Vika. Brage-Fram og Norske Folk følger etter.

1970–1989: GRUPPEDANNELSER

1978
Storebrand endrer logo og innfører «lenken» som et lett gjenkjennelig varemerke. Det formelle navnet på holdingselskapet endres til A/S Storebrand-gruppen.

1983
Nordengruppen og Storebrand-gruppen fusjonerer.

1984
Norske folk og Norges Brannkasse markedsfører seg som én enhet under betegnelsen UNI Forsikring.

1990–1999: KRISE OG FORVANDLING

1990
Storebrand og UNI Forsikring beslutter å fusjonere og får formelt konsesjon i januar 1991.

1992
UNI Storebrand mislykkes i forhandlingene

2012: I Storebrands lokaler på Lysaker sitter alle i åpent landskap. Hovedkommunikasjonen i det 35 000 m² store bygget går via heiser, trapper og gangbroer.

med Skandia om etablering av et norsk-ledet nordisk storselskap.

1996

Selskapet endrer navn til Storebrand ASA og etablerer Storebrand Bank ASA.

1999

Storebrand, Skandia og Pohjola samler sin skadeforsikringsvirksomhet i det nye nordiske svenskregistrerte selskapet «If Skadeförsäkring AB». Storebrand selger seg ut fem år senere.

2000-2011: NYE UTFORDRINGER

2000

Fra september 2000 til februar 2003 er det et kraftig fall i norske og internasjonale aksjemarkeder.

2005

Stortinget vedtar at alle bedrifter skal ha innført tjenestepensjon (OTP) innen 2007. Storebrand møter utfordringen med sitt produkt «Storebrand Folkepensjon».

2006

Storebrand beslutter å gå inn i skadeforsikring igjen.

2007

Storebrand kjøper det svenske pensjons-selskapet SPP av Handelsbanken og danner Nordens ledende livs- og pensjonsforsikringskonsern.

2008

Finanskrisen i USA sprer seg til de globale finansmarkedene og i løpet av 2008 faller New York-børsen (Dow Jones DJIA) med 34 prosent og Oslo Børs med 54 prosent.

2009

Storebrand bekrefter at det har vært ført samtaler om en mulig sammenslåing med Gjensidige. Samtalene ble avsluttet uten resultat.

2010

Storebrand kommer godt ut av finanskrisen. Det jobbes hardt med å forberede både ansatte og kunder på den nye pensjonsreformen, som trer i kraft 1. januar 2011.

Storebrand får stor oppmerksomhet for sitt nye energieffektive hovedkontor. Bygget vant blant annet City-prisen i 2010, en prestisjetung anerkjennelse i eiendomsbransjen. Hovedkontoret blir sertifisert som Miljøfyrtårn.

2011

En ny konsernorganisering tilrettelegger for at det skal bli enklere å være kunde i Storebrand.

Gjeldskrise og usikkerhet i eurosonen skaper stor frykt og turbulens i finansmarkedet. Storebrands årsresultater preges av disse urolighetene.

2012: VÅRE KUNDER ANBEFALER OSS

I januar lanserer Storebrand sin nye visjon: "Våre kunder anbefaler oss". I tillegg lanseres seks kundeløfter, ny posisjon og justerte kjerneverdier.

Storebrands konsernsjef gjennom 12 år, Idar Kreutzer, fratrer for å bli ny administrerende direktør i FNO. Odd Arild Grefstad konstitueres som konsernsjef i Storebrand og blir siden fast ansatt i stillingen.

I løpet av høsten får vi to nye eksterne konserndirektører. Heidi Skaaret har ansvar for Stab og Forretningsstøtte og Robin Kamark for Salg, Marked og Forretningsutvikling.

2012 kan oppsummeres med ordene kapitaleffektivisering, kostnadsreduksjoner, kundeorientering og kommersialisering. Tiltakene skal sikre at konsernet skaper verdier både for kunder, medarbeidere og aksjonærer.

Innhold

OM STOREBRAND

Nøkkeltall	2
Storebrands historie	3
Hva er ditt pensjonstall?	5
Kort fortalt	6
Viktige hendelser	7
Pensjonsmarkedet i endring - intervju med konsernsjefen	8
Ny tjenestepensjon i privat sektor	11
Visjon og verdier	12
Virksomhetsområder	14
Bærekraft	16
Bærekraftige investeringer	17
Bærekraft i praksis	18
Mikrofinans	19
Bærekraftige investeringer - våre kunder anbefaler oss	20
Kundeløfter	21
Aksjonærforhold	22

ÅRSBERETNING OG VIRKSOMHETSSTYRING

Årsberetning	24
Eierstyring og selskapsledelse	50
Ledelsen	58
Styret	60
Styrings- og kontrollorgan	62

REGNSKAP OG NOTER

Innhold regnskap og noter	65
STOREBRAND KONSERN	
Resultatregnskap	66
Totalresultat	67
Balanse	68
Egenkapitalavstemming	70
Kontantstrømpstilling	72
Noter	74
STOREBRAND ASA	
Resultatregnskap	142
Balanse	143
Kontantstrømpstilling	144
Noter	145
Erklæring fra styret og administrerende direktør	
Revisjonsberetning	158
Kontrollkomitéens og representantskapets uttalelse	160
Revisors uttalelse - bærekraft	
Scorecard for bærekraft	162
Ord og uttrykk	
Selskapene i Storebrand-konsernet	168

Nøkkeltall

NOK MILL.	2012	2011	2010	2009	2008
Konsernresultat før amortisering og skatt ¹	1 960	1 279	1 612	1 245	1 310
Storebrand Livsforsikring	652	481	783	759	348
SPP	803	291	410	487	831
Kapitalforvaltning	144	293	333	240	218
Bank	238	213	162	63	68
Forsikring	402	281	155	-49	0
Øvrig virksomhet	-279	-278	-231	-255	-155

Egenkapitalavkastning ²	8 %	6 %	11 %	8 %	-9 %
Solvensmargin	162 %	161 %	164 %	170 %	160 %
Forvaltningskapital	420 182	401 442	390 414	366 159	372 212
Egenkapital	19 936	18 777	18 417	17 217	16 158
Resultat per ordinære aksje (kroner)	2,25	1,51	3,30	2,08	-5,01
Utbytte per ordinære aksje (kroner)	0,00	0,00	1,10	0,00	0,00

1) Tall for 2010 og 2011 er omarbeidet på bakgrunn av tilpasninger i konsernstrukturen.

2) Justert for nedskrivning og amortisering av immatrielle eiendeler, etter skatt.

3,4 %

Sykefraværet i Storebrand-konsernet var 3,4 prosent i 2012, en reduksjon på 0,4 prosent fra 2011.

Ved utgangen av 2012 var det 2 250 ansatte i Storebrand. Dette tilsvarer en økning på 1 prosent fra 2011.

14.

Storebrand kvalifiserte seg for 14. år på rad til Dow Jones Sustainability Index.

Samtlige investeringer i Storebrands fond og porteføljer vurderes kontinuerlig i henhold til våre kriterier for bærekraft.

Hva er ditt pensjonstall?

Den enkeltes ansvar for å spare til pensjon har økt de siste årene. For deg som person og for bedriftene innebærer det høyere krav til kunnskap om sparing og økonomi. Men også krav til bransjen om å beskrive sparing til pensjon enklere slik at alle kan forstå.

Ditt pensjonstall er summen av de pengene du skal leve av når du blir pensjonist – og som skal fordeles over

flere år. Endringer i det norske pensjonssystemet gjør at du nå får større ansvar for ditt pensjonstall. Valgene du tar gjennom livet påvirker hvor stort ditt pensjonstall er den dagen du slutter å jobbe.

Vet du hva du får i pensjon og gjør du noe for å påvirke *ditt pensjonstall*?

Finn ditt pensjonstall på storebrand.no i dag.

Kort fortalt

Storebrand-konsernet består av forretningsområdene liv og pensjon, kapitalforvaltning, bank og forsikring. Konsernet har hovedkontor på Lysaker, og i tillegg er det etablert livs- forsikrings-, kapitalforvaltnings- og helseforsikringsvirksomhet i Sverige. Storebrand-konsernet er Nordens ledende tilbyder av livsforsikring og pensjon og leverer et helhetlig produktspekter til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet.

HISTORIE

Storebrands historie går tilbake til 1767. Selskapet har levert tjenestepensjon til norske arbeidstakere siden 1917, samme år som Storebrands heleide datterselskap SPP ble etablert i Sverige. Storebrand Bank ASA ble etablert i 1996, og i 2006 ble skadeforsikring relansert som et tilbud til personkundene og utvalgte deler av bedriftsmarkedet.

MEDARBEIDERE

Ved utgangen av 2012 var det 2 250 ansatte i konsernet, mot 2 221 ved årets begynnelse. Av disse er 51 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 41 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 9 år. Alle medarbeidere i Storebrand er likeverdige, uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, trosbekjennelse, kulturell bakgrunn og seksuell orientering.

KUNDER

1,8 millioner personer har et kundeforhold til Storebrand. Vår visjon er at vi skal betjene dem så bra at «Våre kunder anbefaler oss».

Ambisjon: Storebrand er best på sparing til pensjon. Våre viktigste kunder er ansatte og tidligere i ansatte i bedrifter som har pensjon i Storebrand. Gjennom markeds- og kundekonsepser leverer vi bærekraftige løsninger tilpasset kundenes livssituasjon.

Viktige hendelser i 2012

100 000

Storebrand får helseforsikringskunde nummer 100 000.

Styret i Storebrand ASA utnevner Odd Arild Grefstad til ny konsernsjef i Storebrand.

Trippel Smart

Bærekraftfondet Storebrand Trippel Smart ble lansert 1. oktober. Fondet får god mottagelse i markedet.

Storebrands barneforsikringskunder får bekreftet at de har kjøpt Norges beste barneforsikring (kåret av Norsk Familieøkonomi).

1. kvartal

NY VISJON OG KUNDELØFTER

Storebrand innledet 2012 med å lansere ny visjon; "Våre kunder anbefaler oss" og seks kundeløfter.

BÆREKRAFT – TRYGGHET FOR KUNDENE

Storebrand blir igjen kvalifisert til de viktige bærekraftindeksene Dow Jones Sustainability Index og Global 100.

FRIPOLISER MED INVESTERINGSVALG

Et lovforslag fra Banklovkomisjonen foreslår å åpne for frivillig investeringsvalg for fripoliser. Kundene skal selv kunne velge hvordan de ønsker at pensjonsmidlene i fripolisen skal forvaltes.

NY KOMMUNIKASJONSPLATTFORM

Vi forener visjon, kjerneverdier og kundeløfter med å innføre en ny kommunikasjonsplattform for konsernet. Den forteller oss hvordan vi best skal kommunisere med våre kunder på en enkel og forståelig måte.

3. kvartal

NY KONSERNISJEF

Styret i Storebrand ASA utnevner Odd Arild Grefstad til ny konsernsjef i Storebrand. Grefstad har arbeidet i Storebrand siden 1994 og vært medlem av konsernledelsen siden 2002. Grefstad var CFO fra 2002 til 2011, og administrerende direktør i Storebrand Livsforsikring AS fra 2011 til han ble konstituert som konsernsjef 1. juni 2012.

STYRKET KONSERNLEDELSE

Storebrand står foran en spennende periode hvor nye produktregler gir økt dynamikk i markedet og økte krav til effektiv drift. Derfor styrkes konsernledelsen med fire personer. Inn i konsernledelsen kommer adm. dir. for Storebrand Livsforsikring AS Geir Holmgren og adm. dir. for Storebrand Bank ASA Truls Nergaard. I tillegg blir Robin Kamark ansatt som ny konserndirektør for Salg, marked og forretningsutvikling og Heidi Skaaret som ny konserndirektør for Stab og forretningsstøtte.

KOSTNADSPROGRAM

Storebrand lanserer et omfattende kostnadsprogram for blant annet å forbedre sin operasjonelle gjennomføringsevne.

2. kvartal

KUNDEDRETVET FORBEDRING

Storebrand innfører Netto Lojalitetsscore (NPS) som styringsverktøy. NPS er bare ett av flere tiltak som viser hvordan vi i Storebrand arbeider målrettet med vår visjon.

IDAR KREUTZER FRATRER

Idar Kreutzer fratrer som konsernsjef i Storebrand og blir ny administrerende direktør i FNO.

E-LÆRINGSKURS I KLAGEBEHANDLING

Kurset handler om hvordan vi møter kundene våre på en god måte, også når de ikke er fornøyde. Ved å ta kundenes tilbakemeldinger på alvor kan vi få færre klager og mer fornøyde kunder.

MORGENDAGENS TJENESTEPENSJONSPRODUKTER

Banklovkomisjonen foreslo i juni et sett nye produktregler for privat tjenstepensjon tilpasset den nye folketrygden. Forslagene gir stor fleksibilitet i utforming av ordningene og de skattemessige rammene gir rom for gode pensjonsordninger for de ansatte.

4. kvartal

TRIPPEL SMART

Bærekraftfondet Storebrand Trippel Smart ble lansert 1. oktober. Fondet får god mottagelse i markedet.

SPAR FOR LIVET

I kampanjen Spar for livet lanserte vi Ditt pensjonstall. Ideen bak Ditt pensjonstall er å introdusere noe helt nytt og kundeorientert innenfor pensjon. Samtidig lanserte vi en ny pensjonskalkulator som på en enkel måte viser hva man kan forvente å få i pensjon, hva man ønsker seg i pensjon, samt månedlig sparesum for å oppnå ønsket pensjon. Vi viser også konkrete sparealternativer. Kalkulatoren er tilpasset både mobil og lesebrett.

STOREBRAND HELSEFORSIKRING

Storebrand får helseforsikringskunde nummer 100 000.

UT AV OFFENTLIG SEKTOR

Styret i Storebrand Livsforsikring AS vedtok å avvikle ytelsespensjon mot offentlig sektor i Norge. Beslutningen omfatter forsikrede pensjonsløsninger i både kommuner og offentlige virksomheter.

NORGES BESTE BARNEFORSIKRING

Storebrands barneforsikringskunder får bekreftet at de har kjøpt Norges beste barneforsikring (kåret av Norsk Familieøkonomi).

Pensjonsmarkedet i endring

Odd Arild Grefstad overtok roret i Storebrandkonsernet sommeren 2012, i året som kan beskrives som en brytningstid for livsforsikringsbransjen. Store endringer i selskapenes rammebetingelser og et stadig mer individorientert marked stiller store krav til endring.

NYE RAMMEBETINGELSER

Vi ser nå konturene av fremtidens pensjonssystem i privat sektor. Hvilke utfordringer står bransjen overfor de neste årene?

- Ny pensjonsopptjening i privat sektor vil basere seg på årlig sparing og vil i stor grad være innskuddsbasert. En utfordring er å synliggjøre verdien av pensjonsordningen som det viktigste ansattgodet ved siden av lønn på en arbeidsplass. Vi må bidra til å synliggjøre for de ansatte i bedriftene at de innskuddsbaserte ordningene, med gode sparesatser, er et fullverdig alternativ til de gamle ytelsesbaserte, som uansett fases ut. Med vesentlig høyere maksimale sparesatser, og en langsiktig forvaltning med en betydelig aksjeandel, mener jeg de nye ordningene vil matche de gamle. Løser vi denne utfordringen, vil bedriftene prioritere gode pensjonsordninger også i fremtiden.

Livselskapene vil forøvrig ha utfordringer knyttet til de garanterte ordningene, som nå gradvis fases ut. Lave renter og økende levealder, kombinert med innføringen av Solvens II, gjør disse produktene kapitalkrevende og lite lønnsomme.

Solvens II har bransjen jobbet med i flere år. Kan du kort forklare hva det er?

- Solvens II er et nytt europeisk soliditetsregelverk for livsforsikrings-selskaper. Reglene er ment å sikre at livselskapene har tilstrekkelig kapital til å tåle en 200 års bølge i markedet. Mye

kapital må f.eks. stilles bak en aksjeinvestering, mens en statsobligasjon vurderes som risikofri. Det nye regelverket reduserer livselskapenes mulighet til å ta risiko, også fordi det kreves vesentlig mer egenkapital bak hver krone med årlig rentegaranti. Lavere risiko betyr lavere aksjeandel og lavere forventet avkastning til kunder med garanterte ordninger.

Det er ennå uklart når innføringen av Solvens II vil skje.

Hva gjør Storebrand for å tilpasse seg disse utfordringene?

- For det første satser vi hardt på å ligge i forkant i å utvikle de beste innskuddsbaserte løsningene for kundene våre. Vi har for eksempel nylig lansert en livsløpsallokering på innskuddspensjon både i Sverige og Norge, der aksjeandelen fastsettes etter den enkeltes alder. Dette vil kunne gi kundene en høyere forventet pensjon, kombinert med en god sikring mot pensjoneringsstidspunktet.

For det andre har vi gode systemer for å forvalte garantiporteføljene. Den dynamiske risikostyringen sikrer at risikoen tilpasses bufferkapitalen fortløpende. Det innebærer at vi har redusert risikoen i de garanterte porteføljene, noe som gir mindre svingninger og lavere fremtidig kapitalkrav.

For det tredje satser vi offensivt i personmarkedet. Arbeidstagerne med tjenestepensjoner i Storebrand er definert som våre viktigste kunder. Storebrand skal være best på sparing til pensjon, og har i tillegg gode løsninger innenfor forsikring og bank.

Et annet tiltak er kostnadseffektivitet, som er svært viktig for fremtidig kapital-effektivisering. Sommeren 2012 lanserte vi et kostnadsprogram med målsetning om å spare minst 400 millioner kroner innen 2014. Vi ligger godt an til å nå dette målet.

En stor del av kostnadskuttene skal tas gjennom nedbemanning. Anslagvis 300 ansatte skal bort i Norge og Sverige. Slike prosesser er aldri enkle. I hvilken grad påvirker dette det daglige arbeidet og

stemningen i selskapet?

- Det er utvilsomt en krevende situasjon, men jeg oppfatter at det er stor forståelse blant ansatte og tillitsvalgte for behovet for endringer. Det er aldri enkelt når enkeltpersoner blir rammet. Vi har imidlertid gode prosesser, kompensasjonsordninger og en åpen dialog. Samtidig forsøker vi å løse mest mulig gjennom frivillige løsninger og en restriktiv ansettelsespolitikk.

Storebrand avvirket ytelsespensjon i offentlig sektor i Norge mot slutten av 2012. Er det ikke et nederlag å trekke seg ut av et marked som tidligere har vært et satsningsområde?

- Nei, det er lønnsomheten som bestemmer. Markedet for offentlig pensjon har aldri åpnet seg slik vi hadde håpet på. Det har tilnærmet vært et monopol hele veien. Når vi samtidig ser en så stor treghet i flyttemarkedet, høy kapitalbinding og liten fremdrift i overgangen til nye pensjonsløsninger, kan vi ikke forsvare å være i markedet for ytelsespensjon i offentlig sektor. Vi har hatt for lav lønnsomhet i forhold til kapitalen som bindes. Lønnsomheten vil svekkes enda mer med Solvens II. Når det er sagt: Vi trekker oss ikke ut av offentlig pensjon. Vi mener den beste løsningen for svært mange offentlige kunder er pensjonskasseløsninger. Her satser vi for fullt!

Er tiltakene tilstrekkelig for å opprettholde marginene og overskuddet i en slik verden?

- Det er vanskelig å snakke om marginer og overskudd uten å snakke om kapital. De nye produktene vil isolert sett ha lavere marginer enn de gamle, men har mye lavere kapitalbinding på grunn av bortfall av garantier. Dette må sees i sammenheng.

FRA YTELSE TIL INNSKUDD

I 2014 planlegges den nye tjenestepensjonsloven å tre i kraft. Hva betyr dette for kundene, og hva gjør Storebrand for å tilpasse seg?

- Banklovkommisjonen fremmet i januar 2013 forslag om fleksible overgangsregler fra ytelsesordninger til innskuddsbaserte

**Vi vil gjøre pensjon enkelt.
Tre tall er viktige å få
oversikt over når du skal
sikre deg god pensjon:**

**Hvor mye vil du få i pensjon?
Hvor mye tror du at du trenger?
Hvor stor er differansen?**

ordninger. Vesentlig økte maksimalsatser for dagens innskuddsordninger er foreslått. Satsene er så høye at de matcher gode ytelsesordninger. Det er positivt for kundene. Bedriftskundene må sette seg inn i de nye ordningene, og Storebrand skal hjelpe dem.

Vi sikrer at vi har markedets beste, enkleste og mest kostnadseffektive løsninger innenfor innskuddsbaserte pensjoner. Dette kan være dagens innskuddspensjon og utvalgte varianter innen rammen av de nye hybridproduktene. Samtidig jobber vi mye med å forstå hva kundene ønsker å lage det de vil ha. Vi drar gode vekslere på vår virksomhet i Sverige, som er har jobbet lenge med innskuddsbaserte pensjonsprodukter.

Det skjer store endringer i pensjonsmarkedet de nærmeste årene. Hvordan ser dette markedet om ti år?

- Om ti år tror jeg all sparing til pensjon foregår i innskuddsbaserte løsninger, hvor gode risikodekninger fortsatt er en del av pakken. Det vil være flere individuelle valg med tanke på fondsutvalg, utbetalingsprofil og lignende. Folketrygden vil gradvis bli en mindre andel av den totale pensjonen. Tjenestepensjon vil bli relativt sett viktigere. Det vil bli større behov for privat pensjonsparing. Dermed tror jeg det vil bli økt oppmerksomhet rundt skattemotivert privat pensjonssparing.

Ett av Storebrands kundeløfter er "Alle våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige". På hvilken måte er bærekraft relevant for Storebrand og for kundene?

-Vi er en langsiktig virksomhet. Fra vi mottar den første innbetalingen fra en kunde til vi utbetaler den siste, kan det gå 70-80 år. Vi er opptatt av hvordan verden ser ut om noen generasjoner. I fjor tok vi derfor ett skritt videre og integrert bærekraftparametere i samtlige investeringsbeslutninger i konsernet. Vi lanserte et nytt globalt bærekraftfond, som har fått stor oppmerksomhet. Her benytter vi vår kompetanse til å plukke ut de mest bærekraftige bedriftene, og ikke bare luke ut de som bryter med vår bærekraftstandard.

Hvor pengene investeres bryr stadig flere kunder seg om.

Arbeidet med bærekraft gir dessuten intern motivasjon. Jeg er stolt av at vi har vært med på å utarbeide Principles for Sustainable Insurance, PSI, som ble lansert på FNs konferanse om bærekraftig utvikling sommeren 2012. Noen år før var vi med på forarbeidene til FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, PRI, som har fått massiv oppslutning. Vi er også tilsluttet FNs Global Compact.

FINN DITT PENJONSTALL

Storebrand har de siste månedene hatt store reklamekampanjer i aviser, på nett og tv, hvor man oppfordrer folk til å sjekke sitt pensjonstall. Helt konkret - hva ligger i disse tallene?

- Vi vil gjøre pensjon enkelt. Tre tall er viktige å få oversikt over når du skal sikre deg en god pensjon: Hvor mye vil du få i pensjon? Hvor mye tror du at du trenger? Hvor stor er differansen? Vi kan gi deg god oversikt over hva du kommer til å få, og kan hjelpe deg på veien med hvor mye du trenger. For mange er det overraskende hvor lite som skal til av månedlig sparing for å få en god tilleggspensjon, såfremt du starter i rett tid. Vi har derfor laget en forenklet pensjonskalkulator som gir deg disse tallene. Over 460 000 nordmenn har allerede vært inne på storebrand.no for å sjekke sine pensjonstall - det viser stor interesse!

Storebrands visjon er "Våre kunder anbefaler oss". Hva gjør konsernet for å nå dette målet?

- Vi lever av tillit. Med riktig fokus vil vi få mer lojale kunder som kjøper flere produkter og aktivt anbefaler oss til sine venner, kolleger og familie. Stikkord er kunden i fokus, forenkling, kundedrevet forbedring og helhetlig kundebehandling.

Vi jobber målrettet for å innfri seks konkrete kundeløfter. Spesielt liker jeg løftet "Vi kontakter deg når endring hos oss kan lønne seg for deg". Vi tar for eksempel kontakt med kunder som har fastrenteinnskudd og tilbyr dem forlenget avtalen når perioden utløper.

Lanseringen av fripoliser med investeringsvalg er en syretest på om vi mener noe med vår nye kunderettede visjon. Vi mener de fleste kunder, særlig de unge, vil være tjent med å bytte til investeringsvalg og dermed få høyere aksjeeksponering. Ikke alle bør bytte bort garantien. Vi skal gi råd som passer den enkelte.

STERKE RESULTATER I 2012

Hvordan vil du beskrive Storebrands finansielle resultater for 2012?

- Resultatene er tilfredsstillende i et krevende marked. Vi hadde en positiv resultatutvikling i alle forretningsområdene, med unntak av Kapitalforvaltning, som er påvirket av en reallokering fra aksje- til renteinvesteringer. Resultatet er også preget av engangskostnader på knappe 200 millioner kroner til omstilling og avvikling av virksomhet. Kostnadsprogrammet fortsetter med uforminskert styrke i 2013. Kundebufferne er økt til 16,3 milliarder i Storebrand Livsforsikring, hvorav 4,3 milliarder er avsatt til langt liv.

Hvilke deler av resultatet er du mest og minst fornøyd med?

- Jeg er mest fornøyd med at avkastningen til våre pensjons- og fondskunder var svært konkurransedyktig i fjor. Storebrand Kapitalforvaltning leverte en meravkastning til kundene - avkastning høyere enn referanseindeksene - på 2,6 milliarder kroner i 2012. Ser vi på avkastningen til våre norske innskuddspensjonskunder var denne også god. Vår vanligste innskuddsprofil, balansert Pensjon, ga 11,6 prosent avkastning i 2012. Det er helt i tetsjiktet. Jeg vil også trekke frem salget i det norske bedriftsmarkedet, med en bokført netto flytting til Storebrand på 525 millioner kroner. Vi ser også at kundetilfredsheten og salget av privatprodukter har økt gjennom 2012. Imidlertid har vi høye ambisjoner for våre konsepter i personmarkedet, og vi planlegger for å levere enda bedre resultater neste år.

Odd Arild Grefstad
Konsernsjef, Storebrand

Ny tjenstepensjon i privat sektor

I løpet av 2013 vil ca. 1 million fripolisekunder i Norge selv kunne velge hvordan pengene i fripolisen skal forvaltes. Dette vil for mange bety muligheter for høyere pensjon.

Pensjonssystemet er i endring. Banklovkommissjonen har det siste året lagt frem forslag til ny lov for tjenstepensjoner, samt overgangsregler for dagens ytelsesordninger. Ny pensjonsopptjening i privat sektor vil basere seg på årlig sparing og vil i stor grad være innskuddsbasert. De nye reglene vil gjelde tidligst fra 1. januar 2014.

NYE TJENESTEPENSJONSPRODUKTER

Banklovkommissjonen har foreslått to hovedmodeller for tjenstepensjon; standard- og grunnmodell. Felles for begge modellene er:

- Alleårsopptjening.
- Årspremiene fastsettes i prosent av arbeidstakers lønn. Maksimalrammer på 7-8 prosent for inntekt under 7,1 G og 25-26 prosent for inntekt mellom 7,1 og 12 G.
- Dødelighetsarv.

- Årlig nullgaranti. Det er likevel mulighet til å avtale investeringsvalg, hvor denne garantien ikke gjelder.
 - Levealdersjustering av pensjonsytelsene gjennom delingstall.
- Det foreslås økte maksimalsatser for dagens innskuddspensjonsordninger, på samme nivå som for grunnmodellen.

OVERGANGSPERIODE PÅ TRE ÅR

Banklovkommissjonen legger opp til fleksible overgangsregler for bedrifter som i dag har ytelsespensjon. Ny opptjening av pensjon vil i fremtiden foregå enten i de nye tjenstepensjonsproduktene eller i dagens innskuddspensjonsordninger. Banklovkommissjonen foreslår at bedriftene får en overgangsperiode på tre år for å tilpasse dagens ytelsespensjoner til de nye tjenstepensjonsproduktene.

Det foreslås at allerede opptjent ytelsespensjon kan videreføres innenfor de nye tjenstepensjonsordningene. Pensjonsrettigheter som kundene har tjent opp er grunnlovsbeskyttet og endres ikke. Kundene vil etter hvert få mulighet til å gjøre investeringsvalg for det som er tjent opp i deres ytelsesordning. Den nye tjenstepensjonsloven vil tidligst tre i kraft fra 1. januar 2014.

YTELSESPENSJON KAN VIDEREFØRES FOR ENKELTE GRUPPER

Det åpnes for at dagens ytelsespensjoner kan bli videreført for medlemmer i pensjonsordningene som er født i 1962 eller tidligere. Innbetalingene til disse ytelsesordningene vil bli basert på nye dødelighetstariffer. Siden flere enn før lever lenger, vil dette medføre høyere innbetalinger enn i dag.

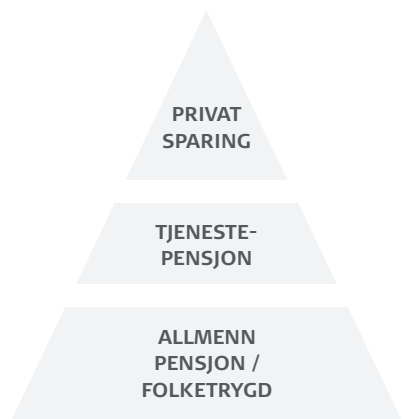
FRIPOLISER BLIR PENSJONSBEVIS

Fripoliser foreslås omgjort til pensjonsbevis når de nye reglene innføres. Mens fripolisekundene i dag mottar en årlig rentegaranti på pensjonsbeholdningen, foreslår Banklovkommissjonen at det er pensjonsytelsen på utbetalingstidspunktet som skal garanteres. Pensjonsbeholdningene skal være tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene på utbetalingstidspunktet.

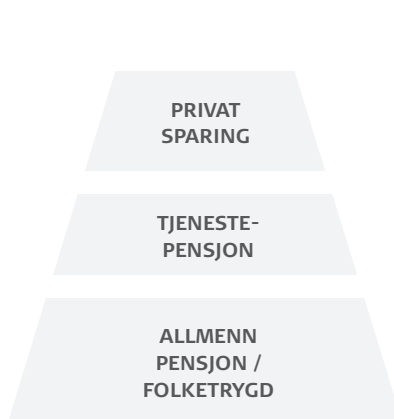
I løpet av 2013 vil det trolig åpnes for at kundene selv kan bestemme hvordan pensjonskapitalen fra fripoliser investeres. Storebrand mener dette kan gi kundene en høyere forventet pensjon, særlig for unge personer som har flere tiår igjen til pensjon.

BEHOVET FOR PRIVAT SPARING ØKER

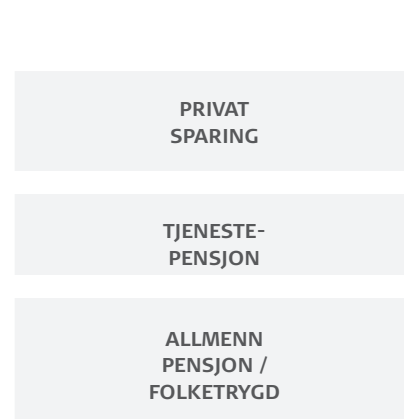
TRADISJONELL PENSJONSSPARING
40-tallister

DAGENS PENSJONSSPARING
80-tallister

FREMVIDENS PENSJONSSPARING

Vår visjon:

(Visjon: Forestilling om noe fremtidig, drøm en strekker seg mot.
Ha visjoner om noe stort.)

Våre kunder anbefaler oss

Verdier:

(Verdi: Emosjonell egenskap som følges i organisasjonens fremferd.
Skal gjenspeile organisasjonens kultur og prioriteringer.)

Til å stole på
Enkelt for kunden
Fremtidsrettet

Virksomhetsområder

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

16 MILLIARDER KRONER I PREMIEINTEKTER

Storebrand Livsforsikring er en ledende pensjonsleverandør i det norske markedet og tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenestepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Storebrand Livsforsikring har som ambisjon å være Norges mest kundeorienterte livsforsikringselskap ved å tilby kundene de mest attraktive produktene og den beste rådgivningen og kundebeijingen. Storebrand Livsforsikring har høy kundetilfredshet i bedriftsmarkedet (Norsk Kundebarometer), noe som sammen med sterk kundevekst har bidratt til å befeste selskapets posisjon som ledende pensjonsleverandør i Norge.

NØKKELTALL (NOK MILL.)	2012	2011	2010
Resultat før amortisering og skatt	652	481	783
Premieinntekter	16 163	15 288	15 174
Solvensmargin	162 %	161 %	164 %
Midler til forvaltning	230 000	213 000	212 000
Tilleggsavsetninger	5 746	5 442	5 439

Alle tall er inkludert BenCo.

SPP

FONDSFORSIKRING FORTSETTER Å VOKSE

SPP tilbyr pensjons- og forsikringsløsninger, samt rådgivning til foretak og deres ansatte i den konkurranseutsatte delen av det svenske tjenestepensjonsmarkedet. SPP tilbyr også privat pensjonssparing, samt syke- og helseforsikringer. Selskapet leverer kvalifiserte konsulenttjenester innenfor tjenestepensjon og forsikringer for foretak og offentlige virksomheter.

NØKKELTALL (NOK MILL.)	2012	2011	2010
Resultat før amortisering og skatt	803	291	410
Premieinntekter	6 122	6 265	6 418
Solvensmargin SPP Liv Fondforsikring AB	221 %	188 %	146 %
Solvensmargin SPP Livforsikring AB	222 %	169 %	263 %
Midler til forvaltning	114 586	110 000	124 000
Vilkorad återbäring	8 626	7 417	8 504

Alle tall er eksklusiv BenCo, bortsett fra solvensmarginen for 2010.

KAPITALFORVALTNING

442 MILLIARDER KRONER TIL FORVALTNING

Storebrands kapitalforvaltningsvirksomhet omfatter selskapene Storebrand Kapitalforvaltning AS, Storebrand Fondene AS, SPP Fonder AB, Storebrand Eiendom AS og Storebrand Realinvestering AS. All forvaltning har en garantert bærekraftig profil. Virksomheten forvalter pensjonsmidlene til Storebrand Livsforsikring og SPP Liv. Storebrand tilbyr også et bredt utvalg verdipapirfond til personkunder og institusjoner under merkenavnene Delphi, Storebrand og SPP Fonder. Storebrand Eiendom AS er et av Norges største eiendomsselskap.

NØKKELTALL (NOK MILL.)	2012	2011	2010
Resultat før amortisering og skatt	144	293	333
Kostnader/inntekter ¹	82 %	63 %	61 %
Midler til forvaltning	442 162	413 950	406 922

1) Kostnader/inntekter 2012 er høy pga. kostnader til omstilling på 52 NOK mill. i 3. kvartal.

STOREBRAND FORSIKRING

VEKST I ET KONKURRANSEUTSATT MARKED

Forretningsområdet Forsikring har ansvaret for konsernets ettårige risikoprodukter. Det omfatter skade- og helseforsikring, samt person- og personalrisiko². Gjennom kostnadseffektiv distribusjon og kundevennlige nettløsninger tilbyr enheten behandlingsforsikring i det norske- og svenske bedrifts- og privatmarkedet, skadeforsikrings- og personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet og personalforsikring i det norske bedriftsmarkedet.

2) Helseforsikring er 50 prosent eid av Storebrand ASA og Munich Re.

NØKKELTALL (NOK MILL.)	2012	2011	2010
Resultat før amortisering og skatt	402	281	155
Combined ratio	87 %	91 %	98 %
Bestandspremie	2 337	2 094	1 969

STOREBRAND BANK

LEDENDE NISJEBANK

Storebrand Bank har som ambisjon å etablere seg som Norges ledende direktebank til personmarkedet, og er i tillegg en ledende tilbyder av rådgivning, transaksjonstjenester og finansiering til bedriftskunder innenfor næringseiendom. Storebrand Bank har en forvaltningskapital på 41 milliarder kroner.

NØKKELTALL (NOK MILL.)	2012	2011	2010
Resultat før amortisering og skatt	238	213	162
Brutto utlån	35 446	33 475	34 460
Netto rentemargin	1,25 %	1,13 %	1,10 %

Tallene er eksklusiv resultat for solgt/avviklet virksomhet (Ring Eiendomsmegling).

Bærekraft

En bærekraftig utvikling skal ivareta den nåværende generasjons behov, uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner til å tilfredsstillere sine behov. For Storebrand handler bærekraft om kundenes trygghet og egen langsiktighet. Som leverandør av sparing til pensjon er det viktig at vi har evnen til å tenke langsiktig og skape avkastning for kundene, uten å true den verden våre kunder skal pensjoneres i.

BÆREKRAFT - INTEGRERT I KJERNEVIRKSOMHETEN

I Storebrand er bærekraft en integrert del av kjernevirksomheten. Dette betyr at både økonomiske, sosiale- og miljømessige aspekter blir vurdert før vi tar beslutninger. Alle konsernets virksomhetsområder har ansvar for å integrere relevante bærekraftsspørsmål i all sin virksomhet, fra salg til kapitalforvaltning. Arbeidet med bærekraftige investeringer har en lang historie. Storebrands strategi for bærekraftige investeringer gjelder alle typer investeringer, for eksempel eiendom, skog, aksjer i børsnoterte og unoterte selskaper, investeringer i statsobligasjoner og mikrofinans. I Storebrand Forsikring innebærer bærekraft å hjelpe kundene til å ta mer bærekraftige valg, samt å arbeide for å forebygge skader og sykdom. Det kan for eksempel gjøres gjennom økokjøringkurs på storebrand.no, påminnelser om viktigheten av brannvarsling hjemme, ved å stille krav til miljøvennlige verksteder når bilskader har oppstått og å gi rabatt for el-bil og miljøhus. Et annet viktig arbeid er forebyggende HMS-arbeid for bedrifter. Arbeidet mot forsikringssvindel og annen samfunnsskadelig aktivitet er høyt prioritert.

I Storebrand er etisk og ansvarlig kundefrådgivning sentralt. Hvert år kurses derfor alle våre finansielle rådgivere i rådgivningsetikk og andre relaterte temaer. Å ha bærekraft integrert i kjernevirksomheten krever kontinuerlig kompetanseutvikling på området. I 2012 ble derfor kompetanseheving med bærekraft som tema gjennomført for konsernets 35 toppledere, salgsorganisasjonen og kundesenteret.

BÆREKRAFT I VERDENSKLASSE

Konsernet stiller krav til bærekraft i alle interne prosesser og beslutninger. Innkjøpsavdelingen har bærekraft som en av tre avgjørende parametere ved valg av leverandører. HR har likestilling, talentutvikling og medarbeidertilfredshet høyt på agendaen. Etikk og åpenhet gjennomsyres alt vi gjør. Vi rapporterer årlig til Carbon Disclosure Project og er Miljøfyrtårnsertifisert.

GRUNNLEGGER AV FNS PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTIG FORSIKRING (PSI)

På FN-konferansen om bærekraftig utvikling sommeren 2012 var Storebrand med og lanserte et helt nytt initiativ i forsikringsbransjen. Sammen med 30 andre forsikringselskaper og bransjeorganisasjoner signerte Storebrand UNEP FIs Principles for Sustainable Insurance (PSI), prinsipper for bærekraftig forsikring. Storebrand har siden 2006 vært involvert i arbeidet med å utvikle disse prinsippene. Storebrand håper PSI vil bli like betydningsfull i forsikringsbransjen som forgjengeren PRI (Principles for Responsible Investments) er i finanssektoren.

SAMARBEID SOM BERIKER

Storebrand har i flere år samarbeidet med Kreftforeningen for å bidra i kampen mot kreft. I løpet av året er det gjennomført flere kampanjer der kundene er informert om hvordan man på ulike måter kan forebygge kreft. I Sverige har SPP siden 2011 samarbeidet med Fryshuset som arbeider med støtte for utsatte barn og ungdommer. Samarbeidet har blant annet bidratt til å øke de unges kunnskap og forståelse av personlig økonomi, samt betydningen av langsiktig sparing.

Du kan-konkurranser er gjennomført i

lokalsamfunnet i flere år. Det deles årlig ut stipend til prosjekter eller foreninger som trenger et mindre pengebeløp til å starte eller videreutvikle en idé som gjør verden bedre. I Norge fikk i 2012 Redningsselskapet i Oslo og Akershus støtte til informasjonsdager for skolebarn i Sjømannskap og Dyrenes hus i Bergen støtte til å pusse opp et hus for dyr. I Sverige gikk støtten til foreningen Mulliga Barn som arbeider for å redusere barndomsfedme i Sverige, og Skjutsgruppen som utviklet en web-tjeneste for å koordinere carpooling til og fra jobb.

UTMERKELSE FOR VÅRT ARBEID MED BÆREKRAFT

Vårt mål er å være en ledende aktør innen bærekraft i vår bransje. Vi er derfor stolte over at Storebrand for 14. året på rad er kvalifisert til Dow Jones Sustainability Index, som en av de 10 prosent mest bærekraftige bedriftene i verden i vår bransje. Storebrand er også kvalifisert til FTSE4Good og ble nummer 6 på listen over de 100 mest bærekraftige selskapene i verden, publisert på World Economic Forum i Davos i januar 2013. Vårt arbeid med bærekraftige investeringer ble nominert til Sustainable Asset Manager of the year, en utmerkelse som deles ut av IFC og Financial Times.

Se side 162-165 og storebrand.no for mer informasjon, resultater og mål relatert til Storebrands arbeid med bærekraft.

Bærekraftige investeringer

Storebrand tror fremtidens vinnere er de selskapene som forstår de mulighetene og risikoene som endrede rammebetingelser gir. Derfor vil vi investere i de selskapene som forstår en verden i endring og handler deretter. Fondet Trippel Smart investerer i 100 av de mest bærekraftige selskapene i verden.

Verden endrer seg raskt, veldig raskt. Vi blir flere mennesker på jorden og hver og en av oss forbruker stadig mer. Samtidig opplever verden knapphet på ressurser og pressede økosystemer. Alt tyder på at dette er en utvikling som vil fortsette.

Vi har i mange år opplevd at verdensøkonomien kjører på to ulike hastigheter. Utviklede land stagnerer, mens flere utviklingsland opplever tosifret vekst i brutto nasjonalprodukt (BNP). Innen 2015 vil samlet BNP i fremvoksende økonomier være større enn i utviklede økonomier. Antall mennesker i land som India, Kina og Brasil med betydelig kjøpekraft vil øke kraftig i årene som kommer. Dette er bra for menneskelig utvikling, men uhyre krevende for et verdenssamfunn som allerede i dag forbruker mer, hver eneste år, enn planeten vår kan erstatte.

Det som blir stadige tydeligere er at de endringene vi ser vil påvirke selskapene vi investerer i. Befolkningsvekst og ressursknapphet har effekt på råvarepriser. Endret forbrukeratferd vil skape nye markeder. Selskaper som opererer i fremvoksende økonomier vil måtte håndtere utfordringer som følge av mangelfull oppfølging av menneskerettigheter og gjentatte krav om bestikkløse. Dette er ingen enkel oppgave. Det krever både en fundamental dreining i måten å vurdere risiko på og evnen til å omstille produksjon i en mer bærekraftig retning. Samtidig er det klart at omfattende samfunnsendringer også skaper nye forretningsmuligheter.

Storebrand har 442 milliarder kroner til forvaltning. Dette er penger som skal utbetales til våre pensjons- og forsikringskunder i år, om fem år og om 40 år. Med slike langsiktige forpliktelser må vi kunne vurdere alle typer risiko som kan påvirke bunnlinjen til et selskap. Dette omfatter risiko knyttet til korrupsjon, menneskerettigheter, klima og miljø. Vi må kunne vurdere om et energiselskap har gode nok anti-korrupsjonssystemer når de opererer i Kazakhstan, om et tekstilselskap har kontroll over sin leverandørkjede i Bangladesh og om et finansselskap har sett på miljørisiko når de finansierer damprosjekter i Sør-Amerika. Alle disse eksemplene kan, etter vår mening, potensielt ha store konsekvenser for selskapene vi investerer i.

Vårt team på åtte bærekraftsanalytikere vurderer nettopp bærekraftsrisiko, en type risiko som vanligvis ikke er å finne i tradisjonelle finansielle modeller. Analysene gjort av teamet, og interaksjonen mellom teamet og våre fondsforvaltere, gjør at Storebrand er i stand til å se hele risikobildet selskapene vi investerer i står overfor. Denne kunnskapen bruker vi til å ta de beste investeringsbeslutningene for våre kunder.

BÆREKRAFTIGE SELSKAPER ER FOR STOREBRAND

1. FINANSIELT ROBUSTE SELSKAPER

Vi vil investere i selskaper som kan vise til solide resultater. Med forpliktelser overfor våre kunder i mange tiår fremover må vi tenke langsiktig.

2. BÆREKRAFTIG PRAKSIS

Selskaper som har systemer på plass for å håndtere miljøutfordringer, menneskerettigheter og korrupsjon vil i større grad være rustet til å unngå uønskede – og potensielt kostbare – hendelser.

3. POSISJONERING I FORHOLD TIL GLOBALE TRENDER

Verden er i endring. Vi tror de selskapene som tilpasser sin forretningsmodell til å produsere mer, for flere, med færre ressurser, vil være fremtidens vinnerne.

STOREBRAND TRIPPEL SMART

SMART FOR DEG SMART FOR SAMFUNNET SMART FOR FREMTIDEN

Aksjefondet Storebrand Trippel Smart ble etablert 1. oktober 2012. Ved årsslutt hadde det en avkastning på 1,91 prosent, 1,89 prosent bedre enn referanseindeks.

Storebrand Trippel Smart investerer i 100 av de mest bærekraftige selskapene i verden, etter vår vurdering. Vi tror selskaper som jobber strategisk og aktivt med bærekraft, vil være blant de mest lønnsomme på lang sikt.

Først velger vi bort selskaper som ikke møter våre minimumskrav. Så leter våre spesialister aktivt etter de mest bærekraftige selskapene på tvers av alle bransjer. Deretter plukker vi ut de mest bærekraftige i hver bransje og legger disse 100 selskapene inn i Storebrand Trippel Smart.

Verden forandrer seg. Selskaper også. Vi overvåker selskapene og sørger for at det alltid er de 100 beste vi investerer i.

Se film om Trippel Smart

Bærekraft i praksis

FAKTA OM BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER

ERFARING

Siden 1995, 17år

ANALYTIKERE

8

MINIMUMSSTANDARD

Dekker alle investeringer. Korrupsjon og økonomisk kriminalitet, menneskerettigheter, klima- og miljøskade, kontrollerte våpen, tobakk og lav bærekraft-rating. 120 selskaper utelukket. Utelukker også statsobligasjoner fra høy-risiko land.

BÆREKRAFTFOND

Storebrand Trippel Smart (lansert oktober 2012).

AKTIVT EIERSKAP

Dialog med og påvirkning overfor flere hundre selskaper årlig.

EKSTERN FORVALTNING

Aktiv dialog og samarbeid med eksterne forvaltere.

MIKROFINANS

Storebrands mikrofinansporteføljer bidrar til nye finansieringsløsninger for entreprenører og små bedrifter i lav- og mediuminntektsland. Nye investeringer i 2012 innen jordbruk og helse.

EIENDOM

Kontinuerlig heving av miljøstandard gjennom oppgradering og miljøsertifisering av bygg og områder; miljøeffektiv drift og samarbeid med leietakere.

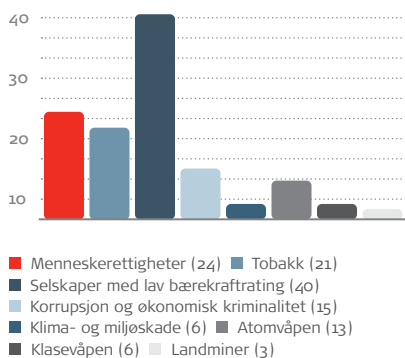
SKOG

Miljøsertifisert eller drives i tråd med standard miljøsertifisering.

PRINSIPPER

Storebrand-konsernets arbeid med bærekraftige investeringer baserer seg i all hovedsak på prinsipper fra FNs Global Compact, FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI) og FNs prinsipper for ansvarlig forsikring (PSI). Våre kriterier reflekterer FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner, FN-konvensjonen mot korrupsjon, kjernekonvensjoner i FN som omfatter miljø og klima, Ottawa avtalen som gjelder landminer, Klasevåpenkonvensjonen, og Ikkespredningsavtalen for kjernevåpen.

UTELUKKELSER BASERT PÅ STOREBRANDS MINIMUMSSTANDARD 2012

120 selskaper utelukket

Statsobligasjoner: 32 land utelukket

Vi stiller krav om at bedrifter vi investerer i arbeider systematisk med miljøstyring, anti-korrupsjon og menneskerettigheter.

STOREBRANDKONSERNETS RETNINGSLINJER FOR BÆREKRAFT

Bærekraft er integrert i vårt verdigrunnlag og våre kundeløfter. Følgende retningslinjer er grunnleggende i Storebrand:

- Konsernets ambisjon er gjennom våre produkter og tjenester å bidra til å løse samfunnsproblemer og skape en bærekraftig utvikling både lokalt og globalt.
- Konsernet skal forene lønnsom forretningsdrift med sosiale, etiske og miljømessige mål og tiltak.
- Vi stiller krav til bærekraft, samfunnsansvar, miljøarbeid og etikk internt i konsernet og hos alle våre samarbeidspartnere og leverandører.
- Bærekraft skal ligge til grunn for utvikling av alle typer finansielle produkter og tjenester og være fullt integrert i vår kapitalforvaltning.
- Konsernet skal legge til rette for redusert miljøbelastning fra egen virksomhet.
- Vi skal arbeide aktivt for å hindre at samfunnsskadelige aktiviteter og kriminelle handlinger kan skje i tilknytning til egen virksomhet.
- Konsernet skal ha en transparent styringsstruktur i henhold til nasjonale og internasjonale standarder for eierstyring og selskapsledelse.
- Storebrand har som mål å være ledende på bærekraft i Norden og blant verdens fremste innen bærekraftige investeringer.
- Samtlige av Storebrand-konsernets egenforvaltede midler er underlagt en Minimumsstandard for bærekraftige investeringer som fastsettes av konsernledelsen.

VI ER SERTIFISERT:

VI STØTTER OG HAR SIGNERT:

VI HAR KVALIFISERT OSS TIL:

Mikrofinans

I løpet av året har fokuset vært å implementere investeringsstrategien for mikrofinans og sosiale investeringer. Hovedsakelig ble dette gjort ved å øke andelen investeringer i låneinstrumenter, samt å diversifisere porteføljen til flere sektorer i utviklingsland, for eksempel jordbruk og helse. Fire nye investeringer er besluttet hvor Storebrand har spilt en avgjørende rolle i å opprette finansiering for entreprenører og små bedrifter i lav- og mellominntektsland. For eksempel har vi gitt kapital til Fairtrade sertifiserte kooperativer i Latin-Amerika, samt langsiktig lånefinansiering til den ledende mikrofinans institusjonen i Sentral-Asia.

FELTRAPPORT

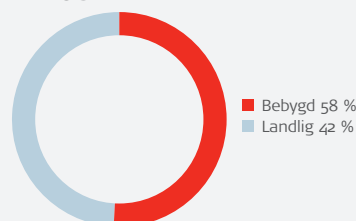
En av Storebrands investeringer er i Ujjivan Microfinance Institute. En av lånetakerne er Shanthi som her deler sin historie.

STED: Bangalore (South), KA, India
TYPE LÅN: Forretningslån

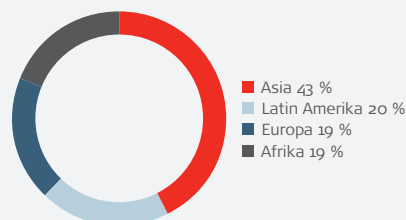
Shanthi, opprinnelig fra Madras, Tamil Nadu, er en av millioner som migrerer til Bangalore og slår seg ned i byens slumområder på jakt etter jobb. Shanthi har bare fem års skolegang, men fikk arbeid i en lokal sari butikk. Hun innså at ved å starte egen sari butikk fra hjemmet sitt kunne hun spare transportkostnader, tjene mer og vie mer tid til familien sin. Shanthi sluttet seg derfor til Ujjivan med en gruppe kvinner og tok opp sitt første Forretningslån på Rs. 8 000 for å kunne åpne egen butikk. Slik har ikke bare Shanthis inntekt økt (Rs. 50 eller mer for hver sari hun selger), men det har også økt hennes kompetanse. Tidligere var hennes viktigste jobb å lage sari bluser. Nå lager hun hele sarier med kompliserte broderier, hvilket øker verdien betydelig.

Med en bedre inntekt og et mindre stressende liv, tenker Shanthi på fremtiden for sin virksomhet og familie. Hennes nye mål er å være i stand til å åpne en sparekonto og sette penger til side til barnas utdannelse. Hun håper at de en dag kan bli leger eller ingeniører. Gjennom Storebrands finansiering til Ujjivan, en lokal mikrofinansinstitusjon, har hun mulighet til å ta opp et housing lån slik at hun kan utvide og få mer plass til butikken sin.

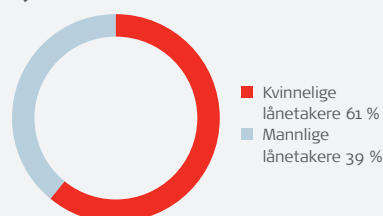
DEMOGRAFI

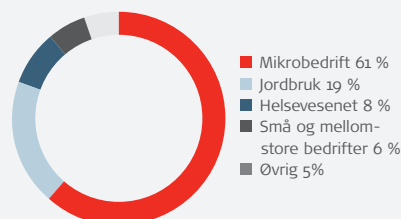
GEOGRAFI

KJØNN

SEKTOR

Storebrands investeringer i mikrofinans har som mål i tillegg til finansiell avkastning å bidra positivt til sosial og økonomisk utvikling i utviklingsland. Derfor følger vi opp både økonomisk avkastning og sosiale forhold (social performance). Ved å samle og presentere data på denne måten får vi et tydeligere bilde av våre låntakere, i hvilke regioner de driver virksomhet og hvilken type sysselsetting lånene i hovedsak går til. Vårt langsiktige mål er å kunne måle reell sosial utvikling eller forandring (social impact) som våre investeringer har skapt i disse områdene.

Bærekraftige investeringer – våre kunder anbefaler oss

Storebrand mener bærekraftige investeringer er god investeringsstrategi for våre kunder. Vi er overbevist om at det er de bærekraftige selskapene som er fremtidens vinnere. Derfor er vi glade for at stadig flere kunder velger Storebrands bærekraftige løsninger, ikke for å være snille, men smarte.

MANAGING RISK

HVORFOR ER BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER VIKTIG FOR DERE?

Bærekraft er lønnsomt. Å investere ansvarlig og dermed bidra til at kapitalen bygger det samfunnet vi ønsker er en nødvendig del av et bærekraftig samfunn, og absolutt selvfølgelig for oss.

DNVs visjon er å ha "global påvirkning for en trygg og bærekraftig fremtid". Vi lever opp til visjonen gjennom de tjenester og standarder vi tilbyr, gjennom hvordan vi driver selskapet, og gjennom de partnere vi arbeider med. Bærekraftige investeringer er viktige fordi de tilrettelegger for fremtidig verdiskaping og vekst. Og fordi de bidrar til en bærekraftig fremtid for kommende generasjoner. For oss som selskap handler det om at vi tar vår egen medisin. DNV har vært medlem av FNs Global Compact siden 2003.

UNIFOR forvalter stiftelser hovedsakelig tilknyttet universitetsmiljøer, Universitetet i Oslo, NTNU og Universitetet for miljø- og biovitenskap, som er viktige forsknings- og utdanningsinstitusjoner i Norge. For å kunne sikre stabile og forutsigbare utdelinger er vi avhengig av god avkastning på lang sikt, som igjen er avhengig av bærekraftig utvikling innenfor miljø, samfunn og styresett, samt plassering av kapital i velfungerende, legitime og effektive markeder.

HVILKET OMRÅDE INNENFOR BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER MENER DERE VIL HA STØRST EFFEKT PÅ SELSKAPERS BUNNLINJE DE NESTE 10 ÅRENE?

Vi ser at selskaper som bygger sin virksomhet på produkter som fungerer i harmoni med naturlige kretsløp, dvs. ikke bryter de fire systemforhold for bærekraft, er vinnerne i fremtiden. Morgendagen tilhører de bedriftene og organisasjonene som ikke er avhengig av at (absolutte) ressurser og at energi blir knappe og dyrere.

DNVs kjernevirksomhet er å identifisere og håndtere risiko. Vi hjelper våre kunder å forbedre sine resultater – enten det gjelder tekniske, operasjonelle, miljømessige, eller forretningsmessige aspekter ved business. ESG- risiko er en viktig del av dette. Bedrifter er ofte utsatt for og må håndtere flere risikoer. Det er derfor viktig at man ser på det totale risikobildet og har et langsiktig fokus.

Det vil være selskapenes evne til å se og forstå at dagens bruk av ikke-fornybare ressurser og forurensingsproblematikken ikke er bærekraftig. Ved dagens ressursforbruk vil vi innen 2050 bruke 2,5 ganger jordklodens ressurser. Selskaper som bidrar til ny teknologi eller som endrer produksjonsprosessene til å bli bærekraftige, vil sannsynligvis få større tilgang på kapital og vekstmuligheter i sine markeder etterhvert som kravene fra myndighetene øker.

HVORFOR VELGER STOREBRAND FOR BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER?

Vi anser Storebrand som en av få finansielle aktører med et troverdig bærekraftarbeid, der dere hviler på langsiktige beslutninger og bygger opp virksomheten rundt for oss viktige faktorer.

DNV krever en troverdig ESG-politikk i tillegg til de riktige produktene og solid avkastning før enhver investeringsbeslutning. Vi anser Storebrand som en viktig bidragsyter til vår bærekraftige investeringsstrategi.

Storebrand har i en årrekke satt fokus på bærekraftige investeringer som et ledd i å møte fremtiden, og integrert det i forvaltningen. Noe som gjør at vi kan håpe på at våre barnebarn får en enda bedre klode å leve på.

Storebrand har i 2012 innført følgende seks kundeløfter:

- Du får anbefalinger som passer best for deg og din situasjon.
- Vi kontakter deg når endring hos oss kan lønne seg for deg.
- Alle våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige.
- Vi gir deg oversikt over din økonomi nå og i morgen.
- Vi er alltid åpne om dine gebyrer og kostnader.
- Du får raskt svar på henvendelser i den kanal du ønsker.

Aksjonærforhold

AKSJEKAPITAL, FORTRINNS-RETTSEMISJON OG ANTALL AKSJER

Storebrands aksje er notert på Oslo Børs og har tickerkode STB. Storebrand ASA hadde ved inngangen til 2012 en aksjekapital på 2 249,5 millioner kroner. Selskapet har 449 909 891 aksjer pålydende 5 kroner. Per 31. desember 2012 eide selskapet 3 124 482 egne aksjer tilsvarende 0,7 prosent av aksjebeholdningen. Selskapet har ikke utstedt opsjoner som kan føre til utvanning av eksisterende aksjonærer.

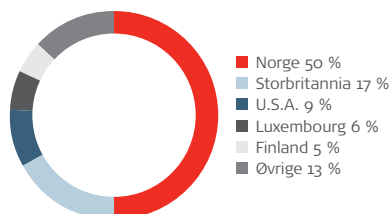
AKSJONÆRER

Storebrand ASA er et av de største selskapene notert på Oslo Børs målt i antall aksjonærer. Selskapet har aksjonærer fra nær alle landets kommuner og fra 46 land. Målt i markedsverdi var Storebrand det 17. største selskapet på Oslo Børs ved utgangen av 2012.

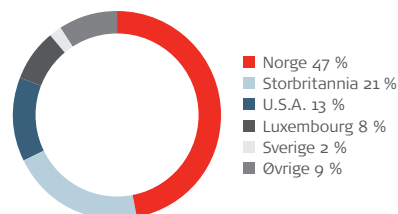
AKSJEKJØPSORDNING FOR ANSATTE

Storebrand ASA har hvert år siden 1996 gitt ansatte tilbud om å kjøpe aksjer i

EIERANDEL PER LAND 2012

EIERANDEL PER LAND 2011

selskapet gjennom en aksjekjøpsordning. Formålet har vært å knytte de ansatte nærmere til verdiutviklingen i selskapet. I mars 2012 fikk hver ansatt anledning til å kjøpe fra 66 til 1 323 aksjer i Storebrand til en kurs på 30,22 kroner per aksje. Om lag 18 prosent av de ansatte deltok og tegnet til sammen 332 115 aksjer.

UTENLANDSANDEL

31. desember 2012 utgjorde den totale utenlandsandelen 50 prosent i forhold til 53 prosent ved utgangen av 2011.

OMSETNING AV STOREBRAND-AKSJEN

I 2012 ble det registrert en omsetning på nær 881 millioner aksjer, en økning på 40 prosent fra 2011. Omsetningen i kroner var 21 924 millioner i 2012 ned fra 25 386 millioner i 2011. Målt i kroner var Storebrand i 2012 den 14. mest omsatte aksjen på Oslo Børs. I forhold til gjennomsnittlig antall aksjer var omsetningshastigheten for aksjen 195,9 prosent.

KURSUTVIKLING

Storebrand hadde en totalavkastning (inkludert utbytte) på minus 13,8 prosent gjennom 2012. I tilsvarende periode steg Oslo Børs' OSEBX-indeks 14,7 prosent. Siste 5 år har Storebrand hatt en totalavkastning på minus 52,7 prosent, mens den europeiske forsikringsindeksen Beinsur har hatt en avkastning på minus 25,9 prosent i tilsvarende periode.

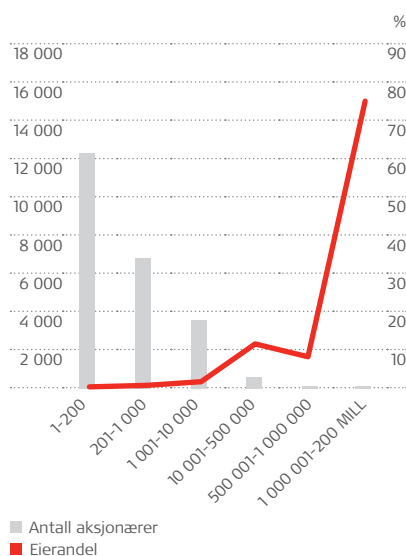
UTBYTTEPOLITIKK

Utbytte skal bidra til å gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning. Utbytte til aksjonærene vil normalt utgjøre over 35 prosent av årsresultatet i konsernet etter skatt, men for amortiseringskostnader. Utbytte skal tilpasses slik at konsernet er sikret en riktig kapitalstruktur.

GEVINSTBESKATNING

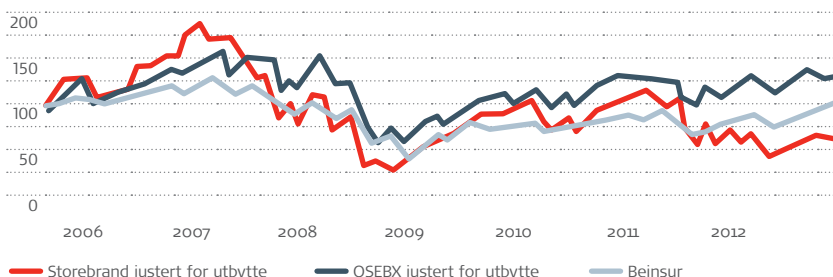
Fra 1. januar 2006 ble det innført nye regler for beskatning av utbytte og gevinster på aksjer for privatpersoner. Det nye regelsettet betegnes «aksjonærmodellen». Etter aksjonærmodellen er utbytte fratrukket skjermingsfradrag skattepliktig med

Aksjonærer fordelt etter antall aksjer og eierandel per 31. desember 2012

20 STØRSTE AKSJONÆRER PER 31. DESEMBER 2012	KONTO	ANTALL AKSJER	%	LAND
1 Gjensidige Forsikring Asa		109 458 254	24,33 %	NOR
2 Folketrygdfondet		25 466 355	5,66 %	NOR
3 Clearstream Banking S.A.	NOM	12 497 843	2,78 %	LUX
4 Varma Mutual Pension Insurance		12 300 780	2,73 %	FIN
5 Jpmorgan Chase Bank	NOM	9 315 632	2,07 %	GBR
6 State Street Bank And Trust Co.	NOM	9 270 862	2,06 %	USA
7 Tapiola Mutual Pension Insurance		7 500 000	1,67 %	FIN
8 Jpmorgan Chase Bank	NOM	6 549 521	1,46 %	GBR
9 The Northern Trust Co.	NOM	6 229 443	1,38 %	GBR
10 Prudential Assurance Comp. Limited		6 212 379	1,38 %	GBR
11 The Northern Trust Co.	NOM	5 536 657	1,23 %	GBR
12 Skandinaviska Enskilda Banken	NOM	4 785 198	1,06 %	SWE
13 Deutsche Wertpapierservice Bbank AG	NOM	4 728 082	1,05 %	DEU
14 Jpmorgan Chase Bank	NOM	4 171 598	0,93 %	GBR
15 Jpmorgan Chase Bank	NOM	4 105 800	0,91 %	GBR
16 The Bank of New York Mellon	NOM	3 943 843	0,88 %	USA
17 State Street Bank & Trust Co.	NOM	3 568 561	0,79 %	USA
18 JPMCB RE SHB Swedish Funds Lending		3 493 410	0,78 %	SWE
19 The Northern Trust Co.	NOM	3 488 962	0,78 %	GGY
20 Statoil Pensjon		3 344 904	0,74 %	NOR

Kursutvikling

for tiden 28 prosent. Ved salg kommer ubenyttet skjermingsfradrag til fradrag i gevinsten. Skjermingsfradraget beregnes med utgangspunkt i aksjens kostpris multiplisert med gjennomsnittlig 3-måneders rente på statskassveksler, som er en tilnærmet risikofri rente. For 2012 er skjermingsrenten fastsatt til 1,1 prosent.

INNSIDEHANDEL

Som en av landets ledende finansinstitusjoner er Storebrand avhengig av å ha et ryddig forhold til finansmarkedet og kontrollmyndighetene. Selskapet legger derfor vekt på at rutiner og retningslinjer tilfredsstiller de formelle krav myndighetene setter til verdipapirhandel. I den anledning har selskapet utarbeidet egne retningslinjer om innsidehandel og egenhandel basert på de aktuelle lover og forskrifter. Selskapet har et eget kontrollapparat som påser at rutinene etterleves.

INVESTORKONTAKT

Storebrand legger vekt på å ha utstrakt og effektiv kommunikasjon med finans-

markedet. Kontinuerlig dialog med eiere, investorer og analytikere i Norge og utlandet har høy prioritet. Konsernet har en egen enhet for Investor Relations. Denne enheten har ansvaret for å etablere og koordinere kontakten mellom selskapet og eksterne forbindelser som børs, analytikere, aksjonærer og andre investorer. Alle kvartalsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner for de enkelte kvartalsresultater finnes på konsernets nettsider: storebrand.no/ir.

GENERALFORSAMLING

Storebrand har én aksjeklasse hvor hver aksje gir én stemme. Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av juni. Aksjeeiere som ønsker å delta i generalforsamlingen må melde seg hos selskapet senest kl. 16.00 på den tredje virkedagen før generalforsamlingen. Aksjonærer som ikke har meldt sin ankomst innen fristens utløp vil kunne delta i generalforsamlingen, men ikke ha stemmerett.

AKSJONÆRENES KONTAKT MED SELSKAPET

Aksjonærene skal i alminnelighet henvende seg til sin egen kontofører for aksjene når de har spørsmål og melding om endringer, for eksempel ved adresseendring.

FINANSIELL KALENDER FOR 2013

13. februar	Resultat 4. kvartal 2012
15. mars	Embedded Value for 2012/ Investor- og analytikerdag
17. april	Generalforsamling
18. april	Eks. utbyttedato
24. april	Resultat 1. kvartal
12. juli	Resultat 2. kvartal
30. oktober	Resultat 3. kvartal
Februar 2014	Resultat 4. kvartal

STOREBRAND-AKSJEN	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Høyeste sluttkurs (NOK)	31,02	54,50	48,30	40,80	57,10	87,37	68,30	48,94	49,15	36,63
Laveste sluttkurs (NOK)	16,62	25,20	31,30	12,15	10,55	54,60	48,10	39,49	33,94	17,22
Sluttkurs ved 31.12 (NOK)	26,82	31,10	43,60	39,56	16,75	56,70	66,62	55,87	49,15	36,38
Markedsverdi 31.12 (NOK mill.)	12 067	13 992	19 638	17 798	7 536	25 510	19 811	15 059	16 274	12 040
Årlig omsetning (i 1 000 aksjer)	881 216	627 854	593 986	510 873	749 261	540 207	564 195	516 323	471 331	372 970
Gjennomsnittlig daglig omsetning (i 1 000 aksjer)	3 511	2 481	2 357	2 035	2 973	2 161	2 248	2 041	1 863	1 492
Årlig omsetning (NOK mill.)	21 924	25 386	23 114	14 157	25 138	39 338	39 825	30 318	22 149	12 842
Omsetningshastighet (%)	196	140	132	114	167	186	222	187	169	134
Antall ordinære aksjer 31.12 (i 1000)	449 910	449 910	449 910	449 910	449 910	449 910	249 819	258 526	278 181	278 070
Resultat per ordinære aksje (NOK)	2,25	1,51	3,30	2,08	-5,01	7,95	6,03	5,41	8,49	2,67
Utbytte per ordinære aksje (NOK)	0,00	0,00	1,10	0,00	0,00	1,20	1,80	4,00	7,00	0,80
Total avkastning (%)	-14	-27	10	136	-70	-13	44	13	38	67

Historiske kurser er justert for å ta hensyn til splitten mellom aksje og tegningsretter som ble gjennomført i 2007.

Årsberetning

HOVEDTREKK

2012 har vært nok et år preget av usikkerhet i de europeiske finansmarkedene. Likevel steg de ledende aksjemarkedene verden over med rundt 15 prosent i 2012. Utviklingen i norsk økonomi har vært god sammenliknet med resten av Europa. Vekst i oljenæringen og lave renter bidrar positivt, men nedgangen internasjonalt demper i noe grad utviklingen også i Norge. Veksten i Europa anslås å være lav de kommende årene. Dette vil påvirke utviklingen i Storebrands hjemmemarkeder. Det lave rentenivået er utfordrende for livsforsikrings-selskap som skal dekke en årlig rentegaranti. Samtidig opplever Storebrand at det fortsatt er gode investeringsmuligheter i markedet, med en forventet avkastning som overgår den gjennomsnittlige rentegarantien på 3,4 prosent.

Livsforsikringsbransjen har i samarbeid med Finanstilsynet i Norge arbeidet med nye dødelighetstabeller, som tar høyde for økt levealder. Det pågår en prosess med myndighetene for å sikre at det blir gitt en tilstrekkelig lang periode for oppreservering.

Storebrand-konsernets respons på så vel nasjonale som internasjonale utviklingstrekk kan oppsummeres med fire K'er: kundeorientering, kommersialisering, kapitaleffektivisering og kostnadsreduksjoner.

KUNDER OG KOMMERSIALISERING

I arbeidet med å bli mer kundeorienterte har konsernet gjennomført en serie tiltak for å oppleves som et attraktivt valg for kundene. Markeds- og salgsarbeidet er styrket og samordnet. Målet er den gode kundeopplevelsen, der kundene får råd og veiledning tilpasset sin egen livssituasjon, på den måten de selv ønsker det. Det betyr at rådgivning, priser og etterlatt inntrykk skal være likt i alle Storebrands distribusjonskanaler; internett, sosiale medier, telefon, brev og fysiske møter. Storebrand jobber systematisk og målrettet for å innfri kundeløftene slik at vi når konsernets visjon: Våre kunder anbefaler oss.

Som en del av styrkingen av det kommersielle arbeidet ble områdene Salg, Marked, Forretningsutvikling og Informasjon samlet i et eget forretningsområde i oktober.

Markedsaktiviteter knyttet til "Ditt pensjonstall" ble lansert i oktober. Her introduserer vi tall som gjør det enkelt og motiverende for kundene å spare til pensjon. Pensjonskalkulatoren på storebrand.no viser på en enkel måte hva kunden kan forvente å få i pensjon, ønsket pensjon og sparebehov for å oppnå ønsket pensjon. I stedet for å snakke om årlig utbetaling, snakker vi for første gang om en personlig pengesekk som kunden skal forbruke i tiden som pensjonist. Dette er virkeligheten for over en million innskuddspensjonskunder i dag, og vil gjelde stadig flere. Interessen har vært stor, og lanseringen av vår nye pensjonskalkulator har ført til rekordhøye besøkstall på storebrand.no.

KOSTNADER OG KAPITALEFFEKTIVISERING

I juni besluttet styret et kostnadsprogram som skal redusere konsernets årlige kostnader med minimum 400 millioner kroner innen 2014. Tiltakene innebærer blant annet økt bruk av automatisering, digitalisering og direkte distribusjon, reforhandling av avtaler, samt nedbemanning. Totalt skal det reduseres 300 årsverk gjennom nedbemanning og naturlig avgang innen 2014. Ved utgangen av 2012 er kostnadsprogrammet i rute.

Med bakgrunn i lavt rentenivå, regulatoriske endringer og det øvrige arbeidet med kapitaleffektivisering har Storebrand økt prisen på rentegarantien for kollektiv ytelsespensjon i privat sektor. Prisøkninger for garanterte produkter er også gjennomført i SPP. Redusert aksjerisiko i de fleste tradisjonelle produktene med rentegaranti og oppreservering for langt liv innebærer at kundene ikke kan forvente avkastning utover garantien i tiden som kommer. Derfor jobbes det aktivt med å informere disse kundene om mulighetene for å flytte til andre, fondsbaserte produkter både i Norge og Sverige.

Styret i Storebrand Livsforsikring AS vedtok i desember at Storebrand skal trekke seg ut av markedet for forsikringsbasert pensjonsvirksomhet i offentlig sektor. Avviklingen vil skje gradvis over en treårsperiode. Forvaltning og administrasjon av pensjonskasser for offentlig sektor videreføres.

ET NYTT TJENESTEPENSJONSREGELVERK UNDER UTFORMING

Tjenestepensjonsmarkedet i Norge preges av overgang fra ytelse- til innskuddspensjon. Storebrand har en sterk posisjon i begge markeder. Banklovkomisjonen la i sommer frem sitt forslag til ny lov for tjenestepensjoner tilpasset den nye folketrygden. De nye tjenestepensjonene skal erstatte dagens ytelsesbaserte pensjoner, og er i likhet med dagens innskuddspensjoner basert på at bedriften årlig betaler innskudd som prosent av den ansattes lønn. Det vil i 2013 arbeides med å få på plass overgangsregler.

Arbeidet med fripoliser med investeringsvalg har hatt høy prioritet gjennom året. Ved utgangen av 2012 gjenstår viktige avklaringer før vi kan anbefale produktet til kundene våre. Dette er først og fremst relatert til hvordan man håndterer utfordringer knyttet til oppreserveing for langt liv og hvordan utbetalingsløsningen for det nye produktet vil se ut.

FINANSIELLE MÅLSETTINGER

Storebrand kommuniserte på kapitalmarkedsdagen i mars 2011 en målsetting om å nå et resultat før overskuddsdeling og utlånstap på 2,5 milliarder kroner i 2013. Urolighetene i finansmarkedene har ført til at Storebrand ved utgangen av 2012 ligger bak denne planen.

Inntektsveksten er lavere enn forutsatt i planen. Dette skyldes lavere kundefond enn forventet, som følge av svakere utvikling i finansmarkedene enn forutsatt. For å kompensere for dette, har styret vedtatt et program for å redusere de årlige kostnadene med mer enn 400 millioner kroner i løpet av 2014.

Finans	Kommuniserte mål	Status per 31.12.12
Egenkapitalrentabilitet (etter skatt) ¹	15 %	7,5 %
Utbyttegrad av konsernresultat etter skatt	>35 %	0
Kjernekapitaldekning Storebrand Bank	>11 %	11,2 %
Solvensmargin Liv Konsern ²	>150 %	162 %
Rating Storebrand Livsforsikring	A	A3/A-
Drift		
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap ³	2,5 NOK mrd.	1,5 NOK mrd.

1) (Resultat etter skatt justert for amortiseringskostnader) / (inngående egenkapital - utbetalt utbytte - halvparten av tilbakekjøpte aksjer gjennom året).

2) Solvensmargin under solvens I regelverket.

3) Innen 2013.

Det er stor usikkerhet knyttet til flere regulatoriske rammebetingelser ved inngangen til 2013. Dette gjelder både ny lovgivning rundt tjenestepensjon i Norge, reserveringsplaner for langt liv og solvensregelverk (Solvens II), som i liten grad er tilpasset norske virksomhetsregler og heller ikke hensyntar et historisk lavt rentenivå.

På bakgrunn av usikkerheten knyttet til rammebetingelsene, har styret oppdatert de finansielle måltall fremover. For nærmere beskrivelse se under fremtidsutsikter side 48 i årsberetningen.

REGELVERKSTILPASNING I NORGE

NYE TJENESTEPENSJONSPRODUKTER

Banklovkomisjonens utredning NOU 2012:13 ble overlevert Finansdepartementet i juni 2012. Banklovkomisjonen vurderte i denne utredningen hvordan de forsikringsbaserte tjenestepensjonsordningene best kan tilpasses den reformerte folketrygden og utviklingen i arbeids- og finansmarkedet.

Banklovkommisjonen foreslo to hovedmodeller for tjenstepensjon: Standard- og grunnmodell. Felles for modellene er:

- Alleårsopptjening.
- Årspremiene fastsettes i prosent av arbeidstakers lønn. Maksimalrammer på 7-8 prosent for inntekt under 7,1 G og 25-26 prosent for inntekt mellom 7,1 og 12 G.
- Dødelighetsarv.
- Årlig nullgaranti. Det er likevel mulighet til å avtale investeringsvalg, hvor denne garantien ikke gjelder.
- Levealdersjustering av pensjonsytelsene gjennom delingstall.

Hovedforskjellen er at pensjonsbeholdningene i standardmodellen reguleres med lønnsvekst, mens pensjonsbeholdningene i grunnmodellen reguleres med faktisk avkastning.

Storebrand stiller seg positiv til forslaget som er godt tilpasset ny folketrygd og nye kapitalkrav gjennom Solvens II. De skattemessige innskuddsrammene gir rom for gode pensjonsordninger for de ansatte. Forslaget gir større fleksibilitet og mer forutsigbare kostnader sammenlignet med dagens ytelsesbaserte ordninger for arbeidsgiverne. Kapitalkravene som følger av de nye produktene vil være risiko-styrbare. Produktenes nullgaranti reduserer avkastningsrisikoen, og risiko for langt liv reduseres betydelig som følge av levealdersjustering.

Banklovkommisjonen foreslo levealdersjustering basert på delingstall på samme måte som i den nye folketrygden. Etter høringsrunden har Finanstilsynet utarbeidet et forslag til alternativ metode for levealdersjustering basert på nye dynamiske dødelighetstariffer. Dette forslaget er på høring sammen med forslaget til overgangsregler.

OVERGANGSREGLER

Banklovkommisjonens utredning NOU 2013:3 ble overlevert Finansdepartementet 7. januar 2013. Utredningen inneholder forslag til regler for overgang fra dagens ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger til de nye innskuddsbaserte hybridproduktene som ble foreslått i NOU 2012:13. Det legges opp til fleksible overgangsregler for bedrifter som i dag har ytelsespensjon, og økte maksimalsatser for dagens innskuddspensjonsordninger.

I utredningen foreslås:

- Å heve de maksimale grensene for sparing i dagens innskuddsordninger slik at disse tilsvarer det som er foreslått for de nye hybridproduktene (innskuddsgrensene heves fra dagens 5 prosent for lønn inntil 6 G og 8 prosent for lønn mellom 6 og 12 G til 8 prosent for lønn inntil 7,1 G og 26,1 prosent for lønn mellom 7,1 og 12 G).
- At ny opptjening av pensjon vil skje enten i nye hybridprodukter eller i dagens innskuddsordninger. Bedriftene må endre sine ordninger senest tre år etter at loven trer i kraft. Det åpnes likevel for å kunne videreføre ytelsespensjon for arbeidstakere som er født i 1962 eller tidligere. Premier for videreført ytelsespensjon vil bli basert på nye dødelighetstariffer.
- En overgangsordning hvor allerede opptjent ytelsespensjon kan videreføres innenfor pensjonsordningen. Premierreserve og tilleggsavsetninger knyttet til de opptjente pensjonsrettighetene fra ytelsesordningen videreføres da som en separat pensjonsbeholdning som holdes adskilt fra ny opptjening av pensjon. Kostnadene for disse pensjonsbeholdningene dekkes av arbeidsgiver.
- Fripoliser kan omgjøres til pensjonsbevis etter samme prinsipper. Pensjonsbeholdningene skal være tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene på utbetalingstidspunktet. Ved eventuell underdekning vil en opptrappingsplan iverksettes. Finansdepartementet skal fastsette regler om slike opptrappingsplaner i forskrift.
- Pensjonsrettigheter fra en ytelsesordning kan av kundene flyttes til investeringsvalg uten avkastningsgaranti.

Banklovkommisjonen starter nå arbeidet med å tilpasse regler for risikodekningene (etterlatte- og uførepensjon) til de nye pensjonsproduktene og ny uføretrygd som innføres i folketrygden i 2015. Kommisjonen vil i denne fase også vurdere endringer i flytteregelverket for å tilpasse dette til de nye produktene. Det forventes at denne utredningen ferdigstilles i løpet av 2013. Forslaget legger til rette for overgang fra dagens ytelsesbaserte produkter til de nye hybridproduktene.

Storebrand ser positivt på at det foreslås å øke de maksimale sparegrensene for dagens innskuddspensjonsordninger og at forslaget legger til rette for en langsiktig tilpasning til langt liv gjennom opptrappingsplaner. Disse opptrappingsplanene, som Finansdepartementet skal fastsette nærmere regler for i forskrift, kan avhengig av utforming også legge til rette for mer hensiktsmessige garantistrukturer.

Ny opptjening av tjenestepensjon vil i hovedsak skje i innskuddsbaserte produkter som er godt tilpasset Solvens II og det lave rentenivået. Utfordringene for fripoliser som ble beskrevet i NOU 2012:3 "Fripoliser og kapitalkrav" løses imidlertid ikke gjennom tiltakene som er foreslått i denne utredningen. Betydningen av forslagene for kapitalkrav under Solvens II vil avhenge av utformingen av opptrapningsplanene, den endelige håndteringen av de opptjente rettighetene fra de gamle ordningene og den markedsmessige tilpasningen til nye produkter og overgangsregler.

SOLVENS II OG NY NORSK TJENESTEPENSJON

Solvens II er et soliditetsregelverk som skal gjelde for alle forsikringselskap i EU og EØS. Regelverket skulle vært innført fra 1. januar 2014, men som følge av store forsinkelser i fremdriften blir innføringen utsatt. Det har ikke kommet noen ny tidsplan.

Kapitalkravet skal gjenspeile alle vesentlige risikoer inkludert finansmarkedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Den endelige utformingen av kapitalkravene inkludert eventuelle overgangsordninger er ennå ikke klar, men det er sannsynlig at kapitalkravet blir høyere enn kapitalkravet under Solvens I.

Beregning av solvenskapitalen blir basert på virkelig verdi av både eiendeler og forpliktelser. Det innebærer at verdien av forsikringsforpliktelsen vil variere med rentenivået. Med nåværende investeringstilpasning og produktregelverk er rentefølsomheten vesentlig høyere for forsikringsforpliktelsen enn for eiendelene. Det innebærer at rentefall gir svekket solvensposisjon. Fripoliser og tradisjonelle individuelle forsikringsprodukter med garanti gir mest risiko, fordi premien er betalt med endelig virkning.

Solvens II-regelverket bygger blant annet på en forutsetning om at selskapene kan styre renterisikoen gjennom å investere i eiendeler med tilsvarende rentefølsomhet som forsikringsforpliktelsene. Norske pensjonsinnretninger er forhindret fra å kunne gjøre dette som følge av både manglende tilbud av lang rentebinding i det norske markedet, og risikoen knyttet til den årlige avkastningsgarantien (krav til at et overskudd som minst tilsvare beregningsrenten skal tilføres kunden årlig med endelig virkning).

Risikoen fra årlig avkastningsgaranti skyldes at den er knyttet til eiendelssiden alene. Ved å øke rentefølsomheten øker svingningene i årlig eiendelsavkastning, og det oppstår et risikostyringsdilemma: Høy rentefølsomhet gir liten risiko for selskapets solvensposisjon, men stor risiko for negativ avkastning ved en renteoppgang. Lav rentefølsomhet gir liten risiko for resultat, men stor risiko for solvens ved en rentenedgang.

Forslag til nytt tjenestepensjonsregelverk (NOU 2012:13 Pensjonslovene og folketrygdreformen II) fra Banklovkommissjonen beskriver nye hybridordninger (grunnmodell og standardmodell). De nye ordningene gir gode løsninger for ny pensjonsopptjening i relasjon til Solvens II. Det vil ikke lenger være langsiktig renterisiko og levealdersrisikoen vil være vesentlig mindre enn i dag.

Utfordringen er knyttet til eksisterende reserve og hvordan overgangsreglene skal utformes. Banklovkommissjonens forslag til overgangsregler ble lagt frem 7. januar 2013. Forslaget til overgangsregler tar utgangspunkt i at rettighetene til pensjonsytelser som er opptjent på overgangstidspunktet har et grunnlovsrettslig vern. Gitt at retten til ytelse videreføres, innebærer det et fortsatt stort kapitalkrav når Solvens II innføres.

VIDERE PROSESS

Forslaget til overgangsregler er på høring til primo april 2013. Finansdepartementet har varslet at lovforslaget, som omfatter både de nye produktene og overgangsreglene, blir fremmet slik at Stortinget kan behandle forslaget høsten 2013. I så fall kan det nye regelverket tre i kraft 1. januar 2014. Det er imidlertid betydelig risiko for at prosessen blir forsinket slik at regelverket ikke trer i kraft før 1. januar 2015.

REGELVERKSTILPASNING I SVERIGE

LIVSFORSIKRINGSUTREDNING

Høsten 2012 ble den endelige livsforsikringsutredningen overlevert til den svenske regjeringen for behandling. I korthet går forslaget ut på at det gjennomføres flytterett for innskuddsbaserte tjenestepensjonsforsikringer (DC) – uansett om de er kollektivavtalte eller ikke. I følge forslaget skal obligatorisk flytterett likevel ikke gjelde for premiebetalende innskuddsbaserte tjenestepensjonsforsikringer. For disse kan det reguleres i avtalen at flytteretten ikke gjelder. Utredningen foreslår at flytteretten ikke skal gjelde for ytelsesbaserte tjenestepensjonsforsikringer (DB).

SPP er av den oppfatning at utredningen inneholder viktige elementer, men løser ikke den grunnleggende samfunnsmessige målsetting om at den enkelte skal kunne ta selvstendige valg for sin egen sparing. Flytteretten bør omfatte alle typer tjenestepensjoner, gammel som ny, slik at den enkelte kan velge hvilket selskap som skal forvalte sparemidlene deres. En tjenestepensjonsregulering skal fremme et fleksibelt arbeidsmarked og bevisst sparing.

Utredningen er sendt på høring med svarfrist 28. februar 2013. Hvis forslaget vedtas vil det med stor sannsynlighet få vesentlig betydning for livsforsikringsmarkedet fremover.

KONSERNETS RESULTAT

Storebrand-konsernets årsregnskap avlegges etter EU-godkjente regnskapsstandarder - International Financial Reporting Standards (IFRS). Regnskapet til morselskapet Storebrand ASA er avlagt etter norsk regnskapslovgivning. IFRS benyttes ikke i selskapsregnskapet.

Resultatutvikling Storebrand Konsern

NOK mill.	2012	2011
Storebrand Livsforsikring	652	481
SPP	803	291
Kapitalforvaltning	144	293
Bank	238	213
Forsikring	402	281
Øvrig virksomhet/elimineringer	- 279	- 278
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	1 960	1 279
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	- 401	- 394
Konsernresultat før skatt	1 559	885

Storebrand konsern oppnådde et konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler på 1 960 millioner kroner i 2012, mot 1 279 millioner kroner i 2011. Etter amortisering ble konsernresultatet på 1 559 millioner kroner, mot 885 millioner kroner i 2011. Skattekostnaden i konsernet utgjør 550 millioner kroner, hvorav 10 millioner kroner er betalbar. Den skattemessige fritaksmetoden for kundeporteføljene i livsforsikring opphørte med virkning fra 1. januar 2012. Realiserte gevinster og tap på aksjer innenfor EØS-området er dermed henholdsvis skattepliktige og skattemessig fradragsberettigede for aksjer som eies av kundeporteføljene i livsforsikrings-selskap. Endringen vil medføre en normalisert skattekostnad for konsernet over tid.

Regnskapet viser en positiv resultatutvikling i alle forretningsområdene, med unntak av Kapitalforvaltning som er påvirket av en reallokering fra aksje- til renteinvesteringer og fortsatt usikkerhet i finansmarkedene. Som et ledd i gjennomføring av kostnadsprogrammet er resultatet i konsernet belastet med en engangskostnad på 195 millioner kroner til omstilling og avvikling av virksomhet.

I livvirksomhetene fortsetter dreiningen fra produkter med rentegaranti over på fondsforsikringsprodukter. Disse produktene viser en god vekst både i Storebrand Livsforsikring og i SPP. Storebrand Livsforsikring viser økte inntekter fra produkter med forhåndsprising av rentegaranti og fortjeneste på risiko både som følge av volumendringer og prisøkninger. Storebrand prioriterer anvendelse av overskudd innenfor kollektiv pensjon til å styrke premiereserven for å møte fremtidig økt levealder. Administrasjonsresultatet viser tilfredsstillende underliggende utvikling, men er preget av kostnadsavsetninger i kostnadsprogrammet. I SPP har en positiv utvikling i finansmarkedene bidratt til en vesentlig økning i finansresultatet. Risikoresultatet preges av et godt utførelsesresultat, men er som forventet lavere enn fjoråret som var preget av en engangsinntekt. Resultatnedgangen i Kapitalforvaltning forklares både av lavere driftsinntekter og en økning i kostnadene. Volumbaserte inntekter går ned som følge av kundenes reallokering til produkter med lavere risiko, men avkastningsbaserte inntekter viser en økning. Storebrand Bank oppnådde en resultatforbedring i 2012 på en rekke sentrale områder og rapporterer lave utlånstap. Forsikring viser en god resultatutvikling med en god underliggende risikoutvikling og en forbedring i nøkkeltall, herunder combined ratio. For en nærmere analyse av resultatene henvises til virksomhetsområdene nedenfor.

I samsvar med norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift er til stede. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskap og konsernregnskap.

VIRKSOMHETSOMRÅDENE

Storebrand er et finanskonsern bestående av forretningsområdene liv og pensjon, kapitalforvaltning, bank og forsikring, med den vesentligste virksomheten i Norge og Sverige. Storebrand har sitt hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Forretningsområdet Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenstepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Omfatter også BenCo som via Nordben og Euroben tilbyr pensjonsprodukter til multinasjonale bedrifter.

RESULTAT

Resultatutvikling Storebrand Livsforsikring

NOK mill.	2012	2011
Administrasjonsresultat	6	101
Risikoresultat	131	117
Finansresultat ¹	- 58	- 226
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	545	520
Øvrig	28	- 32
Resultat før skatt	652	481

1) Avkastningsresultat og overskuddsdeling.

Administrasjonsresultat

Det underliggende administrasjonsresultatet var godt i 2012, men trekkes ned av avsetninger gjennomført i 2. halvår i forbindelse med forventede fremtidige omstillinger i henhold til konsernets kostnadsprogram. Det er i tillegg kjøpt tilbake portefølje fra en ekstern distributør. Til sammen utgjør avsetninger og transaksjon 110 millioner kroner i 2012. Inntektsutviklingen er god, særlig for innskuddspensjon som følge av porteføljevækst.

Risikoresultat

Uføresultat innenfor kollektiv pensjon er forbedret fra 2011, men fortsatt svakt. Årsaken er endrede antakelser om reaktivering (uføre som kommer tilbake til arbeidslivet) som medfører behov for økte erstatningsavsetninger. Lavere dødelighet enn lagt til grunn ved beregning av reserver for alderspensjon medfører negative langt liv resultater. Det er et generelt behov for oppreservering for å styrke avsetningene for økt forventet levealder innenfor kollektiv pensjon.

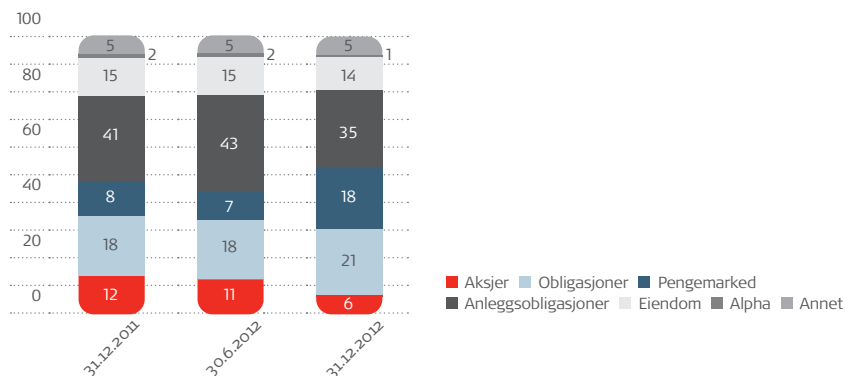
Finansresultat

Finansresultatet består av netto avkastning på selskapsporteføljen og selskapets andel av overskuddsdeling.

Selskapsporteføljen fikk et nettoresultat på minus 65 millioner kroner for 2012, mot minus 120 millioner kroner i 2011. Storebrand Livsforsikring er finansiert gjennom en kombinasjon av egenkapital og ansvarlig lån. Andelen ansvarlig lån er på om lag 28 prosent og rentekostnadene utgjør i størrelsesorden netto 120 millioner kroner i kvartalet med dagens rentenivå. Selskapsporteføljen på 8,7 milliarder kroner hadde en brutto avkastning på 5,4 prosent for 2012, mot 5,1 prosent i 2011. Avkastningen er positivt påvirket av reduserte kredittspreader.

Storebrand har avsluttet den pågående planen om oppreservering knyttet til forventet lavere dødelighet for individuelle pensjonsforsikringer. I henhold til plan er det gjort avsetninger på 172 millioner kroner i år og 642 millioner kroner samlet for perioden 2010 til 2012. Oppreserveringen for året 2012 er dekket av positivt avkastningsresultat.

Aktivprofil kundeporteføljer med rentegaranti

Også innenfor kollektiv pensjonsforsikring er det behov for å styrke avsetningene for å møte forventet økt levealder. 3,2 milliarder kroner av kundenes avkastningsresultat er avsatt i 2012.

Gjennomsnittlig årlig rentegaranti for de ulike kundeporteføljene ligger i intervallet 3,1 til 3,7 prosent. Garantnivåene for ny forretning er redusert som en følge av det lave rentenivået. Bokført avkastning i kundeporteføljene er tilstrekkelig til å dekke gjennomsnittlig rentegaranti. Bokført avkastning har også gitt et overskudd til kunder utover rentegaranti på 0,2 milliarder kroner.

Kapitalavkastning

Markedsavkastningen er preget av oppgang i aksjemarkeder både nasjonalt og internasjonalt. Korte renter både i Norge og internasjonalt har falt, mens lange renter har holdt seg relativt stabilt på lave nivåer.

Markedsavkastning kollektivporteføljen

	2012	2011
Total	6,2 %	3,4 %
Kollektiv ytelse	6,7 %	3,0 %
Fripoliser	5,7 %	3,8 %
Individual	6,0 %	3,2 %

Bokført avkastning kollektivporteføljen

Portefølje	2012	2011
Total	5,6 %	4,6 %
Kollektiv ytelse	5,8 %	4,8 %
Fripoliser	5,4 %	4,7 %
Individual	5,7 %	3,6 %

Avkastning porteføljer uten garanti

Profil	2012	2011
Ekstra forsiktig pensjon	5,3 %	-
Forsiktig pensjon	7,7 %	2,8 %
Balansert pensjon	11,6 %	- 1,2 %
Offensiv pensjon	12,9 %	- 5,3 %
Ekstra offensiv pensjon	13,4 %	-

Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko

Det ble i 2012 inntektsført 545 millioner kroner i forhåndsprising for rentegaranti og fortjeneste på risiko for kollektiv ytelse, en oppgang på 25 millioner kroner fra fjoråret. Økningen skyldes både volumendringer og prisøkninger i porteføljen. På bakgrunn av det lave rentenivået ble det høsten 2012 vedtatt å øke prisene på rentegarantien og fortjeneste risiko for kollektiv ytelsespensjon fra 1. januar 2013 med om lag 20 prosent i privat sektor og 25 prosent i offentlig sektor.

BALANSE

For kundeporteføljene med garanti er allokering til aksjer og anleggsobligasjoner redusert i løpet av 2012 samtidig som allokering til pengemarked er tilsvarende økt. Selskapsporteføljens allokering til anleggsobligasjoner er noe redusert i løpet av 2012. Allokering til pengemarked er tilsvarende økt.

Forvaltningskapitalen økte i 2012 med 17 milliarder kroner og utgjorde 230 milliarder kroner ved utgangen av året. Økningen er drevet av positiv avkastning og netto tilflytting av kundemidler.

MARKED

Premieinntekt eksklusiv tilflytting av premiereserve

NOK mill.	2012	2011
Ytelsespensjon (fee basert)	9 104	9 147
Innskuddspensjon (Unit Linked basert)	4 436	3 812
Sum kollektiv pensjon	13 540	12 959
Fripoliser	79	116
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	377	584
Unit Linked (retail)	1 419	929
Sum individuell pensjon og sparing	1 875	1 629
BenCo	747	700
Sum	16 163	15 288

Premieinntekt eksklusiv tilflytting av premiereserve

Premieinntektene reduseres gradvis for kollektiv ytelsespensjon som følge av overgang til innskuddspensjon. Det er god vekst i premieinntekter for innskuddsbaserte ordninger for bedrifter. Det er ikke lenger nytegning for tradisjonell garantert kapital og pensjon. Det er en betydelig konvertering av deler av den garanterte bestanden til Unit Linked eller bankprodukter, noe som medfører nedgang i premieinntektene sammenlignet med foregående år. Økningen i premieinntekter i 2012 for Unit Linked skyldes godt salg av Garantikonto og økning i kapitalforsikring. En reduksjon i garantert sparing er i tråd med selskapets strategi.

Salg

Storebrand har gode salgsresultater i 2012, spesielt innenfor bedriftsområdet. En rekke store anbud for både innskuddspensjon, personalforsikring og gruppelev er vunnet gjennom året. Bokført netto flytting til Storebrand ble på 525 millioner kroner i 2012, mot minus 4 690 millioner kroner i 2011. De bokførte tallene for 2012 er påvirket av at tre kommuner i 2011 vedtok å flytte sine pensjonsordninger fra Storebrand med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2012.

Banklovkommisjonens forslag om overgangsregler legger opp til stor fleksibilitet for bedrifter som i dag har ytelsespensjon, og bedrifter som allerede har innskuddspensjon kan få muligheten til å spare vesentlig mer for sine ansatte enn i dag. De endelige avklaringene vil imidlertid ikke komme før Stortinget har vedtatt det nye lowerket. I tiden fremover skal Storebrand aktivt jobbe med å informere, forklare og gi råd til kundene om hvordan de best kan tilpasse seg de nye reglene. Storebrand arbeider med videreutvikling av produkt- og betjeningsløsninger som er tilpasset kundebehov og endrede rammebetingelser.

Nytegning

For 2012 er samlet nytegnert premie (APE) på 834 millioner kroner mot 658 millioner kroner i 2011. Oppgangen skyldes hovedsakelig høyere APE for kollektiv ytelse- og innskuddspensjon.

- Garanterte produkter: 377 millioner kroner (325 millioner).
- Fondsforsikring: 411 millioner kroner (299 millioner).
- BenCo: 46 millioner kroner (34 millioner).

Offentlig sektor

Før jul besluttet Storebrand Livsforsikring å gå ut av markedet for ytelsesbaserte tjenestepensjoner i offentlig sektor. Beslutningen omfatter alle forsikrede pensjonsløsninger i både kommuner og offentlige virksomheter, og det planlegges for at avviklingen vil skje over to til tre år. Ved utgangen av 2012 utgjorde selskapets forsikringsreserver 23,8 milliarder kroner i dette produktet. Medlemmene i pensjonsordningene vil ikke bli berørt av beslutningen, og Storebrand vil ivareta god kundebehandling i den gjenværende perioden av kundeforholdet.

Beslutningen om å gå ut av dette markedet skyldes flere forhold: Det foreligger ikke noen konkret tidsplan for fremtidig overgang til nye pensjonsløsninger i offentlig sektor, slik tilfellet er i markedet for private tjenestepensjonsordninger. En videre satsing med nåværende rammebetingelser i offentlig sektor krever investeringer som vurderes å være for høye. I tillegg vil innføringen av nye kapitalkrav medføre en betydelig kapitalbinding for produkter med langsiktige rentegarantier. Storebrand har derfor konkludert med at disse faktorene i sum ikke gjør det økonomisk forsvarlig å videreføre satsingen. En ny satsing på offentlige pensjonsordninger vil bli vurdert dersom rammebetingelsene blir endret i fremtiden.

Det understrekes at Storebrand Livsforsikring fortsetter sin satsing på forvaltning og administrasjon av pensjonskasser for offentlig sektor. For kommuner og offentlige virksomheter som ønsker økt mulighet til å påvirke hvordan pensjonsmidlene skal forvaltes, vil etablering av pensjonskasse være et attraktivt alternativ.

SPP

Forretningsområdet SPP tilbyr pensjons- og forsikringsløsninger, samt rådgivning til foretak i den konkurranseutsatte delen av tjenestepensjonsmarkedet. I tillegg tilbys privat pensjonsforsikring og syke- og helseforsikring.

RESULTAT

SPP konsern oppnådde i 2012 ett resultat på 803 millioner kroner før amortisering og avskrivning, sammenlignet med 291 millioner kroner i 2011.

Resultatutvikling SPP

NOK mill.	2012	2011
Administrasjonsresultat	98	99
Risikoresultat	149	289
Finansresultat	395	- 226
Øvrig	161	129
Resultat før amortisering	803	291
Amortisering immaterielle eiendeler	- 356	- 358
Resultat før skatt	447	- 67

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet ble 98 millioner kroner for 2012. Inntektene økte med 4 prosent (målt i lokal valuta) sammenlignet med forrige år som følge av vekst i midler til forvaltning og dermed økte kapitalavgifter. Kostnadene økte med totalt 4 prosent (målt i lokal valuta) for året og forklares for en stor del av høyere provisjonskostnader, avsetning for kostnadsprogrammet og flytting til nytt hovedkontor. Effektene av kostnadsprogrammet vil bli realisert i løpet av 2013 og 2014.

Risikoresultat

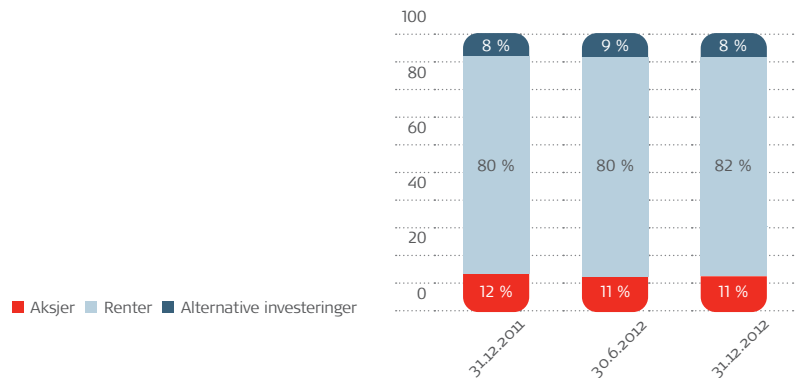
Risikoresultatet ble i 2012 149 millioner kroner. Risikoresultatet består i hovedsak av uføreresultat, gjenforsikring, dødsfallsresultat og opplevelsesresultat. Risikoresultatet preges av et godt uføreresultat. Årsaken er færre og mer kortvarige uføretilfeller. Resultatet er som forventet lavere enn foregående år som var positivt påvirket av en avsluttet reassuranskontrakt med en engangseffekt på 85 millioner kroner. Den nye reassuransavtalen som gjelder fra 1. januar 2012 begrenser SPPs eksponering mot syke- og dødsfallsrisiko på enkelt-individer.

Finansresultat

Finansresultatet har vært positivt i 2012 og ble på 395 millioner kroner. En positiv utvikling i aksje- og kredittmarkedet, samt fallende rentenivå, har bidratt til det finansielle resultatet. De aksjerelaterte investeringene har økt med 12 prosent og kredittobligasjonene har økt med 6 prosent. Avkastningen i de ulike kundeporteføljene er avhengig av utviklingen i finansmarkedene. Porteføljene har ulik eksponering mot eksempelvis aksje-, rente- og valutamarkedet for å tilpasse investeringsvalget til forpliktelsene. Avkastningen i porteføljene vil derfor være ulik. Samtlige kundeporteføljer har hatt en positiv avkastning, som har resultert i en overskuddsdeling på 288 millioner kroner i 2012 mot 105 millioner kroner i 2011.

Dersom eiendelene i defined benefit-porteføljen utgjør mer enn 107 prosent av forsikringsforpliktelsene per 3. kvartal kan selskapet ta ut en indekseringsavgift. Konsolideringen ved utgangen av 3. kvartal var 108,3 prosent. Dette gir grunnlag for en indekseringsavgift på 114 millioner kroner for året mot 2 millioner kroner året før.

Aktivaallokering kundeporteføljer med rentegaranti

For å redusere effekten på resultatet av fallende aksjemarkeder var det tidligere etablert en sikringsportefølje. Den ble avviklet i 4. kvartal 2012 og har kun påvirket resultatet marginalt. Latent kapitaltilskudd (LKT) har redusert det finansielle resultatet med minus 6 millioner kroner i 2012 og minus 748 millioner kroner i 2011. Latente kapitaltilskudd kan reverseres ved god porteføljeavkastning og/eller økte markedsrenter.

Finansavkastning

Portefølje	2012	2011
Defined Benefit (DB)	6,6 %	8,6 %
Defined Contribution (DC);		
P250 ¹	9,1 %	3,3 %
P300 ¹	6,8 %	7,6 %
P520 ¹	6,4 %	12,5 %
AP (Avgangspensjon)	3,7 %	2,8 %

1) Høyeste rentegaranti i porteføljene P250, P300 og P520 er henholdsvis 2,5 prosent 4,0 prosent og 5,2 prosent.

Øvrig resultat

Resultatet på 161 millioner kroner består i hovedsak av avkastningen på selskapsporteføljen som i sin helhet er plassert i korte rentebærende verdipapirer. Resultatet har utviklet seg positivt i 2012.

BALANSE

SPP tilpasser aksjeeksponeringen etter utviklingen i markedet og risikobærende evne i porteføljene med såkalt dynamisk risikostyring. SPP har fortsatt med å tilpasse investeringsrisikoen i garantert forsikring til fremtidig internasjonalt soliditetsregelverk. Derfor er aksjeandelen i alle porteføljer redusert i 2012.

Bufferkapitalen (villkorad återbäring) har økt med 1,4 milliarder kroner og var ved utgangen av året på 8,6 milliarder kroner. Økningen skyldes først og fremst stigende aksjemarkeder.

Den totale forvaltningskapitalen utgjorde 115 milliarder kroner ved utgangen av 2012, som tilsvarer en økning på 4 milliarder kroner i løpet av året. Økningen skyldes blant annet stigende aksjemarkeder. Innenfor fondsforsikring var forvaltningskapitalen ved utgangen av året 36 milliarder kroner (32 milliarder).

MARKED

Vridningen fra tradisjonell forsikring til fondsforsikring fortsatte i 2012. Tradisjonell forsikring er fortsatt bra for en del kundegrupper, men kundene må selv eller i samråd med SPP velge hvordan de ønsker å spare ut fra sitt eget syn på risiko og muligheter på lang sikt. SPPs oppgave er å ivareta kundene på en best mulig måte.

Premieinntekter

Totale premieinntekter ble redusert med 2 prosent i 2012 sammenlignet med 2011. For fondsforsikring økte premieinntekten med 2 prosent. Andelen utgjør nå 60 prosent av totale premieinntekter, en økning på 2 prosent.

Premieinntekt eksklusiv tilflytting av premiereserve

NOK mill.	2012	2011
Garanterte produkter	2 422	2 632
Unit Linked	3 699	3 633
Totalt	6 122	6 265

Netto premieinntekter (premieinntekter minus forsikringsutbetalinger og flytting) var positivt innenfor Unit Linked, og utgjorde 2 698 millioner kroner for Unit Linked. Det er en økning fra året før. For garanterte produkter var netto premieinntekter minus 2 821 millioner kroner.

Nytegning

Nysalg målt i nytegnede premie (APE) ble 977 millioner kroner i 2012 mot 1 034 millioner kroner i 2011, 5 prosent reduksjon. For egen salgsstyrke fortsetter imidlertid den positive trenden. Salget økte med 9 prosent sammenlignet med 2011. Det har i løpet av året vært fokus på økt produktivitet blant selgerne, noe som har gitt en positiv effekt på salget. Arbeidsstyrken har vært relativt uendret. Utviklingen av fondskonseptet har vært positivt og godt mottatt av kundene. Kundene har i økende grad valgt fondsforsikring, som har gitt en salgsøkning for egen salgsstyrke på 16 prosent. Salg gjennom meglere er redusert. I meglermarkedet ser vi en dreining mot tradisjonell forvaltning og såkalt depotforsikring. Det svakere resultatet for valgsentralene skyldes for en stor del at det er få som tar aktive valg. For Fondsforsikring er andelen uendret fra i fjor og utgjør 67 prosent av den totale nytegningen i 2012.

- Garanterte produkter: 313 millioner kroner (323 millioner).
- Unit Linked: 650 millioner kroner (695 millioner).
- Øvrig: 14 millioner kroner (16 millioner).

KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltningsvirksomheten i Storebrand omfatter selskapene Storebrand Kapitalforvaltning AS, Storebrand Fondene AS, SPP Fonder AB, Storebrand Eiendom AS og Storebrand Realinvestering AS.

Kapitalforvaltningsvirksomheten tilbyr en full bredde av spare- og investeringsprodukter til institusjonelle-, eksterne- og interne kunder, samt verdipapirfond til privatmarkedet.

RESULTAT*Resultat per selskap*

<i>NOK mill.</i>	2012	2011
Storebrand Kapitalforvaltning	17	159
Storebrand Fondene	47	45
SPP Fonder	44	30
Storebrand Eiendom og Realinvesteringer	36	59
Sum resultat før amortisering per selskap	144	293

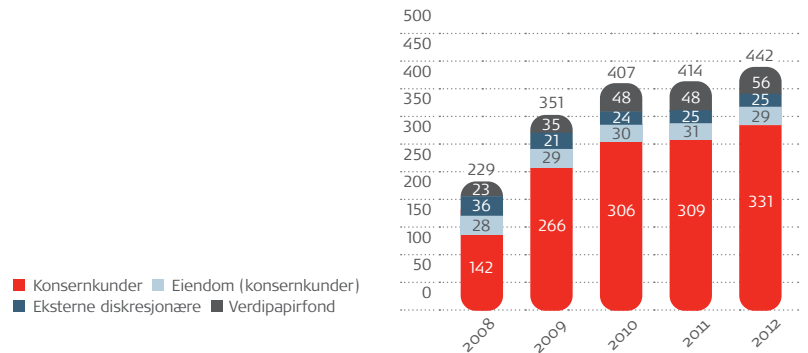
Resultatutvikling Kapitalforvaltning

<i>NOK mill.</i>	2012	2011
Driftsinntekter	671	684
Driftskostnader	- 590	- 481
Driftsresultat	81	203
Avkastningsresultat	53	79
Netto finansinntekter	10	11
Resultat før amortisering	144	293
Amortisering immaterielle eiendeler	- 5	- 9
Resultat før skatt	138	284

Resultatene i Kapitalforvaltning er svekket i 2012. Inntektsøkningen uteblir som en følge av kundenes reallokering fra aksjer til produkter med lavere risiko og lavere margin. Økte kostnader sammenlignet med fjoråret er i første rekke drevet av en avsetning på 54 millioner kroner knyttet til konsernets kostnadsprogram.

Faste- og volumbaserte inntekter var noe lavere enn i 2011, i hovedsak som følge av kundenes reallokering fra aksjer til renteprodukter med lavere forvaltningshonorarer. Økningen i kapital til forvaltning gjennom året på 28 milliarder kroner er ikke stor nok til å motvirke vridningen mot lavmarginsproduktene.

Midler til forvaltning (NOK mrd.)

Verdiskapningen i de aktivt forvaltede porteføljene var god i 2012, men kun en begrenset del av porteføljene har avkastningsbasert honorar. Avkastningsbaserte inntekter er imidlertid høyere enn i 2011, korrigert for inntekter på 35 millioner kroner i 2011 knyttet til tidligere års verdiskapning. Driftskostnader utgjorde 590 millioner kroner, mot 481 millioner kroner i 2011. Kostnadsveksten skyldes i hovedsak omstillingskostnader, økte personalkostnader som følge av bonus- og pensjonskostnader, samt vekst i den svenske delen av virksomheten.

FORVALTNINGSKAPITAL

Ved utgangen av 2012 forvaltet Storebrand Kapitalforvaltning 442 milliarder kroner i verdipapirfond, fond-i-fond, individuelle porteføljer for fondsforvaltningselskaper, forsikringselskaper, pensjonskasser, kommuner, institusjonelle investorer og investeringsselskaper. Per 31. desember 2011 utgjorde midler til forvaltning 414 milliarder kroner. Konsernkunder står for 20 milliarder og eksterne fondskunder 8 milliarder av veksten i 2012.

I 2012 ble netto nysalgsvolum 4,9 milliarder kroner mot 5,5 milliarder kroner i 2011.

For midler til forvaltning, se graf øverst på denne siden.

BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER

Bærekraft er en integrert del av Storebrands forretningsvirksomhet. Vi tror selskaper som jobber strategisk og aktivt med bærekraft vil være blant de mest lønnsomme på lang sikt. Mer enn 3 500 selskaper fra hele verden overvåkes og analyseres, både for å identifisere investeringsmuligheter og for å redusere risiko. Les mer om Storebrands arbeid med bærekraft i egen artikkel i årsrapporten, samt lenger bak i årsberetningen.

MARKEDSUTVIKLING

2012 var nok et år med svak økonomisk vekst i verdensøkonomien. Den globale veksten ender trolig rundt 2,5 prosent, noe svakere enn 2011. Spesielt i eurosoneen har stram finanspolitikk og gjeldsnedbygging bidratt til en ny resesjon og fall i BNP i 2012.

Aksjemarkedene falt kraftig i mai som følge av svekket globalt vekstbilde og økende frykt for at Hellas skulle forlate eurosoneen. Aksjemarkedene bedret seg i andre halvår med stabilisering av makrotallene og opptrapping av sentralbanktiltak. Spesielt lanseringen av et støttekjøpsprogram fra den europeiske sentralbanken (ECB) dempet statsgjeldsfrykten i eurosoneen. Det globale aksjemarkedet ga samlet sett for 2012 en avkastning på 15,7 prosent målt ved indeksen MSCI World. Det norske aksjemarkedet ga en avkastning på 15,4 prosent.

Opptrapping av sentralbanktiltak og svekkede vekstutsikter medførte at både norske og globale statsrenter falt ytterligere i 2012. Statsrentene i gjeldstunge land som Italia og Spania falt etter at ECB lanserte ytterligere støttetiltak. Dette har påvirket de øvrige kredittmarkedene gjennom en kraftig reduksjon i risikotillegget i 2012.

2012 ble et meget godt år for den aktive forvaltningen og ga betydelig meravkastning (avkastning høyere enn referanseindekser) til kundene på hele 2,6 milliarder kroner for året som helhet (mindreavkastning på -1,2 milliarder). Av de aktivt forvaltede aksjefondene leverte 52 prosent (26 prosent) av dem en avkastning bedre enn sine referanseindekser i 2012 (beregnet før forvaltningshonorar). Alle rentefond (45 prosent) leverte avkastning bedre enn sine referanseindekser ved utgangen av 2012.

BANK

Storebrand Bank er en direktebank som tilbyr et bredt spekter av banktjenester til personmarkedet. Banken er en ledende tilbyder av rådgivning, transaksjonstjenester og finansiering til bedriftskunder innenfor næringsseidom.

RESULTAT

Storebrand Bank fortsetter den positive utviklingen med et styrket resultat for 2012. Samtidig er tapene lave og misligholdsvolumet redusert.

Resultatutvikling bank¹

<i>NOK mill.</i>	2012	2011
Netto renteinntekter	490	443
Netto provisjonsinntekter	71	73
Andre inntekter	55	32
Totale inntekter	616	548
Driftskostnader	- 386	- 345
Resultat før tap	230	203
Tap på utlån/investeringseiendommer	8	10
Resultat før amortisering	238	213
Amortisering immaterielle eiendeler	-34	- 22
Resultat før skatt	204	190

1) Omfatter Storebrand Bank konsern.

Stabil utvikling i inntekter og kostnader kombinert med lave utlånstap ga bankkonsernet et resultat før skatt for videreført virksomhet på 204 millioner kroner, mot 190 millioner kroner i 2011. Resultat etter skatt for solgt/avviklet virksomhet i Ring Eiendomsmegling ble pluss 3 millioner kroner for 2012 mot minus 60 millioner kroner i 2011.

Netto renteinntekter for bankkonsernet beløp seg til 490 millioner kroner, mot 443 millioner kroner året før. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,25 prosent i 2012, en oppgang på 0,12 prosentpoeng fra 2011. Fallende rente og lavere fundingkostnader har medført en bedring i bankens utlånsmarginer og fallende innskuddsmarginer gjennom året.

Netto provisjonsinntekter utgjør 71 millioner kroner, tilnærmet uendret sammenlignet med 2011. Andre inntekter er økt med 23 millioner kroner, til totalt 55 millioner kroner. Driftskostnadene for bankvirksomheten utgjør totalt 386 millioner kroner, en økning på 41 millioner kroner fra året før. Kostnadsprosenten ble 64 prosent i 2012, mot 66 prosent året før. Driftskostnadene inkluderer ca. 21 millioner kroner i engangskostnader knyttet til konsernets kostnadsprogram.

Samlet utlånstap inklusiv nedskrivning på overtatte engasjementer utgjør netto inntektsføring på 8 millioner kroner, mot en netto inntekt på 10 millioner kroner i 2011. Misligholdsvolumet er redusert og utgjør samlet 0,8 prosent av brutto utlån, mot 1,0 prosent året før.

BALANSE

Ved utgangen av 2012 hadde bankkonsernet en forvaltningskapital på 40,7 milliarder kroner. Brutto utlån til kunder var 35,5 milliarder kroner ved utgangen av året. Dette er en økning på 2 milliarder kroner. Både personmarkedsporteføljen og bedriftsmarkedsporteføljen har hatt en positiv utvikling gjennom hele året.

Bankkonsernets personmarkedsportefølje utgjør 67 prosent av samlet utlån, og består hovedsakelig av boliglån med lav risiko. Gjennomsnittlig vektet belåningsgrad er om lag 54 prosent.

Bedriftsmarkedsutlån utgjør 33 prosent av porteføljen, og består ved utgangen av 2012 av omlag 74 prosent utlån til inntektsgenererende eiendom og 26 prosent utlån til byggeprosjekter. Det er få kunder som er i mislighold, og tapsnivået i porteføljen er lavt.

Banken har en balansert finansieringsstruktur og baserer sine innlån på kundeinnskudd, utstedelse av verdipapirer og kredittforetaksobligasjoner både direkte i markedet og gjennom bytteordningen mot Norges Bank, samt innlån i det norske- og internasjonale kapitalmarkedet. Banken har i 2012 prioritert god innskuddsdekning, og hadde ved årsskiftet en innskuddsdekning på 56 prosent. Storebrand Bank konsern har ved utgangen av 2012 en netto ansvarlig kapital på 2,7 milliarder kroner. Kapitaldekningen er 11,8 prosent og kjernekapitaldekningen 11,2 prosent, mot henholdsvis 13,3 prosent og 11,4 prosent ved utgangen av 2011. Målsatt kjernekapitaldekning er på 11 prosent. Fra 2015 er målsatt ren kjernekapitaldekning gitt dagens balansestruktur 12,5 prosent.

MARKED

Personmarkedet

Storebrand Bank er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bank er ett av flere produkt- og tjenesteområder som inngår i Storebrands personmarkedsstrategi og er en integrert del i konsernets helhetlige kundekonsepser til definerte kundesegmenter. Konseptene har fokus på helhetlig familieøkonomi, langsiktig sparing og sparing til pensjon.

Personmarkedsenheten har beholdt sin konkurransekraft gjennom året og har hatt en god utlånsvekst. Konsernets satsning på rådgivning til kunder som forventes å være tjent med å flytte sine garanterte livkontomidler har gitt en positiv vekst i innskuddsvolumet. En tilpasning av prismodell for gebyrer har bidratt til bankens økte inntjening. Banken hadde ved utgangen av 2012 72 000 aktive personmarkeds kunder.

Et eksempel på bankes konkurransekraft er en kåring av landets beste banker i 2012, gjennomført av Norsk Familieøkonomi. Storebrand Bank kom på 3. plass i både kategorien Beste totalbank og Beste boliglån over 2 millioner kroner.

Vår visjon "Våre kunder anbefaler oss" legger føringer for kundebehandling. Produkter, konsepter og kundeprosesser er forbedret og videreutviklet i 2012. Digitalisering og automatisering med økt bruk av BankID er sentrale tiltak. Av nettbaserte tjenester tilbys nå et komplett tilbud og oversikt av finansielle tjenester i nettbanken. Det er lansert nye muligheter i bankens innovative tjenester Mitt Forbruk og Mitt Budsjett. Samlet har kundene fått et bedre verktøy for styring og kontroll av sin personlige økonomi. Mitt forbruk vant utmerkelsen "Beste nyttetjeneste" i Gulltaggen 2012, en årlig konferanse med prisutdelinger som reklamebransjen står bak.

Aksjehandel i nettbanken og via meglerbordet, ble i sin helhet avviklet i desember 2012 grunnet dårlig lønnsomhet.

Bedriftsmarkedet

Bankens satsning i bedriftsmarkedet er rettet mot det profesjonelle eiendomsmarkedet. Bankens konkurransefortrinn er knyttet til lang erfaring og spisskompetanse innenfor markedssegmentet, samt evne til å tilby helhetlige løsninger og god service. Andelen større profesjonelle kunder er økt i 2012. I tillegg tilbyr bedriftsmarked, sammen med øvrige enheter i Storebrandkonsernet, tjenester til utvalgte nisjer, herunder til investorer og SMB-segmentet.

Transaksjonsvolumet innenfor næringsseiendom har vært noe under forventet volum, som i hovedsak skyldes bankenes restriktive utlånspraksis. Obligasjonsmarkedet har tatt over deler av finansieringen fra bankene, men etterspørselen er langt større enn tilbudet. Porteføljekvaliteten er ytterligere forbedret, og det er få restanser på lån og tilnærmet null i mislighold. Bedriftsmarked forventer ingen volumvekst på utlån i 2013.

Det har i løpet av 2012 vært en økende aktivitet innenfor Cash Management området. Det er etablert flere kundeavtaler, som har resultert i et økende bruk av bankens betalingstjenester. Samlet transaksjonsvolum og innestående beløp på driftskonti har økt gjennom året.

STOREBRAND FORSIKRING

Forretningsområdet Forsikring har ansvaret for konsernets ettårige risikoprodukter. Gjennom kostnadseffektiv distribusjon og kundevennlige nettløsninger tilbyr enheten helseforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet, skadeforsikrings- og personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet og personalforsikring i det norske bedriftsmarkedet.

RESULTAT

Resultatutvikling forsikring

NOK mill.	2012	2011
Premieinntekter for egen regning	1 973	1 807
Erstatningskostnader for egen regning	- 1 333	- 1 314
Forsikringsrelaterte driftskostnader	- 375	- 332
Forsikringsresultat	265	161
Finansinntekter	137	119
Resultat før amortisering	402	281
Amortisering av immaterielle eiendeler	- 6	- 6
Resultat før skatt	396	275

Resultatutviklingen i Storebrand Forsikring har vært god gjennom hele året. Forsikringsresultatet ble 265 millioner kroner for året sammenlignet med 161 millioner kroner i fjor, med en samlet combined ratio på 87 prosent og 91 prosent i 2011. Forsikringsresultatet reflekterer en god underliggende risikoutvikling i porteføljen i kombinasjon med effektiv drift av organisasjonen. Premieinntektene økte med 9 prosent sammenlignet med foregående år og reflekterer en fortsatt stabil vekst i enheten.

Resultat før amortisering endte på 402 millioner kroner, en resultatforbedring på 121 millioner kroner fra 2011.

Nøkeltall Forsikring

	2012	2011
Skadeprocent ¹	68 %	73 %
Kostnadsprosent ¹	19 %	19 %
Combined ratio ¹	87 %	91 %

1) For egen regning.

Storebrand Forsikring har et sterkt samlet risikoresultat for året med 5 prosentpoeng lavere skadeprocent enn fjoråret. Risikoresultatet reflekterer en bedret risikoutvikling innenfor døds- og uførhetsrisiko, færre branner enn hva et normalår representerer, samt en mild vinter. For samtlige produktområder er følgelig den underliggende risikoutviklingen god, og er et resultat av kontinuerlig videreutvikling av prisingsmodellene i kombinasjon med konkrete produkttiltak.

Kostnadsprosenten, driftskostnader i prosent av opptjent premie, utgjorde 19 prosent, samme nivå som året før. Stabilisering i kostnadsprosent er midlertidig og utgjør i hovedsak enhetens avsetninger på 20 millioner kroner til beregnede kostnader knyttet til kostnadsprogrammet i konsernet. Kostnadsbasen skal ytterligere effektiviseres gjennom økt automatisering og sourcing av tjenester, i tillegg til økt salg via kostnadseffektive og direktebaserte kanaler.

Investeringsporteføljen til Storebrand Forsikring utgjør 3,72 milliarder kroner, i hovedsak plassert i rentepapirer med kort og mellomlang durasjon. Finansinntektene er høyere enn fjoråret og reflekterer økte midler til forvaltning i kombinasjon med realisering av fond og kursgevinster ved årsslutt.

MARKED

Lønnsomheten i markedet er fortsatt god, men konkurransen vurderes som økende i personmarkedet, og er spesielt sterk innenfor større konsernkunder. Den samlede bestandspremien utgjør 2,34 milliarder kroner ved utgangen av 2012, hvor 1,6 milliarder kommer fra personmarkedet og 1,18 milliarder fra bedriftsmarkedet.

Innenfor personmarkedet har Storebrand en etablert posisjon når det gjelder personforsikringer og en utfordrerposisjon innenfor skadeforsikringer. Veksten innenfor personforsikringer er stabil og i tråd med den generelle markedsveksten. Salget av skadeforsikringer er stabilt med direktebaserte kanaler som den primære distribusjonskanalen. Dette bidrar til en kostnadseffektiv distribusjonsmodell.

Bedriftsmarkedet er generelt et modent marked med unntak av helseforsikring, som har en årlig vekstrate på 20 prosent. Målt i bestandspremie har Storebrand en markedsledende posisjon innen helseforsikring. Salgsveksten har vært sterk gjennom året og reflekterer både en satsning på helseforsikring og fortsatt høy etterspørsel i markedet. For øvrige segmenter innenfor personalforsikring er Storebrand en av flere større aktører, hvor flere viktige og større anbud er vunnet gjennom året som bidrar til styrket vekst.

Etterspørselen etter produktløsninger som kobler helse- og personalforsikringer, samt uføredekninger er stadig økende. Driveren bak dette er bedrifters ønske om redusert sykefravær, økt arbeidstrivsel og reduksjon i samlede forsikringskostnader.

ØVRIG VIRKSOMHET

RESULTAT

Resultatutvikling øvrig virksomhet

NOK mill.	2012	2011
Finansposter	64	49
Rentekostnader	- 170	- 161
Driftskostnader	- 180	- 165
Resultat Storebrand ASA	- 286	- 278
Resultat andre selskaper	6	0
Resultat øvrig virksomhet	- 279	- 278

Resultatet av øvrig virksomhet ble på minus 279 millioner kroner mot minus 278 millioner kroner i 2011. Resultatet inkluderer selskapene Storebrand ASA, Storebrand Baltic UAB, samt regnskapsmessige eliminerings. I Storebrand ASA er netto inntekter fra finansielle instrumenter økt med 15 millioner kroner, mens rentekostnadene er økt med 9 millioner kroner. Driftskostnadene i Storebrand ASA er økt med 15 millioner kroner.

OFFISIELT REGNSKAP STOREBRAND ASA

Det offisielle regnskapet til Storebrand ASA, som er avlagt etter norsk regnskapslovgivning, har et resultat før skatt på minus 66 millioner kroner, mot 196 millioner kroner i 2011. Konsernbidrag fra investeringer i datterselskaper utgjorde 220 millioner kroner, en reduksjon på 254 millioner kroner i forhold til 2011.

Resultat Storebrand ASA NGAAP

NOK mill.	2012	2011
Konsernbidrag og utbytte	220	474
Netto finansposter	- 106	- 113
Driftskostnader	- 180	- 165
Resultat før skatt	- 66	196
Skatt	- 135	504
Resultat etter skatt	- 200	700
Disponeringer		
Til/fra annen egenkapital	- 200	700
Sum disponeringer	- 200	700

RISIKO- OG KAPITALFORHOLD

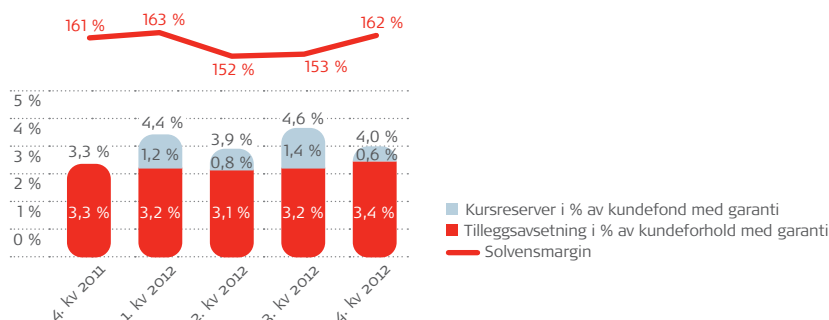
RISIKO

Den største risikoen for konsernet er knyttet til livvirksomhetene. Kombinasjonen av lav rente og garanterte forpliktelser, samt økende levealder representerer en risiko for inntjening og kapitalisering av livvirksomhetene fremover. For bankvirksomheten er kreditt- og likviditetsrisiko de vesentligste risikofaktorene. For forsikringsvirksomheten er forsikringsrisiko viktigst og for kapitalforvaltning er risikoen hovedsakelig knyttet til utviklingen i finansmarkedene, samt operasjonelle feil.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets virksomhet. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av risikoappetitt, risikomål og overordnede risikorammer for virksomheten. Risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand.

Både Storebrand Livsforsikring og SPP benytter seg av dynamisk risikostyring i den løpende forvaltningen. Metodeverket skal sikre at selskapene opprettholder en god risikobærende evne gjennom fortløpende å tilpasse aktivaallokeringen og den finansielle risikoen til

Soliditet Storebrand Livsforsikring

selskapets soliditet og risikokapital. Effekten av markedsnedgang dempes, samtidig som kunder og eiere kan ta del i markedsoppganger. Operasjonell risiko refererer til risiko for direkte eller indirekte tap som følge av mangelfulle eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko søkes redusert gjennom tydelige rutiner, klare ansvarsbeskrivelser og dokumenterte fullmakter. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter. De største operasjonelle risikoene er tilknyttet regulatoriske endringer, store IT-prosjekter og medfølgende risiko for drifts- og forretningsmessige konsekvenser. Det gjennomføres årlig en risikovurdering i konsernledelsen som resulterer i en risikooversikt med forbedrings tiltak. Risikovurderingen presenteres for og behandles av styrene i de enkelte selskaper og i konsernstyret.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Det er knyttet avkastningsgarantier til en vesentlig del av spareproduktene i den norske livsforsikringsvirksomheten. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til evnen til å innfri denne garantien til kundene, som for majoriteten av produktene gjelder innenfor ett år. Risikostyringen i virksomheten er derfor innrettet mot å redusere sannsynligheten for at avkastningen hvert enkelt år faller under denne årlige avkastningsgarantien for de ulike produktgruppene.

For garantert forretning er høyt rentenivå over tid å foretrekke fremfor lave renter. De fallende rentene gjennom 2011 og 2012 medførte derfor, alt annet like, høyere risiko for selskapet.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet i aktivporteføljen. Ved hjelp av dynamisk risikostyring er målet å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende tilpasse den finansielle risikoen til selskapets soliditet. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer selskapet å skape god avkastning hvert enkelt år og over tid. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd.

Risikokapitalen består i hovedsak av kursreserver og tilleggsavsetninger. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. Den gjennomsnittlige rentegarantien vil synke gradvis i årene fremover og fra og med 2012 skjer all ny opptjening med 2,5 prosent grunnlagsrente.

Selskapskapitalen, som består av egenkapital og ansvarlig lån, er investert med lav markedsrisiko, i hovedsak rentebærende plasseringer med god kredittkvalitet og kort durasjon.

For avtaler innenfor innskuddspensjon og Unit Linked er det individuelt investeringsvalg, hvor individet selv tar risikoen for verdifall, men får til gjengjeld hele oppsiden i stigende markeder. Storebrand har gjort tilgjengelig en ny standard løsning som tilpasser aksjeandelen automatisk til individets alder og tidshorisont. Dermed utnyttes mulighetene innenfor investeringsvalg bedre og kunden får et fornuftig avkastningspotensiale og risikonivå avhengig av sin alder. Utover tilrettelagte standardløsninger har individene full frihet til å velge alternative løsninger hvor de selv avgjør investeringsrisikoen.

Eksponeringen mot økt levealder og uførhet er knyttet til forsikringenes livsvarige ytelser. Tariffene bygger på statistisk erfaringsmateriale. Selskapet har strategier for gjennomføring av fremtidige behov for reservestyrking og å redusere eiers risiko for endringer i bestanden til et lavest mulig nivå.

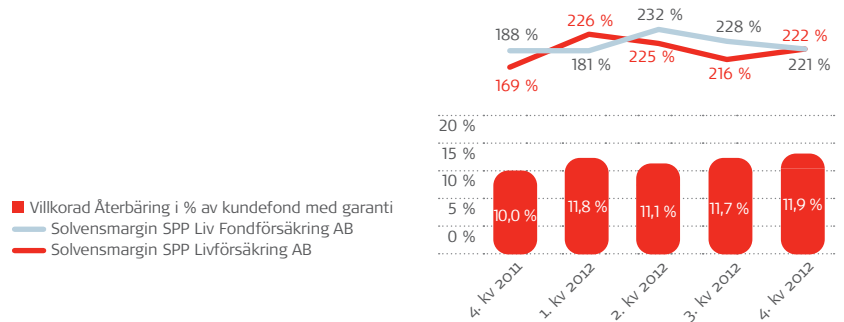
Livsforsikringsbransjen har i samarbeid med Finanstilsynet i Norge arbeidet med nye dødelighetstabeller som tar høyde for økt levealder. Storebrand vil på bakgrunn av dette foreta en vesentlig styrking av reservene de nærmeste årene. Grunnet god avkastning i 2012, er det satt av i alt 3,2 milliarder kroner i 2012. Storebrand har i perioden 2011 til 2012 samlet avsatt 4,3 milliarder kroner for fremtidig reservering til langt liv. Det pågår en prosess med myndighetene for å sikre at det blir gitt en tilstrekkelig lang periode for oppreservering.

Selskapets samlede risikobilde overvåkes løpende, blant annet gjennom Finanstilsynets Risikobaserte Tilsyn (RBT) og gjennom egenutviklede risikomål. De egenutviklede risikomålene følges opp daglig.

2012 har gitt god kundeavkastning som følge av sterke aksjemarkeder og god obligasjonsavkastning. Sistnevnte skyldes fallende renter og reduserte kredittpåslag. Oppnådd avkastning utover den garanterte har i hovedsak blitt brukt til å reservere for økende levealder. Lav rente er derimot negativt for muligheten til å oppfylle den nominelle rentegarantien i kommende år. Dette vil bli ytterligere synliggjort når Solvens II innføres.

Se graf som viser soliditet øverst på denne siden.

Soliditet SPP

Soliditetskapitalen i livkonsernet økte med 6,8 milliarder kroner i 2012, vesentlig som følge av økte kundebuffer. Soliditetskapitalen inkluderer ikke de 4,3 milliarder kroner som innenfor kollektiv pensjon er avsatt til oppreservering for økt levealder. De største endringene er økte oververdier for obligasjoner som vurderes til amortisert kost (3,5 milliarder kroner), økt kursreguleringsfond (1,0 milliarder kroner) og økte buffer i form av villkorad återbæring i SPP (1,2 milliarder kroner). I tillegg kommer opptjent resultat på 1,1 milliarder kroner.

Solvensmarginen for Storebrand Livsforsikring konsern har økt fra 161 prosent til 162 prosent ved utgangen av året. Solvensmarginen er positivt påvirket av kapitalforhøyelse fra Storebrand ASA med 550 millioner kroner i juli. Storebrand endret fra 2. kvartal 2012 metode for beregning av solvensmargin knyttet til den svenske virksomheten, ved at de verdilvurderingsprinsipper som legges til grunn i soliditetsberegninger på nasjonalt nivå nå er benyttet. Svenske soliditetsberegninger knyttet til forsikringsforpliktelsene diskonteres med en sammensetning av statsrente og bostadsrente, mens de innregnede regnskapsmessige forsikringsforpliktelsene diskonteres med utgangspunkt i en swap-rente. Ulike renteendringer kan medføre volatilitet i solvensmarginen.

SPP

SPP har samme typer risikofaktorer som Storebrand Livsforsikring. Forskjeller i produktutforming, regulatorisk rammeverk og aktivallotering gir likevel et noe annerledes risikobilde. SPPs ytelsesbaserte produkter har inflasjonsjustering. Dermed har selskapet inflasjonsrisiko på deler av bestanden. Renterisiko reflekteres i forpliktelsene ved at de iht. svenske regler markedsverdivurderes både i finansregnskapet og for beregning av solvenskapital. Investeringsporteføljen tilpasses løpende rentefølsomheten til forsikringsforpliktelsene i finansregnskapet. Ulik beregningsmetodikk gjør at rentefølsomheten er større i beregningen av SPPs solvenskapital enn i finansregnskapet.

Kundeavkastningen var god i 2012. Det største positive bidraget til kundeavkastningen kom fra obligasjonsporteføljene, spesielt porteføljene med lav kredittrisiko, etter det kraftige fallet i lange svenske renter.

Dersom verdien av eiendelene er lavere enn verdien av forpliktelsen for kunder, som følge av avkastning lavere enn utstedte avkastningsgarantier, vil det oppstå såkalte latente kapitaltilskudd (LKT), som avsettes som en forpliktelse i regnskapet. Latente kapitaltilskudd kan reverseres ved god porteføljearvkastning og/eller økte markedsrenter.

Det er gjennomført en endring av konsernstrukturen i SPP som har medført at SPP Liv Fondförsäkring AB ikke lenger er et datterselskap, men et søsterselskap av SPP Livförsäkring AB. Solvensmarginen i SPP Livförsäkring AB var 222 prosent og 221 prosent i SPP Liv Fondförsäkring AB ved utgangen av året, mot henholdsvis 169 og 188 prosent i 2011. I solvensberegningen i Sverige diskonteres forsikringsforpliktelsene med en markedsrente. I løpet av året falt rentene i Sverige. SPP har i løpet av året endret prinsipp for rentekurve fra å benytte rentekurve frem til 10 år til å benytte rentekurve ut til 30 år. Siden 30-årsrenten ligger over 10-årsrenten har dette ført til at verdien av forsikringsforpliktelsene i solvensberegningen har falt og solvenskapitalen økt.

Se graf som viser soliditet øverst på denne siden.

KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltning tilbyr aktiv forvaltning og forvaltning av fond-i-fond-strukturer for kunders regning og risiko. Det er ikke risiko utover det normale forretningsmessige og operasjonelle for denne type virksomhet. Operasjonell risiko vurderes som den største risikofaktoren for selskapet. De vanligste operasjonelle risikotypene i forvaltningsvirksomheten er feil som oppstår i handels- og oppgjørsprosessen, feilprising, brudd på investeringsmandater, feilrapportering og feil i kjernesystemene.

Standardmetoden benyttes for kredittrisiko i kapitalkravregelverket og basismetoden for operasjonell risiko. Selskapet har i sin ICAAP-prosess vurdert samlet kapitalbehov. Beregnet kapitalbehov tar i tillegg til kreditt-, markeds- og operasjonell risiko høyde for ekstra kapitalbehov knyttet til konsentrasjons-, likviditets-, markeds-, omdømmerisiko med mer. Kredittrisikoen i selskapet anses som lav, og selskapet vurderes til å ha en god kapitalisering i forhold til risikoprofilen. Selskapet har god likviditetsbuffer og overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende i forhold til interne grenser.

Markedsrisikoen er liten ettersom plasseringer i verdipapirer er begrenset til plassering av overskuddslikviditet. Egne investeringer er i norske statssertifikater. Selskapet er eksponert for markedsrisikoen knyttet til dette. Indirekte vil imidlertid selskapets resultater påvirkes av utviklingen i verdipapirmarkedene, først og fremst ved at honorarer er knyttet til markedsverdien av midler til forvaltning. Enkelte aksjefond, som Delphi Global, har dessuten prestasjonsavhengige forvaltningshonorarer. Dersom fondet slår referanseindeksen et kalenderår, beregnes et høyere forvaltningshonorar. Taper fondet mot referanseindeksen, beregnes et lavere honorar. Videre kan svak avkastning påvirke kundenes evne og vilje til å ta risiko gjennom aktivt forvaltede mandater, samt påvirke kundens aktivasammensetning

som igjen kan gi vridning fra høymargin- til lavmarginprodukter.

Compliancerisiko er knyttet til overholdelse av lover og regler. Det er derfor spesielt fokus på risiko i forbindelse med endring i relevant lovverk.

I samsvar med inngåtte forvaltningsavtaler utfører selskapet viktige kontrolloppgaver for sine kunder. På daglig basis er det tett oppfølging av investeringsporteføljene mot et stort antall avtalte investeringsbegrensninger.

STOREBRAND BANK

Risiko i Storebrand Bank følges opp i henhold til styrevedtatte retningslinjer for risikostyring og internkontroll. Bankens risikoappetitt uttrykkes gjennom risikostrategien som skal støtte opp under de forretningsmessige målene. For de enkelte risikoformene definert i retningslinjene utarbeides det policydokumenter som angir måleparametere. Utvikling av disse parameterne følges gjennom risiko-rapporter til bankens styre.

For bankvirksomheten er kreditt risiko og likviditetsrisiko de vesentligste risikofaktorene. Bankkonsernet er dessuten eksponert for operasjonell-, compliance og i noe mindre grad markedsrisiko.

Kredittkvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen anses som god. Porteføljen består i sin helhet av lån til næringseiendom. Pantsikrete engasjementer hvor løpende kontantstrømmer dekker engasjementets rentekostnader utgjør omtrent 75 prosent av den totale eksponeringen (utlån og rammer). Resten av porteføljen består av pantsikrete engasjementer med eiendomsutvikling.

Kontantstrømlånene preges av en godt diversifisert leietakerprofil og lang varighet på kontraktene. Ved slike lån er banken sikret en kontantstrøm fra leietakere. Samtidig er det sikkerhet i bygningsmassen. Leietakerdiversifikasjonen sikrer tilsvarende spredning i kontantstrømmer. Dette minsker samlet risikoen i porteføljen betraktelig.

Det er noe større risiko knyttet til utviklingsprosjekter, der den samlede eksponeringen utgjør omtrent 4,1 milliarder kroner. Dette segmentet består hovedsakelig av utlån til byggeprosjekter innenfor bolig- og kontorsegmentet i det sentrale Oslo-området. For utlån til nye boligprosjekter kreves en høy andel av forhåndssalg.

Kredittrisikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er bedret gjennom året ved at nye engasjementer med lav risiko er kommet inn, samt at eksisterende engasjementer har utviklet seg i positiv retning. Omtrent 95 prosent av porteføljen har en belåningsgrad innenfor 85 prosent.

Kredittkvaliteten i personmarkedsporteføljen anses som meget god. Tilnærmet hele porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Porteføljens høye sikkerhetsdekning tilsier begrenset tapsrisiko. Belåningsgraden av boliglånene er relativt lav. Det er kun i svært begrenset omfang gitt lån utover 80 prosent av markedsverdien, og gis stort sett kun dersom kundene kan stille med tilleggsikkerhet.

Banken har etablert gode likviditetsbuffer og legger stor vekt på å ha en balansert fundingstruktur i forhold til forfall på ulike løpetider og utstedelser i ulike markeder. Det er etablert trekkfasiliteter/kredittavtaler som Storebrand Bank kan trekke på ved behov.

Bankkonsernets aggregerte markedsrisiko gjennom rente- og valutaeksponering og maksimal tapsrisiko for sin likviditetsportefølje begrenses gjennom lave eksponeringsgrenser. Banken har heller ingen aktiv investeringsstrategi for aksjer.

Compliance følges tett opp og operasjonell risiko søkes redusert gjennom systematiske risikogjennomganger i alle deler av banken minimum hvert kvartal, samt ved igangsettelse av prosjekter og dersom spesielle hendelser inntreffer. Storebrand Bank Konsern har ved utgangen av 2012 en kjernekapitaldekning på 11,2 prosent, mens måltallet for kjernekapitaldekning er 11 prosent.

STOREBRAND FORSIKRING

Forsikringsrisikoen er den største risikoen i Storebrand Forsikring. Ett prosentpoeng opp eller ned i skadeprosenten utgjør om lag 20 millioner kroner i henholdsvis forverret eller forbedret driftsresultat i 2012. For å begrense utslagene er det iverksatt flere risiko-reducerende tiltak. I forkant er de viktigste risikoreducerende tiltakene tegningsregler og risikoprising. I etterkant er det reassuransavtalene som begrenser risikoen. For hvert produktområde er reassuransenebehovet vurdert i forhold til volatiliteten i risikoresultatene. De største eksponeringene innenfor forsikringsrisiko er i hovedsak brann på bygning og innbo, ansvarsskader for motor- og personrisiko innenfor gruppelev, yrkesskade og uførepensjon. For å redusere risikoen innenfor disse områdene har Storebrand inngått reassuransavtaler med solide reassurandører.

Storebrand Forsikring har en konservativ investeringsprofil, med noe variasjon mellom de ulike verdipapirporteføljene knyttet til skade-,

helse-, person- og personalforsikring. Verdipapirporteføljene er i hovedsak investert i rentebærende verdipapirer med kort til mellomlang durasjon og lav kreditt risiko. Durasjonen på eiendeler og forpliktelser er godt tilpasset. Storebrand Forsikring har samlet sett begrenset finansiell risiko.

Compliance og operasjonell risiko følges tett og systematisk opp i den daglige ledelsen av enheten ved regelmessig gjennomgang av identifiserte risikoområder, samt risikovurdering av nye prosjekter og evaluering av årsaken til hendelser.

KAPITALFORHOLD

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten. Vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål og regulatoriske krav. Konsernet har en målsetting om over tid å ha en solvensmargindekning i livvirksomheten på over 150 prosent. I banken er målsatt kjernekapitaldekning på 11 prosent. Fra 2015 er målsatt ren kjernekapitaldekning gitt dagens balansestruktur satt til 12,5 prosent. Storebrand Livsforsikring AS har videre en målsetting om en rating på A-nivå. Morselskapet i konsernet har en målsetting om en netto gjeldsgrad på null over tid.

Storebrand ASA har kun én aksjeklasse. Alle aksjer har lik rett og aksjene er fritt omsettelige. Selskapet er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom aksjeeiere som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for aksjer.

Solvensmarginen i Storebrand Livsforsikring konsern var på 162 prosent ved utgangen av året, en økning på 1 prosentpoeng i 2012. Solvensmarginen i SPP var 222 prosent ved utgangen av 2012. Storebrand Bank hadde en kapitaldekning på 11,8 prosent og kjernekapitaldekning på 11,2 prosent. I Storebrand Livsforsikring konsern var kapitaldekningen 12,2 prosent og kjernekapitaldekningen 8,5 prosent. Storebrand-konsernets kapitaldekning var på 11,7 prosent. Myndighetenes krav til kapitaldekning er 8 prosent. Kjernekapitaldekningen var på 8,5 prosent per 31. desember 2012.

Konsernets kapitalbase, som består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, samt kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger, villkorad återbäring og annen soliditetskapital i livvirksomheten, utgjorde 45 milliarder kroner ved utgangen av året, mot 42 milliarder kroner ved forrige årsskifte.

Storebrand ASA hadde totale likvide eiendeler på 1,8 milliarder kroner ved utgangen av 2012 og har i tillegg en uttrukket kredittfasilitet på 240 millioner euro. Total rentebærende gjeld i Storebrand ASA var ved årsskiftet 3,5 milliarder kroner. Storebrand ASA har forfall på obligasjonslån på 479 millioner kroner i 2013 og har i 2012 innfridd et obligasjonslån på 282 millioner kroner, et banklån på 502 millioner kroner, tilbakekjøpt et obligasjonslån på 121 millioner kroner og tatt opp nye obligasjonslån på 850 millioner kroner. Gjelden i Storebrand ASA refinansieres normalt i god tid før forfall.

Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand ASA, Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS har samme rating fra henholdsvis Moody's og Standard & Poor's som ved forrige årsskifte.

Rating

	Ratingselskap	
	Moody's	S&P
Storebrand ASA	Baa3 (S)	BBB (S)
Storebrand Livsforsikring AS	A3 (S)	A- (S)
Storebrand Bank ASA	Baa1 (N)	BBB+ (S)
Storebrand Boligkreditt AS	Aaa	Na

P = positive outlook, S = stabile outlook, N = Negative outlook.

BÆREKRAFT

Storebrand-konsernet har arbeidet systematisk og målrettet med bærekraft i nærmere 20 år. Bærekraftige produkter og relasjoner er et av Storebrands kundeløfter og en integrert del av konsernets merkevare. I løpet av 2012 har Storebrand gjennomført flere aktiviteter for å styrke arbeidet med bærekraft og å sikre bærekraft som en differensierende faktor som bringer oss nærmere visjonen "Våre kunder anbefaler oss".

GRUNNPRINSIPPER

Storebrand har signert UN Global Compact, FNs prinsipper for ansvarlige selskaper. PRI, Principles for Responsible Investments, er en sentral i arbeidet med bærekraftige investeringer. I 2012 signerte vi PSI, Principles for Sustainable Insurance, som vil benyttes i videreutviklingen av arbeidet med bærekraftig forsikring.

BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER

Alle forvaltede midler i Storebrand-konsernet følger Storebrands minimumsstandard. Det investeres ikke i selskaper som bryter FN-konvensjoner eller driver med annen ikke-bærekraftig virksomhet. Aktivt eierskap utøves for å påvirke selskaper i bærekraftig retning og for å ta tak i utfordringer relatert til globale ESG-trender (Environmental, Social og Governance).

I løpet av 2012 har analyseavdelingen for bærekraftige investeringer etablert en ny og unik bærekraftsrating. Alle selskapene i Morgan Stanleys Verdensindeks får utarbeidet en bærekraftscore. Ratingen er basert på tre hovedfaktorer: finansiell soliditet, dagens bærekraft-praksis, samt fremtidig posisjonering ut fra globale utfordringer som ressursknapphet og endret forbruksmønster. Alle kapitalforvalterne har tilgang til denne bærekraftsratingen. Slik integreres ESG-parametrene i samtlige investeringsbeslutninger i konsernet.

LIVPORTEFØLJENE RAPPORTERER BÆREKRAFTSRATING

Med bakgrunn i den nye bærekraftsratingen har samtlige av konsernets livporteføljer vurdert etter bærekraftskriterier. Ambisjonen er at livporteføljene skal øke andelen investeringer i de mest bærekraftige selskapene. I år er det for første gang satt et mål på andel av balansen som skal investeres i selskaper som Storebrand anser å være blant de mest bærekraftige i sine respektive bransjer.

NYTT SMART SPYDSPISSPRODUKT

Storebrand lanserte Trippel Smart i Norge og Sverige i oktober 2012. Fondet er et globalt aksjefond som investerer i 100 av de mest bærekraftige selskapene over hele verden - og i alle sektorer.

BÆREKRAFTIG DRIFT I VERDENSKLASSE

Konsernet stiller krav om bærekraft i alle interne prosesser og beslutninger. Innkjøpsavdelingen har krav om bærekraft som én av tre avgjørende parametere. HR har etikk, talentutvikling og medarbeiertilfredshet høyt på agendaen. Produktutvikling integrerer bærekraft i sitt arbeid. Dette medvirker til at Storebrand er kåret til Global 100 som "the most sustainable finance service company in the world" av Davos World Economic Forum (januar 2013). Storebrand er for 14. året på rad kvalifisert til Dow Jones Sustainability Index, som en av de ti prosent mest bærekraftige bedriftene i verden i vår bransje. Storebrand er også kvalifisert til FTSE4Good og ble nominert til Sustainable Asset Manager of the year, en utmerkelse som deles ut av IFC og Financial Times. Storebrand rapporterer status på klimaarbeidet til Carbon Disclosure Project og har de siste tre årene vært miljøsertifisert via Miljøfyrtårn.

EN AV GRUNNLEGERNE AV FNS PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTIG FORSIKRING (PSI)

På FNs konferanse om bærekraftig utvikling sommeren 2012 var Storebrand med og lanserte et nytt initiativ i forsikringsbransjen. Sammen med 30 andre forsikringsselskaper og bransjeorganisasjoner signerte Storebrand UNEP FIs Principles for Sustainable Insurance - prinsipper for bærekraftig forsikring. Storebrand har siden 2006 vært delaktig i arbeidet med å utvikle prinsippene og håper disse får like stort gjennomslag i forsikringsbransjen som forgjengeren PRI (Principles for Responsible Investments) har fått i finanssektoren. I løpet av 2013-2014 intensiveres arbeidet med å implementere prinsippene i den daglige driften, samt definere hva bærekraftig forsikring er for Storebrand og våre kunder.

Les mer om Storebrands arbeid med bærekraft i egen artikkel lenger frem i årsrapporten.

MILJØ

Storebrand arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både gjennom egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. Vår største påvirkning på miljøet kan vi få til gjennom bærekraftige investeringer.

Vi arbeider kontinuerlig for å redusere energiforbruket i alle egenforvaltede eiendommer. Konsernet arbeider med miljømerking av eiendommer. Ved utgangen av 2012 var 62 prosent av de eiendommene Storebrand drifter og forvalter sertifisert som Miljøfyrtårn. Alle er energimerket.

Konsernet har avskaffet firmabiler, og elbiler og sykler er tilgjengelig for utlån. Miljø veier tungt i alle våre innkjøp. Storebrand ble i 2012 nominert til årets innkjøper av nettverket Svanen.

Storebrand jobber målrettet med å redusere CO₂-utslippene, blant annet ved å holde flyreiser på et forsvarlig nivå og gjennom bruk av videokonferanser. For å kompensere CO₂-utslipp kjøper Storebrand FN-sertifiserte klimavoter (CER, certified emissions reductions) som dekker utslipp fra flyreiser.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Ved utgangen av året var det 2 250 ansatte i konsernet, mot 2 221 ved årets begynnelse. Av disse er 51 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 41 år, og gjennomsnittlig ansiennitet er 9 år.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Storebrand arbeider målrettet for å beholde og styrke utviklingen av kvinnelige talenter. Våren 2012 startet et program med mål om flere kvinner i ledende posisjoner i konsernet. For å sikre et bredere tilbud til alle ledertalenter utvides programmet til å inkludere menn i 2013. Dette kompenserer for noen av effektene som følger av at konsernet grunnet kostnadsreduksjoner har besluttet å avslutte traineeprogrammet.

Konsernet deltar i flere eksterne talentprogrammer for kvinner i Norge og Sverige. SPP er med i "Battle of the Numbers", der hensikten er å få flere kvinner til ledende posisjoner. I 2013 vil Storebrand delta også i Norge. SPP er også med i "Ruter Dam", et lederutviklings- og mentorprogram med mål å få flere kvinnelige ledere på høyt nivå i store selskaper.

Storebrand legger forholdene til rette for at alle medarbeidere uavhengig av kulturell bakgrunn skal trives. Det samme gjelder funksjonshemmede, som gis ansettelse og tilgang til arbeidsplassen på lik linje med øvrige medarbeidere. Storebrand har et aldersmessig mangfold blant sine ansatte. Alder er ikke et avgjørende kriterium verken ved ansettelsesprosessene eller senere i arbeidsforholdet. For å kunne sammenligne lønn mellom kvinner og menn utarbeides det lønnsstatistikker for definerte nivåer og stillingsgrupper.

44 prosent av styremedlemmene i Storebrand ASA er kvinner. I datterselskapenes styre er andelen kvinner 35 prosent og i konsernledelsen 22 prosent. Ved utgangen av året var det 43 prosent kvinner med lederansvar i konsernet. Selskapet har en rekke goder for ansatte som bidrar til fleksible løsninger, herunder rett til inntil 15 avspaseringsdager, fleksibel arbeidstid innenfor konsernets kjernetid og bærbar pc. Det er full lønn ved egen-, barns- og foreldres sykdom, samt under svangerskap.

I 2012 var 12 medarbeidere over pensjonistalderen på 65 år i arbeid, mot 15 i 2011. 25 personer over 45 år ble ansatt.

I juli 2012 ble det annonsert et kostnadsprogram på 400 millioner kroner, hovedsakelig for å tilpasse konsernets kostnadsbase til det kommende Solvens II-regelverket. Tiltakene innebærer en nedbemanning av om lag 300 årsverk i konsernet frem til 2014. Storebrand har gode rutiner for nedbemanning og omstillingsprosesser, som blant annet omfatter formelle drøftelsesmøter mellom ledelsen og Tillitsutvalget (TU).

ARBEIDSMILJØ/SYKEFRAVÆR

For året har arbeidsglede økt noe på medarbeidertilfredshetsindeksen for konsernet. Arbeidsglede er satt sammen av tilfredshet og motivasjon, som igjen er satt sammen av syv innsatsområder. Miljøundersøkelsen viser at utviklingen i helse- og trivselsparametere er stabilt i 2012. Et fast tema i konsernets arbeidsmiljøutvalg er gjennomgang av målinger av lys, luft og lyd. Forbedringer på området pågår fortløpende.

Konsernets sykefravær har gjennom mange år vært stabilt. Samlet for konsernet ligger sykefraværet i 2012 på 3,4 prosent, fordelt med 4,2 prosent i Norge, 1,9 prosent i SPP og 2,2 prosent i Storebrand Baltic. Storebrand har vært en inkluderende arbeidslivsbedrift i ti år og konsernets ledere har gjennom årene opparbeidet gode rutiner knyttet til oppfølging av ansatte ved sykdom. I tillegg er samarbeidet med NAVs arbeidslivssenter godt. Storebrands helseklinikk i Norge hadde ca. 6 100 behandlinger i 2012 gjennomført av kiropraktor, fysioterapeut og massør, med et snitt på 6 behandlinger per ansatt. Helseklubben med sitt lavterskeltilbud har bidratt positivt til det lave sykefraværet.

Ansatte på hovedkontoret kan trene i spinningrom, styrkerom og idrettshall. Mer enn 60 prosent av de ansatte i Norge er medlemmer av Storebrand Sport. I Sverige er alle ansatte medlem av SPP Fritid.

Det har ikke vært meldt om personskader, materielle skader eller ulykker i Storebrand-konsernet i 2012.

KOMPETANSE

For at de ansatte til enhver tid skal prestere på sitt beste oppmuntrer Storebrand til læring i hverdagen. Alle ansatte har enkel tilgang til formelle kurs, både e-læring og i klasserom. Vel så viktig er det å legge til rette for at alle ansatte lærer mest mulig hver eneste arbeidsdag. Vi har i 2012 blitt mer bevisste på hvordan jobben kan bli en effektiv læringsarena. Dette arbeidet vil fortsette i 2013.

Som et ledd i å nå visjonen "Våre kunder anbefaler oss", har det vært viktig forbedre kunderelasjonen ytterligere. Trening i kundekommunikasjon og salg er intensivert. Storebrand har benyttet interne ressurser til dette kompetanseløftet. Det er iverksatt kommunikasjonstiltak både mot våre privatkunder og ikke minst våre bedriftskunder. Både ledere og medarbeidere har vært involvert. Dette arbeidet vil øke i omfang i 2013.

Storebrand arbeider kontinuerlig med å styrke personlig og faglig utvikling i konsernet og vektlegger medarbeidersamtalen som en viktig del av dette. Alle medarbeidere gjennomfører to obligatoriske medarbeidersamtaler i året med oppfølging og dokumentasjon av prestasjoner, samarbeid og etterlevelse av verdier.

ETIKK OG TILLIT

Storebrand lever av tillit. Selskapet stiller krav om at konsernets medarbeidere skal ha en høy etisk standard. Konsernet har et felles regelverk som er tilgjengelig på intranett. Her finner medarbeiderne regler for personlig adferd, forretningsmessig praksis og varsling. Selskapet har rutiner for både intern og ekstern varsling.

Ansatte har tatt og tar selskapets e-læringskurs i etikk. Selskapets autoriserte finansielle rådgivere må i tillegg gjennomgå opplæring i etikk gjennom finansnæringsens eget hefte "Mot og tillit".

EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

Ledelsen og styret i Storebrand vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Prinsippene ble etablert i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 23. oktober 2012 en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse, se side 50-56.

Styret gjennomførte en styreevaluering for 2012 der Storebrands administrasjon deltok. Det ble i 2012 holdt 14 styremøter og ett styreseminar i Storebrand ASA. Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret har opprettet to rådgivende underutvalg: kompensasjonsutvalget og revisjonsutvalget. Godtgjørelsesutvalget som ble opprettet i forbindelse med ikrafttredelse av godtgjørelsesforskriften i 2011, ble i september 2012 besluttet slått sammen med kompensasjonsutvalget til et felles kompensasjonsutvalg. Det ble samtidig besluttet at kompensasjonsutvalget skal ivareta funksjonen som Ersättningsutskott i henhold til relevante forskrifter for den svenske delen av virksomheten.

Det har i 2012 vært følgende endringer i Storebrands styrings- og kontrollorganer:

Styret

Heidi Skaaret trådte ut av styret i september og gikk samtidig inn i stilling som konserndirektør stab og forretningsstøtte i Storebrand ASA.

Representantskapet

Mats Gottschalk ble valgt inn som nytt varamedlem. Varamedlem Tor Lønnum trådte ut av representantskapet.

Kontrollkomiteen

Anne-Grete Steinkjær (tidligere varamedlem) ble valgt som nytt medlem. Tone M. Reierselmoen (tidligere medlem) ble valgt som nytt varamedlem.

Valgkomiteen

Det var ingen endringer sammensetningen i 2012.

Styret takker de fratrådte medlemmene av styret, representantskapet og kontrollkomiteen for verdifull innsats for selskapet.

FREMTIDSUTSIKTER

MAKROBILDET

2012 var preget av usikkerhet i finansmarkedene knyttet til gjeldssituasjonen for landene i Sør-Europa. Dette har bidratt til høy arbeidsledighet og lav vekst i flere Europeiske land. Utviklingen i norsk økonomi er god sammenliknet med resten av Europa. Vekst i oljenæringen og lave renter bidrar positivt. Nedgangen internasjonalt demper likevel i noe grad utviklingen i Norge og Sverige. Veksten i Europa anslås å være lav de kommende årene. Det lave rentenivået er utfordrende for forsikringsselskap som skal dekke en årlig rentegaranti. Samtidig opplever Storebrand at det fortsatt er gode investeringsmuligheter i markedet med en forventet avkastning som overgår den gjennomsnittlige rentegarantien. Det forventes vekst innenfor Storebrands kjernemarkeder, drevet av fortsatt lav arbeidsledighet og god lønnsvekst. Veksten i markedet for liv og pensjon preges av at etterspørselen dreier fra ytelsesbaserte pensjoner med rentegaranti til innskuddsbaserte produkter uten rentegaranti.

RESULTATUTVIKLING

Resultatutviklingen vil påvirkes av de endringene som skjer i regelverket for norsk tjenstepensjon og hvilke produkter kundene vil velge i de kommende årene. Storebrand gjør løpende tilpasninger for å opprettholde konkurransekraften og inntjeningen i virksomheten. Styret besluttet derfor i 2. kvartal et program for å redusere konsernets kostnader med minst 400 millioner kroner innen 2014. På lang sikt vil konsernets resultat og kontantstrøm gradvis stabiliseres gjennom overgangen til produkter hvor resultatutviklingen i mindre grad påvirkes av markedssvingninger.

RISIKO

Storebrand er gjennom forretningsområdene eksponert for flere risikoer. Utvikling i rente-, eiendoms- og aksjemarkedene vurderes som de vesentligste risikofaktorer som kan påvirke konsernets resultat, ved siden av utvikling i levealder og uføreutvikling. Over tid er det viktig å kunne levere en avkastning som overgår rentegarantien i produktene. Risikostyring er derfor et prioritert kjerneområde i konsernet.

REGULATORISKE ENDRINGER I PRIVAT TJENSTEPENSJON

Det er i løpet av 2012 og januar 2013 levert tre utredninger fra Banklovkommisjonen med forslag til lovendringer for å tilpasse privat tjenstepensjon til folketrygdreformen. De viktigste endringene, overgangsregler og videre prosesser er beskrevet tidligere i årsberetningen i kapittelet Norsk regelverkstilpasning.

SOLVENS II

Solvens II er et soliditetsregelverk som skal gjelde for alle forsikringsselskap i EU og EØS. Kapitalkravet skal gjenspeile alle vesentlige risikoer inkludert finansmarkedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Regelverket skulle vært innført fra 1. januar 2014, men som følge av store forsinkelser i fremdriften er det nå klart at innføringen blir utsatt til tidligst 1. januar 2015. Ytterligere utsettelse kan ikke utelukkes.

Storebrand jobber aktivt med å tilpasse seg de nye solvensreglene. En viktig del av denne tilpasningen er det vedtatte kostnadsprogrammet. Det gjennomføres også en rekke andre tiltak deriblant risikoreduksjon i investeringsporteføljene, tilpasninger i produktene og optimal allokering av kapital i konsernet. Storebrand har som mål å tilpasse seg endrede rammebetingelser uten å hente mer egenkapital.

ENDRING I SKATTELOVEN

I Statsbudsjettet for 2013 ble det klart at den skattemessige fritaksmetoden for kundeporteføljene i livsforsikring opphører med virkning fra 1. januar 2012. Realiserte gevinster og tap på aksjer vil dermed være henholdsvis skattepliktige og skattemessig fradragsberettigede for aksjer som eies av kundeporteføljene i livsforsikringsselskap. Aksjegevinster og tap innenfor EØS-området har tidligere ikke vært skattepliktige eller skattemessig fradragsberettiget. Livsforsikringsselskaper får, som tidligere, skattemessige fradrag for avsetninger til forsikringsmessige avsetninger. Endringen medfører at overskuddet for livsforsikring beskattes med inntil 28 prosent. Note 28 i regnskapsseksjonen beskriver endringene nærmere.

FREMTIDIG RESERVERING FOR ØKT FORVENTET LEVEALDER

Livsforsikringsbransjen har i samarbeid med Finanstilsynet i Norge arbeidet med nye dødelighetstabeller. Det er et generelt behov for oppreservering for å styrke avsetningene for økt forventet levealder innenfor kollektiv pensjon. Finanstilsynet vil basert på en dødelighetsundersøkelse utført av livsforsikringsbransjen fastsette et minimumsnivå for nye dødelighetstariffer med virkning fra 1. januar 2014. SSBs middelalternativ for dødelighet med ti prosents sikkerhetsmargin tilsier en styrking av premiereservene på om lag 7 prosent, tilsvarende om lag 10 milliarder kroner.

Storebrand har i perioden 2011 til 2012 samlet avsatt 4,3 milliarder kroner for fremtidig reservering til langt liv. Også i 2013 må kundene påregne at Storebrand Livsforsikring vil avsette en vesentlig del av avkastningen utover rentegarantien til reservering for langt liv. Det forventes at gjenstående oppreserveringsbehov hovedsakelig vil dekkes gjennom finans- og risikooverskudd. Finanstilsynet vil avklare endelige forutsetninger for oppreserveringsplanen, blant annet lengden av reserveringsperioden og størrelsen på selskapets bidrag.

FINANSIELLE MÅLSETTINGER

I en periode med et lavt rentenivå og oppreservering for økt forventet levealder vil overskuddsdelingen innenfor kollektiv pensjon reduseres betydelig. Endringen i beskatningen av konsernet medfører et lavere resultat etter skatt. Kostnadsprogrammet og økning i marginer påvirker resultatet positivt. Samlet forventes effektene i en overgangsperiode å redusere egenkapitalavkastningen. Styret har på denne bakgrunn endret målsetningen for egenkapitalavkastning etter skatt før amortisering til over 10 prosent.

Storebrand har som mål å tilpasse seg endringer i rammebetingelser uten å hente ny egenkapital. Styret fastholder at målsetningen om en utdelingsgrad i en normalsituasjon skal utgjøre over 35 prosent av resultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Utbyttepolicyen presiserer at utbytte skal tilpasses slik at konsernet er sikret en riktig kapitalstruktur.

Styret fastholder målsetningene om en solvensgrad for Storebrand Livsforsikring konsern på over 150 prosent og en rating for Storebrand Livsforsikring på A nivå.

ANVENDELSE AV ÅRSRESULTAT

Som beskrevet ovenfor fastholder styret tidligere målsetting om utbyttegrad. Konsernet er i en situasjon med behov for styrking av reservene for økt forventet levealder. Den gode avkastningen i 2012 er derfor i sin helhet benyttet til å styrke avsetningene for økt levealder. Kundene har således ikke fått tildelt meravkastning. På denne bakgrunn har styret besluttet å foreslå for generalforsamlingen at det ikke betales utbytte og at årsresultatet for 2012 føres mot annen egenkapital.

NOK mill.	2012	2011
Disponeringer		
Til/fra annen egenkapital	- 200	700
Sum disponeringer	- 200	700

Lysaker, 12. februar 2013
Styret i Storebrand ASA

Birger Magnus
styrets leder

Birgitte Nielsen

Jon Arnt Jacobsen

Halvor Stenstadvold

John S. Døeholm

Monica Ganeman

Knut Dyre Haug

Kirsti V. Fløystøl

Ann-Mari Gjøstein

Odd Arild Grefstad
administrerende direktør

Eierstyring og selskapsledelse

Storebrands verdigrunnlag er beskrevet gjennom konsernets posisjon, visjon, kjerneverdier og kundeløfter.

God selskapsledelse og eierstyring er viktig for at virksomheten skal nå sine fastsatte mål, herunder best mulig ressursutnyttelse og god verdiskapning i selskapet. Storebrand har betydelig fokus på kontinuerlig å forbedre både de overordnede beslutningsprosessene i konsernet og den daglige selskapsledelsen.

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse i Storebrand er fastsatt i tråd med den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Ledelsen og styret i Storebrand vurderer årlig de fastsatte prinsippene for eierstyring og selskapsledelse, samt etterlevelsen av disse i konsernet. Storebrand avlegger redegjørelsen i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse.

REDEGJØRELSE ETTER NORSK ANBEFALING FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i anbefalingen er fulgt opp av Storebrand.

1. REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i Storebrand. Det er redegjort for avvik under punkt 3 nedenfor. Storebrand etablerte egne prinsipper for eierstyring og selskapsledelse allerede i 1998 og ser på den norske anbefalingen som en naturlig forlengelse av egne prinsipper. Styret har besluttet at Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse skal følges og omtaler etterlevelsen av anbefalingen i styrets årsberetning på side 46.

Storebrands verdigrunnlag er beskrevet gjennom konsernets visjon og kjerneverdier. Sammen gir dette konsernet felles mål og retning. Visjonen forteller hva som er mål og ambisjon for konsernet. De tre kjerneverdiene kjennetegner hva Storebrand som selskap står for. Ytterligere omtale og klargjøring av konsernets verdigrunnlag er tilgjengelig på konsernets nettsider.

Hovedsatsningen innenfor arbeidet med bærekraft er bærekraftige investeringer. Konsernet har i mer enn 15 år arbeidet systematisk og målrettet med bærekraft, og arbeidet er forankret i konsernets visjon og kjerneverdier. Konsernets retningslinjer for bærekraft er basert på prinsippene i FNs Global Compact og FNs prinsipper for ansvarlige investeringer.

Konsernet har også egne etiske regler, samt retningslinjer for blant annet arrangementer, varsling og bekjempelse av korrupsjon. I konsernet har det i 2012 blitt gjennomført en medarbeiderundersøkelse der det fremgår at de ansatte på en skala fra 0-100 svarer 85 på spørsmål om de har et klart bilde av betydningen av de etiske retningslinjene i det daglige arbeid.

2. VIRKSOMHET

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Storebrand ASA er morselskap i et finanskonsern og har som vedtektsfestet formål å forvalte sine eierinteresser i konsernet i samsvar med gjeldende lovverk. Konsernets hovedforretningsområder omfatter pensjon og livsforsikring, kapitalforvaltning, bank og skadeforsikring. Vedtektene finnes i sin helhet på konsernets nettside storebrand.no.

Markedet oppdateres om konsernets mål og strategier gjennom kvartalsvise resultatpresentasjoner og i egne tema-presentasjoner, som ved kapitalmarkedsdagene, og andre lignende arrangementer. Neste gang investor- og analytikerdag 15. mars 2013. Les mer om selskapets mål og hovedstrategier på side 25.

3. SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

(Avvik fra anbefalingen)

Styret vurderer til enhver tid selskapets behov for soliditet i lys av selskapets mål, strategi og risikoprofil. Les mer om Storebrands soliditetskapskapital og kapitalforhold på side 39 i styrets årsberetning. Styret har vedtatt en utbyttepolitikk som tilsier at utbytte til aksjonærene normalt vil utgjøre over 35 prosent av årsresultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Generalforsamlingen fastsetter det årlige utbyttet, basert på forslag fra styret. Les mer om Storebrands utbyttepolitikk på side 22.

Storebrand ASA ønsker å ha tilgjengelig ulike verktøy i arbeidet med å opprettholde en optimal kapitalstruktur for konsernet. På ordinær generalforsamling i 2012 fikk styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen gjennom nytegnning av aksjer med en samlet verdi inntil NOK 224 954 045. Fullmakten kan benyttes til erverv av virksomhet mot vederlag i nytegnede aksjer, eller ved for øvrig å forhøye aksjekapitalen. Styret kan i henhold til fullmakten beslutte å fravike aksjeeiernes fortrinnsrett til å tegne nye aksjer. Fullmakten kan benyttes ved én eller flere emisjoner. Fullmakten gjelder frem til neste ordinære generalforsamling.

10 %

Samlet beholdning av egne aksjer skal til enhver tid ikke overstige 10 % av aksjekapitalen.

Under samme generalforsamling fikk styret fullmakt til å kjøpe tilbake aksjer for inntil NOK 224 954 945, likevel slik at samlet beholdning av egne aksjer til enhver tid ikke skal overstige 10 prosent av aksjekapitalen. Tilbakekjøp av egne aksjer kan være et verktøy for tildeling av overskuddskapital til aksjonærene i tillegg til utbytte. Videre selger Storebrand ASA hvert år aksjer til ansatte fra egen beholdning i forbindelse med aksjekjøpsprogram og langtidsincentivordninger for ansatte i konsernet. Det er på denne bakgrunn hensiktsmessig at styret gis fullmakt til å kjøpe aksjer i markedet for å dekke nevnte og eventuelle andre behov. Fullmakten gjelder frem til neste ordinære generalforsamling.

Det er for øvrig ingen bestemmelser i Storebrands vedtekter som regulerer tilbakekjøp eller utstedelse av aksjer.

Avvik fra anbefalingen: Styrefullmaktene til å foreta kapitalforhøyelser og å kjøpe tilbake aksjer er ikke fullstendig begrenset til definerte formål. Det ble ikke lagt til rette for at generalforsamlingen kunne stemme over hvert enkelt formål som fullmaktene skal dekke.

4. LIKEBEHANDLING AV AKSJEIEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Storebrand ASA har kun én aksjeklasse. Det gjelder ingen spesielle eier- og stemmerettsbegrensninger utover bestemmelsene om eierkontroll i finansieringsvirksomhetsloven. Gjennom sitt arbeid legger styret og ledelsen i Storebrand stor vekt på at aksjonærene skal likebehandles.

Allminnelige habilitetsregler for styremedlemmer og ledende ansatte fremkommer av Storebrand ASAs styreinstruks og konsernets etiske regler. Styrets medlemmer skal melde fra til selskapet dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av et selskap i konsernet. Ved ikke uvesentlige transaksjoner skal styret sørge for at det foreligger verdivurdering fra uavhengig tredjepart. Styreinstruksen viser til at et styremedlem ikke må

delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det påhviler det enkelte styremedlem fortløpende å vurdere om det foreligger slike forhold. For konsernets ansatte og tillitsvalgte er transaksjoner med nærstående regulert i konsernets etiske regler. Ansatte skal på eget initiativ melde fra til nærmeste overordnede straks vedkommende blir oppmerksom på at en habilitetskonflikt kan oppstå. Generelt er en ansatt definert som inhabil dersom det foreligger omstendigheter som kan føre til at vedkommende av andre kan oppfattes å legge vekt på annet enn Storebrand-konsernets interesser.

Det er ikke gjennomført kapitalforhøyelser i 2012, men det foreligger en fullmakt til å foreta kapitalforhøyelser, jf. punkt 3 ovenfor. Ved kapitalforhøyelser i tråd med denne fullmakten kan styret beslutte at aksjeeiernes fortrinnsrett skal fravikes.

For en fullstendig redegjørelse om aksjonærforhold, se side 22-23.

5. FRI OMSETTELIGHET

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Aksjene i Storebrand ASA er notert på Oslo Børs. Aksjene er fritt omsettelige, og vedtektene har følgelig ingen begrensninger på omsetteligheten av aksjene. Alle aksjer gir lik rett, jf. punkt 4 ovenfor.

6. GENERALFORSAMLING OG KONTROLLKOMITÉ

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Generalforsamling

I henhold til selskapets vedtekter skal generalforsamlingen i Storebrand ASA avholdes innen utgangen av juni måned hvert år. I 2012 ble den holdt 18. april. Alle aksjonærer med kjent adresse mottar skriftlig innkalling per post, som sendes ut minst 21 dager før generalforsamlingen. Frist for påmelding er tre virkedager før generalforsamlingen.

På ordinær generalforsamling i 2010 ble vedtektene endret slik at når dokumenter som gjelder saker som skal behandles på

generalforsamlingen er gjort tilgjengelige for aksjonærer på selskapets internett-sider, gjelder ikke allmennaksjelovens eller vedtektenes krav om at dokumentene skal sendes til aksjonærene. Dette gjelder også dokumenter som etter allmennaksjeloven eller vedtektene skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. En aksjonær kan likevel kreve å få tilsendt dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen. Vedtektsbestemmelsen fraviker hovedregelen i allmennaksjeloven kapittel 5 om at årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning, representantskapets uttalelse og styrets erklæring om godtgjørelse til ledende ansatte skal sendes samtlige aksjeeiere senest en uke før generalforsamlingen. Styrets forslag om å endre vedtektene på dette punkt var begrunnet i ønske om oppnåelse av miljøgevinst og kostnadsbesparelse. På ordinær generalforsamling i 2011 ble vedtektene endret ved at aksjonærene gis adgang til å forhåndsstemme ved bruk av elektronisk kommunikasjon, jf. allmennaksjeloven § 5-8b. Adgangen til å avgi forhåndsstemme ble første gang benyttet ved ordinær generalforsamling i 2012. Ordningen gir aksjonærer mulighet til å avgi stemmer uten å være representert på generalforsamlingen og gir således så mange aksjonærer som mulig adgang til innflytelse på selskapet gjennom bruk av stemmeretten. Alle aksjonærer kan delta på generalforsamlingen og det er også anledning til å stemme med fullmakt. Det er lagt til rette for at fullmaktsskjemaet knyttes til hver enkelt sak som behandles, og det søkes så langt som mulig utformet slik at det kan stemmes over kandidater som skal velges. Avstemning på generalforsamlingen tillater separat avstemning for hvert enkelt medlem i de ulike organene. Det gis nærmere informasjon om forhåndsstemming, bruk av fullmakt og aksjeeiers rett til å få behandlet saker på generalforsamlingen både i innkallingen og på Storebrands nettsider.

I henhold til vedtektene er representantskapets leder møteleder for generalforsamlingen. På generalforsamlingen deltar styrets leder, minst en representant fra

Alle aksjonærer kan delta på generalforsamlingen og det er anledning til å stemme med fullmakt.

valgkomiteen og ekstern revisor.

Fra administrasjonen deltar konsernsjef og konsernledelsen. Generalforsamlingsprotokoller er tilgjengelig på konsernets nettsider.

Følgende beslutninger tas på generalforsamlingen:

- Godkjenning av årsberetningen, regnskapet og eventuelt utbytte som er foreslått av styret.
- Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.
- Valg av representanter for aksjonærene til representantskapet, medlemmer til valgkomiteen og kontrollkomiteen.
- Godtgjørelse til representantskapet, valgkomiteen og kontrollkomiteen.
- Valg av ekstern revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse.
- Behandling av eventuelle saker som er satt opp på sakslisten i møteinnkallingen.

Generelt fattes beslutninger med alminnelig flertall. Det kreves imidlertid spesielt flertall ved visse beslutninger i henhold til norsk lov, inkludert beslutninger om fravikelse av fortrinnsretter i forbindelse med eventuell aksjeemisjon, fusjon, fisjon, endring i vedtekter eller fullmakt til å øke eller redusere aksjekapitalen. For slike beslutninger kreves det tilslutning fra minst to tredeler av både de avgitte stemmene og aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen.

Kontrollkomité

Storebrand er ved lov pålagt å ha kontrollkomité. Komiteen er valgt for Storebrand ASA, Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Forsikring AS, Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS, og består av fem medlemmer og ett varamedlem som alle velges av generalforsamlingen. Varamedlemmet møter fast i kontrollkomitémøtene. Komiteen har identisk personsammensetning for Storebrand ASA og samtlige ovennevnte datter-/konsernselskaper. Komiteen er uavhengig av selskapenes respektive styre og administrasjon. Valgperioden er to år. Komiteen skal påse at virksomheten i konsernet drives på en hensiktsmessig og betryggende måte. Storebrand-konsernet

legger vekt på et godt samarbeid med kontrollkomiteen. Komiteen skal påse at konsernselskapene følger gjeldende lovbestemmelser, selskapenes vedtekter og vedtak i konsernets besluttede organer. Den kan ta opp ethvert forhold innenfor konsernet og kreve innsyn i alle saksdokumenter og annen foreliggende informasjon. Komiteen kan kreve nødvendige opplysninger fra alle ansatte og fra medlemmer av de styrende organer. Komiteen hadde ti møter i 2012 og avgir halvårlige meldinger til representantskapet om komiteens arbeid, siste gang i september 2012.

7. VALGKOMITÉ

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Valgkomiteen i Storebrand ASA er vedtektsbestemt og består av fire medlemmer, samt en observatør valgt av de ansatte. Valgkomiteens leder og de øvrige medlemmer velges av generalforsamlingen. Vedtektene fastsetter at representantskapets ordfører skal være fast medlem av komiteen, dersom vedkommende ikke allerede er valgt av generalforsamlingen. I tillegg deltar en representant for de ansatte som fast medlem ved drøftelser og innstilling til valg av ordfører og varaordfører i representantskapet og styrets leder, samt i andre sammenhenger hvor det er naturlig, etter innkalling fra komiteens leder.

Komiteen er uavhengig av styret og administrasjonen og satt sammen med sikte på at brede aksjeeierinteresser blir representert. Storebrand har ikke skriftlig nedfelt bestemmelser om rotasjon for medlemmer av valgkomiteen. Vedtektene fastsetter at valgkomiteen i sitt arbeid skal følge instruks fastsatt av generalforsamlingen. Valgkomiteens instruks ble revidert i ordinær generalforsamling 2010. I henhold til instruks skal valgkomiteen fokusere på blant annet følgende under forberedelse av nominasjoner av tillitsvalgte til selskapenes styrende og kontrollerende organer: kompetanse, erfaring, kapasitet, kjønnsfordeling, uavhengighet og hensynet til aksjonærfellesskapets interesser. Nærmere informasjon om medlemmene er lagt ut på konsernets nettsider.

Valgkomiteen gjennomgår den årlige styreevalueringen og skal foreslå kandidater og honorar til representantskapet, styrene, kontrollkomiteen og valgkomiteen. Komiteens medlemmer er også medlemmer av valgkomiteene i Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS.

Valgkomiteen avholdt syv møter i 2012, hvor det blant annet ble avgitt innstilling på valg av nye medlemmer til representantskapet, kontrollkomiteen og styrene i konsernselskapene. Valgkomiteen gjorde også forberedelser til valg som skal gjennomføres i 2013.

8. REPRESENTANTSKAP OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Representantskapet velger styrets medlemmer og fører tilsyn med styrets og konsernsjefens forvaltning av selskapet. Representantskapet i Storebrand ASA er lovpålagt og har 18 medlemmer, hvorav 12 velges av generalforsamlingen og seks av de ansatte i konsernet. Medlemmene velges for to år om gangen slik at halvparten er på valg hvert år. Etter lovgivningen skal medlemmene som velges av generalforsamlingen til sammen avspeile selskapets interessegrupper, kundestruktur og samfunnsfunksjon. Selskapets aksjeeiere er gitt en bred representasjon gjennom de valg som er foretatt.

Representantskapet skal blant annet avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til årsoppgjør, velge de mellom fem og syv aksjonærvalgte medlemmene til styret, herunder styrets leder, fastsette styrets godtgjørelse, gi instruks om kontrollkomiteenes virksomhet og behandle innberetninger fra kontrollkomiteene. Representantskapet kan vedta anbefalinger til styret i en hvilken som helst sak.

På ordinær generalforsamling i 2012 ble vedtektene endret fra at selskapets styre består av ni eller ti medlemmer til at styret består av mellom syv og ti medlemmer. Vedtektene fastsetter videre at mellom fem og syv styremedlemmer velges av representantskapet etter innstilling fra

Representantskapet velger styrets medlemmer og fører tilsyn med styrets og konsernsjefens forvaltning av selskapet.

valgkomiteen. To medlemmer, eller tre medlemmer dersom representantskapet velger seks eller syv medlemmer, velges av og blant de ansatte. Styrets medlemmer velges for ett år om gangen. Daglig ledelse er ikke representert i styret. I 2012 besto styret av ti medlemmer; seks menn og fire kvinner frem til september, da et av de kvinnelige medlemmene trådte ut for å tiltre stilling som konserndirektør i Storebrand ASA. Etter dette oppfylles ikke kravet til kjønnsrepresentasjon i styret etter allmennaksjeloven § 6-11 a. Det følger av bestemmelsen at hvert kjønn skal være representert med minst fire, dersom styret har ni medlemmer. Valgkomiteen arbeider med å finne en erstatte, slik at forholdet rettes. Ingen av styremedlemmene som er valgt av representantskapet har ansettelses- eller oppdragstakerforhold til konsernet, utover sine verv som styremedlemmer. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i årsrapporten på side 60-61 og på konsernets nettsider. Styresammensetningen tilfredsstiller kravene til uavhengighet som følger av anbefalingen. Det er få tilfeller av inhabilitet under behandling av saker i styret. Styrets vurdering av de enkelte styremedlemmers uavhengighet er anmerket i oversikten over styrings- og kontrollorgan på side 62. Oversikt over hvor mange aksjer i Storebrand-konsernet som var eid av medlemmene av styrende organer per 31. desember 2012 følger av noter til regnskapene for Storebrand ASA (Opplysninger om nærstående parter) på side 155.

9. STYRETS ARBEID

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Styrets oppgaver

Styret møtes minimum 11 ganger årlig. I 2012 ble det holdt 14 styremøter og ett styreseminar om Solvens II. På styrets årlige strategisamling diskuteres konsernets fremtidige strategi som deretter legger foringer for administrasjonens utarbeidelse av planer og budsjetter i forbindelse med årlig planprosess som styret godkjenner. Styret skal holde seg orientert om Storebrands økonomiske stilling og utvikling, og skal bidra til at selskapets verdiskapning og lønnsomhet blir best mulig ivarett på vegne av eierne. Styret

skal videre påse at virksomheten er gjenstand for betryggende kontroll og at konsernets kapitalstatus er forsvarlig ut fra omfanget av og risikoen ved virksomheten. Oppmøtefrekvens for de enkelte styremedlemmene er angitt i oversikten over styrings- og kontrollorgan på side 62. Styrets arbeidsform reguleres av egen styreinstruks som gjennomgås årlig. For å sikre gode og veloverveide beslutninger legges det vekt på at styremøtene skal være godt forberedt og at alle skal kunne delta i beslutningsprosessene. Styret fastsetter årlige møte- og temaplaner for sitt arbeid. Agenda for påfølgende styremøte fremlegges normalt for styret, basert på temaplan for hele året og en liste over oppfølgingsaker. Endelig agenda fastsettes i samråd med styrets leder. Det settes av tid i hvert styremøte til å evaluere møtet uten administrasjonen til stede. Styret har i sitt arbeid anledning til å engasjere eksterne rådgivere i den utstrekning det har behov for det. Styret har også fastsatt instruks for konsernsjefen.

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sitt arbeid og sin arbeidsform som gir grunnlag for endringer og tiltak. Resultatene fra styreevalueringen gjøres tilgjengelige for valgkomiteen, som benytter evalueringen i sitt arbeid.

Styreutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg og et revisjonsutvalg. Begge utvalgene består av tre styremedlemmer, hvorav to er aksjonærvalgte og én ansattvalgt. Sammensetningen er med på å sikre en grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder internkontroll, finansiell rapportering og godtgjørelse til ledende ansatte. Utvalgene er forberedende og rådgivende arbeidsutvalg og bistår styret i forberedelsen av saker, men beslutninger fattes kun av et samlet styre. Begge utvalgene kan på eget initiativ gjennomføre møter og behandle saker uten deltakelse fra administrasjonen.

Kompensasjonsutvalget bistår styret i alle saker som gjelder vederlag for administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om vederlagsordninger for

ledende ansatte i konsernet og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte og styrets erklæring om lederlønsfastsettelse som fremlegges årlig for generalforsamlingen. Kompensasjonsutvalget har holdt fem møter i 2012. I tillegg til kompensasjonsutvalget oppnevnte styret i 2011 et felles godtgjørelsesutvalg for fem norske konsernselskaper, i henhold til godtgjørelsesforskriften § 3 tredje ledd. Godtgjørelsesutvalget skal gi råd til styrene i berørte selskaper i alle saker som gjelder det enkelte selskaps godtgjørelsesordning for ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av betydning for selskapets risikoeksponering og ansatte med kontrolloppgaver. Utvalget skal i tillegg vurdere hvorvidt selskapets godtgjørelsesordning og praktiseringen av denne muliggjør god styring og kontroll av selskapets risiko, motvirker for høy risikotaking og bidrar til å unngå interessekonflikter. Utvalget kan ikke treffe beslutninger på vegne av det enkelte styret. Godtgjørelsesutvalget har holdt to møter i 2012. I oktober 2012 besluttet styret å slå sammen kompensasjonsutvalget og godtgjørelsesutvalget til et felles kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalgets mandat er utvidet til å ivareta de godtgjørelsesrelaterte saker som godtgjørelsesforskriften krever. Godtgjørelsesutvalget slik det ble etablert i 2011 er avvirket. Det ble samtidig besluttet at kompensasjonsutvalget også skal ivareta funksjonen som Ersättningsutskott i henhold til relevante forskrifter for den svenske delen av virksomheten.

Revisjonsutvalget bistår styret ved å gjennomgå, vurdere og eventuelt foreslå tiltak i forhold til kontrollmiljø, finansiell og operasjonell rapportering, risikostyring/kontroll og eksternt og intern revisjon. Revisjonsutvalget har holdt åtte møter i 2012. Eksternt og intern revisor deltar på møtene. Flertallet av medlemmene i utvalget er uavhengig av virksomheten. Styret har vurdert det som hensiktsmessig å ha ett revisjonsutvalg for hele konsernet.

Konsernet ble for 14. år på rad kvalifisert til den internasjonale bærekraftsindeksen Dow Jones Sustainability Index, som inkluderer de ti prosent mest bærekraftige selskapene globalt innenfor alle industrier.

10. RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Overordnet styring og kontroll

Styret i Storebrand ASA har fastsatt overordnede prinsipper og retningslinjer for styring og kontroll. Prinsippene omhandler styrets ansvar for fastsettelse av konsernets risikoprofil, godkjenning av organiseringen av virksomheten, tildeling av ansvarsområder og myndighet, krav til rapporteringslinjer og informasjon og krav til risikostyring og internkontroll. Styrets og administrerende direktørs ansvarsområder defineres i henholdsvis styreinstruks og instruks til administrerende direktør.

Styret i Storebrand ASA har fastsatt instruks for konsernets datterselskaper som skal sikre at datterselskapene fastsetter og etterlever konsernets prinsipper og retningslinjer for styring og kontroll.

Konsernets retningslinjer for bærekraft oppsummerer hvordan arbeidet er en integrert del av konsernets styrings- og kontrollprosesser for investeringer, produktutvikling, innkjøp, medarbeideroppfølging og husdrift. Styret vedtar konsernets mål innenfor bærekraft og målkortet for bærekraft følges opp av konsernledelsen kvartalsvis. Konsernet følger også den internasjonale rapporteringsstandarden GRI (Global Reporting Initiative). Resultatene revideres av konsernets eksterne revisor. Konsernet ble for 14. år på rad kvalifisert til den internasjonale bærekraftsindeksen Dow Jones Sustainability Index, som inkluderer de ti prosent mest bærekraftige selskapene globalt innenfor alle industrier.

Gjennom retningslinjer for Investor Relations sikres pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til investorer, långivere og andre interessegrupper i verdipapirmarkedet.

I forlengelsen av overordnede prinsipper og retningslinjer er det fastsatt etiske regler som gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i konsernet, samt et konsernfelles regelverk for blant annet risikostyring og internkontroll, finansregnskapsrapportering, håndtering av

innsideinformasjon og for primærinnsideres egenhandel. I tillegg gis retningslinjer og informasjon om informasjons-sikkerhet, beredskapsplaner og økonomisk kriminalitet. Konsernet er underlagt lovpålagt tilsyn i de landene det drives konsesjonsbelagt virksomhet, herunder fra Finanstilsynet i Norge, i tillegg til kontroll fra selskapenes egne kontrollorganer og eksterne revisor.

Risikostyring og internkontroll

Vurdering og håndtering av risiko er integrert i konsernets verdibaserte styringssystem. Styringssystemet skal sikre at det er en sammenheng mellom mål og handlinger på alle nivåer i konsernet og det overordnede prinsippet om å skape verdier for Storebrands interessenter. Systemet er bygget opp med utgangspunkt i balansert målstyring som reflekterer både kortsiktig og langsiktig verdiskapning i konsernet.

Konsernets strategiutvikling forankres med styret ved en årlig strategisamling og som fast tema på styrets agendaplan. Styrets føringer på den årlige planprosessen oppsummeres i form av utfordringsnotater til konsernledelsen. Sluttproduktet er en styrebehandlet treårig plan for konsernet med mål og handlingsplan, finansielle prognoser og budsjett, samt en helhetlig vurdering av risikobildet for planperioden.

Risikovurdering inngår i ledelsesansvaret i organisasjonen, der formålet er å identifisere, vurdere og styre risikoer som kan redusere enhetens evne til å nå sine mål. Utviklingen i finansmarkedet er en vesentlig risikofaktor for konsernets resultat og solvensposisjon. I tillegg til å vurdere effekter av momentane skift i aksjemarkedene eller rentenivå (stresstester), benyttes scenarioanalysene for å estimere effekten av ulike forløp i finansmarkedet på konsernets resultatutvikling og soliditet. Dette er viktig input for styrets overordnede diskusjon av risikoappetitt og risikoallokering.

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til enhetens evne til å nå mål og gjennomføre planer. Prosessen dekker

både risikoer for tap og sviktende lønnsomhet knyttet til konjunktursvingninger, endringer i rammebetingelser, endret kundeatferd mv. og risikoer for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Ansvar for konsernets kontrollfunksjoner for risikostyring og internkontroll er samlet i avdelingen Virksomhetsstyring under ledelse av Chief Risk Officer (CRO). CRO rapporterer til konsernets CFO. CRO funksjonen har som oppgave å støtte styret og konsernledelsen i fastsettelsen av risikostrategi og å operasjonalisere rammesetting og risikoovervåking på tvers av konsernets virksomhet. Videre har funksjonen ansvaret for å forvalte det verdibaserte styringssystemet, koordinere den finansielle planprosessen, ledelsens risiko- vurdering og internkontrollrapportering, samt styre- og ledelsesrapporteringen.

Konsernet har en felles internrevisjonsordning som foretar en uavhengig vurdering av robustheten i styringsmodellen. Internrevisjonens instruks og årsplan fastsettes av styret, i henhold til gjeldende lover og forskrifter og internasjonal standard. Internrevisjonen avgir kvartalsvise rapporter til de respektive styrene i konsernets selskaper.

Grunnlaget for den løpende ledelsesrapporteringen i Storebrand legges i strategi- og planprosessen med fastsettelse av mål og handlingsplaner. Storebrand Kompass er selskapets oppfølgingsverktøy med en samlet rapportering til ledelsen og styret av finansielle og operasjonelle måltall for resultat, risiko og soliditet.

Medarbeideroppfølgingen for samtlige ansatte i Storebrand er integrert i det verdibaserte styringssystemet og skal sikre gjennomføringen av den vedtatte strategien. Prinsippene for opptjening og utbetaling av bonus for konsernets risikoansvarlige samsvarer med forskrift om godtgjørelser i finansinstitusjoner. CFO, CRO og ansatte i kontrollfunksjoner

Storebrand-konsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap.

innenfor risikostyring, internkontroll og compliance har kun fast avlønning.

Finansiell informasjon og konsernets regnskapsprosess
Storebrand-konsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstillende krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til vedtatte regnskapsprinsipper, samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA.

Storebrands konsernregnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap som sorterer under konsernets CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av konsernets regnskapsmessige resultater. Arbeidsdelingen ved utarbeidelse av regnskapene er slik at Konsernregnskap ikke skal gjennomføre verdsettelse av investeringsaktiva, men utøve en kontrollfunksjon overfor konsernselskaperes regnskapsprosesser.

Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Ved hvert kvartal er det utarbeidet egne rapporteringsinstruksjoner som er kommunisert med daterselskaper. For innrapportering fra daterselskaper avholdes det interne møter, samt møter hvor eksterne revisor deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i konsernet som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av forsikringsmessige forpliktelser, investeringseiendom og finansielle instrumenter inklusive utlån. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til enkeltinvesteringer, transaksjoner, samt operasjonelle forhold mv. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter, samt eventuelle prinsippendringer mv., beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Styrets revisjonsutvalg foretar en forberedende gjennomgang av kvartalsregnskapene og av årsregnskapet med særlig vekt på de skjønsmessige vurderinger og estimater

som er foretatt før styrebehandling. Eksterne revisor deltar i styremøter etter behov og i møter i styrets revisjonsutvalg.

Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Det legges særlig vekt på å analysere utvikling i finansresultater, risikoresultater og administrasjonsresultater. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemminger av fagsystemer mv. mot regnskapssystemet.

11. GODTGJØRELSE TIL STYRET

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Generalforsamlingen fastsetter årlig styrets godtgjørelse, etter innstilling fra valgkomiteen. Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller lignende. Medlemmene av styret og styreutvalgene mottar ikke insentivbasert vederlag, men en årlig fast kompensasjon. Aksjonærvalgte styremedlemmer deltar ikke i selskapets pensjonsordninger. Ingen av styrets aksjonærvalgte medlemmer har oppgaver for selskapet ut over styrevervet. Nærmere informasjon om kompensasjon, lån og aksjeinnehav fremgår av notene 24 (Konsern) og 6 (ASA). Styremedlemmene oppfordres til å eie aksjer i selskapet.

12. GODTGJØRELSE TIL LEDEDE ANSATTE

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Styret beslutter strukturen på godtgjørelsen for ledende ansatte i Storebrand, og erklæring om fastsettelse av godtgjørelsen fremlegges for generalforsamlingen. Godtgjørelsen består av fastlønn, bonus, pensjonsordning og andre personalgoder som er naturlig for et finanskonsern. Godtgjørelsen skal motivere til god innsats for langsiktig verdiskapning og ressursutnyttelse i selskapet. Styrets holdning er at den totale godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Det blir årlig gjort en vurdering basert på eksterne markedsdata for å sikre en tilfredsstillende kompensasjon i forhold til tilsvarende stillinger i markedet. Storebrand-konsernet har valgt å ha en

godtgjørelse bestående av kun fastlønn for ansatte som har en vesentlig del av sitt arbeid knyttet opp til kontrolloppgaver. Dette for å sikre uavhengighet i utførelsen av kontrolloppgavene. For andre ledende ansatte og ansatte som påvirker selskapets risiko, slik dette er definert av myndighetene, er de viktigste målsettingene med bonusmodellen at bonusen skal bidra til å styre handlinger som i stor grad samsvarer med eiernes langsiktige interesser, fremme god styring av - og kontroll med - foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, samt være et motiverende virkemiddel for langsiktig verdiskapning og bidrag til god lønnsomhet i selskapet.

Det blir årlig satt konkrete mål for hvordan verdiskapningen i selskapet gir finansiering av bonus. Finansieringen beregnes basert på siste to års verdiskapning, og målet for verdiskapning er basert på risikjustert resultat. Tildelt bonus blir i tillegg til verdiskapningen bestemt av enhetens og individets resultater. Enhetens resultater er målt gjennom et målkort som både har kvantitative og kvalitative mål, og målene er både økonomiske og operative. De ansattes prestasjoner følges opp i et eget oppfølgingssystem, der prestasjonene blir målt både i forhold til gjennomføringen av en individuell handlingsplan og i forhold til etterlevelse av Storebrand-konsernets konsernprinsipper. Enhetsresultatet og det individuelle vekttes like, og maksimal total måloppnåelse er 150 prosent. Enhetens målkort og individets handlingsplan er direkte knyttet til den strategien som styret har vedtatt. Dette bidrar til ytterligere å styrke samsvaret mellom eiere og administrasjonen.

For norske ledende ansatte vil halvparten av tildelt bonus utbetales kontant, mens resterende halvpart konverteres til et antall syntetiske aksjer basert på vektet gjennomsnittlig kurs for utbetaling. Antallet aksjer registreres i en aksjebank og blir stående i aksjebanken i tre år. Det kjøpes ikke faktiske aksjer. Ved utløpet av perioden utbetales et beløp tilsvarende tildelte aksjers markedspris. Halvparten av utbetalt beløp (etter skatt) fra aksjebanken benyttes til kjøp av faktiske aksjer i Storebrand med nye 3 års binding. Det

Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter.

utbetales ikke fra aksjebanken før 3-års periodens slutt, selv om medarbeider trer ut av ordningen eller slutter i selskapet.

”Målbonus” skal utgjøre mellom 20 og 40 prosent av fastlønnen. Tildelt bonus for et gitt år har et fast tak, og kan ikke overstige 90 prosent av fastlønn. Nærmere informasjon om kompensasjon for ledende ansatte fremgår av notene 24 (Konsern) og 6 (ASA) og i Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, inntatt i innkallingen til generalforsamling, tilgjengelig på storebrand.no. Ledende ansatte oppfordres til å eie aksjer i konsernet også utover bindingstid.

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Styret har fastsatt retningslinjer for selskapets rapportering av finansiell og annen informasjon, samt selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Konsernets finanskalender blir offentliggjort både på Internett og i selskapets årsrapport. Finansiell informasjon offentliggjøres i kvartalsrapporter og årsrapporter, slik det er beskrevet under punkt 10 - *Finansiell informasjon og konsernets regnskapsprosess*. Dokumentasjonen som offentliggjøres er tilgjengelig på selskapets nettsider. All rapportering er basert på åpenhet og under hensyn til krav om likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet og reglene om god børsikk. Nærmere informasjon fremgår av side 22-23. Storebrand har egne retningslinjer for håndtering av insideinformasjon, se også punkt 10 - *Overordnet styring og kontroll*, ovenfor.

14. SELSKAPSOVERTAKELSE

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Styret har utarbeidet retningslinjer for opptrøden ved eventuelle overtakelsestilbud på selskapet. Disse er basert på at styret i en overtakelse situasjon vil arbeide for åpenhet i prosessen og for at alle aksjeeiere blir behandlet likt og får muligheten til å vurdere det budet som er fremsatt. Det følger av retningslinjene at styret vil vurdere budet og avgi en uttalelse med styrets vurdering av budet, samt innhente verddivurdering fra en

uavhengig sakkyndig. Videre vil styret ved et eventuelt overtakelsestilbud arbeide så langt det lar seg gjøre for å maksimere aksjonærenes verdier. Retningslinjene omhandler situasjonen både før og etter fremsettelse av tilbud.

15. REVISOR

(Ingen avvik fra anbefalingen)

Ekstern revisor velges av generalforsamlingen og foretar finansiell revisjon. Ekstern revisor avgir revisjonsberetning i forbindelse med årsregnskapet og foretar en begrenset revisjon av delårsregnskapene. Ekstern revisor deltar i styremøter der kvartalsregnskapene behandles, alle møter i kontrollkomiteene, samt på alle møter i revisjonsutvalget, med mindre sakene som skal behandles der ikke krever revisors tilstedeværelse. I 2007 ble det av styret besluttet at eksternrevisor skal rotere ansvarlig partner på revisjonsoppdraget hvert syvende år. Hvert år evalueres eksternrevisors arbeid og uavhengighet av styrets revisjonsutvalg. Deloitte er av generalforsamlingen i Storebrand ASA valgt som selskapets eksterne revisor. De øvrige selskapene i konsernet har samme revisor som Storebrand ASA.

ØVRIG

Som en av de største eierne i det norske aksjemarkedet har Storebrand stor potensiell innflytelse på børsnoterte selskapers utvikling. Storebrand er opptatt av å utøve sitt eierskap i børsnoterte selskaper på basis av et sett med enkle og enhetlige eierprinsipper. Storebrand benytter den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse i sin eierskapsutøvelse. Storebrand har siden 2006 hatt en administrativ Corporate Governance komité. Komiteen er med på å sikre god eierstyring og selskapsledelse på tvers av konsernet. Storebrand har utarbeidet retningslinjer for ansattes tillitsverv i eksterne foretak, som blant annet regulerer antall eksterne styreverv ansatte kan ha.

Ytterligere informasjon om Storebrands eierstyring og selskapsledelse finnes på storebrand.no, hvor det blant annet er lagt ut oversikt over medlemmene i Storebrands

styrings- og kontrollorgan, CV for medlemmene av styret i Storebrand ASA, vedtekter og eierprinsipper.

REDEGJØRELSE I HENHOLD TIL REGNSKAPSLOVEN § 3-3B, 2. LEDD

Her følger en oppsummering av de forhold Storebrand skal redegjøre for i henhold til regnskapsloven § 3-3b, 2. ledd. Punktene følger nummereringen i bestemmelsen.

1. Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Storebrand er utarbeidet i tråd med norsk lov, og basert på den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES.
2. Anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskap er tilgjengelig på nues.no.
3. Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under hvert punkt i ovenstående redegjørelsen, se omtalt avvik i punkt 3.
4. Beskrivelse av hovedelementene i konsernets systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er omtalt i punkt 10 ovenfor.
5. Vedtektsbestemmelser som gjelder bestemmelser i allmennaksjelovens kapittel 5 vedrørende generalforsamlingen er omtalt i punkt 6 ovenfor.
6. Sammensetningen til ledende organer, samt beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjoner og retningslinjer, følger i punktene 6, 7, 8 og 9 ovenfor.
7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer er omtalt i punkt 8 ovenfor.
8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte å kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer er omtalt i punkt 3 ovenfor.

Om ti år tror jeg all sparing til pensjon foregår i innskuddsbaserte løsninger, hvor gode risikodekninger fortsatt er en del av pakken.

Odd Arild Grefstad

Ledelsen

1 Odd Arild Grefstad (47)

Konsernsjef
Antall aksjer: 53 769

Grefstad har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 1994, blant annet som konsernets CFO, samt leder for salgs- og markedsenheten og adm.dir i Storebrand Livsforsikring AS. Grefstad har tidligere arbeidet i Arthur Andersen & Co.

2 Lars Aa. Løddesøl (48)

Konserndirektør, CFO
Antall aksjer: 38 071

Løddesøl har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 2001, som adm.dir i Storebrand Livsforsikring AS, viseadm. i Storebrand Bank ASA og som konsernets finansdirektør. Løddesøl har tidligere blant annet arbeidet i Citibank og flyselskapet SAS.

3 Heidi Skaaret (51)

Konserndirektør, COO
Antall aksjer: 0

Skaaret begynte i Storebrand-konsernet høsten 2012. Hun har tidligere arbeidet som adm.dir i Lindorff AS og hatt ledende stillinger i DNB, Ikano Bank SE og jobbet i Bank of America i USA.

4 Robin Kamark (49)

Konserndirektør, salg, marked og forretningsutvikling, CCO
Antall aksjer: 0

Kamark begynte i Storebrand-konsernet høsten 2012. Han har tidligere arbeidet i SAS-konsernet som Chief Commercial Officer og i andre ledende stillinger i Norden og internasjonalt.

5 Geir Holmgren (40)

Adm.dir. Storebrand Livsforsikring AS
Antall aksjer: 4 460

Holmgren har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 1997, i ledende roller innenfor livs- og pensjonsforsikring. Han har lang erfaring med næringspolitiske spørsmål gjennom stillinger i Storebrand og styreverv i Finansnæringens Fellesorganisasjon siste ti år.

6 Sarah McPhee (58)

Adm.dir. SPP
Antall aksjer: 41 723

McPhee har arbeidet i SPP siden 2008. Hun har bred erfaring fra finansbransjen og har hatt ledende stillinger i AMF Pension, Fjærde AP-Fonden og GE Capital Norden.

7 Hans Aasnæs (49)

Adm.dir. Storebrand Kapitalforvaltning AS
Antall aksjer: 61 400

Aasnæs har arbeidet i Storebrand Kapitalforvaltning siden 1994 og har hatt en rekke ledende stillinger. Aasnæs har bakgrunn fra Orkla Finans og som stipendiat på NHH.

8 Gunnar Rogstad (56)

Adm.dir. Storebrand Forsikring AS
Antall aksjer: 117 764

Rogstad har vært i Storebrand i perioden 1982-1990 og siden 2006, og har lang erfaring innenfor skade- og livsforsikring. Han har også hatt ledende stillinger i If og Sampo.

9 Truls Nergaard (53)

Adm. dir. Storebrand Bank ASA
Antall aksjer: 14 658

Nergaard kom til Storebrand Bank i 2008 som direktør for Bedriftsmarkedet. Han har lang og bred bankerfaring i Norge og internasjonalt, blant annet som leder av DnBs aktiviteter i USA.

Styret i Storebrand ASA

1 Birger Magnus (57)
Styreleder i Storebrand ASA siden 2009
Deltok i 14 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 20 000

Magnus har tidligere blant annet arbeidet som konserndirektør i Schibsted ASA og ansvarlig partner i McKinsey & Co.

Han er styreleder i Hafslund ASA og bMenu A/S, styremedlem i Aschehoug, Kristian Gerhard Jebsens Gruppen, Harvard Business Publishing, WeVideo Inc., samt stiftelsene Kristian Gerhard Jebsen og Aktiv Mot Kreft.

2 Halvor Stenstadvold (68)
Styremedlem i Storebrand ASA siden 2000.
Deltok i 13 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 8 645

Stenstadvold er selvstendig rådgiver. Han har tidligere blant annet vært medlem av Orklas hovedledelse, adm. dir. i Orklas konsernstaber, senior VP i Christiania Bank og statssekretær.

Stenstadvold er styreleder i SOS Barnebyer og Henie Onstad Kunstsenter, samt styremedlem i Navamedic ASA, Statkraft SF og Statkraft AS, Kongsberg Automotive ASA, SOS USA og SOS International.

3 Birgitte Nielsen (49)
Styremedlem i Storebrand ASA siden 2005.
Deltok i 14 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 0

Nielsen har tidligere blant annet arbeidet i Rådgiver Nielsen + Axelsson Asp., vært CP/CFO i FLS Industries AS og vice president i Danske Bank.

Nielsen er styremedlem i KIRK Kapital, Finansiell Stabilitet AS, Novenco AS og Arkil AS.

4 John Staunbjerg Dueholm (61)
Styremedlem i Storebrand ASA siden 2009.
Deltok i 13 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 0

Dueholm har tidligere arbeidet som konserndirektør & deputy CEO i SAS Group, konserndirektør i Group 4 Falck AS, EVP i SAS Technical Division, konserndirektør i ISS Scandinavia AS, CEO i SAS Data A/S og konserndirektør i Top Danmark.

Dueholm er styreleder i Jetpak AB og DMP AS, samt styremedlem i Scan Global Logistics AS, Skadeservice Gruppen AS og Alliance Plus AS.

5 Jon Arnt Jacobsen (55)
Styremedlem i Storebrand ASA siden 2009.
Deltok i 13 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 6 500

Jacobsen er direktør for Anskaffelser i Statoil ASA. Han har tidligere arbeidet som konserndirektør Foredling & Markedsføring og finansdirektør i Statoil ASA. I Den norske Bank ASA har Jacobsen hatt ulike stillinger: Leder oljeavdelingen konsernkundedivisjonen, leder industriseksjon konsernkundedivisjonen, leder industri & finansielle institusjoner konsernkundedivisjonen, samt daglig leder Singapore Branch med ansvar for DnBs aktiviteter i ASEAN.

6 **Monica Caneman (58)**
Styremedlem i Storebrand ASA siden 2011.
Deltok i 14 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 0

Caneman har tidligere arbeidet i SEB som Deputy CEO og Member of Group Executive committee. Hun har blant annet vært Head of Corporates & Institutions, Head of Retail Services og Head of Nordic and Baltic Operations.

Caneman er styreleder i Fourth Swedish National Pension Fund, Arion Bank hf. og Big Bag AB. Hun er styremedlem i SAS AB, Poolia AB, Intermail AS, Schibsted Sverige AB, My Safety AB og SOS Children's Villages.

7 **Kirsti Valborgland Fløystøl (32)**
Ansattvalgt styremedlem i Storebrand ASA siden 2010.
Deltok i 14 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 2 072

Valborgland Fløystøl er prosjektleder i Forretningsutvikling i Storebrand. Hun har tidligere arbeidet som prosjektleder i Storebrand Livsforsikrings AS, key account manager Storebrand Livsforsikring AS og konserntrainee Storebrand ASA.

8 **Knut Dyre Haug (56)**
Ansattvalgt styremedlem i Storebrand ASA siden 2006.
Deltok i 14 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 11 963

Dyre Haug er Faglig leder i Storebrand Finansiell Rådgivning AS. Har tidligere arbeidet som Markedsdirektør i Sparebank1 Livsforsikring og på BI Senter for Finansutdanning.

Han er styreleder i Boligstiftelsen Ungdomsboliger i Asker, styremedlem Asker og Bærum Boligbyggelag, medlem i Rådet for Finansstudier (BI), medlem i Fagrådet for Finansutdanning i Europa, leder for Prosjekt samordning av kompetanse i finansnæringen og vara til kommunestyret i Asker.

9 **Ann-Mari Gjøstein (49)**
Ansattvalgt styremedlem i Storebrand ASA siden 2007.
Deltok i 14 av 14 styremøter i 2012.
Antall aksjer: 258

Gjøstein er hovedtillitsvalgt i Storebrand. Hun har tidligere arbeidet som Opplæringsansvarlig og fagkonsulent i Storebrand Bank ASA, samt Finansiell rådgiver/Fondsrådgiver i DnB og DnB Investor.

Gjøstein er styremedlem i Forbundsstyret i Finansforbundet.

Medlemmer av Storebrands styrings- og kontrollorgan

REPRESENTANTSKAPET

ORDFØRER

Terje R. Venold (2 031)

VARAORDFØRER

Vibeke Hammer Madsen (0)

MEDLEM (AKSJONÆRVALGT)

Helge Leiro Baastad (0)

Karen Helene Ulltveit-Moe (0)

Marianne Lie (0)

Tore Eugen Kvalheim (0)

Morten Fon (0)

Maalfrid Brath (8 063)

Olaug Svarva (0)

Pål Syversen (0)

Terje Andersen (4 000)

Trond Berger (837)

MEDLEM (ANSATTVALGT)

Annika Fallenius (0)

Nina Hjellup (3 119)

Rune Pedersen (7 663)

Tor Haugom (829)

Trond Thire (2 499)

Unn Kristin Johnsen (434)

VARAMEDLEM (AKSJONÆRVALGT)

Anne-Lise Aukner (0)

Jostein Furnes (0)

Lars Tronsgaard (0)

Mats Gottschalk (0)

VARAMEDLEM (ANSATTVALGT)

Joachim Ales (1 595)

Per-Erik Hauge (2 018)

STYRET I STOREBRAND ASA

LEDER

Birger Magnus (20 000)

STYREMEDLEM

Halvor Stenstadvold (8 645)

Birgitte Nielsen (0)

John S. Dueholm (0)

Jon Arnt Jacobsen (6 500)

Monica Caneman (0)

STYREMEDLEM (ANSATTVALGT)¹

Ann-Mari Gjøstein (258)

Kirsti Valborgland Fløystøl (2 072)

Knut Dyre Haug (11 963)

REVISJONSUTVALGET

LEDER

Halvor Stenstadvold (8 645)

MEDLEM

Monica Caneman (0)

Knut Dyre Haug (11 963)

KOMPENSASJONSUTVALGET

LEDER

Birger Magnus (20 000)

MEDLEM

Birgitte Nielsen (0)

Ann-Mari Gjøstein (258)

KONTROLLKOMITEEN

LEDER

Elisabeth Wille (163)

NESTLEDER

Finn Myhre (0)

MEDLEM

Anne Grete Steinkjer (1 800)

Harald Moen (595)

Ole Klette (0)

VARAMEDLEM

Tone Margrethe Reierselmoen (1 734)

VALGKOMITEEN

LEDER

Terje R. Venold (2 031)

MEDLEM (AKSJONÆRVALGT)

Helge Leiro Baastad (0)

Kjetil Houg (0)

Olaug Svarva (0)

OBSERVATØR (ANSATTVALGT)

Rune Pedersen (7 663)

¹) Ikke uavhengige, se side 50 om eierstyring og selskapsledelse.

() Antall aksjer.

5

4

2

0

9

4

3

5

7

8

1

6

3

Resultatregnskap Storebrand konsern

1. januar - 31. desember

NOK mill.	Note	2012	2011
Netto premieinntekter	13	27 822	25 587
Netto renteinntekter bankvirksomhet	14	490	443
Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for selskap:			
- aksjer og andeler til virkelig verdi	15		26
- obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	15	658	503
- finansielle derivater til virkelig verdi	15	9	38
- netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	15	101	50
- netto inntekter fra eiendommer	16	33	71
- resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper	32	-3	-4
Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder:			
- aksjer og andeler til virkelig verdi	15	6 487	-5 998
- obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	15	9 351	7 890
- finansielle derivater til virkelig verdi	15	772	2 852
- netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	15	3 712	2 850
- netto renteinntekter utlån		111	126
- netto inntekter fra eiendommer	16	679	1 581
- resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper	32	48	72
Andre inntekter	17	2 207	2 138
Sum inntekter		52 479	38 225
Erstatninger for egen regning	18	-22 870	-25 107
Endring forsikringsforpliktelse	20	-20 066	-11 668
Endring bufferkapital	19	-2 675	4 163
Tap på utlån/reversering av tidligere tap	21	8	14
Driftskostnader	22,23,24,25	-4 003	-3 392
Andre kostnader	26	-233	-274
Rentekostnader	27	-680	-681
Sum kostnader før amortisering og nedskrivning		-50 519	-36 946
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning		1 960	1 279
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	29	-401	-394
Konsernresultat før skatt		1 559	885
Skattekostnad	28	-550	-144
Resultat etter skatt solgt/avviklet virksomhet	56	3	-60
Årsresultat		1 012	681
Årsresultat kan henføres til:			
Majoritetens andel av resultatet		1 006	674
Minoritetens andel av resultatet		6	7
Sum		1 012	681
Resultat per ordinær aksje (NOK)		2,25	1,51
Gjennomsnittlig antall aksjer i beregningsgrunnlaget (millioner)		446,7	446,3
Det er ingen utvanning av aksjene			

Totalresultat Storebrand konsern

1. januar - 31. desember

NOK mill.	2012	2011
Årsresultat	1 012	681
Øvrige resultatelementer		
Endringer estimatavvik pensjoner	443	-84
Omregningsdifferanser	-103	117
Verdiregulering egne bygg	89	76
Gevinst/tap obligasjoner tilgjengelig for salg		-218
Totalresultatelementer tilordnet kundeporteføljen	-89	142
Skatt på øvrige resultatelementer	-142	136
Sum øvrige resultatelementer	198	169
Totalresultat	1 210	850
Totalresultat kan henføres til:		
Majoritetens andel av totalresultatet	1 207	841
Minoritetens andel av totalresultatet	3	9
Sum	1 210	850

Balanse Storebrand konsern

NOK mill.	Note	31.12.12	31.12.11
Eiendeler selskapsporteføljen			
Utsatt skattefordel	28	38	58
Immaterielle eiendeler	29	6 102	6 523
Pensjonseiendel	23	152	46
Varige driftsmidler	30	144	155
Investeringer i tilknyttede selskaper	32,33	121	125
Fordringer på tilknyttede selskaper	32,33	69	69
Finansielle eiendeler til amortisert kost			
- Obligasjoner	9,34,35,36	2 146	1 985
- Obligasjoner som holdes til forfall	9,34,35,36	222	169
- Utlån til kredittinstitusjoner	9,34,35	255	269
- Utlån til kunder	9,34,35,37	35 306	33 323
Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger	38	155	176
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	7,39	1 208	1 325
Eiendommer til eget bruk	39	58	67
Biologiske eiendeler	40	64	64
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	34,41	2 172	1 803
Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
- Aksjer og andeler	7,11,34,42	53	322
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	7,9,11,34,43	21 496	20 059
- Derivater	9,11,34,44	1 313	1 291
Bankinnskudd	9,34	3 297	3 924
Eiendeler solgt/avviklet virksomhet	56		35
Sum eiendeler selskap		74 372	71 788
Eiendeler kundeporteføljen			
Varige driftsmidler	30	303	268
Investeringer i tilknyttede selskaper	32,33	115	106
Fordringer på tilknyttede selskaper	32,33	596	428
Finansielle eiendeler til amortisert kost			
- Obligasjoner	9,34,35,36	54 557	62 976
- Obligasjoner som holdes til forfall	9,34,35,36	10 496	7 983
- Utlån til kunder	9,34,35,37	3 842	3 010
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	7,39	27 515	27 471
Eiendommer til eget bruk	39	2 173	1 393
Biologiske eiendeler	40	535	552
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	34,41	2 699	1 900
Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
- Aksjer og andeler	7,11,34,42	72 166	84 936
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	7,9,11,34,43	164 208	128 034
- Derivater	9,11,34,44	2 745	5 149
Bankinnskudd	9,34	3 859	5 447
Sum eiendeler kunder		345 810	329 654
Sum eiendeler		420 182	401 442

NOK mill.	Note	31.12.12	31.12.11
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital		11 718	11 717
Opptjent egenkapital		8 119	6 929
Minoritetsinteresser		98	132
Sum egenkapital		19 936	18 777
Ansvarlig lånekapital	8,34,35	7 075	7 496
Bufferkapital	46	18 037	15 480
Forsikringsforpliktelser	46,47	324 089	307 095
Pensjonsforpliktelser	23	1 239	1 629
Utsatt skatt	28	721	
Finansiell gjeld			
- Gjeld til kredittinstitusjoner	8,11,34,35	2 499	6 016
- Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	8,11,34,35,48	19 860	18 477
- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8,34,35	18 033	13 626
- Derivater selskapsporteføljen	9,11,34,44	632	736
- Derivater kundeporteføljen	9,11,34,44	725	1 983
Annen kortsiktig gjeld	8,34,49	7 327	10 095
Gjeld solgt/avviklet virksomhet	56	10	30
Sum gjeld		400 247	382 665
Sum egenkapital og gjeld		420 182	401 442

Lysaker, 12. februar 2013
Styret i Storebrand ASA

Birger Magnus
styrets leder

Birgitte Nielsen

Jon Arnt Jacobsen

Halvor Stenstadvold

John S. Dueholm

Monica Caneman

Knut Dyre Haug

Kirsti V. Fløystøl

Ann-Mari Gjøstein

Odd Arild Grefstad
administrerende direktør

Avstemming av konsernets egenkapital Storebrand konsern

NOK mill.	Majoritetens andel av egenkapitalen									
	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital				Minoritet	Total egenkapital
	Aksje-kapital ¹	Egne aksjer	Overkurs-fond	Sum innskutt egenkapital	Estimat-avvik pensjoner	Valuta omregnings-reserve	Annen egenkapital ²	Sum opptjent egenkapital		
Egenkapital 31.12.10	2 250	-19	9 485	11 715	-800	101	7 229	6 530	172	18 417
Periodens resultat							674	674	7	681
Endringer estimat-avvik pensjoner					52			52		52
Omregnings-differanser						115		115	2	117
Sum øvrige resultatelementer					52	115		167	2	169
Totalresultat for perioden					52	115	674	841	10	851
Egenkapital-transaksjoner med eiere										
Egne aksjer		2		2			19	19		21
Utbetalt aksjeutbytte							-491	-491	-3	-494
Kjøp av minoritetsinteresser							38	38	-48	-10
Annet							-9	-9	1	-8
Egenkapital 31.12.11	2 250	-17	9 485	11 717	-748	216	7 460	6 929	132	18 777
Periodens resultat							1 006	1 006	6	1 012
Endringer estimat-avvik pensjoner					301			301		301
Omregnings-differanser						-100		-100	-3	-103
Sum øvrige resultatelementer					301	-100		200	-3	197
Totalresultat for perioden					301	-100	1 006	1 206	3	1 210
Egenkapital-transaksjoner med eiere										
Egne aksjer		2		2			22	22		24
Utbetalt aksjeutbytte								0	-26	-26
Kjøp av minoritets-interesser							-6	-6	-11	-17
Annet							-32	-32	-1	-32
Egenkapital 31.12.12	2 250	-16	9 485	11 718	-447	116	8 451	8 119	98	19 936

1) 449 909 891 aksjer pålydende kroner 5.

2) Inkluderer bundne midler i risikoutjevningfond med 640 millioner kroner og sikkerhetsavsetninger med 268 millioner kroner. Risikoutjevningfondet kan bare benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve vedrørende risiko knyttet til person. Risikoutjevningfondet og sikkerhetsavsetninger er ikke vurdert å være regnskapsmessige forpliktelser etter IFRS og inngår i egenkapitalen. Oppbygging av Risikoutjevningfond gir skattemessige fradrag på oppbyggingstidspunktene, disse fradragene er behandlet som permanente forskjeller mellom regnskap og skatt i forhold til IAS 12 slik at det er ikke avsatt for utsatt skatt knyttet til permanente forskjeller.

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes i totalresultatet. Aksjekapital, overkursfond og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkursfondet kan benyttes til dekning av tap, og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Kolonnen for egne aksjer viser pålydende på beholdning av egne av aksjer. Det som er betalt utover aksjens pålydende føres som reduksjon i annen egenkapital slik at hele kostprisen for egne aksjer er fratrukket i konsernets egenkapital. Et positivt beløp på linjen "egne aksjer" skyldes at det er benyttet egne aksjer ved aksjekjøpsordning for ansatte.

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital innhentes denne av holdingselskapet Storebrand ASA, som er børsnotert og konsersnøss.

Storebrand er et finanskonsern som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter både kapitaldekningsreglene og solvensmarginregelverket. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlig lånekapital. For Storebrand er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

Konsernet har en målsetting om over tid å ha en kjernekapitaldekning i banken på 11 prosent og en solvensmargindekning i livvirksomheten på over 150 prosent. Generelt kan egenkapital i konsernet styres uten materielle begrensninger dersom kapitalkrav er oppfylt og de respektive juridiske enhetene har forsvarlig soliditet. Overføring av kapital fra utenlandske juridiske enheter er mulig med samtykke fra lokale tilsynsmyndigheter.

For nærmere opplysninger om konsernets oppfyllelse av kapitalkrav, se note 54.

Kontantstrømoppstilling Storebrand konsern

1. januar - 31. desember

NOK mill.	2012	2011
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalinger forsikring	22 888	24 316
Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-18 904	-17 330
Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-751	-5 535
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	1 673	1 595
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-534	-498
Betaling av inntektsskatt	-5	
Utbetalinger til drift	-3 430	-2 812
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-1 643	3 269
Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder	-706	3 006
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	-2 739	1 192
Netto inn-/utbetaling av innskudd bankkunder	1 424	-306
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	1 359	-600
Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer	743	-415
Netto endring bankinnskudd forsikringskunder	1 330	497
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler og bankkunder	2 117	369
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 411	3 375
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper	9	
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av konsernselskaper	-7	-14
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-236	-110
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av TS og FKV	-130	-217
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-364	-341
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-2 678	-2 355
Innbetaling ved opptak av lån	5 925	4 306
Utbetaling av renter lån	-718	-743
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	149	
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-400	-100
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-412	-574
Netto inn-/utbetalinger på utlån til og fordring på andre finansinstitusjoner	-3 521	
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner		-2 044
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	11	17
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte	-42	-491
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-1 687	-1 984
Netto kontantstrøm i perioden	-640	1 050
- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler og bankkunder	-2 757	681
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-640	1 050
Kontanter/kontantekvivalenter ved periodens start for nye selskaper	-25	-4
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	4 218	3 146
Valutaomregningsdifferanse i NOK	-1	
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt¹	3 552	4 192
^{1) Består av}		
Utlån til kredittinstitusjoner	255	269
Bankinnskudd	3 297	3 924
Sum	3 552	4 192

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

OPERASJONELLE AKTIVITETER

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle. Fra forsikringsselskaper inngår alle innbetalinger og utbetalinger fra forsikringsvirksomheten, og disse kontantstrømmene investeres i finansielle eiendeler som også er definert som operasjonell aktivitet. I oppstillingen er det laget en delsum som viser netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder, og en delsum som viser kontantstrømmer fra finansielle eiendeler og bankkunder. Dette viser at sammensetningen av netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for et finanskonsern inkluderer både kontantstrøm fra driften og plassering i finansielle eiendeler. Balansen til livsforsikringsselskaper inkluderer betydelige poster knyttet til forsikringskundene som inngår på de enkelte linjer i kontantstrømoppstillingen. Da kontantstrømoppstillingen skal vise endring i kontantstrøm for selskapet er endringen i bankinnskudd for forsikringskunder medtatt på egen linje i operasjonelle aktiviteter for å nøytralisere kontantstrømmene knyttet til kundeporteføljen i livsforsikring.

INVESTERINGSAKTIVITETER

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

FINANSIERINGSAKTIVITETER

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansieringen av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av aksjeutbytte til aksjonærer er en finansieringsaktivitet.

KONTANTER/KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid for selskapsporteføljen. Beløpet inkluderer ikke fordringer på kredittinstitusjoner som er knyttet til forsikringskundeporteføljen, da dette er likvide midler som ikke er tilgjengelig for bruk av konsernet

Noter

Storebrand konsern

NOTE 1 | Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORMLING

Storebrand ASA er et norsk allmennaksjeselskap notert på Oslo Børs. Konsernregnskapet for 2012 ble godkjent av styret 12. februar 2013.

Storebrand konsernet tilbyr et helhetlig produktspekter av forsikrings- og forvaltningstjenester, verdipapir-, bank- og investeringstjenester til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet. Storebrandkonsernet består av forretningsområdene livsforsikring, kapitalforvaltning, bank, skade- og helseforsikring. Konsernet har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Kapitalforvaltning AS, Storebrand Fondene AS, Storebrand Bank ASA og Storebrand Forsikring AS er vesentlige datterselskaper som eies direkte av Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikring AS eier også det svenske holdingselskapet Storebrand Holding AB som igjen eier SPP Livförsäkring AB og SPP Fondförsäkring AB. Ved ervervet av den svenske virksomheten i 2007 påla norske myndigheter Storebrand å søke om å opprettholde konsernstrukturen innen utgangen av 2009. Storebrand har sendt søknad om å beholde nåværende konsernstruktur, og mener det er naturlig å se eventuelle endringer i konsernstrukturen i lys av kommende regler for solvens (Solvens II).

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Konsernregnskapet for Storebrand ASA er avgitt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkjent av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det har i løpet av 2012 kommet endringer i enkelte IAS 1 – Presentasjon av finansregnskap. Endringen i IAS 1 medfører at foretakene skal gruppere poster under Andre inntekter og kostnader (Totalresultat/Other Comprehensive Income (OCI)), basert på om postene i senere perioder kan reklassifiseres over resultatet. Endringen har ikke hatt vesentlig betydning for konsernregnskapet.

Det er vedtatt betydelige endringer i IAS 19 – Pensjoner egne ansatte. Korridorløsningen vil fra og med 1. januar 2013 ikke lenger være et tillatt alternativ, og aktuarielle gevinster og tap skal føres mot OCI etterhvert som de påløper. Endringene vil innebære at den delen som føres over det ordinære resultatet begrenses til netto renteinntekt (-kostnad) og periodens pensjonsopptjening (service cost). Beregnet avkastning på pensjonseiendeler skal etter endringen beregnes med utgangspunkt i diskonteringsrenten som benyttes for pensjonsforpliktelser. I Storebrands konsernregnskap benyttes ikke korridorløsningen, slik at alle beregnede pensjonsforpliktelser til egne ansatte er allerede innregnet i balansen. Opphør av korridorløsningen vil dermed ikke medføre endring i Storebrands konsernregnskap.

Nedenfor fremgår også andre endringer i IFRS-regelverket som gjelder, eller kan anvendes, for IFRS-regnskaper avlagt etter 1. januar 2013. Endringene forventes ikke å gi vesentlige effekter for konsernregnskapet.

- Endringer i IFRS 12: Angir minimumskrav til opplysninger som den regnskapspliktige er involvert i.
- Endringer i IFRS 13: Samler regulering av virkelig verdi måling i en standard.
- IAS 32: Gir presisering knyttet til netting av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser hvor motparten er den samme.
- IFRS 7: Endrede opplysningskrav knyttet til et foretaks nettingsmulighet for finansielle instrumenter hvor avtale om netting er inngått.
- IFRS 9: Erstatte bestemmelsene om klassifikasjon og måling av finansielle instrumenter i IAS 39.

IASB har i flere år arbeidet med en ny regnskapsstandard for forsikringskontrakter, ofte benevnt IFRS4 fase II. Det er forventet et nytt Exposure Draft (ED) i løpet av 1 halvår 2013. En mulig standard kan være klar i 2014. Implementeringstidspunkt er usikkert, men 2018 er nevnt som et alternativ (men tidligere perioder må omarbeides). Det antas at standarden vil kreve at verdien av forsikringskontrakter skal bestå av følgende komponenter:

- Sannsynlighetsvektet estimat av kommende betalinger knyttet til kontrakten.
- Kontantstrømmene diskonteres med en rente som er lik tidsverdien av penger.
- Det gjøres tillegg for en risikomargin.
- Ved kontraktinngåelse avsettes også forventet fortjeneste som en forpliktelse, residual margin, denne inntektsføres over kontraktens løpetid.

Innføring av en ny standard for forsikringskontrakter vil kunne få betydelige effekter i Storebrands regnskap.

4. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter og investeringseiendom. Investeringseiendom vurderes til virkelig verdi. En betydelig del av de finansielle instrumenter vurderes til virkelig verdi, mens øvrige finansielle instrumenter som inngår i kategoriene Utlån og fordringer og Holdt til forfall, vurderes til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler som hovedsakelig består av merverdier knyttet til ervervede forsikringskontrakter ved foretaksintegrasjon. Disse merverdiene vurderes til kostpris fratrukket årlig amortisering og nedskrivning.

Gjeldssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser) og av forsikringsmessige avsetninger. Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost. Forsikringsmessige avsetninger skal dekke forpliktelser knyttet til utstedte forsikringskontrakter, og det er et krav at avsetningene skal være tilstrekkelige. Det benyttes ulike metoder og prinsipper for fastsettelse av avsetningene for ulike forsikringskontrakter. En betydelig andel av forsikringsforpliktelsene er relatert til forsikringskontrakter med rentegarantier. Innregnede forpliktelser knyttet til norske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med premieberegningensrenten. Innregnede forpliktelser knyttet til svenske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med en markedsrente. For fondsforsikringskontrakter vil avsetning for spareelementet korrespondere med tilhørende eiendelsporteføljer.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

5. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet inkluderer Storebrand ASA og selskaper hvor Storebrand ASA har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet, samt at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

FORETAKSINTEGRASJON

Ved overtakelse av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost måles til virkelig verdi hensyntatt eventuelle egenkapitalinstrumenter i tillegg til direkte utgifter ved anskaffelsen. Eventuelle emisjonsutgifter inngår ikke i anskaffelseskost, men føres til fradrag i egenkapitalen.

Overtatte identifiserte materielle og immaterielle eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunktet for overtakelsen. Dersom anskaffelseskost overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, innregnes differansen som goodwill. Ved oppkjøp av mindre enn 100 prosent av en virksomhet balanseføres 100 prosent av merverdier og mindreverdier med unntak av goodwill som bare medtas for Storebrand sin andel.

Oppkjøpsmetoden brukes ved regnskapsføring av oppkjøpte enheter. Investeringer i tilknyttede selskaper (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Interesser i felleskontrollert virksomhet er regnskapsført i konsernregnskapet etter bruttometoden, det vil si ved å inkludere andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld på tilhørende linjer i regnskapet.

Ved kjøp av investeringer, herunder investeringseiendom, blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke oppkjøpsmetoden slik den følger av IFRS3. Foretaksintegrasjon slik at det ikke beregnes eventuelle merverdier og det avsettes ikke for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

VALUTA OG OMREGNING AV UTENLANDSKE SELSKAPER

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er omregnet etter gjennomsnittskurs for året og ved at balansen er omregnet til kurs ved regnskapsårets slutt. Som følge av at det vil være forskjell mellom anvendte valutakurser ved registrering av resultat- og balanseposter blir eventuelle differanser ført mot totalresultatet. Eventuell omregningsdifferanse er ført mot totalresultatet.

ELIMINERING AV INTERNE TRANSAKSJONER

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livvirksomheten og andre selskaper i konsernet, blir ikke eliminert i konsernregnskapet. I samsvar med livsforsikringsregelverket er transaksjoner med kundeporteføljer basert på armlengdes avstand.

6. INNTEKTSFØRING

PREMIEINNTEKTER

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie (inklusive spareelementer), tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Årlig premie periodiseres lineært. Honorar for utstedelse av norske rentegarantier, samt fortjenesteelement risiko er inkludert i premieinntektene.

NETTO RENTEINNTEKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode.

INNTEKTER FRA EIENDOMMER OG FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 9 og 10.

ANDRE INNTEKTER

Honorar innregnes når inntekten er pålitelig og opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksess honorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

7. GOODWILL

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill vurderes til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men testes for verdifall og nedskrivingsbehov. Goodwill testes for verdifall dersom det er indikatorer som tilsier at et verdifall har funnet sted. Det gjennomføres minst én årlig vurdering av gjenvinnbart beløp.

Dersom den relevante diskonterte kontantstrøm er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet til virkelig verdi. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om det i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet er blitt mindre. For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømsgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Kontantstrømsgenererende enheter blir identifisert i henhold til driftssegmenter.

Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på nedskrivningen.

8. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflytte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler. Ved kjøp av forsikringskontrakter i en foretaksintegrasjon, legges det underliggende foretakets regnskapsprinsipper til grunn ved innregning av de forsikringsmessige forpliktelser. Merverdier for Storebrand knyttet til disse forpliktelsene – som ofte benevnes som Value of Business in Force (VIF), innregnes som en eiendel. Etter IFRS 4 skal det gjøres en tilstrekkelighetstest av forsikringsforpliktelsen, inklusive VIF, ved hver regnskapsavleggelse. I testen som gjennomføres sees det hen til beregnede nåverdier av kontantstrømmer til kontraktsutsteder – som ofte benevnes som embedded value.

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivningsbehov årlig og ellers når det foreligger indikasjoner på verdifall.

9. INVESTERINGSEIENDOMMER

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Investeringseiendommer består hovedsakelig av sentrale kontorbygg og av kjøpesentre. Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eiendommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleiedelene som kan seksjoneres, klassifisert som investeringseiendom. Se note 39 for nærmere omtale av investeringseiendommer.

10. FINANSIELLE INSTRUMENTER

10-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt – det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

DEFINISJON AV AMORTISERT KOST

Etter førstegangsinnregning måles holdt til forfall investeringer, lån og fordringer, samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

DEFINISJON AV VIRKELIG VERDI

Se definisjon av virkelig verdi i avsnitt 9. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettelsesmetoder. Verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonsprisinde modeller. Dersom det er en verdsettelsesmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

VERDIFALL PÅ OG TAPSUTSATTE FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kreditttap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

10-2. KLASSIFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning.
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen.
- Finansielle eiendeler investeringer som holdes til forfall.
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer.
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg.

HOLDT FOR OMSETNING

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET ETTER VIRKELIG VERDI OPSJON

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til virkelig verdi over resultatet på grunn av:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning.

INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for

- de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.
- de som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer.

Holdt til forfall eiendeler regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

UTLÅN OG FORDRINGER

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

TILGJENGELIG FOR SALG

Finansielle eiendeler klassifiseres som tilgjengelige for salg dersom de er ikke-derivative finansielle eiendeler som er øremerket som tilgjengelige for salg eller ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

10-3. DERIVATER

DEFINISJON AV ET DERIVAT

Et derivat er et finansielt instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjennetegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valuta kurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»).
- Det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer.
- Det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt.

REGNSKAPSFØRING AV DERIVATER SOM IKKE ER SIKRING

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

10-4. SIKRINGSBOKFØRING**VIRKELIG VERDI SIKRING**

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

SIKRING AV NETTOINVESTERING

Sikring av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter regnskapsføres på samme måte som kontantstrømsikringer. Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som relaterer seg til den effektive delen av sikringen føres direkte mot egenkapitalen, mens gevinst og tap som relaterer seg til den ineffektive delen regnskapsføres umiddelbart over resultatregnskapet,

Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

Storebrand benytter reglene om sikring av nettoinvestering vedrørende investeringen i datterselskapet SPP.

10-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi.

11. FORSIKRINGSMESSIGE FORHOLD

Regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Storebrandkonsernets forsikringskontrakter omfattes av standarden. IFRS 4 er ment å være en foreløpig standard og den tillater bruk av uensartede prinsipper for behandling av forsikringskontrakter i konsernregnskapet. I konsernregnskapet medtas de forsikringstekniske avsetninger slik de er beregnet i de respektive datterselskaper i samsvar med det enkelte lands lovgivning. Dette gjelder også for forsikringskontrakter ervervet i en foretaksintegrasjon. I slike tilfeller er positive merverdier, jmfør IFRS 4 nr 31b), aktivert som immaterielle eiendeler.

Det følger av IFRS 4 at de forsikringsmessige avsetningene skal være tilstrekkelige. Ved vurdering av tilstrekkelighet knyttet til innregnede ervervede forsikringskontrakter inklusive tilhørende aktiverte immaterielle eiendeler, sees det i vurderingen også hen til IAS 37 Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser, og såkalte embedded value-beregninger.

Nedenfor redegjøres det for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringstekniske avsetninger.

11-1. GENERELT – LIVFORSIKRING**ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING**

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrukket mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver, avgitt gjenforsikring og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen under forsikringsmessige avsetninger.

ENDRING FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

Omfatter sparepremien som inntektsføres under premieinntekter og utbetales under erstatninger. Posten omfatter også garantert avkastning på premiereserven og premiefondet, samt avkastning til kundene utover garanti.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE*Premiereserve*

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive fremtidige administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flyttestverdi for eventuelle avbrudds-/flyttestbyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, det vil si samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillagt sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte poliser, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For poliser med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

En betydelig andel av de norske forsikringskontraktene har ett-årige rentegarantier, slik at den garanterte avkastningen må oppnås hvert år. Mens en betydelig andel av de svenske forsikringskontraktene har garantert avkastningen frem til tidspunkt for pensjonsutbetalingene.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSER SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE

De forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene. Det eneste unntaket er ved dødfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer.

ERSTATNINGSAVSETNING

Består av avsetning for inntrådte ikke meldte erstatninger, samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (IBNR og RBNS). Erstatningsavsetningen skal bare inneholde midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

OVERFØRING AV PREMIERESERVE M.V. (FLYTTING)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsforpliktelser tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted.

SALGSKOSTNADER

I den norske livvirksomheten er salgskostnader kostnadsført, mens i de svenske datterselskaper er salgskostnader balanseført og amortiseres.

11-2. LIVSFORSIKRING NORGE

TILLEGGSAVSETNINGER

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta avsetning til tilleggsavsetninger i forsikringsfondet. Den maksimale tilleggsavsetningen er satt til differansen mellom premiereserven beregnet med utgangspunkt i en garantert rente i premiegrunnlaget og premiereserven beregnet med utgangspunkt i den faktiske garanterte rente i kontraktene. Grensen for en kontrakts tilleggsavsetning er fastsatt av Finanstilsynet til premiereserven for kontrakten multiplisert med to ganger grunnlagsrenten for kontrakten.

Selskapet kan likevel bestemme et høyere multiplum av grunnlagsrenten enn fastsatt av Finanstilsynet. Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet som en pliktig avsetning og reduserer dermed årsresultatet. Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av den enkelte kundes renteunderskudd ved garantert avkastning og føres i resultatregnskapet i posten til/ fra tilleggsavsetning. Det som årlig kan benyttes til å dekke grunnlagsrenten er begrenset oppad til ett års rentegaranti.

PREMIEFOND, INNSKUDDSFOND OG PENSJONISTENES OVERSKUDDSFOND

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSER SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE

Dersom det er knyttet avkastningsgaranti til en særskilt investeringsportefølje, foretas det supplerende avsetning til dekning av garanti-forpliktelsen. Supplerende avsetning til dekning av selskapets forpliktelse etter Foretakspensjonsloven § 11-1 fjerde ledd skal tilsvare forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets forpliktelser overfor de forsikrede beregnet etter Forsikringslovens § 9-16 og verdien av investeringsporteføljen.

KURSREGULERINGSFOND

Årets netto urealisert gevinst/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS tilføres/ tilbakeføres kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Transaksjoner med juridiske verdipapirfond anses som realisering da selskapet som investor ikke anses å ha kontroll over verdipapirfondet. Etter regnskapsstandarden for forsikringskontrakter (IFRS 4) er kursreguleringsfondet vurdert som en forpliktelse.

RISIKOUTJEVNINGSFOND

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet inngår som en del av egenkapitalen.

11-3. LIVSFORSIKRING SPP

LIVSFORSIKRINGSVAVSETNINGER

SPP har siden 2009 benyttet en konstantstrømsmodell for beregning av livavsetningene. Modellen diskonterer kontantstrømmer med observerte swaprenter for de aktuelle løpetider opp til 10 år, som er det lengste tidspunktet hvor likviditeten i swaprenter anses tilstrekkelig. For kontantstrømmer med løpetid over 20 år bestemmes en normalrentesats som summen av langsiktige antagelser om inflasjon, realrente og løpetidspremie – basert på vurderinger foretatt av aktører som Riksbanken og Konjunkturinstituttet. For kontantstrømmer mellom 10 og 20 år benyttes diskonteringsrenter som er vektet snitt mellom observert 10-årsrente og bestemt 20-årsrente.

For øvrige kontantstrømmer fastsettes en normalrente som summen av langsiktige forutsetninger om inflasjon, realrente og risikopremie.

AVSETNING FOR IKKE FASTSATTE FORSIKRINGSTILFELLER

Avsetning for inntrufne skader består av avsetninger for uførepensjon, fastsatte skader, ikke fastsatte skader og skadebehandlingsreserver. Ved vurdering av avsetninger for uførepensjoner benyttes en risikofri markedsrente, hensyntatt fremtidig indeksregulering av utbetalingene. I tillegg avsettes det for beregnede skader som er inntruffet, men som ikke er meldt (IBNR).

VILLKORAD ÅTERBÅRING (BETINGET KUNDETILDELT BONUS)

Villkorad återbåring oppstår når verdien av kundemidlene er høyere enn nåverdien av forpliktelsene, og omfatter dermed den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. For kontrakter hvor kundemidlene er lavere enn forpliktelsene belastes eiers resultat ved avsetning til latent kapitaltilskudd. Villkorad återbåring og latent kapitaltilskudd innregnes på samme linje i balansen.

11-4. SKADEFORSIKRING

Kostnadsføring av skadetilfeller skjer på det tidspunkt skadetilfeller inntreffer. Det er foretatt følgende avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie for egen regning gjelder løpende kontrakter som er i kraft på regnskapstidspunktet og skal dekke kontraktens gjestående risikoperiode.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventet utbetaling av meldte, men ikke oppgjorte erstatningskrav. Den skal videre dekke forventede erstatningskrav knyttet til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp. Rapporterte ikke oppgjorte skadekrav avsettes i sin helhet. Det foretas så en beregning av avsetningsbehovet for inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR), og for rapporterte, men ikke avsluttede skader (RBNS). I tillegg skal erstatningsavsetningen inneholde en egen avsetning for fremtidige skadeoppgjørskostnader på inntrufne ikke oppgjorte skadetilfeller.

Forsikringsselskapene som inngår i konsernet følger egne lovpålagte krav til forsikringsmessige avsetninger, herunder sikkerhetsavsetninger med videre. I konsernregnskapet er sikkerhetsavsetninger med høy sikkerhetsmargin ikke definert som forpliktelse og inngår dermed i konsernets egenkapital. De forsikringsmessige avsetningene skal likevel være tilstrekkelige etter IFRS 4.

12. PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Storebrand konsernet har landsspesifikke pensjonsordninger for ansatte. I Norge tilbyr Storebrand konsernet fra 1. januar 2011 innskuddsordninger for ansatte. Frem til 31. desember 2010 hadde Storebrand en ytelsesordning for ansatte i Norge. Den norske ytelsesordningen ble lukket for nye medlemmer fra 1. januar 2011, og eksisterende medlemmer kunne frivillig velge overgang til innskuddspensjon.

I Sverige har SPP i samsvar med Bankansattes Tjenestepensjonsplan (BTP-planen) kollektivfestede forhåndsavtalte pensjonsplaner for sine ansatte. En forhåndsbestemt pensjon innebærer at en ansatt er garantert en viss pensjon basert på sluttlønn etter avsluttet arbeidsforhold.

12-1. YTELSESORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den perioden de oppstår. Virkningen av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimatavviket som vises i totalresultatet.

Per 31. desember 2012 er en rente utledet av foretaksobligasjoner av høy kvalitet benyttet som diskonteringsrente. Tidligere ble statsobligasjonsrenter anvendt. Se nærmere beskrivelse av dette i note 23.

Storebrand har både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen i Norge er tegnet i Storebrand Livsforsikring AS som også inngår i Storebrand konsernet. Premier knyttet til Storebrand ansatte i Norge er eliminert i premieinntektene i konsernresultatet.

12-2. INNSKUDDSORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

13. VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, EDB-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Maskiner, inventar og biler vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet vurderes til oppskrevet verdi fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Det foretas årlig vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseiendommer. Økning i verdier for bygninger som benyttes i egen virksomhet resultatføres over totalresultatet. En nedskrivning av bygningens verdi regnskaps-

føres først mot revalueringsreserve som gjelder oppskrivninger på den aktuelle bygningen. Dersom nedskrivningen overstiger revalueringsreserven resultatføres det resterende.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utraneringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

14. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultatsskatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Med virkning fra 1. januar 2012 ble norske skatteregler endret ved at fritaksmetoden for aksjer mv ikke lenger skal gjelde for kundeporteføljen i livsforsikringselskaper.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller. I konsernets skatteøkende midlertidige forskjeller inngår også midlertidige forskjeller knyttet til konsernets investeringseiendommer. Disse eiendommene inngår hovedsakelig i det norske livselskapets kundeporteføljer og ligger i aksjeselskaper som eies av Storebrand Eiendom Holding AS som igjen eies direkte av Storebrand Livsforsikring AS. Selv om disse eiendomsselskapene inngår i kundeporteføljen og kan avhendes tilnærmet skattefritt, inngår de skatteøkende midlertidige forskjellene knyttet til de underliggende eiendommene, i konsernets midlertidige forskjeller hvor utsatt skatt beregnes med en nominell skattesats på 28 prosent.

15. AVSATT UTBYTTE

I henhold til IAS 10 som omhandler hendelser etter balansedagen, skal foreslått utbytte/konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

16. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand har ingen finansielle leieavtaler.

17. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømsoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømsoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

18. BIOLOGISKE EIENDELER

I samsvar med IAS 41 vurderes investeringer i skog som biologiske eiendeler. Biologiske eiendeler vurderes til virkelig verdi som er definert basert på alternativ virkelig verdi beregning, eller nåverdien av forventet netto kontantstrøm. Verdiendringer på biologiske eiendeler føres i resultatregnskapet. Eierrettigheter på biologiske eiendeler regnskapsføres på det tidspunktet når kjøpsavtalen signeres. Det beregnes årlige inntekter og utgifter fra skogbruk og utmark.

19. AKSJEBASERT AVLØNNING

Storebrand konsernet har aksjebasert avlønning til nøkkelpersoner. Virkelig verdi på aksjeopsjoner fastsettes ved tildelingsdato. Verdsettelsen gjøres basert på anerkjente verdsettelsesmodeller tilpasset egenskapene til de aktuelle opsjonene. Verdien fastsatt på tildelingsdato periodiseres i resultatregnskapet over opsjonens opptjeningstid med tilsvarende økning i egenkapital. Beløpet innregnes som en kostnad og justeres for å gjenspeile faktisk antall aksjeopsjoner opptjent. Opptjeningstiden er perioden fra etableringen av ordningen og til opsjonene er fullt ut opptjent.

NOTE 2 | Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen foreta estimer, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimer og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Konsernets mest vesentlige estimer og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor.

GENERELT OM LIVSFORSIKRING

I konsernregnskapet innregnes forsikringsforpliktelser med rentegaranti, med ulike prinsipper i den norske og svenske virksomheten. Det er også innregnet en immateriell eiendel (value-of-business-in-force, "VIF") knyttet til forsikringskontrakter i den svenske virk-

somheten. Det er flere forhold som kan påvirke størrelsene på forsikringsforpliktelsene inklusive VIF, herunder biometriske forhold som økt levealder og uførhet, samt utvikling i fremtidige kostnader og juridiske forhold som lovendringer og utfall av rettsaker mv. Et lavt rentenivå vil på lang sikt være utfordrende for eier med hensyn til forsikringskontrakter med rentegaranti, og vil, sammen med reduserte kundebuffer, kunne påvirke størrelsen på de innregnede beløp knyttet til forsikringskontraktene. De norske forsikringskontraktene med rentegarantier er diskontert med premieberegningsrenten (om lag gjennomsnittlig med 3,5 prosent). De svenske forsikringsforpliktelsene med rentegaranti, er diskonteringen basert på en estimert swap-rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid. Den ikke-likvide delen av rentekurven er estimert med utgangspunkt i langsiktige forventninger om realrente og inflasjon.

Det følger av regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter at de innregnede forsikringsforpliktelsene skal være tilstrekkelige og at det skal gjennomføres en tilstrekkelighetstest (liability adequacy test). De norske forsikringsforpliktelsene er beregnet i henhold til særnorske regler herunder forsikringsvirksomhetsloven med forskrifter. For de norske livsforsikringsforpliktelsene gjennomføres det en test på et overordnet nivå ved å foreta en analyse som tar utgangspunkt i norske premiereserveringsprinsipper. Den innarbeidede analysen tar utgangspunkt i de forutsetningene som legges til grunn ved beregning av Embedded Value, hvor selskapet anvender beste anslag på de fremtidige grunnlagselementene basert på dagens erfaringer. Testen innebærer da at selskapet analyserer dagens marginer mellom forutsetningene i reserveringsgrunnlaget og forutsetningene i Embedded Value analyser. Denne testen ble gjennomført også før innføring av IFRS.

I konsernregnskapet ble det ved oppkjøpet av det svenske forsikringskonsernet SPP aktivert immaterielle eiendeler knyttet til verdiene av SPP konserns forsikringskontrakter, mens SPP konserns innregnede forsikringsmessige avsetninger ble videreført i Storebrands konsernregnskap. Disse immaterielle verdiene blir ofte benevnt som "Value of business in-force" (VIF), og disse immaterielle verdiene, sammen med tilhørende aktiverte salgskostnader og forsikringsforpliktelser, testes med hensyn til tilstrekkelighet. Testen er oppfylt hvis de bokførte forpliktelsene i regnskapet er større eller lik netto forpliktelser vurdert til en estimert markedsverdi inklusive forventet overskudd til eier. I denne testen ses det hen til embedded value beregninger, samt til IAS 37. Storebrand tilfredsstiller tilstrekkelighetstestene for 2012 og har følgelig ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2012. Det vil være usikkerhet knyttet til disse testene. Se nærmere om usikkerhet knyttet til forsikringsmessige avsetninger nedenfor.

I livvirksomhetene i Storebrand vil ikke nødvendigvis endring av estimater knyttet til forsikringsmessige avsetninger, finansielle instrumenter og investeringseiendom tilordnet livkundene, påvirke eiers resultat, men endring av estimater og vurderinger kan påvirke eiers resultat. En sentral faktor vil være om livkundenes midler inklusive årets avkastning, overstiger de garanterte forpliktelser.

I den norske livvirksomheten har en betydelig andel av forsikringskontraktene en serie med årlig rentegaranti. Estimaterendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset.

Livsforsikringsbransjen har i samarbeid med Finanstilsynet i Norge arbeidet med nye dødelighetstabeller. Det er et generelt behov for oppreservering for å styrke avsetningene for økt forventet levealder innenfor kollektiv pensjon. Finanstilsynet vil, basert på en dødelighetsundersøkelse utført av livsforsikringsbransjen, fastsette et minimumsnivå for nye dødelighetstariffer med virkning fra 1. januar 2014. SSBs middelalternativ for dødelighet med ti prosents sikkerhetsmargin tilsier en styrking av premiereservene på om lag 7 prosent, tilsvarende om lag 10 milliarder kroner. Storebrand har i perioden 2011 til 2012 samlet avsatt 4,3 milliarder kroner for fremtidig reservering for langt liv. Også i 2013 må kundene påregne at Storebrand Livsforsikring vil avsette en vesentlig del av avkastningen utover rentegarantien til reservering for langt liv. Det forventes at gjenstående oppreserveringsbehov hovedsakelig vil dekkes gjennom finans- og risikooverskudd. Finanstilsynet vil avklare endelige forutsetninger for oppreserveringsplanen, blant annet lengden av reserveringsperioden og størrelsen på eiers bidrag.

I den svenske virksomheten (SPP) foreligger det ikke kontrakter med en årlig rentegaranti. Men det foreligger forsikringskontrakter med en sluttverdigaranti. Disse kontraktene diskonteres med en markedsmessig rente. Dersom tilhørende kundemidler har en høyere verdi enn innregnet verdi av disse forsikringsmessige forpliktelsene, vil forskjellen utgjøre et betinget kundetildelt fond – villkorad återbäring (bufferkapital). Estimaterendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i villkorad återbäring slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset. Dersom verdien av den enkelte forsikringskontrakt er høyere enn tilhørende kundemidler, vil eier måtte dekke manglende kapital.

Det foreligger også forsikringskontrakter uten rentegaranti i livvirksomhetene hvor kundene bærer avkastningsgarantien. Estimaterendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i tilhørende kundeporteføljer. Innregning av slike verdiendringer påvirker ikke eiers resultat direkte.

Overskuddsdelingsregler i livsforsikring er for øvrig nærmere omtalt i note 4.

Generelt vil følgende faktorer ofte være sentrale i resultatgenereringen for kunder og/eller eier:

- Utvikling i rente- og aksjemarkedene, samt næringseiendom.
- Sammensetning av eiendeler, samt risikostyring og endringer i eiendelenes sammensetninger gjennom året.
- Bufferkapitalnivå i ulike produkter.
- Bufferkapital relatert til den enkelte forsikringskontrakt.
- Utvikling i levealder, dødelighet og sykdom – forutsetning.
- Utvikling i kostnadsnivå – forutsetning.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Investerings eiendommer vurderes til virkelig verdi. Markedet for næringseiendom i Norge er lite likvid og lite transparent. Verdsettelsene som gjøres vil være beheftet med usikkerhet og krever bruk av skjønn, dette gjelder særlig i perioder med urolige finansmarkeder.

Sentrale elementer som inngår i verdsettelsene, og som krever bruk av skjønn er:

- Markedsleie og ledighetsutvikling.
- Kvaliteten og varigheten på leieinntektene.
- Eierkostnader.
- Teknisk standard og eventuelt oppgraderingsbehov.
- Diskonteringsrenter for både sikker og usikker kontantstrøm, samt restverdi.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder private equity investeringer, investeringer i utenlandske eiendomsfond, samt andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vises for øvrig til note 11 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

For finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Det må anvendes en viss grad av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivning og gruppenedskrivninger. Dette vil gjelde avsetninger knyttet til utlån i privat og bedriftsmarkedet, samt obligasjoner som vurderes til amortisert kost.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om blant annet levetid, dødelighet, uførhet, rentenivå og fremtidige kostnader med videre. Endring i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forpliktelsene som igjen kan påvirke eiers resultat. I den norske livvirksomheten er hoveddelen av de beregnede utbetalingene diskontert med tilhørende garanterte rente. Storebrand foretar oppreserveringer til nye tariffar i forbindelse med økt levealder i livsforsikring, hvor oppreservering i en tidsbegrenset periode kan belastes den løpende avkastning. En eventuell manglende fremtidig avkastning kan i denne sammenheng, medføre belastning i eiers fremtidige resultat.

I den svenske virksomheten (SPP) er forsikringsforpliktelse i stor grad diskontert på en delvis estimert swap-rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid, og forsikringsforpliktelsene i den svenske virksomheten påvirkes av endringer i markedsrenten. Da det benyttes forskjellig rente på eiendeler og gjeld vil renteendringer påvirke eiers resultat og egenkapital.

Se nærmere beskrivelse av forsikringsrisiko i note 6.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Goodwill allokteres til konsernets kontantstrømgenererende enheter. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskontering. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

Hoveddelen av de immaterielle eiendeler som ble innregnet ved oppkjøpet av SPP er knyttet til de eksisterende livsforsikringskontraktene på oppkjøpstidspunktet. Denne immaterielle innregnede eiendelen er, sammen med tilhørende innregnede forsikringsforpliktelse, testet for nedskrivning i henhold til en tilstrekkelighetstest som følger av IFRS 4 Forsikringskontrakter. Et sentralt element i denne vurderingen er beregning av fremtidige fortjenestemarginer hvor det benyttes embedded value-beregninger. Embedded value-beregningene vil blant annet påvirkes av volatilitet i finansmarkedet, renteforventninger, samt størrelsen på bufferkapital i SPP.

En immateriell eiendel som oppstår av utvikling (eller av utviklingsfasen i et internt prosjekt), skal innregnes dersom alle følgende punkter blir dokumentert:

- De tekniske forutsetningene for å fullføre den immaterielle eiendelen med sikte på at den vil bli tilgjengelig for bruk eller salg.
- Foretaket har til hensikt å fullføre den immaterielle eiendelen og ta den i bruk eller selge den.
- Foretakets evne til å ta den immaterielle eiendelen i bruk eller selge den.
- Hvordan den immaterielle eiendelen med sannsynlighet vil generere framtidige økonomiske fordeler. Blant annet kan foretaket vise til at det eksisterer et marked for produktene av den immaterielle eiendelen eller av den immaterielle eiendelen i seg selv, eller der som den skal anvendes internt, nytten av den immaterielle eiendelen.
- Tilgjengeligheten av tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser til å fullføre utviklingen og til å ta i bruk eller selge den immaterielle eiendelen.
- Foretakets evne til på en pålitelig måte å måle de utgiftene som er henførbare på den immaterielle eiendelen mens den er under utvikling.

PENSJONER EGNE ANSATTE

Nåverdien på pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelsen av økonomiske og demografiske forutsetninger. De beregningsforutsetninger som benyttes skal være realistiske, innbyrdes konsistente og oppdaterte i den forstand at de skal baseres på en enhetlig antagelse om fremtidig økonomisk utvikling. Beregninger av pensjonsforpliktelsene er foretatt av aktuarer. Eventuelle endringer knyttet til blant annet forventet lønnsvekst og diskonteringsrente kan gi betydelig effekt på de innregnede pensjonsforpliktelser for egne ansatte. Anslag for fremtidig realrente, reallønnsvekst, fremtidige reguleringer av folketrygdens grunnbeløp og fremtidig inflasjon, vil være beheftet med betydelig usikkerhet.

Den norske lovgivningen for ytelsesordninger kan bli endret i løpet av de nærmeste årene. Et offentlig utvalg av foreslått nye ordninger som generelt inneholder reduserte garantier sammenlignet med dagens gjeldende ytelsesordning. Endringer som følge av dette arbeidet kan påvirke størrelsen på innregnede forpliktelser.

UTSATT SKATT

Det er i konsernet betydelige midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det er de eksisterende skatteregler i Norge som ligger til grunn for beregning av utsatt skatt i den norske virksomheten. For enkelte investeringer og posisjoner, vil skatteberegningen være basert på estimater som kan avvike fra endelige ligningstall. Dette vil blant annet særlig kunne gjelde for investeringer i utenlandske deltakerlignede selskaper og investeringer i eiendom.

I 2012 ble skattelovgivningen for norske livsforsikringselskaper endret ved at utbytte og gevinst på aksjer mv som inngår i kollektiv- og investeringsvalgporteføljen skal skattlegges som alminnelig inntekt, mens tap ved realisasjon av slike aksjer skal være fradragsberettiget.

BETINGEDE FORPLIKTELSER

Selskapene i Storebrand konsernet driver en omfattende virksomhet i Norge og i utlandet, og kan bli part i rettstvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

NOTE 3 | Risikostyring og internkontroll

Storebrands inntekter er avhengig av eksterne forhold som gir usikkerhet. De viktigste eksterne risikoforholdene er utviklingen i kapitalmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen. Interne operasjonelle faktorer kan også gi tap, for eksempel feil i forvaltningen av kunders midler.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er derfor et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av risikoappetitt, risikomål og overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

Storebrand konsernets livkunder ønsker sikkerhet for egen økonomi dersom noe uforutsett skulle skje og å kunne opprettholde kjøpekraft også som pensjonister. For å tilfredsstille disse behovene har konsernet over lang tid solgt ulike pensjonsprodukter og produkter som sikrer videre inntekt dersom eksempelvis kundene blir arbeidsuføre. Produktene påfører selskapet en forsikringsrisiko, der blant annet kundenes levealder og arbeidsevne er risikofaktorer. Som følge av avkastningsgarantier medfører produktene også finansiell markedsrisiko i form av renterisiko. I den svenske virksomheten reflekteres denne renterisikoen i finansregnskapet ved at forpliktelsene vurderes til markedsverdi. Innføring av Solvens II-regelverket vil innebære at markedsverdien av forsikringsforpliktelsen vil få stor betydning også i den norske virksomheten.

Innbetalt premie blir investert i ulike aktiva frem til midlene, inkludert avkastning, betales tilbake til kundene som pensjoner eller erstatninger. Storebrand konsernet påtar seg derfor ytterligere finansiell markedsrisiko med målsetning om å skape meravkastning til kundenes beste.

ORGANISERING

Styret skal påse at foretaket har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll.

Daglig leder skal, i samsvar med retningslinjer fastsatt av styret, sørge for å etablere forsvarlig risikostyring og internkontroll, løpende følge opp risikoer og påse at risikoene er forsvarlig ivaretatt, påse at foretakets risikostyring og internkontroll blir gjennomført, overvåket og dokumentert, samt gi styret relevant og tidsriktig informasjon om foretakets risikoer, risikostyring og internkontroll.

Ledere på alle nivåer i organisasjonen har ansvar for risikoer, risikostyring og internkontroll innen eget ansvarsområde og skal løpende vurdere gjennomføringen av internkontrollen.

Ledelsene utarbeider årlig en internkontrollrapport som viser hvordan den etablerte internkontrollen fungerer. Daglig leder skal minst en gang årlig utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen som skal forelegges styret til behandling.

Storebrand har egne funksjoner som løpende følger og styrer risikoene for ulike produktgrupper og samlet for konsernet. Kontrollfunksjonene for risikostyring, internkontroll og compliance skal støtte linjen i å identifisere, vurdere, styre og kontrollere risikotagningen. Ansvar for konsernets kontrollfunksjoner for risikostyring og internkontroll sorteres under konsernets CFO.

COMPLIANCE

Compliancefunksjonen er en rådgivende funksjon som støtter styret og ledelse i styring og oppfølging av risikoen for manglende overholdelse av eksternt og internt regelverk for virksomheten.

Compliancefunksjonen i det enkelte selskap skal utarbeide skriftlige rapporter til styret og den øverste ledelsen i foretaket om foretakets etterlevelse av internt og eksternt regelverk. Compliancerapporteringen sees i sammenheng med konsernselskapenes internkontrollrapporteringer, operasjonell risikorapportering og hendelsesrapportering.

INTERNREVISJON

Storebrand har inngått avtale med eksternt revisjonsfirma om internrevisjonsfunksjonen. Ansvarlig partner i revisjonsfirma rapporterer direkte til styret i Storebrand ASA, som fastsetter instruks for internrevisjonen og godkjenner revisjonens årsplan. En uavhengig vurdering av konsernets kontrollfunksjoner inngår i revisjonsplanen.

NÆRMERE OM RISIKOSTYRING PÅ NOEN OMRÅDER

Nedenfor følger en beskrivelse av spesielle forhold rundt risikostyring av livsforsikring knyttet til forholdet mellom kunder og eier. Når det gjelder risiko knyttet til virksomhet i konsernet bortsett fra livsforsikring, er dette i det alt vesentlige risiko som treffer eier. Forsikringsrisiko, finansiell markedsrisiko, likviditetsrisiko, kredittisiko og operasjonell risiko er nærmere beskrevet i notene 6 -10.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

Det er knyttet avkastningsgarantier til en vesentlig del av spareproduktene i den norske livsforsikringsvirksomheten. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til evnen til å innfri denne garantien til kundene, som for størstedelen av produktene gjelder også innenfor ett år. Risikostyringen i virksomheten er derfor innrettet mot å redusere sannsynligheten for at avkastningen hvert enkelt år faller under denne årlige avkastningsgarantien for de ulike produktgruppene.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motparteksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet i aktivaporteføljen. Ved hjelp av dynamisk risikostyring er målet å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende tilpasse den finansielle risikoen til selskapets soliditet. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer selskapet å skape god avkastning hvert enkelt år og over tid. Avkastningen vil normalt svinge mellom 2 og 6 prosent med dagens investeringsportefølje og strategi for dynamisk risikostyring for de største produktgruppene. Mindre deler av bestanden er investert i profiler med noe mindre og noe mer markedsrisiko. Effekten av sikringstiltak og dynamisk risikostyring i kundeporteføljene reduserer sannsynligheten for lav avkastning. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Risikokapitalen består i hovedsak av kursreserver og tilleggsavsetninger. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. Den gjennomsnittlige rentegarantien vil synke gradvis i årene fremover og fra og med 2012 skjer all ny opptjening med 2,5 prosent grunnlagsrente. Selskapskapitalen er investert med lav markedsrisiko. For kontrakter innen produktkategoriene Unit Linked og innskuddspensjon er det den forsikrede selv som står den finansielle risikoen, og den forsikrede kan selv velge risikoprofil.

Selskapets samlede risikobilde overvåkes løpende, blant annet gjennom Finanstilsynets Risikobaserte Tilsyn (RBT) og gjennom egenutviklede risikomål.

SPP

I SPP er bestanden delt inn i ytelsespensjon, innskuddspensjon og Unit Linked kontrakter, og det er knyttet avkastningsgarantier til både ytelsespensjon og innskuddspensjon. I bestandene med avkastningsgaranti minimeres forskjellene i investeringenes og forsikringsforpliktelsesens rentefølsomhet, og den kortsiktige renterisikoen reduseres derfor vesentlig. For å ha mulighet for avkastning ut over garantien tas det imidlertid finansiell risiko, hovedsakelig gjennom aksjer, kredittobligasjoner og alternative investeringer. Andelen aksjer i porteføljene tilpasses dynamisk ut fra risikokapasiteten, med hensikt om å dempe effekten av nedganger og samtidig ta del av oppganger. Som følge av et noe mer sammensatt finansielt risikobilde i SPP enn i den norske livsvirksomheten, styres risikoen som kundeporteføljen representerer mot egenkapitalen også gjennom derivatforretninger i selskapsporteføljen i SPP.

Investeringsstrategien og risikostyringen i SPP er sammensatt av fire hovedpilare:

- aktivaenes rentefølsomhet tilpasses løpende rentefølsomheten til forsikringsforpliktelsene
- en aktivaallokering som gir god avkastning over tid
- utøvelse av løpende risikostyringstiltak i kundeporteføljen gjennom dynamisk risikostyring
- tilpasset sikring i selskapsporteføljen av deler av den finansielle risikoen kundeporteføljene eksponerer egenkapitalen for

I tradisjonell forsikring med rentegaranti bærer SPP risikoen for at det oppnås en avkastning lik den garanterte rente på forsikringstagernes midler og at størrelsen på kontraktens aktiva er større enn nåverdien av forsikringsforpliktelsen. SPP oppnår overskuddsdeling dersom totalavkastningen overstiger den garanterte rente. På noen produkter kreves en viss konsolideringsgrad, det vil si at aktiva er større enn nåverdien av passiva med en viss prosentsats, for at eier skal få inntjening. Dersom en forsikringskontrakt i selskapet har mindre aktiva enn markedsverdien av forpliktelsen avsettes det et egenkapitaltilskudd som reflekterer denne underverdien. Dette benevnes latent kapitaltilskudd (LKT) og endringer i denne størrelsen resultatføres løpende. Kontraktene må ha bufferkapital intakt for at overskuddsdeling skal representere en netto inntekt for eier. Når kontraktens aktiva overstiger nåverdien av forpliktelsene, etableres en bufferstørrelse som benevnes villkorad återbäring (VÅB). Endringer i denne kundebufferen resultatføres imidlertid ikke. For forsikringskontrakter i fondsforsikring er det forsikringstageren som bærer den finansielle risikoen.

STOREBRAND BANK

Styret i Storebrand Bank har vedtatt retningslinjer for risikostyring og internkontroll som sikrer at banken har etablert effektive og robuste funksjoner for risikostyring, internkontroll, compliance og internrevisjon. Retningslinjer sikrer iverksettelse av bankens strategier og etterlevelse av rammer for risikotagning.

Storebrand Bank har identifisert følgende risikoformer: kredittisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, forretningsrisiko og compliance risiko. Selskapets risikostrategi legger grunnlaget for styring av risikoformene gjennom policyer for å nå bankens ønskede risikoprofil. Risikostrategien fastsettes av styret og oppdateres minst én gang per år. Enhet Risikostyring utarbeider månedlig risikorapporter der risikoformene følges opp i forhold til sine respektive policyer. Risikorapporten behandles i balansestyringskomiteen og i bankens styre.

NOTE 4 | Overskuddsdeling og resultat til eier livsforsikring

Resultatregnskapet inneholder resultatelementer både for kunder og eier. Resultatgenereringen i et livsforsikringselskap består av netto avkastning på selskapskapitalen og risikoprodukter der resultatet i sin helhet tilfaller eier. Risikoproduktene er i Storebrand inkludert i segmentet Forsikring og ikke en del av livsforsikringssegmentet. Det finnes også produkter med overskuddsdeling der resultatet fordeles mellom kunder og eier som beskrives nærmere i denne noten. I tillegg finnes det kollektive pensjonsprodukter med rentegaranti der kunden betaler en fee for rentegaranti. Unit Linked produkter er fee basert og uten rentegaranti.

I denne noten gis det en beskrivelse av innhold i de ulike elementene i den totale resultatgenereringen og deretter en oversikt over resultat til eier og kunder.

Dersom man omgrupperer resultatoppstillingen vil man kunne dele inn resultat før fordeling mellom eier og kunder i følgende elementer:

- **Administrasjonsresultat**

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller antall i form av stykkpris. Driftskostnadene består av blant annet personalkostnader, avkastningshonorarer, markedsføringskostnader, provisjoner og IT-kostnader.

- **Risikoresultat**

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

- **Finansresultat**

Finansresultatet består av netto finansinntekter fra finansielle eiendeler for kollektivporteføljen fratrukket garantert avkastning. I tillegg kommer netto avkastning på selskapskapitalen som består av egenkapital og ansvarlig lån. Eventuelle avkastningsbaserte honorarer for kapitalforvaltning inngår i finansresultatet.

RESULTATGENERERING TIL EIER

Under følger beskrivelse av resultat for segmentene Storebrand Livsforsikring og SPP.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

RESULTAT STOREBRAND LIVSFORSIKRING

NOK mill.	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv investeringsvalg og Unit Linked fee basert	Individual og fripoliser overskuddsdeling	BenCo	Selskapsportefølje/ øvrig	Sum 2012	Sum 2011
Administrasjonsresultat	-100	63	8	35		6	101
Risikoresultat	161	-54	10	14		131	117
Finansresultat ¹⁾			-6	13	-65	-58	-226
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	522	23				545	520
Øvrig					28	28	-32
Resultat før skatt	582	32	12	62	-37	652	481
Midler til forvaltning (NOK mrd.)	88	28	91	16	9	231	213

1) Renteresultat og overskuddsdeling.

ADMINISTRASJONSRESULTAT

I administrasjonsresultatet inngår alle produkter bortsett fra tradisjonelle individuelle produkter med overskuddsdeling. Administrasjons- og forvaltningskostnadene betales forskuddsvis hvert år. Et eventuelt underskudd i administrasjons- og forvaltningsresultatet må dekkes av selskapet, og et eventuelt overskudd vil tilfalle selskapet.

RISIKORESULTAT

For kollektiv ytelsespensjon og for nyopprettede garanterte individualprodukter tilfaller positivt risikoresultat kunden, mens et underskudd på risikoresultatet i utgangspunktet må dekkes av forsikringselskapet. Det åpnes imidlertid for at inntil halvparten av risikooverskuddet i en bransje kan tilbakeholdes i et risikoutjevningfond. Underskudd på risikoelementene kan dekkes fra risikoutjevningfondet. Risikoutjevningfondet kan maksimalt utgjøre 150 prosent av årlig samlet risikopremie. Risikoutjevningfondet er klassifisert som egenkapital.

FINANSRESULTAT

Netto avkastning på selskapskapitalen tilfaller selskapet. Selskapskapitalen består av egenkapital og ansvarlig lån.

En eventuell negativ avkastning i kundeporteføljene og avkastning lavere enn rentegaranti som ikke kan dekkes av tilleggsavsetning må dekkes av selskapets egenkapital, og vil inngå i linjen finansresultat.

Avkastningen på kapital knyttet til risikoprodukter regnskapsføres i finansresultatet.

OVERSKUDDSDDELING

I linjen for finansresultat inngår også overskuddsdeling. Gamle og nye individuelle poliser utgått fra kollektive pensjonsforsikringer (fripoliser) har modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde inntil 20 prosent av overskudd på avkastning etter eventuell avsetning til tilleggsavsetning. Modifisert overskuddsdelingsmodell innebærer at et eventuelt negativt risikoresultat vil kunne gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd før fordeling hvis det ikke dekkes fra risikoutjevningfondet.

Tradisjonelle individuelle kapital- og pensjonsprodukter som var i selskapet før 1. januar 2008 videreføres etter overskuddsregler som gjaldt før 2008. Det gis ikke anledning til å etablere nye kontrakter i denne porteføljen. Selskapet kan beholde inntil 35 prosent av det samlede resultatet etter avsetning til tilleggsavsetninger.

PRIS FOR AVKASTNINGSGARANTI OG FORTJENESTE RISIKO

For kollektive pensjonsforsikringer med avkastningsgaranti skal avkastningsgarantien prises i forkant. Nivået på avkastningsgarantien, størrelsen på bufferkapitalen (tilleggsavsetninger og kursreserver) og investeringsrisikoen for porteføljen pensjonsmidlene investeres i, er styrende for hvilken pris kunden betaler for sin avkastningsgaranti. Det er risikoen egenkapitalen utsettes for som er utgangspunktet for prisfastsettelsen av avkastningsgarantien. En kollektiv pensjonskunde kan velge en investeringsprofil med lav aksjeandel som normalt gir lavere risiko for tap og lavere forventet avkastning. Økt aksjeandel ville normalt gi høyere forventet avkastning, men også en høyere pris for avkastningsgarantien. Forsikringselskapet står for all nedsiderisiko og må reservere opp forsikringen dersom bufferavsetninger ikke er tilstrekkelige eller tilgjengelige.

Kundene kan velge langsiktige kontrakter med garantiperioder på opp til 5 år. Prisen for en flerårig avkastningsgaranti vil være lavere enn for en årlig avkastningsgaranti over samme periode. Det er imidlertid krav om at forpliktelsene overfor de forsikrede til enhver tid skal være dekket av tilstrekkelige forsikringsmessige avsetninger, og om nødvendig kan også egenkapitalen benyttes for å sikre tilstrekkelig reservering i løpet av avtaleperioden. I regelverket for flerårig avkastningsgarantier er det større avtalefrihet mellom kunde og selskap. Kunden kan blant annet stille egen bufferkapital som sikkerhet ved avkastning under den beregningsrenten som anvendes i forsikringen. En slik økning i risiko for kunden, reduserer også den samlede prisen for avkastningsgaranti som kunden skal betale.

ØVRIG RESULTAT

Består blant annet av resultat for datterselskaper.

RESULTATGENERERING TIL KUNDER

For kollektiv investeringsvalg og Unit Linked baserte produkter får kundene avkastningen på midlene som er investert. Individual produktene får 65 prosent av samlet positivt administrasjons-, risiko- og finansresultat. Fripoliser får 80 prosent av positivt finansresultat, samt minimum 50 prosent av positivt risikoresultatet (inntil 50 prosent av risikoresultatet kan avsettes risikoutjevningfond). Kollektiv ytelse fee basert får positivt finansresultat, samt minimum 50 prosent av positivt risikoresultat (inntil 50 prosent av risikoresultatet kan avsettes risikoutjevningfond).

SPP

RESULTAT SPP

NOK mill.	Garanterte produkter	Unit Linked	Selskapsportefølje	Sum 2012	Sum 2011
Administrasjonsresultat	57	44	-2	99	99
Risikoresultat	147	2		149	289
Finansresultat	395			395	-226
Øvrig/valuta			160	160	129
Resultat før amortisering og nedskrivning	598	46	158	803	291
Nedskrivning og amortisering av immaterielle eiendeler			-356	-356	-358
Resultat før skatt	598	46	-198	447	-66
Midler til forvaltning (NOK mrd.)	81	37	10	128	124

ADMINISTRASJONSRESULTAT

Administrasjonsresultatet for alle produkter tilfaller eller belaster resultat til eier. Inntekter og kostnader relatert til SPPs konsulent og tjeneste virksomhet inngår også i administrasjonsresultatet.

RISIKORESULTAT

Risikoresultatet tilfaller eier i sin helhet for alle produkter.

FINANSRESULTAT

For forsikringsprodukter med garantert rente er det i hovedsak tre komponenter som påvirker finansresultatet:

- Avkastningsdeling.
- Indekseringsavgift.
- Andringer i latent kapitaltilskudd for å dekke garantert kapital.

Dersom totalavkastningen i et kalenderår for en premiebestemt forsikring (DC- bestand) overstiger garantert rente oppstår en avkastningsdeling. Ved avkastningsdeling tilfaller 90 prosent av totalavkastningen forsikringstakeren og 10 prosent selskapet. Selskapets andel av totalavkastningen inngår i finans resultatet.

For ytelsesbestemte forsikringer (DB- bestand) har selskapets rett til å ta et indekseringsgebyr hvis det kollektive overskuddet tillater en indeksering av forsikringen, maksimalt tilsvarende endringen i konsumprisindeks (KPI). Indekseringen baseres på avkastningen fra 1. oktober til 30. september. Halvparten av gebyret tas ut dersom pensjonene kan indekseres med hele endringen i KPI. Hele gebyret tas ut dersom også fripolisene kan regnes opp med hele endringen i KPI. 100 prosent gebyr tilsvarer 0,8 prosent av forsikringskapitalen.

Det gjøres en løpende vurdering den garanterte forpliktelsen. Dersom den garanterte forpliktelsen er høyere enn verdien av eiendelene må det gjøres en avsetning i form av latent kapitaltilskudd. Dersom eiendelene er lavere enn den garanterte forpliktelsen når forsikringsutbetalingen starter tilfører selskapet kapital opp til garantert verdi i form av realisert kapitaltilskudd. Endring i latent kapitaltilskudd inngår i finans resultatet. I finans resultatet inngår også resultatet av sikringsprogrammet (hedgeprogram) som selskapet har for å skjerme seg mot effekter i latent kapitaltilskudd.

For Unit Linked endres forsikringsmessig avsetning med markedsavkastning enten den er positiv eller negativ, det innebærer at selskapet ikke har noe finansielt resultat for fondsfor sikringsvirksomheten.

ØVRIG RESULTAT

Øvrig resultat består av avkastningen på de eiendeler som ikke forvaltes for forsikringstakeres regning, egenkapitalen, samt avskrivninger på immaterielle eiendeler og rentekostnader på ansvarlig lån.

NOTE 5 | Solvens II

Solvens II er et soliditetsregelverk som skal gjelde for alle forsikrings selskaper i EU og EØS. Regelverket skulle vært innført fra 1. januar 2014, men som følge av store forsinkelser i fremdriften er det nå klart at innføringen blir utsatt. Det har ikke kommet noen ny tidsplan.

Kapitalkravet skal gjenspeile alle vesentlige risikoer inkludert finansmarkedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Den endelige utformingen av kapitalkravene inkludert eventuelle overgangsordninger er ennå ikke klar, men det er sannsynlig at kapitalkravet blir høyere enn kapitalkravet under Solvens I.

Beregning av solvenskapitalen blir basert på virkelig verdi av både eiendeler og forpliktelser. Det innebærer at verdien av forsikringsforpliktelsen vil variere med rentenivået. Med nåværende investeringstilpasning og produktregelverk, er rentefølsomheten vesentlig høyere for forsikringsforpliktelsen enn for eiendelene. Det innebærer at rentefall gir svekket solvensposisjon. Effekten av dette forsterkes med fallende rente. Fripoliser og tradisjonelle individuelle forsikringsprodukter med garanti gir mest risiko, fordi premien er betalt med endelig virkning.

Solvens II-regelverket bygger blant annet på en forutsetning om at selskapene kan styre renterisikoen gjennom å investere i eiendeler med tilsvarende rentefølsomhet som forsikringsforpliktelsene. Norske pensjonsinnretninger er forhindret fra å kunne gjøre dette som følge av både manglende tilbud av lang rentebinding i det norske markedet, og risikoen knyttet til den årlige avkastningsgarantien (krav til at et overskudd som minst tilsvarer beregningsrenten skal tilføres kunden årlig med endelig virkning).

Risikoen fra årlig avkastningsgaranti skyldes at den er knyttet til eiendelssiden alene. Ved å øke rentefølsomheten øker svingningene i årlig eiendelsavkastning, og det oppstår et risikostyringsdilemma: Høy rentefølsomhet gir liten risiko for selskapets solvensposisjon, men stor risiko for negativ avkastning ved en renteoppgang. Lav rentefølsomhet gir liten risiko for resultat, men stor risiko for solvens ved en rentenedgang.

Forslag til nytt tjenestepensjonsregelverk (NOU 2012:13 Pensjonslovene og folketrygdreformen II) fra Banklovkommissjonen beskriver nye hybridordninger (grunnmodell og standardmodell). De nye ordningene gir gode løsninger for ny pensjonsopptjening i relasjon til Solvens II. Det vil ikke lenger være langsiktig renterisiko og levealdersrisikoen vil være vesentlig mindre enn i dag.

Utfordringen er knyttet til eksisterende reserve og hvordan overgangsreglene skal utformes. Banklovkommissjonens forslag til overgangsregler ble lagt frem 7. januar. Forslaget til overgangsregler tar utgangspunkt i at rettighetene til pensjonsytelser som er opptjent på overgangstidspunktet har et grunnlovsmessig vern. Gitt at retten til ytelse videreføres, innebærer det et fortsatt stort kapitalkrav når Solvens II innføres. Utredningen er nå på offentlig høring. Finansdepartementet legger opp til å fremme et lovforslag for Stortinget i løpet av våren. Det arbeides med sikte på at de nye reglene skal gjelde fra 1. januar 2014, men tidsplanen er stram og det er risiko for forsinkelser.

LIVSFORSIKRING

FORSIKRINGSRISIKO

Livsforsikring er en vesentlig andel av den totale forsikringsrisikoen og omfatter:

1. *Død* – Risiko for feil estimering av dødsfall (før pensjonsalder) og feil estimering av utbetaling til etterlatte. I de senere år har det vært registrert avtagende dødelighet og færre unge etterlatte sammenlignet med tidligere.
2. *Langt liv* – Risiko for feil estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger. Historisk utvikling har vist at flere forsikrede oppnår pensjonsalder og lever lenger som pensjonister sammenlignet med tidligere. Det er betydelig usikkerhet knyttet til fremtidig dødelighetsutvikling. Ved økt levealder utover det som er forutsatt i premietariffene, tiltar også risikoen for at eiers resultat belastes for å dekke nødvendig avsetningsbehov.
3. *Uførhet* – Risiko for feil estimering av fremtidig sykdom og uførhet. Per i dag er risiko for uførhet større i Norge og Sverige enn i andre OECD-land. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling av uførhet i Norge og Sverige.

Det nye solvensregelverket stiller krav til selskapenes kapital. Kapitalkravreglene bygger på sannsynlighetsberegninger som angir hvor stor kapital selskapet må ha for, med en gitt sannsynlighet, å være i stand til å overholde sine forpliktelser overfor kundene i tilfeller hvor det skjer uforutsette hendelser av gitte størrelser og typer. Det nye solvensregelverket er ikke trådt i kraft.

Storebrand har hovedsakelig livsforsikringsrisiko i Norge (SBL) og Sverige (SPP), men også i Irland og på Guernsey (BenCo).

BESKRIVELSE AV PRODUKTER

Det tilbys tradisjonelle livs- og pensjonsforsikring og fondsforsikring som både kollektive og individuelle kontrakter. For de tradisjonelle produktene anvendes en beregningsrente for fastsettelse av premie og avsetninger. Maksimal beregningsrente fastsettes av Finanstilsynet og er 2,5 prosent fra 1. januar 2011.

KOLLEKTIVE KONTRAKTER

1. *Kollektiv ytelsespensjon* er garanterte utbetalinger av pensjoner fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys både innenfor privat og offentlig sektor. Dekninger er alders-, uføre- og etterlattepensjon.
2. *Kollektiv innskuddspensjon* er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene er ukjente. Kunden bærer all finansiell risiko i oppsparingsperioden.
3. *Kollektive ettårige risikodekninger* er garanterte utbetalinger ved død og uførhet, samt premiefritak ved uførhet.
4. *Fripoliser* (ytelse) og pensjonskapitalbevis (innskudd) er kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av pensjonsavtaler.

INDIVIDUELLE KONTRAKTER

1. *Individuell rente- eller pensjonsforsikring* er garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder.
2. *Individuell kapitalforsikring* er engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet.
3. *Individuell fondsforsikring* er kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen.

SPESIELLE FORHOLD

De siste års oppfølging av resultatutviklingen har vist et behov for en ny styrking av premiereservene knyttet til langt liv for norsk kollektiv pensjon, inklusive fripoliser. Avsetningsbehovet gjelder generelt for produkter hvor det er gitt en garantert ytelse, men treffer ulikt i forhold til bestandssammensetning, produktetegnskaper og regelendringer blant annet som følge av pensjonsreformen. Gjennom FNO har næringen sendt et forslag til dødelighetstariff til Finanstilsynet. Dødelighetstariffen er til behandling i Finanstilsynet og det forventes at Finanstilsynet vil fastsette minimumsnivå til ny dødelighetstariff (K2013) for kollektiv pensjon tidlig 2013 og med virkning fra 1. januar 2014.

Tariffen fra FNO er bygget på tre elementer som er gjenstand for diskusjon. Dette er startdødelighet, sikkerhetsmargin og fremtidig dødelighetssynkning. Startdødelighet er beste estimat for dødeligheten i 2013. Sikkerhetsmargin vil ivareta forskjellen i dødelighet basert på inntekt, tilfeldig variasjon i dødelighet, samt selskapets marginer. Fremtidig dødelighetssynkning innebærer at forventet levealder også er avhengig av fødselsår. Dagens 50 åringer forventes ikke å leve så lenge som 50 åringer 20 år frem i tid. Denne sammenhengen benevnes som dynamisk dødelighet. K2013 vil således være en dynamisk tariff når den innføres.

Nivået på den nye tariffen vil ha stor betydning for oppreserveringsbehovet og finansieringsløpet de nærmeste årene. Selskapet har startet en slik oppreservering i regnskapet fra og med 2011. I 2012 og 2013 vil Storebrand avsette så mye som mulig av finans- og risikooverskudd. Når minimumsnivået for tariffen er fastsatt vil det være en dialog mellom næringen, Finanstilsynet og Finansdepartementet om betingelser rundt plan for oppreservering.

RISIKOPREMIE OG TARIFFER

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

For gruppelevsforbikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelevsforbikring benyttes også erfaringstariffing. For gruppelevsforbikring er standardtariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer.

For individuelle forsikringer er premiene for dødsrisiko og langt liv risiko basert på tariffen utarbeidet av forsikringsselskapene med utgangspunkt i felles erfaringer. Dette gjelder både kapital- og pensjonsforbikring. Uførepremiene er basert på selskapets egne erfaringer.

For kollektiv pensjonsforsikring følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlatte- dekninger fellestariffen K2005. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremier fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

SPP OG BENCO

Risikopremien for kollektive kontrakter er en utjevnet premie basert på kollektivets fordeling av alder og kjønn.

Individuelle kontrakter har fortrinnsvis individuelle risikopremier basert på alder og kjønn.

Hoveddelen av SPP's risikoforsikringer er ettårige. Det vil si at premien kan endres av selskapet for hvert år. Feil i antagelsen på premien for dødsrisiko- og uføreforsikringer kan derfor korrigeres med rask effekt på selskapets risikoresultat.

Selskapenes tariffer inneholder ingen forutsetninger om inflasjon eller frivillig avgang/flytting.

STYRING AV RISIKO

1) VURDERING AV FORSIKRINGSRISIKO (UNDERWRITING)

Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, for øvrig kreves arbeidsdyktighetserklæring. I underwritingen tas det også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

2) KONTROLL OG OPPFØLGING AV FORSIKRINGSRISIKO.

I den eksisterende forsikringsporteføljen overvåkes forsikringsrisikoen innen hver bransje. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødsrisiko, langt liv risiko og uførerisiko. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forsikringstilfeller som inntreffer i perioden. Forsikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er inntruffet, hensyntas.

3) UFØREPENSJON

Når det gjelder uføreforsikring i SPP er ikke fremtiden like forutsigbar. Endringene i nye uføretilfeller er mye raskere enn endringene i dødelighet/levealder. En av grunnene til dette er problemene med å fastsette de bakenforliggende årsaker og uføregrad. Den raskt økende uførheten i de første årene på 2000 tallet førte til store premieøkninger innenfor bransjen. Flere forsikringsselskaper var tvilende til å tilby frivillige uføredekninger i fremtiden. Fra 2005 har dog uføretilfellene kommet ned i en mer balansert utvikling som medførte at SPP reduserte risikopremiene for uføreforsikringer. Uførheten har allikevel vært betydelig lavere enn antatt i tariffen.

I Norge trer nye regler for uføretrygd i kraft i 2015. Det er varslet at Banklovkommissjonen i forbindelse med tilpasning av tjenestepensjonsregelverket til pensjonsreformen også vil vurdere regelverket for uføredekninger i privat sektor.

4) REASSURANSE

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom ulike reassuranseprogram. Gjennom katastrofereassurans (excess of loss) dekkes tap (engangsrestatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 2 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom surplus reassurans på et enkelt liv dekkes døds- og uførerisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjedne størrelse.

5) POOLING

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom internasjonal pooling. Dette innebærer at multinasjonale bedriftskunder kan få utlignet resultatene mellom de ulike enhetene internasjonalt. Pooling kan tilbys for gruppelev og risikodekninger innenfor kollektiv ytelses- og innskuddspensjon.

6) TRAFIKKLYS (KUN SPP)

For å være sikker på at forsikringsselskapene har tilstrekkelig kapital for å dekke sine forsikringsforpliktelser krever Finansinspeksjonen at bransjen stresstester hele sin forsikringsvirksomhet i de såkalte trafikkløysberegningene. Det som testes er premieinntektssiden og forsikringsforpliktelsene. I 2007 kom det krav om at selskapene for forsikringsforpliktelsene også skulle stresse endringer i forsikringsrisikoer. Dette gjelder også såkalt annulleringsrisiko som er risikoen for at den forsikrede sier opp avtalen og dermed slutter å betale premie. Nivået på stresstesten følger i hovedsak veiledningene fra EIOPA (Europeiske tilsynsmyndigheten for forsikringer og tjenestepensjon) og deres arbeid med Solvens II.

RISIKORESULTAT

I tabellene nedenfor er risikoresultatet innenfor de ulike risikoområdene spesifisert, i tillegg oppgis resultateneffekten knyttet til reassurans og pooling.

SPESIFIKASJON AV RISIKORESULTAT

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		BenCo		SPP	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Overlevelsesresultat	-118	-79	4	6	-90	-78
Dødsfallsresultat	350	287			84	85
Uføeresultat	428	479	11	13	140	179
Gjenforsikring	-51	-15			2	117
Pooling	-74	-109			-3	-4
Annet	-6	-29	-1		15	-10
Sum risikoresultat	529	535	13	19	149	289

Risikoresultatet i tabellen over viser samlet risikoresultat før fordeling kunder og eier.

FLYTTERETT

Det finnes en flytterett som innebærer overføring av forsikringsforpliktelse knyttet til kollektiv og individuelle pensjonsforsikringer til eller fra andre forsikringsselskaper. Flytteretten kan utgjøre en likviditetsrisiko.

GRUNNLAGSRENTE (DISKONTERINGSRENTE)

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

Høyeste tillatte grunnlagsrente for nye forsikringer og for nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring fastsettes av Finanstilsynet. For nye forsikringer ble høyeste grunnlagsrente satt til 3 prosent i 1993, senere endret i november 2005 til 2,75 prosent for kontrakter som blir etablert etter 1. januar 2006. For nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring ble høyeste grunnlagsrente redusert fra 4 prosent til 3 prosent med virkning fra forsikringens hovedforfall i 2004. For nye kontakter fra 1. januar er grunnlagsrenten satt til 2,5 prosent. Grunnlagsrenten er den årlige garanterte avkastningen til kundene.

Avsetninger til forsikringsfond per 31. desember 2012 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

Rentegaranti i prosent	2012	2011
6 %	0,3 %	0,3 %
5 %	0,5 %	0,5 %
4 %	48,4 %	49,7 %
3,4 %	3,0 %	3,4 %
3 %	36,7 %	37,4 %
2,75 %	1,6 %	1,8 %
2,50 %	5,1 %	0,5 %
0 %	4,4 %	4,3 %

I tabellen ovenfor er premiefondet, innskuddsfondet og pensjonistenes overskuddsfond inkludert med 3 prosent og tilleggsavsetningene med 0 prosent.

Samlet gjennomsnittlig rentegaranti for alle bransjer utgjør 3,4 prosent i 2012. Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet et enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan etter gjeldende lovgivning inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggsavsetning.

Gjennomsnittlig rentegaranti i prosent	2012	2011
Individuell kapitalforsikring	3,2 %	3,1 %
Individuell pensjonsforsikring	3,8 %	3,7 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,1 %	3,2 %
Fripoliser	3,6 %	3,6 %
Gruppelivsforsikring	0,2 %	0,3 %
Samlet	3,4 %	3,4 %

SPP

Forsikringsforpliktelsene per 31. desember 2012 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser av sluttverdigaranti:

Rentegaranti i prosent	2012	2011
3,0 % DB	44,1 %	43,7 %
1,25 - 2,5 % P250	14,2 %	13,8 %
2,75 - 4,0 % P300	20,8 %	21,4 %
4,5 - 5,2 % P520	20,8 %	21,1 %

SKADEFORSIKRING

- Yrkesskade.
- Kritisk sykdom og kreftforsikring.
- Ulykkesforsikring.

For skadevirksomheten utgjør storskader eller spesielle hendelser den største risikoen. De største skadene vil typisk være innenfor gruppelev og yrkesskade. For å dempe risikoen har Storebrand dekket seg med Excess of Loss-reassuranse på konsernnivå.

Risiko innen yrkesskadeforsikringer er også dekket gjennom en egen Excess of Loss-reassuranse, med en egenregning på 10 millioner kroner.

NOTE 7 | Finansiell markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en spesifisert tidshorison. Markedsrisiko er derfor risikoen for prisendringer i finansmarkedene, herunder endringer i rente-, valuta-, aksje-, eiendoms- og råvaremarkeder som påvirker verdien på selskapets finansielle instrumenter. I Storebrand vurderes markedsrisikoen fortløpende ved hjelp av ulike målemetoder. Det beregnes potensielt tap i investeringsporteføljen innenfor et år og porteføljen stresstestes i henhold til de regulatorisk definerte stresstestene, samt interne modeller.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

De største bidragene til kortsiktig resultatmessig markedsrisiko for den norske livvirksomheten er fall i aksje- og eiendomsverdier, økt risiko på kredittobligasjoner og raske renteøkninger. På lengre sikt er lave markedsrenter over tid en betydelig markedsrisiko for selskapet. Verdien av forsikringsforpliktelsen i Storebrand Livsforsikring påvirkes ikke, slik regelverket i dag er utformet, av endringer i markedsrenten. Når Solvens II innføres vil verdien av forsikringsforpliktelsen bli rentefølsom i solvensregnskapet også i den norske virksomheten.

SPP

SPP er i hovedtrekk eksponert mot de samme markedsrisikofaktorene som Storebrand Livsforsikring, men forskjeller i produktutforming, rammeverk og i aktivaallokering medfører likevel en del forskjeller i bidragene fra ulike typer markedsrisiko. På kort sikt er markedsrisikoen fra aksjer noe større i SPP enn i Storebrand Livsforsikring, men samtidig har selskapet liten risiko fra aktivaklassen eiendom. SPP har også markedsrisiko for økt risiko på kredittobligasjoner. Resultatmessig er imidlertid den kortsiktige risikoen fra endringer i rentenivået liten i SPP som følge av tilpasning av aktivas rentefølsomhet (durasjon) i forhold til forpliktelsens rentefølsomhet. Dagens regulatoriske rammeverk medfører imidlertid at selskapet ikke både kan ha lav rentefølsomhet i resultatregnskapet og i solvensregnskapet på samme tid, og fallende renter vil påvirke solvenskvoten i selskapet negativt. Også for SPP representerer vedvarende lave renter en betydelig risiko, både for finansresultat og for solvensmarginprosenten.

SENSITIVITETSANALYSER

Stressene er gjort på investeringsporteføljen per 31. desember 2012 og resultatet viser estimert resultateffekt for ett og ett stress for året som helhet. Analysen er gjort med momentane enkeltstress, altså ved at en aktivaklasse opplever en dag med kraftige markedsbevegelser, med tilhørende resultateffekt.

Storebrand Livsforsikring har benyttet Risikobasert Tilsyn (RBT), det offisielle rapporteringsdokumentet til Finanstilsynet. Stressene er som følger: aksjer +/- 20 prosent, renter +/-150 basispunkter, eiendom +/- 12 prosent, valuta +/- 12 prosent, spread basert på rating og durasjon. Bufferkapitalen til markedsrisiko består av, tilleggsavsetninger som kan inntektsføres i 2012, kursreguleringsfond og fond for urealiserte gevinster. SPP har benyttet trafikkluset, det offisielle rapporteringsdokumentet til Finansinspeksjonen.

Endringer i markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år og bufferkapitalens dekning av markedsrisikoene vil bli som fremstilt nedenfor basert på balansen 31. desember 2012.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Endring i markedsverdi 2012	NOK mill.	Prosent av buffer
Buffer til markedsrisiko fra RBT	5 357	
Renterisiko	3 194	60 %
Aksjerisiko	3 399	63 %
Eiendomsrisiko	3 252	61 %
Valutarisiko	338	6 %
Spreadrisiko	1 734	32 %
Markedsrisiko (korrelert)	8 275	

SPP

Endring i markedsverdi 2012	SEK mill.	Prosent av buffer
Buffer til markedsrisiko	5 886	
Renterisiko	273	5 %
Aksjerisiko	1 809	31 %
Eiendomsrisiko	402	7 %
Valutarisiko	1 912	32 %
Spreadrisiko	158	3 %
Markedsrisiko (korrelert)	3 964	

LIVSFORSIKRING

Da det er momentane markedsendringer som vises i noten over, vil den dynamiske risikostyringen for livselskapene i konsernet ikke påvirke utfallet. Dersom det antas at markedsendringene inntreffer under en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene noe.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

Stresstestene er gjort for alle investeringsprofiler med avkastningsgaranti og effekten fra hvert stress endrer avkastningen i hver profil. I de negative stresstestene (aksjer ned, renter opp, eiendom ned, valuta opp) vil avkastningen i enkelte profiler falle under garantien. Garanti- og buffersituasjonen for hver kontrakt vil da avgjøre hvor mye egenkapital selskapet eventuelt må bruke dersom avkastningen blir på dette nivået i 2013. Utover behovet for å benytte egenkapital for å dekke opp for avkastningen under garantien, er det endringer i overskuddsdelingen for fripoliser og individualkontrakter, samt avkastning og rentekostnader i selskapsporteføljen som i størst grad gir avvik fra forventet resultat for 2013. Effekten av de negative stressene har blitt redusert siden i fjor. Den viktigste årsaken til dette er redusert aksjebeholdning i livporteføljene.

Stressene er gjort hver for seg, men samlet markedsrisiko har benyttet korrelasjonene mellom stressene og er dermed mindre enn summen av enkeltstressene. I tillegg til negativ resultateffekt for eier, vil forventet bygging av bufferkapital i vesentlig grad falle bort i de negative stressene. For de positive stressene er det i tillegg til positive resultateffekter for eier også lagt til grunn en større bygging av bufferkapital i form av kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger.

Resultateffekter fra produkter uten avkastningsgaranti, i hovedsak innskuddspensjon og Unit Linked, er ikke inkludert i analysen. For disse produktene er det kundene som står all markedsrisiko og effekten av markedsfall på eiers resultat vil være svært begrenset.

SPP

Noten som viser innvirkning på resultat/ egenkapital viser effekt på finansielle resultat eksklusive avkastningsdeling. All endring i markedsverdi påvirker ikke det finansielle resultatet. Den andelen av markedsverdiforandringen som påvirker resultatet, er den delen som ikke kan avregnes mot kundenes allerede opptjente overskudd (villkorad återbäring).

ØVRIGE VIRKSOMHETER

Øvrige selskaper i Storebrand-gruppen er ikke inkludert i sensitivitetsanalysen da markedsrisikoen i disse er liten. Egenkapitalen til disse selskapene er investert med lav eller ingen allokering til risikable aktiva, og produktene gir ikke opphav til direkte risiko for selskapet som følge av endringer av priser i kapitalmarkedet.

EKSPONERING MOT UTVALGTE LAND

Tabellen nedenfor viser eksponering mot utvalgte land, inkluderer ikke indirekte eksponering.

NOK mill.	2012	2011
Hellas	4	13
Italia	869	4 208
Portugal	723	863
Irland	1 518	2 392
Spania	2 351	4 657
Totalt	5 466	12 133

Nedgang i eksponering skyldes i hovedsak realiseringer.

NOTE 8 | Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser, eller at selskapet ikke kan avhende verdipapirer til akseptable priser. Storebrand Livsforsikrings og SPPs forsikringsforpliktelser er langsiktig og er vanligvis kjente lenge før de forfaller, men en solid likviditetsbuffer er likevel viktig for å kunne motstå uforutsette hendelser.

For flere av datterselskapene er det i tråd med lovkrav utarbeidet egne likviditetsstrategier. Disse strategiene spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet og det spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Strategiene definerer rammer for allokering til ulike typer aktiva, og medfører at selskapene har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

Likviditetsrisiko er en av de viktigste risikofaktorer for bankvirksomheten. Risikostrategien i selskapet setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Det er utarbeidet en policy som spesifiserer prinsipper for likviditetsstyring, minimums likviditetsbeholdning og finansieringsindikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeides det årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankens fundingvirksomhet.

I tillegg til klare strategier og risikostyring av likviditetsbeholdningen i hvert enkelt datterselskap har morselskapet i konsernet etablert en likviditetsbuffer. På overordnet nivå overvåkes utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. Det er etablert kredittavtaler med andre banker som selskapene kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

NOK mill.	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	over 5 år	Sum verdi	Balanseført verdi
Ansvarlig lånekapital	2 526	34	3 366	338	1 558	7 821	7 075
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 325	509	1 002			2 835	2 499
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	19 933					19 933	19 860
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 179	587	9 148	8 868	2 211	21 993	18 033
Annen kortsiktig gjeld ¹	5 305		2 022			7 327	7 327
Ikke innkalt restforpliktelse Limited Partnership	5 317					5 317	
Ubenyttede kredittrammer utlån	5 205					5 205	
Lånetilsagn	796					796	
Sum finansielle forpliktelser 2012	41 585	1 129	15 537	9 206	3 769	71 226	54 793
Derivater knyttet til innlån 2012	-190	-62	-383	-100	-74	-808	149
Sum finansielle forpliktelser 2011	43 157	1 273	17 444	8 724	2 971	73 570	55 710

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden.

På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

1) Herav utgjør minoritet i Storebrand Eiendomsfond KS 2.022 millioner kroner. Etter 3 år kan deltakerne årlig fremsette krav om innløsning. Innløsning er betinget av et samlet krav på 100 millioner kroner. Innløsningssum er satt til 98,75 prosent av VEK. Se også note 49.

SPESIFIKASJON ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

NOK mill.	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall	Balanseført verdi
Utsteder					
Fondsobligasjoner					
Storebrand Bank ASA	107	NOK	Fast	2 014	112
Storebrand Bank ASA	168	NOK	Flytende	2 014	169
Storebrand Livsforsikring AS	1 500	NOK	Flytende	2 018	1 501
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS	300	EUR	Fast	2 013	2 338
Storebrand Livsforsikring AS	1 700	NOK	Flytende	2 014	1 702
Storebrand Livsforsikring AS	1 000	NOK	Fast	2 015	1 102
Tidsbegrenset ansvarlig lån					
Storebrand Bank ASA	150	NOK	Flytende	2 017	151
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2012					7 075
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2011					7 496

SPESIFIKASJON GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

NOK mill.	Balanseført verdi	
	2012	2011
Forfall		
2012	512	1 769
2013	990	3 258
2014	997	988
Sum gjeld til kreditinstitusjoner	2 499	6 016

SPESIFIKASJON GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

NOK mill.	Balanseført verdi	
	2012	2011
Forfall		
2012		2 083
2013	1 287	2 031
2014	3 375	3 583
2015	3 263	1 466
2016	3 374	3 369
2017	4 523	
2018	500	
2019	1 710	1 095
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 033	13 626

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. Storebrand Bank ASA, og Storebrand Boligkreditt AS har i 2012 innfridd alle betingelser og vilkår i henhold til inngåtte låneavtaler. I henhold til låneprogrammet i Storebrand Boligkreditt AS er selskapets krav til overpantsettelse 109,5 prosent oppfylt. Banken har per 31. desember 2012 en løpende trekkfasilitet. Revolving Credit Facility inngått i oktober 2010 på NOK 750 millioner. Det er knyttet særskilte covenantskrav til trekkfasilitet på 750 millioner kroner. Storebrand Bank ASA har i 2012 innfridd alle betingelser og vilkår i henhold til inngått avtale.

NOTE 9 | Kreditrisiko

Med kreditrisiko menes risiko for tap som følge av en motparts manglende vilje eller evne til å gjøre opp sine forpliktelser. Grensene for kreditrisiko mot den enkelte debitor og samlet innenfor ratingkategorier besluttet av styret i de enkelte selskapene i konsernet. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kreditrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Storebrand Livsforsikring og SPP benytter så langt det er mulig publiserte kredittrater supplert med egne vurderinger i de tilfeller det ikke finnes publiserte ratinger. For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner er det inngått rammeavtaler med motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

For bankvirksomheten er kreditrisiko sammen med likviditetsrisiko den mest vesentlige risikoformenten. Bankens risikostrategi setter overordnede rammer for hvor mye kreditrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsett risikoprofil, soliditet vekst. Kredittpolicyer setter prinsipper for kredittgivning på overordnet nivå. Bankkonsernets rutiner for kredittbehandling er fastsatt i egne kredithåndbøker. Den viktigste kontrollen av kreditrisiko gjennomføres og administreres av en egen kredittavdeling.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

NOK mill.	2012	2011
Balanseført verdi maksimal eksponering for kreditrisiko	4 102	3 443
Netto kreditrisiko	4 102	3 443
Årets endring i virkelig verdi som skyldes kreditrisiko	11	-1
Akkumulert endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kreditrisiko	16	5

Virkelig verdi fastsettes på bakgrunn av en teoretisk beregning hvor avtalt cash flow neddiskonteres med den renten som tilbys på nye lån med tilsvarende rentedurasjon og kreditrisiko.

Maksimal kreditteksponering er summen av brutto utlån, garantier, trukne beløp på rammekreditter, samt ikke trukne beløp på rammekreditter. Maksimal kreditteksponering er redusert marginalt fra utgangen av 2011 som følge av redusert engasjementsbeløp motvirket av en økning knyttet til renteswapper.

Nedenfor presenteres obligasjoner og derivater etter rating og utlån etter kunde grupper.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING TIL VIRKELIG VERDI

Debitorkategori etter garantist	AAA	AA	A	BBB	Øvrige	NIG	Sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
NOK mill.							
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	69 368	9 232	164	570		13	79 347
Finans- og foretaksobligasjoner	161	4 085	23 715	12 595		3 238	43 794
Verdipapiriserte obligasjoner	35 822	8 107	520	916		489	45 855
Overnasjonale organisasjoner	1 930	1	1 614	1 573			5 117
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	107 280	21 425	26 013	15 655		3 740	174 113
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand							9 027
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand							2 565
Sum 2012¹	107 280	21 425	26 013	15 655		3 740	185 704
Sum 2011¹	91 718	21 356	23 070	12 247	96	3 064	148 092

1) Eksklusive underliggende investeringer i eksterne fond.

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER TIL AMORTISERT KOST

Debitorkategori etter garantist	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
NOK mill.	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	13 095	3 008		903	712	17 718
Finans- og foretaksobligasjoner		3 433	7 678	1 097	71	12 278
Verdipapiriserte obligasjoner	26 716	5 235				31 952
Overnasjonale organisasjoner	3 775	4 765	1 423	351	387	10 702
Sum 2012	43 587	16 442	9 101	2 351	1 169	72 650
Sum 2011	52 006	6 726	12 711	1 083	2 343	74 868

Motparter	AAA	AA	A	BBB	Øvrige	NIG	Sum
NOK mill.	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Derivater	1 975	614	1 370	579			4 537
Herav derivater i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand		197	283				480
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2012	1 975	417	1 086	579			4 057
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2011	36	2 697	3 236	472			6 440
Bankinnskudd	35	6 972	1 180	556	-35	68	8 777
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand		1 711	-91				1 620
Sum bankinnskudd eksklusiv bankinnskudd i obligasjonsfond 2012	35	5 262	1 271	556	-35	68	7 157
Sum bankinnskudd eksklusiv bankinnskudd i obligasjonsfond 2011	671	5 369	2 227	1 104			9 371
Utlån til kredittinstitusjoner		142	113				255

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's.
NIG = Non-investment grade.

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kredittisiko.

UTLÅN

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

NOK mill.	Utlån til og fordringer på kunder	Garan- tier	Ube- nyttede kreditt- rammer	Sum engasje- menter	Engasje- menter uten verdifall	Engasje- menter med verdifall	Indivi- duelle nedskriv- ninger	Netto misligholdte engasje- menter
Utvikling av byggeprosjekter	1 496	45	487	2 028				
Omsetning og drift av fast eiendom	11 352	195	1 293	12 840	41		45	-5
Tjenesteytende næringer	1 940	3	5	1 948		8		8
Lønnstakere og andre	24 015		3 436	27 452	55	143	41	157
Andre	489	33	30	552	19		19	1
Sum	39 292	276	5 251	44 819	115	151	105	161
- Individuelle nedskrivninger	-105			-105				
+ Gruppenedskrivninger	-39			-39				
Sum utlån til og fordringer på kunder 2012	39 148	276	5 251	44 675	115	151	105	161
Sum utlån til og fordringer på kunder 2011	36 333	348	5 694	42 375	159	171	103	227

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

Utlån til bedriftsmarkedet utgjør i overkant av 15 milliarder kroner. Videre er det om lag 1,8 milliarder kroner i ubenyttede kredittrammer og i underkant av 280 millioner kroner i garantier. Sikkerhetene for porteføljen ligger i all hovedsak innenfor næringsseidom.

I personmarkedet er i det vesentlige lån med pant i boligeidom. Det er omtrent 23 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere knapt 2 milliarder kroner i ubenyttede kredittrammer. Total eksponering mot boligengasjementer er dermed om lag 26 milliarder kroner. Kunder sjekkes ift. policyregler, og betjeningsvevne og -vilje vurderes gjennom en likviditetsberegning og en risiko-klassifiseringsmodell.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet er om lag 53 prosent for boligengasjementer, og om lag 96 prosent av boliglånene er innenfor 80 prosent belåningsgrad og om lag 99 prosent er innenfor 90 prosent belåningsgrad. Om lag 61 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent belåningsgrad i bankkonsernet. Porteføljen anses å inneha en lav kredittisiko.

SAMLET ENGASJEMENTSBELOP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE LØPETID

NOK mill.	2012				2011			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	78		3	81	37		5	41
1 - 3 mnd	261		15	276	371	1	26	398
3 mnd - 1 år	1 560	9	132	1 701	1 641	3	184	1 828
1 - 5 år	9 057	244	2 446	11 747	3 877	338	606	4 821
over 5 år	28 335	23	2 655	31 014	27 549	6	2 883	30 438
Sum brutto engasjement	39 292	276	5 251	44 819	33 475	348	3 704	37 526

Engasjementer vurderes som misligholdt når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og beløpet er minst 500 kroner. For forfalte engasjementer benyttes samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

NOK mill.	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
Utvikling av byggeprosjekter				-3
Omsetning og drift av fast eiendom	41	45	-5	1
Tjenesteytende næringer	8		8	
Lønnstakere og andre	198	41	157	4
Andre	20	19	1	-1
Sum 2012	266	105	161	2
Sum 2011	330	103	227	-70

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. Banken har to overtatte eiendeler som ligger som egne datterselskaper i Storebrand Bank konsern og interne transaksjoner blir eliminert på vanlig måte.

FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

NOK mill.	2012	2011
Endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittisiko	2	-2
Differanse mellom forpliktelsesens balanseførte verdi og det kontraktsmessige beløpet ved forfall	1	4
Akkumulert endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittisiko	1	-2
Differanse mellom forpliktelsesens balanseførte verdi og det kontraktsmessige beløpet ved forfall	1	4

NOTE 10 | Operasjonell risiko

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Operasjonell risiko defineres som risiko for økonomisk tap eller redusert omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll med 1) klare ansvarsbeskrivelser, 2) tydelige rutiner, og 3) dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens kvartalsvise risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internervisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

For å håndtere alvorlige hendelser i forretningskritiske prosesser er det utarbeidet beredskapsplaner. Innenfor Storebrands kontroll-funksjoner er det også personer med ansvar for operasjonell risikokontroll.

NOTE 11 | Verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi

Konsernet gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurs fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Fondsandeler er generelt verdsett til oppdaterte offisielle NAV-kurser der slike finnes. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Bloomberg og Reuters. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valuta-kurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters og Bloomberg.

Konsernet gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder, samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

NIVÅ 1: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ KVOTERTE PRISER I AKTIVE MARKEDER FOR IDENTISKE EIENDELER

Denne kategorien inkluderer børsnoterte aksjer som over den foregående 3 måneders perioden har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca. 15 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å inngå i dette nivået. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

NIVÅ 2: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ OBSERVERBAR MARKEDSINFORMASJON IKKE OMFATTET AV NIVÅ 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er og ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2. Fondsinvesteringer, med unntak av Private equity fond, er generelt klassifisert på nivå 2, og omfatter aksje-, rente- og hedgefond.

NIVÅ 3: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ INFORMASJON SOM IKKE ER OBSERVERBAR I HENHOLD TIL NIVÅ 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 omfatter primært investeringer i unoterte/private selskaper. Dette omfatter blant annet investeringer i skog, eiendom og infrastruktur. Private equity er generelt, gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond, klassifisert på nivå 3.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode. Storebrand er av den oppfatning at den verdsettelse som er lagt til grunn representerer beste estimat på verdipapirenes markedsverdi.

UNOTERTE AKSJER – HERUNDER SKOGINVESTERINGER

De eksterne verddivurderingene er basert på modeller som inkluderer ikke observerbare forutsetninger. Utover de eksterne verddivurderinger som er gjennomført per 31. desember 2012 er aksjeinvesteringene verdsett basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder. For de største skoginvesteringene er det gjennomført omfattende eksterne verddivurderinger per 31. desember 2012, og som danner grunnlag for verdsettelsen av selskapets investering.

PRIVATE EQUITY

Hoveddelen av Storebrands private equity-investeringer er i form av private equity-fond. I tillegg kommer en rekke direkteinvesteringer. Private equity-investeringer ansees som langsiktige investeringer hvor Storebrand forventer å ta ut gevinster ved å sitte gjennom prosjektenes løpetid.

Investeringene i private equity-fond verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. De fleste private equity-fond rapporterer kvartalsvis, mens noen få rapporterer sjeldnere. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdatert verddivurdering fra innen avleggelsen av årsregnskapet legges siste mottatte verddivurdering til grunn, justert for kontantstrømmer og eventuelle vesentlige markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og frem til rapporteringstidspunktet. Denne markedseffekten estimeres basert på type verdsettelse av selskapene i de underliggende fond, verdiutviklingen på relevante indekser justert for estimert korrelasjon mellom det aktuelle selskap og den relevante indeks.

For direkte private equity-investeringer baseres verdsettelsen enten på nylig foretatte transaksjoner eller en modell hvor selskap som har løpende virksomhet vurderes ved å sammenlikne nøkkeltall med tilsvarende børsnoterte selskap eller grupper av tilsvarende børsnoterte selskap. Verdien reduseres i enkelte tilfeller med en likviditetsrabatt som kan variere fra investering til investering. Selskap som er under oppstart, tidlig ekspansjon eller av andre grunner gjennomgår strukturelle endringer som vanskeliggjør en prising mot en referansegruppe vil verdsettes til det laveste av kost og estimert verdi.

For investeringer der Storebrand deltar som medinvestor sammen med en ledende investor som gjennomfører verddivurdering, og det ikke foreligger en nylig transaksjon, vil denne verdien etter kvalitetssikring i Storebrand legges til grunn. For investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdaterte verddivurderinger per 31. desember fra ledende investor innen avleggelsen av årsregnskapet legges tidligere verddivurdering til grunn justert for eventuelle markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og til rapporteringstidspunktet. Der det ikke foreligger separate verddivurderinger fra en ledende investor i syndikatet gjennomføres en separat verdsettelse som beskrevet over.

INDIREKTE EIENDOMSINVESTINGER

Indirekte eiendomsinvesteringer er i hovedsak investeringer i fond med underliggende eiendomsinvesteringer hvor Storebrand har som intensjon å eie investeringene gjennom fondenes levetid. Verddivurderingen av eiendomsfondene gjøres på bakgrunn av opplysninger mottatt fra den enkelte fondsforvalter.

De fleste forvaltere rapporterer kvartalsvis og den mest vanlige metoden som den enkelte fondsforvalter benytter er ekstern kvartalsvis verddivurdering av fondets eiendeler. Dette innebærer at forvalter beregner en Net Asset Value (NAV). Rapportering av NAV fra fondene vil ofte være et kvartal forsinket i forhold til avleggelse av Storebrands regnskaper. For å hensynta verdiendringer i løpet av det siste kvartalet, foretas det interne estimeringer av verdiendringer basert på utviklingen i markedet og ved å konferere med respektive forvalterne.

SENSITIVITETSVURDERING

Skoginvesteringer kjennetegnes blant annet ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil kunne være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig inntekts- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdsettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdsettelse på eksterne verddivurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav. Som et rimelig alternativ forutsetning til de benyttede avkastningskrav, ville en endring i diskonteringsrente på 0,25 prosent utgjøre en endring på anslagsvis 6 prosent i verdi blant annet avhengig av skogens modenhet.

Storebrands private equity-investeringer er i hovedsak gjennom unoterte selskaper, der det ikke finnes observerbare markedspriser. Store deler av porteføljen prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper, mens mindre deler av porteføljen er børsnotert. Verdsettelsen av private equity-porteføljen vil dermed være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. I perioden 1997-2012 har Storebrands private equity-portefølje hatt en beta mot MSCI World (Net – valutasikret til NOK) på omtrent 0,4. Annualisert alpha i samme periode har vært omtrent 7,9 prosent.

Verddivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer vil være sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. De indirekte eiendomsinvesteringene er belånte strukturer. I snitt er porteføljen belånt med 55 prosent.

NOK mill.	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2012	Sum 2011
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger		
Eiendeler					
Aksjer og andeler					
- Aksjer	9 305	349	3 116	12 771	26 261
- Fondsandeler		50 251	1 670	51 922	49 263
- Private Equity fondsinvesteringer		685	5 406	6 090	6 839
- Hedgefond		25	25	50	919
- Indirekte eiendomsfond		15	1 372	1 387	1 976
Sum aksjer og andeler	9 305	51 325	11 589	72 220	
Sum aksjer og andeler 2011	22 647	50 054	12 557		85 258
Utlån til kunder		1 241		1 241	
Sum utlån til kunder 2011		788			788

NOK mill.	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2012	Sum 2011
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	31 851	20 028		51 879	47 051
- Finans- og foretaksobligasjoner	4	25 484	1 233	26 721	21 333
- Verdipapiriserte obligasjoner	69	43 711		43 780	34 562
- Overnasjonale organisasjoner	3	3 754		3 757	2 212
- Obligasjonsfond		59 568		59 568	42 935
- Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	31 927	152 545	1 233	185 704	
- Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2011	23 372	122 717	2 002		148 092
Derivater					
- Rentederivater		2 106		2 106	4 668
- Valutaderivater		594		594	-949
- Kredittderivater					2
Sum derivater		2 701		2 701	
- herav derivater med positiv markedsverdi		4 057		4 057	6 440
- derav derivater med negativ markedsverdi		-1 356		-1 356	-2 720
Sum derivater 2011		3 721			3 721
Forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 986		1 986	3 497
Sum forpliktelser 2011		3 497			3 497

BEVEGELSER MELLOM KVOTERTE PRISER OG OBSERVERBARE FORUTSETNINGER

NOK mill.	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	94	15

Nivå 1 omfatter børsnoterte aksjer der det i den foregående 6 måneders perioden har vært en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca. 20 millioner kroner eller mer. Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode.

SPESTIFIKASJON AV PAPIRER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

NOK mill.	Aksjer	Fondsandeler	Private equity fond	Hedgefond	Indirekte Eiendomsfond	Finans- og foretaksobligasjoner	Verdipapiriserte obligasjoner
Balanse 1.1	3 112	2 224	5 226	27	1 969	1 213	790
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-81		73	-2	-241	108	547
Tilgang/kjøp	176	144	533		66	401	
Salg/forfalt oppgjør	-70	-680	-417		-421	-485	-1 336
Overført til ikke observerbare forutsetninger fra observerbare forutsetninger						2	
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta	-22	-18	-8			-7	
Annet	2						
Balanse 31.12	3 116	1 670	5 406	25	1 372	1 233	

NOTE 12 | Segmentrapportering

Storebrands virksomhet er operasjonelt inndelt i de fem forretningsområdene Storebrand Livsforsikring, SPP, kapitalforvaltning, bank og forsikring. Storebrand er Nordens ledende tilbyder av livsforsikring og pensjon og tilbyr helhetlig produktspekter til privatpersoner, kommuner og offentlig virksomhet.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Omfatter selskapene som inngår i Storebrand Livsforsikring Konsern eksklusiv Storebrand Eiendom AS, Storebrand Realinvesteringer AS og Storebrand Holding AB, og personal- og personrisikoforsikring i Storebrand Livsforsikring AS. Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenestepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Storebrand Livsforsikrings filial i Sverige leverer tjenestepensjonsprodukter basert på norsk lovgivning i det svenske markedet. Omfatter også BenCo som via Nordben og Euroben tilbyr pensjonsprodukter til multinasjonale bedrifter.

SPP

Omfatter selskapene som inngår i Storebrand Holding Konsern eksklusiv SPP Fonder AB. SPP tilbyr et bredt sortiment av pensjonsløsninger for foretak, organisasjoner og privatpersoner i Sverige. SPP har en særlig sterk posisjon innen tradisjonelle produkter – forsikringer med garantert rente – i det svenske bedriftsmarkedet.

KAPITALFORVALTNING

Storebrands kapitalforvaltningsvirksomhet omfatter selskapene Storebrand Kapitalforvaltning AS, Storebrand Fondene AS, Storebrand Eiendom AS, Storebrand Realinvesteringer AS og SPP Fonder AB. All forvaltning har en samfunnsansvarlig profil. Storebrand har et bredt utvalg av verdipapirfond til personkunder og institusjoner under merkenavnene Delphi og Storebrand Fondene. Storebrand Eiendom er et av Norges største eiendomsselskaper og forvalter eiendomsporteføljer både i Norge og internasjonalt.

BANK

Storebrand Bank tilbyr tradisjonelle banktjenester som konto og lån til privatmarkedet og prosjektfinansiering til utvalgte næringskunder.

FORSIKRING

Segmentet forsikring omfatter selskapene Storebrand Forsikring AS, Storebrand Helseforsikring AS (50 prosent eiet) og skadeforsikringsproduktene i Storebrand Livsforsikring AS. Storebrand Forsikring AS tilbyr standard forsikringsprodukter til det norske privatmarkedet, samt enkelte næringsforsikringer til SMB-markedet. Storebrand Helseforsikring AS tilbyr behandlingsforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet. Omfatter også personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet, og personalforsikring i bedriftsmarkedet i Norge som er inkludert i Storebrand Livsforsikring AS.

ØVRIG

Øvrig virksomhet omfatter virksomhet i konsernet som ikke inngår i de fem omtalte forretningsområdene. Består av holdingsselskapet Storebrand ASA som investerer i og forvalter datterselskaper og Storebrand Baltic UAB. I tillegg medtas eliminerings fra konserninterne transaksjoner, som er inkludert i de andre segmentene.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring ¹		SPP ¹		Kapitalforvaltning		Bank	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Inntekter fra eksterne kunder	33 451	24 111	15 737	11 187	828	574	613	541
Inntekter fra andre konsernselskaper ²	1	32			-27	204	3	3
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning immaterielle eiendeler	652	481	803	291	144	293	238	213
Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer			-356	-358	-5	-8	-34	-22
Konsernresultat før skatt	652	481	447	-67	139	284	204	190
Eiendeler	238 042	223 161	134 266	133 354	955	965	40 671	38 718
Gjeld	227 979	212 222	127 096	128 505	622	608	38 216	36 413

NOK mill.	Forsikring		Øvrig		Elimineringer		Storebrand Konsern	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Inntekter fra eksterne kunder	2 224	1 929	107	66	-481	-182	52 479	38 225
Inntekter fra andre konsernselskaper ²			478	1 158	-455	-1 397		
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning immaterielle eiendeler	402	281	193	880	-473	-1 158	1 960	1 279
Nedskrivning og amortisering av immaterielle eiendeler	-6	-6					-401	-394
Konsernresultat før skatt	397	275	193	880	-473	-1 158	1 559	885
Eiendeler	4 031	3 532	19 894	19 854	-17 677	-18 141	420 182	401 442
Gjeld	3 464	3 046	3 717	3 805	-847	-1 934	400 247	382 665

1) Inntekter fra eksterne kunder omfatter de totale premieinntekter inklusive sparepremie og overført premiereserve fra andre selskaper, netto finansavkastning og andre inntekter.

2) Inntekter fra andre konsernselskaper: Storebrand Kapitalforvaltning forvalter finansielle eiendeler for andre konsernselskaper. Forvaltningshonoraret består av et fast forvaltningshonorar og et prestasjonsavhengig forvaltningshonorar. Det prestasjonsavhengige honoraret gjelder for de til enhver tid gjeldende porteføljene med prestasjonshonorar, og inntektsføres når de er sikre. Storebrand Livsforsikring AS har inntekter fra andre konsernselskaper for salg og bestandspleie på produkter. Disse tjenestene er priset på markedsmessige vilkår.

GEOGRAFISK FORDELING

Storebrand konsernet har virksomhet i følgende land:

Segment/Land	Norge	Sverige	Litauen	Irland	Guernsey	Latvia
Storebrand Livsforsikring	X	X		X	X	X
SPP		X				
Kapitalforvaltning	X	X				
Bank	X					
Forsikring	X	X				
Øvrig virksomhet			X			

NØKKELTALL VIRKSOMHETSOMRÅDER - AKKUMULERTE TALL

NOK mill.	2012	2011
Konsern		
Overskudd per ordinær aksje	2,25	1,51
Egenkapital	19 936	18 777
Kapitaldekning ¹	11,7 %	13,9 %
Storebrand Livsforsikring		
Premieinntekter etter gjenforsikring	16 163	15 288
Netto tilflyttet premiereserve	525	-4 690
Forsikringsforpliktelse	221 785	206 339
- herav fond med garantert avkastning	180 310	172 656
Markedsavkastning kundefond med garanti	6,2 %	3,4 %
Bokført kapitalavkastning kundefond med garanti	5,6 %	4,6 %
Kapitalavkastning selskapsporteføljen	5,4 %	5,1 %
Soliditetskapital ²	46 860	40 109
Kapitaldekning (Storebrand Livsforsikring konsern) ¹	12,2 %	13,8 %
Solvensmargin (Storebrand Livsforsikring konsern) ¹	162 %	161 %

NOK mill.	2012	2011
SPP		
Premieinntekter etter gjenforsikring	6 190	6 049
Netto tilflyttet premiereserve	-1 124	-802
Forsikringsforpliktelser	108 747	105 857
- herav fond med garantert avkastning	72 191	73 880
Avkastning Defined Benefit	6,6 %	8,6 %
Avkastning Defined Contribution	7,1 %	8,0 %
Villkorad återbäring	8 626	7 417
Latent kapitaltillskott	2 786	2 905
Solvensmargin (SPP Livsförsäkring konsern) ³	222 %	169 %
Kapitalforvaltning		
Totale midler under forvaltning	442 162	413 950
Midler under forvaltning eksterne kunder	81 651	73 665
Kostnader/AuM bp ⁴	13,9	12,0
Bank		
Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	1,25 %	1,13 %
Kostnader/inntekter i prosent (bankvirksomheten) ⁵	64 %	66 %
Innskuddsdekning i prosent	56 %	55 %
Misligholdte utlån i prosent av brutto utlån	0,8 %	1,0 %
Brutto utlån	35 445	33 475
Kjernekapitaldekning	11,2 %	11,4 %
Forsikring		
Skadeprocent	68 %	73 %
Kostnadsprocent	19 %	19 %
Combined	87 %	91 %

1) Som grunnlag for solvens- og kapitaldekningsberegning har Storebrand i tidligere kvartaler inkludert regnskapsmessig egenkapital for den svenske virksomheten. Fra og med andre kvartal 2012 har Storebrand endret metode ved at det er solvenskapitalen, beregnet etter svenske soliditetsregler, som tas med ved beregning av konsolidert solvensmargin og konsolidert kapitaldekning. Det svenske datterselskapet SPP AB, har for beregning av solvenskapital, tidligere benyttet 10-års rentekurve (statsrente og boligobligasjonsrente) for diskontering av forsikringsforpliktelsene. Fra og med andre kvartal 2012 har SPP lagt til grunn 30-års rentekurve.

I forbindelse med oppkjøpet av SPP i 2007 fikk Storebrand Livsforsikring AS, etter betingelser gitt av Finanstilsynet, en tidsbegrenset tillatelse til å inkludere deler av Villkorad återbäring (VÅB) i SPP som tellende kjernekapital ved beregning av kapitaldekningsgrad. Per 1. april 2012 bortfalt denne tillatelsen.

Nøkkelallene for kapitaldekning og solvens for tidligere perioder er ikke omarbeidet, og fremgår i tabellene ovenfor slik de opprinnelig har vært beregnet.

2) Består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, risikoutjevningfond, kursreserver obligasjoner til amortisert kost, tilleggsavsetning, villkorad återbäring og opptjent resultat.

3) Består av tall for SPP Livsförsäkring AB som følge av endring i selskapsstrukturen i SPP Livsförsäkring Konsern. Sammenligningstallene er endret tilsvarende.

4) Kostnader og AuM er 12 mnd. rullerende. Tidligere kvartaler er omarbeidet. AuM = Assets under Management (totale midler under forvaltning). bp = basispunkter.

5) Omfatter selskapene Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkredit AS.

NOTE 13 | Premieinntekter

NOK mill.	2012	2011
Storebrand Livsforsikring		
Ytelsespensjon (fee basert)	11 747	10 867
Innskuddspensjon (Unit Linked basert)	4 569	3 654
Sum kollektiv pensjon	16 316	14 521
Fripoliser	253	658
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	385	604
Unit Linked (privat)	1 600	1 122
Sum Individuell pensjon og sparing	2 237	2 384
BenCo	747	700
Netto premieinntekter Storebrand Livsforsikring	19 300	17 606
Herav overført premiereserve til selskapet	3 138	2 317

NOK mill.	2012	2011
SPP		
Garanterte produkter	2 495	2 500
Unit Linked	4 172	3 869
Netto premieinntekter SPP	6 667	6 369
Herav overført premiereserve til selskapet	477	320
Forsikring		
Eiendom og Motor	556	499
Helse	183	160
Person	494	467
Personal	818	678
Netto premieinntekter Forsikring	2 051	1 804
Elimineringer	-197	-192
Sum netto premieinntekter	27 822	25 587
Herav overført premiereserve til selskapet	3 615	2 637

NOTE 14 | Netto renteinntekter bankvirksomhet

NOK mill.	2012	2011
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13	21
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	1 436	1 394
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	97	115
Andre renteinntekter og lignende inntekter	7	6
Sum renteinntekter¹	1 553	1 537
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-104	-225
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-520	-475
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-408	-329
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-29	-39
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-1	-25
Sum rentekostnader²	-1 063	-1 094
Sum netto renteinntekter bankvirksomhet	490	443
¹ Herav sum renteinntekter for utlån med videre som ikke vurderes til virkelig verdi	1 300	1 151
² Herav sum rentekostnader for innskudd med videre som ikke vurderes til virkelig verdi	-995	-923

RENTEKOSTNADER OG VERDIENDRINGER PÅ INNLÅN TIL VIRKELIG VERDI (FVO)

NOK mill.	2012	2011
Rentekostnader innlån FVO	-67	-171
Verdiendringer innlån FVO	2	-8
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-65	-179

NOTE 15 | Netto inntekter for ulike klasser av finansielle instrumenter

NOK mill.	Utbytte/ rente- inntekter	Netto gevinst/ tap ved realisa- sjon	Netto urealisert gevinst/ tap	Sum 2012	Herav		
					Selskap	Kunde	Sum 2011
Netto inntekter fra aksjer og andeler	1 844	58	4 585	6 488		6 487	-5 972
Netto inntekter obligasjoner, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	6 220	3 179	610	10 009	658	9 351	8 393
Netto inntekter finansielle derivater	195	2 428	-1 842	781	9	772	2 890
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	8 259	5 665	3 354	17 278	668	16 610	5 310
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	7 904	3 101	5 306	16 312	617	15 694	1 972
- herav trading	195	2 423	-1 831	787	15	772	2 890
- herav tilgjengelig for salg	144	125	-125	144		144	452
Netto inntekter utlån og fordringer	2 984	337		3 320	91	3 229	2 639
Netto inntekter holdt til forfall	493			493	10	483	261
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	3 477	337		3 814	101	3 713	2 901
Verdiendring obligasjoner tilgjengelig for salg innregnet i totalresultatet							-218

NOTE 16 | Netto inntekter fra eiendommer

NOK mill.	2012	2011
Leieinntekter fra eiendommer ¹	1 940	1 815
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som gjelder eiendommer som har gitt leieinntekter i perioden ²	-386	-408
Resultat minoritet definert som gjeld	-117	-71
Sum	1 438	1 336
Realisert gevinst/tap	-26	82
Endring i virkelig verdi	-700	234
Sum inntekter eiendom	712	1 652
¹ Herav eiendommer til eget bruk	74	73
² Herav eiendommer til eget bruk	-4	-6
Fordeling på selskap og kunder		
Selskap	33	71
Kunde	679	1,581
Totale inntekter fra eiendommer	712	1 652

VERDIENDRING EIENDOMSINVESTINGER

NOK mill.	2012	2011
Heleide eiendomsinvesteringer - investeringseiendommer	-700	238
Eiendomsaksjer og andeler Norge og Sverige ¹	-57	73
Eiendomsandeler utland ¹	-128	131
Eiendomsinvesteringer i tilknyttede selskap	12	
Sum verdiendringer eiendommer	-873	442
Eiendommer til eget bruk	89	27
Sum verdiendringer eiendom totalt	-783	469
Realisert gevinst/tap solgte eiendommer	-26	82

1) Er i balansen klassifisert som aksjer og andeler.

NOTE 17 | Andre inntekter

NOK mill.	2012	2011
Provisjonsinntekter, bank	85	91
Provisjonskostnader, bank	-14	-18
Netto provisjonsinntekter, bank	71	73
Forvaltningshonorar, kapitalforvaltning	308	330
Renteinntekter bankinnskudd	100	128
Andre forsikringsrelaterte inntekter	1 158	983
Andre driftsinntekter i selskaper utenom bank og forsikring	452	557
Andre inntekter	118	66
Sum andre inntekter	2 207	2 138

NOTE 18 | Erstatninger for egen regning

NOK mill.	2012	2011
Storebrand Livsforsikring		
Ytelsepensjon (fee basert)	-5 324	-8 403
Innskuddspensjon (Unit Linked basert)	-806	-516
Sum kollektiv pensjon	-6 130	-8 919
Fripoliser	-2 894	-3 811
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	-3 384	-2 563
Unit Linked (privat)	-1 692	-1 586
Sum Individuell pensjon og sparing	-7 971	-7 961
BenCo	-803	-1 041
Erstatninger for egen regning Storebrand Livsforsikring	-14 903	-17 920
Herav overført premiereserve fra selskapet	-2 765	-7 050
SPP		
Garanterte produkter	-5 341	-4 788
Unit Linked	-1 445	-1 233
Erstatninger for egen regning SPP	-6 786	-6 021
Herav overført premiereserve fra selskapet	-1 601	-1 122

NOK mill.	2012	2011
Forsikring		
Eiendom og Motor	-405	-384
Helse	-117	-97
Person	-165	-163
Personal	-494	-521
Erstatninger for egen regning Forsikring	-1 181	-1 166
Herav overført premiereserve fra selskapet		
Sum erstatninger for egen regning	-22 870	-25 107
Herav overført premiereserve fra selskapet	-4 366	-8 172

Tabellen nedenfor viser forventede erstatningsutbetalinger (eksklusive gjenkjøp og uttak). Restbeløpet etter 3 år er lik de balanseførte forpliktelsene i regnskapet.

UTVIKLING FORVENTEDE ERSTATNINGSUBETALINGER - LIVSFORSIKRING

NOK mrd.	Storebrand Livsforsikring	SPP	BenCo
0-1 år	-9	-6	-2
1-3 år	-13	-13	-2
Over 3 år	-180	-98	-4

UTVIKLING I ERSTATNINGSUBETALINGER - SKADEFORSIKRING EKSKLUSIVE RUN-OFF

NOK mill.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Sum
Beregnete brutto erstatningskostnader							
Per utgangen av skadeåret	79	197	298	425	481	545	
- ett år senere	88	197	301	403	459		
- to år senere	87	200	295	406			
- tre år senere	82	201	294				
- fire år senere	83	201					
- fem år senere	82						
Beregnet beløp 31.12.12	44	141	220	319	359	424	1 506
Totalt utbetalt hittil	81	195	278	370	400	367	1 691
Erstatningsavsetning	1	5	16	36	59	178	295

NOTE 19 | Endring bufferkapital

NOK mill.	2012	2011
Endring kursreguleringsfond	-1 027	1 971
Endring tilleggsavsetninger	-190	9
Endring villkorad återbäring	-1 458	2 182
Sum endring bufferkapital	-2 675	4 163

NOTE 20 | Endring i forsikringsforpliktelser livsforsikring

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring	BenCo	SPP	Eliminering	2012	2011
Garantert avkastning	-5 735	-135	-2 264		-8 134	-8 302
Øvrig endring premiereserve kundefond m/garantert avkastning	-1 314	-186	2 110	161	771	693
Endring premiereserve kundefond u/garantert avkastning	-6 541	-120	-5 542		-12 203	-3 220
Endring premiefond/pensjonistenes overskuddsfond	-82				-82	-146
Overskuddsdeling	-182				-182	-521
Endring i avsetning risiko-produkter	-235				-235	-173
Sum endring i forsikringsforpliktelser - livsforsikring	-14 089	-440	-5 697	161	-20 066	-11 668

NOTE 21 | Tap på utlån og reversering av tidligere tap

NOK mill.	2012	2011
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	6	70
Periodens endring i gruppe nedskrivninger	14	31
Andre korreksjoner i nedskrivningene	-4	-3
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-9	-95
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for	-6	-7
Inngått på tidligere konstaterte tap	6	18
Periodens nedskrivninger/netto inntektsføringer på utlån og garantier	8	14
Inntektsførte renter på lån hvor det er foretatt nedskrivninger:	10	5

NOTE 22 | Driftskostnader og antall ansatte

DRIFTSKOSTNADER

NOK mill.	2012	2011
Personalkostnader ¹	-2 385	-1 964
Avskrivninger	-118	-108
Andre driftskostnader ²	-1 500	-1 320
Sum driftskostnader	-4 003	-3 392

1) Inkluderer omstillingskostnader, se note 49.

2) Tall for 2011 inkluderer 291 millioner kroner i kostnadsreduksjoner knyttet til gjenforsikringsprovisjoner.

ANTALL ANSATTE

	2012	2011
Antall ansatte 31.12	2 250	2 221
Gjennomsnittlig antall ansatte	2 234	2 230
Antall årsverk 31.12	2 217	2 173
Gjennomsnittlig antall årsverk	2 196	2 181

Storebrand Helseforsikring eies med 50 prosent av Storebrand. Antall ansatte og årsverk er tatt inn med 50 prosent.

NOTE 23 | Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Storebrand konsernet har landsspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har både innskuddsbasert og ytelsesbasert pensjonsordning som er etablert i Storebrand Livsforsikring AS, men konsernet blir først medlem i AFP-ordningen fra 1. januar 2013. Fra 1. januar 2011 ble den ytelsesbaserte ordningen lukket for opptak av nye medlemmer. Fra samme tidspunkt ble det etablert innskuddspensjonsordning. Den innskuddsbaserte ordningen gjelder for alle nyansettelser fra 1. januar 2011 og for de som valgte overgang fra ytelse - til innskuddspensjon. For innskuddsplanen er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonssparing som årlig utgjør 5 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 1 og 6 G (G=grunnbeløpet i folketrygden som per 31. desember 2012 utgjorde kroner 82.122), 8 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 6 og 12G, samt en innskuddsordning over drift som årlig utgjør 20 prosent av innskuddsgrunnlaget for lønn over 12G. Innskuddene går inn på den ansattes pensjonskonto månedlig. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen.

De ansatte som er medlem av den ytelsesbaserte pensjonsordningen er sikret en pensjon på ca. 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Fra 1. juli 2011 er fratredelsesalderen 67 år. Likevel gis det en rett til å gå av ved 65 års alder og motta driftspensjon frem til fylte 67 år. For assurandører er fratredelsesalderen 65 år.

Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 G blir utbetalt direkte fra selskapene og gjelder både for medlemmer i innskuddsordningen og ytelsesordningen. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene. Storebrand er pliktig til å ha en tjenstepensjon etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven. Alle som er medlemmer i pensjonsordningene har en tilknyttet etterlatte og uføredekning.

Pensjonen for ansatte i SPP i Sverige følger de Bankanställdas Tjänstepensionsplan (BTP). Ordinær fratredelsesalder er 65 år i samsvar med pensjonsavtalen mellom Bankinstituten Arbetsgivarorganisation (BAO) og de arbeidsorganisasjoner som omfattes av BTP. Pensjonen utgjør 10 prosent av årslønnen opp til 7,5 "inkomstbasbelopp" ("inkomstbasbeloppet" utgjorde i 2012 SEK 54 600 og blir i 2013 SEK 56 600), 65 prosent av lønn i intervallet i 7,5 til 20 og 32,5 prosent i intervallet 20 til 30. På lønn som overstiger 30 "inkomstbasbelopp" beregnes ingen alderspensjon. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Utover den ytelsesbaserte delen finnes også en mindre innskuddsdel innen BTP-planen. For denne del får den ansatte selv velge plasseringsform (tradisjonell forsikring eller fondsforsikring). Den innskuddsbaserte delen er 2 prosent av årslønn.

I SPP har administrerende direktør en pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør omfattes av en innskuddsbasert pensjonsplan som innebærer at selskapet betaler 35 prosent av fast lønn i pensjonspremie. Utover dette gjelder en forhåndsbestemt pensjonsplan som innebærer livsvarig alderspensjon med 16,25 prosent av fast lønn i intervallet 30 til 50 "inkomstbasbelopp". Alderspensjonen fra 62 til 65 år utgjør 65 prosent av fast lønn begrenset oppad til SEK 4 045 000. Pensjonsvilkårene følger for øvrig pensjonsavtalet mellom BAO/ Finansforbundet respektive SACO-forbundet (BTP-planen). Selskapet sikrer pensjonsforpliktelsen gjennom innbetaling av forsikringspremier i ansettelsestiden.

Pensjon til de ansatte i Nordben Life and Pension Insurance Company LTD og Euroben Life and Pension LTD er dekket av en innskuddsordning. I tillegg er ansatte i Nordben dekket med en engangssum ved dødsfall i tjenestetiden.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

NOK mill.	2012	2011
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	3 613	3 996
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-3 224	-3 187
Netto pensjonsforpliktelse/ midler forsikret ordning	389	810
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	698	774
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	1 087	1 583

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

BOKFØRT I BALANSEN

NOK mill.	2012	2011
Pensjonseiendel	153	46
Pensjonsforpliktelser	1 239	1 630

ESTIMATAVVIK INNREGNET I EGENKAPITALEN

NOK mill.	2012	2011
Årets endring estimatavvik innregnet i egenkapitalen	301	52
Akkumulert estimatavvik innregnet i egenkapitalen	-447	-748

ENDRINGER I DEN YTSELBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

NOK mill.	2012	2011
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	4 770	4 492
Periodens pensjonsopptjening	223	189
Rentekostnader på forpliktelsen	146	172
Estimataavvik	-537	143
Gevinst/tap ved avkortning		-13
Utbetalt pensjon	-228	-219
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang og valutajustering	-42	7
Tilbakeført arbeidsgiveravgift	-21	-2
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	4 312	4 770

ENDRINGER I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

NOK mill.	2012	2011
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	3 187	3 066
Forventet avkastning	132	137
Estimataavvik	-90	-38
Gevinst/tap ved avkortning		-7
Innbetalt premie	223	222
Utbetalte pensjoner	-197	-167
Planendringer		-31
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang om valutajustering	-30	6
Netto pensjonsmidler 31.12	3 225	3 187

Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2013	255
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2013	22
Forventede innbetalinger AFP i 2013	15
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2013	36

PENSJONSMIDLER ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRING/SPP'S FINANSIELLE MIDLER MED FØLGENDE SAMMENSETNING 31.12

	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	2012	2011	2012	2011
Bygninger og fast eiendom	17 %	17 %	4 %	3 %
Obligasjoner til amortisert kost	35 %	38 %		
Pantelån og andre lån	2 %	2 %		
Aksjer og andeler	14 %	22 %	10 %	11 %
Obligasjoner	18 %	14 %	79 %	70 %
Sertifikater	14 %	6 %		
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	0 %	1 %	7 %	16 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring.

Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	5.8 %	4.5 %	6.3 %	8.6 %
--	-------	-------	-------	-------

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER

NOK mill.	2012	2011
Periodens pensjonsopptjening inklusive avsatt arbeidsgiveravgift	223	205
Rentekostnader på forpliktelsen	147	171
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-132	-137
Planendring	1	
Gevinst/tap ved avkortning		-5
Sum ytelsesbaserte ordninger	238	234
Periodens kostnad til innskuddsordninger	45	34
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	284	268

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE PER 31.12

	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	2012	2011	2012	2011
Diskonteringsrente	4,0 %	3,1 %	3,5 %	3,8 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	4,0 %	4,6 %	3,5 %	5,0 %
Forventet lønnsvekst	3,3 %	3,6 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	3,30 %	3,75 %	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	1,5 %	1,5 %	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU		
Dødelighetstabell	K2005	K2005	DUS06	DUS06

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Av IAS 19.78 fremgår det at det skal benyttes en foretaksobligasjonsrente av høy kvalitet (high quality corporate bonds) som diskonteringsrente. I stater hvor det ikke finnes et likvid marked (norsk oversettelse av "deep market") for slike obligasjoner, skal statsobligasjonsrenter benyttes. Per 31. desember 2011. benyttet Storebrand statsobligasjonsrenter som diskonteringsrente. Det har i den senere tid blitt foretatt vurderinger av om det foreligger et dypt marked for obligasjoner med fortrinnsrett - OMF (covered bonds) i Norge, og om slike papirer tilfredsstiller definisjonen av foretaksobligasjoner jmfør IAS19.78.

Med noen få unntak av ikke-ratede papirer, har alle ratede OMF-er i Norge en AA-rating eller høyere. Det norske markedet for OMF-er er ungt, men har vært under kraftig oppbygging de siste årene. Utestående volum av OMF-er utgjør mer enn 530 milliarder kroner per fjerde kvartal 2012. Bid/ask-spreader overstiger normalt ikke mer enn 2-3 basispunkter yield i dette markedet. Gjennomsnittlig daglig omsetning i 2012 har utgjort om lag 650 millioner kroner, og gjennomsnittlige nyutstedelser utgjør om lag 7,5 milliarder kroner per måned i 2012. Om lag 20 prosent av markedet består av fastrentepapirer, mens om lag 80 prosent av markedet består av papirer med flytende rente. Som for det øvrige norske kredittobligasjonsmarkedet, så benyttes norske swap-renter som basis for beregning av pris/yield. De norske swap-rentene anses meget likvide.

Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked i relasjon til bestemmelsene i IAS 19. Konklusjonen er basert på den regelmessige aktivitet som finner sted i både førstehånds- og annenhåndsmarkedet, samt den transparens som eksisterer ved at observerte omsetninger registrert på børs ligger tett på de indikative nivåer bankene kvoterer. Den brede deltagelsen fra alle de største obligasjonsmeglerne i rapporteringssystemet til Verdipapirfondenes Forening (VFF) underbygger påliteligheten til de tilgjengelige data. Det vises også til uttalelse 13. desember 2012 fra Norsk Regnskapsstiftelse knyttet til bruk av OMF som diskonteringsrente. Storebrand har fra og med fjerde kvartal 2012 anvendt en diskonteringsrente som er basert på OMF-renten i Norge. Endringen er vurdert å være en endring av estimat. Tilsvarende rente i Sverige benyttes for øvrig for den svenske virksomheten.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling, samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Dødelighetstabellen K2005 benyttes inntil nye felles dødelighetstariffer for bransjen er vedtatt og kan gi grunnlag for mer presise beregninger. Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet er lagt inn med 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett og det er lagt inn synkende fratredelse ved økt alder.

De aktuarielle forutsetningene i Sverige følger bransjens felles dødelighetstabell DUS06 justert for selskapsspesifikke forskjeller. Fratredelseshyppigheten er beregnet til i gjennomsnitt 4 prosent per år.

NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE 31.12

NOK mill.	2012	2011	2010	2009	2008
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse ¹	4 312	4 770	4 493	4 108	4 296
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	3 225	3 187	3 066	2 973	2 897
Underskudd	1 087	1 583	1 427	1 135	1 399
Faktabaserte justeringer forpliktelser	183	32	1		
Faktabaserte justeringer pensjonsmidler	-90	-13	-90		

SENSITIVITETSANALYSE PENSJONSBEREGNING

Endring i diskonteringsrenten	0,5 %	-0,5 %
Prosentvis endring i pensjon		
Norge		
Pensjonsforpliktelse	-7 %	8 %
Periodens netto pensjonskostnader	-11 %	13 %
Sverige		
Pensjonsforpliktelse	-9 %	11 %
Periodens netto pensjonskostnader	-5 %	5 %

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

1) Pensjonsforpliktelsene ved utgangen av 2012 er redusert sammenlignet med tilsvarende forpliktelser per 2011. Som det fremkommer i tabell ovenfor skyldes dette i stor grad endring i estimatavvik. Endring i estimatavvik skyldes hovedsakelig øket diskonteringsrente siden det er benyttet en høykvalitets bedriftsobligasjonsrente (OMF) ved utgangen av 2012, mens diskonteringsrenten i 2011 var basert på statsrente i Norge. Dette har også medført positiv effekt i Totalresultat (OCI).

Dersom man hadde benyttet en statsrente som diskonteringsrente per 31. desember 2012 i stedet for en høykvalitets bedriftsobligasjonsrente, er det estimert at pensjonsforpliktelsene ville ha øket med om lag 25 prosent for den norske virksomheten når andre forutsetninger i beregningene holdes uforandret.

NOTE 24 | Godtgjørelse og lignende til ledende ansatte og tillitsvalgte

NOK tusen	Ordinær lønn	Utbetalt bonus	Andre ytelser ¹	Lønns- garanti (mnd)	Årets pensjons- opp- tjening	Nåverdi pensjons- for- pliktelse	Lån	Rente- sats 31.12.12*	Avdrags- plan*
Ledende ansatte									
Odd Arild Grefstad	3 854	320	172	24	1 146	19 986	3 500	2,25 %	2 036
Lars Aa. Løddesøl	4 047	47	177	18	1 271	14 268	10 674	2,25- 4,55 %	2013- 2041
Hans Aasnæs	4 797	480	174	18	1 246	21 973	1 700	2,25 %	2 027
Gunnar Rogstad	2 636	289	169	6	896	5 923			
Geir Holmgren	2 158	96	161	12	436	6 602	3 237	2,25 %	2 022
Robin Kamark (ansatt fra 15.10.12)	883		35	18	132				
Heidi Skaaret (ansatt fra 17.09.12)	805		47	12	115		8 522	2,25- 3,5 %	2 042
Truls Nergaard	2 346	240	172	18	840	3 053	3 900	2,25- 3,85 %	2022- 2042
Sarah McPhee	3 739	317	49	18	3 201	4 388			
Idar Kreutzer ²	4 660	430	123		459		12 314	3,45- 4,55 %	2025- 2042
Sum 2012	29 926	2 219	1 280		9 743	76 192	43 847		
Sum 2011	24 433	12 806	1 070		10 386	96 626	29 405		

* Intervall indikerer at det eksisterer flere lån til ulike rentesatser og avdragstider.

1) Omfatter bil, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

2) Konsernsjef i perioden 01.01.12 - 31.05.12. Se også note 6 i årsregnskapet til Storebrand ASA.

NOK tusen	Eier antall aksjer ³	Bonus opptjent i 2012 ⁴	Bonus utbetales i 2013	Totalavsetning aksjebank per 31.12.12
Ledende ansatte				
Odd Arild Grefstad	53 769	1 243	622	942
Lars Aa. Løddesøl	38 071			
Hans Aasnæs	61 400	1 394	697	1 177
Gunnar Rogstad	117 764	859	430	719
Geir Holmgren	4 460	408	204	300
Robin Kamark				
Heidi Skaaret		209	105	105
Truls Nergaard	14 658	717	359	599
Sarah McPhee ⁵	41 723	1 144	457	2 011
Idar Kreutzer	122 617			430
Sum 2012	454 462	5 974	2 873	6 282

NOK tusen	Godtgjørelse	Eier antall aksjer ³	Lån	Rentesats 31.12.12*	Avdragsplan ⁶
Styret					
Birger Magnus	582	20 000			
Halvor Stenstadvold	400	8 645			
Birgitte Nielsen	420				
Ann-Mari Gjøstein	322	258			
Knut Dyre Haug	375	11 963	1 509	2,25 %	2 030
Jon Arnt Jacobsen	294	6 500			
John Staunberg Dueholmen	385				
Kirsti Valborgland	294	2 072	3 500	2,25 %	2 041
Heidi Skaaret	241		8 522	2,25-3,5 %	2 042
Monica Caneman	412				
Sum 2012	3 723	49 438	13 531		
Sum 2011	3 539	46 038	5 107		
Kontrollkomite⁶					
Elisabeth Wille	324	163			
Finn Myhre	264		5 404	3,64-3,94 %	2025-2036
Harald Moen	233	595			
Anne Grete Steinkjer	233	1 800			
Ole Klette	233				
Tone M. Reierselmoen (varamedlem)	233	1 734	460	4,1 %	2 021
Sum 2012	1 520	4 292	5 864		
Sum 2011	1 375	2 492	8 753		

*) Intervall indikerer at det eksisterer flere lån til ulike rentesatser og avdragstider.

1) Omfatter bil, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

2) Konsernsjef i perioden 01.01.12 - 31.05.12. Se også note 6 i årsregnskapet til Storebrand ASA.

3) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmf. regnskapsloven 7-26.

4) Opptjent bonus per 31. desember 2012. Ledende ansatte har en avtale om prestasjonsavhengig bonus. 50 prosent av tildelt bonus utbetales kontant. Den resterende del av bonus konverteres til syntetiske aksjer basert på markedspris, og registreres i en aksjebank med tre års bindingstid. Ved utløp av tre års perioden beregnes verdien av de syntetiske aksjene med ny markedspris. Halvparten av det utbetalte beløpet fra aksjebanken, etter skatt, skal benyttes til kjøp av fysiske aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye 3 års binding.

5) I SPP har administrerende direktør pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør i SPP omfattes av en innskuddsbasert ordning i tillegg til en ytelses ordning.

6) Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om kontrollkomite.

Lån til ansatte i konsernet utgjør 2 304 millioner kroner.

STOREBRAND ASA - STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilråding til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrand-konsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning. Kompensasjonsutvalget ivaretar kravene til oppfølging som følger av Godtgjørelsesforskriften.

1. VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere. En optimal bruk av økonomisk godtgjørelse bidrar til å skape en prestasjonskultur med tydelige mål for alle medarbeidere og riktige evalueringer av leder som differensierer mellom gode og mindre gode prestasjoner.

Den økonomiske godtgjørelsen skal utformes slik at den:

1. Bidrar til å underbygge kontinuerlig forbedring, stimulere samarbeid på tvers og skape en verdibasert prestasjonskultur.
2. Bidrar til å målrette ansattes innsats.
3. Sikrer at konsernets strategi og planer skal ligge til grunn for de mål og krav som settes til medarbeidernes prestasjoner.
4. Er basert på langsiktig tenkning, balansert målstyring og faktisk verdiskapning.
5. Er basert på evaluering av den enkeltes resultater og etterlevelse av kjerneverdiene.
6. Legger til rette for en prosess knyttet til fastsettelse av mål og målstrukturer som er tydelige, transparente og teambaserte.
7. Sikrer at både utvikling i økonomisk kompensasjon og krav til stillingen er forankret i medarbeiderens rolle, ansvar og innflytelse i konsernet. Er utformet slik at sammensetningen av, og nivået på, økonomiske kompensasjonselementer er balansert og markedsstilpassede.

Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlige sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen.

Ledende ansatte i Storebrand kan i tillegg til fast lønn kunne motta godtgjørelse i form av årlig bonus, deltakelse i felles pensjonsordning for konsernet, samt andre personalgoder. Ledende ansatte kan også få en etterlønsordning, som garanterer lønn fratrukket annen inntekt i en nærmere fastsatt periode på inntil 24 måneder etter avsluttet arbeidsforhold.

2. BINDEnde RETNINGSLINJER FOR AKSJER, TEGNINGSRETTIGHETER, OPSJONER M.V. FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET 2013

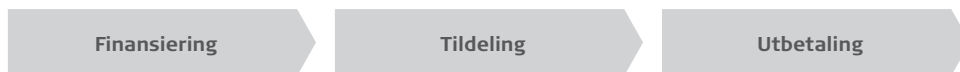
BONUSSYSTEMET

Ledende ansatte og ansatte som påvirker selskapets risiko er inndelt i to kategorier for økonomisk godtgjørelse. Ledende ansatte som har en vesentlig del av sitt arbeid knyttet til regnskaps- og kontrollfunksjoner, har kun fastlønn. De øvrige ledende ansatte har en bonusordning som er knyttet til verdiskapningen i konsernet, i enheten og prestasjonene til den enkelte medarbeider.

Storebrand konsernets bonusordning for regnskapsåret 2013 er etablert innenfor forskriftene fastsatt av Finansdepartementet 1. desember 2012 «Om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner». Bonusordningen er robust i å sikre de overordnede målene om å øke samsvaret mellom eieres og ledelsens insentiver, samt bidra til at ledelsen ikke tar uforholdsmessig stor risiko.

Hovedstrukturen i bonusordningen

Hovedstrukturen i bonusordningen består av følgende elementer:

Verdiskapningen i konsernet finansierer bonusen, mens tildelingen er avhengig av enhetens verdiskapning og de ansattes egne prestasjoner.

Finansiering

Det blir årlig satt konkrete kvantitative mål for hvordan verdiskapningen i selskapet gir finansiering av bonus. Målet for verdiskapning er basert på risikojustert resultat som ekskluderer markedsavhengige resultater og overskuddsdeling. Vesentlige engangseffekter skal også justeres ut. Beregningen av finansieringen baseres på siste to års verdiskapning. For 2013 vil verdiskapning være et gjennomsnitt av den prosentvise måloppnåelsen for hhv. 2012 og 2013. Det samlede konsernresultatet må dessuten være over et på forhånd definert nivå for å unngå avkortning i bonusopptjening basert på risikojustert resultat. Negativt konsernresultat før skatt gir full avkortning og null bonus. I tillegg forutsettes RoE (før skatt) større enn 5 prosent og tilfredsstillende soliditet.

Det er styret i Storebrand ASA som beslutter målet for hvordan risikojustert verdiskapning finansierer bonus.

Tildeling

Tildelingsresultatet er avhengig av både enhetens resultat og individuell måloppnåelse. Enhetens resultat måles gjennom et målkort som er forankret ut i fra enhetens strategi, økonomiske og operasjonelle mål. Målkortet inneholder både kvantitative og kvalitative mål. Det blir i tillegg årlig satt konkrete mål for de ledende ansattes prestasjoner som blir dokumentert i eget oppfølgingssystem. Enhetsresultatet og den individuelle måloppnåelse vektet likt.

Målbonusen til ledende ansatte skal over tid utgjøre mellom 20 - 40 prosent av fastlønn. Maksimal måloppnåelse på henholdsvis finansiering og tildeling er 150 prosent. Beregningen av tildelt bonus for ledende ansatte er gitt ved følgende utregning:
Målbonusnivå × Finansieringsresultat × Tidelingsresultat

Maksimal tildelt bonus kan ikke utgjøre mer enn 90 prosent av fastlønn. For ledende ansatte i STB Bank kan tildelt bonus maksimalt være 50 prosent.

Utbetaling av bonus

Av den variable godtgjørelsen til konsernsjef og ledende ansatte vil 50 prosent av tildelt bonus utbetales kontant, og 50 prosent konverteres til et antall syntetiske aksjer. Antallet aksjer registreres i en aksjebank og blir stående i aksjebanken i 3 år. Ved utløpet av 3 års perioden utbetales et beløp tilsvarende det tildelte antall aksjer til markedspris.

Halvparten av utbetalt beløp, etter skatt, fra aksjebanken skal benyttes til kjøp av faktiske aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye 3 års binding. Det utbetales ikke fra aksjebanken før 3 års periodens slutt selv om medarbeideren trer ut av ordningen eller slutter i selskapet, men utbetalingen kommer til de tider som var fastsatt ved tildeling.

Styret kan, i særskilte situasjoner, beslutte nedsettelse av verdiene i aksjebanken helt eller delvis. Slike situasjoner kan være om det i etterkant viser seg at den ansatte eller foretaket ikke oppfyller resultatkriteriene, eller om foretakets eller konsernets finansielle stilling er sterkt svekket.

1.2. PENSJONSORDNING

Selskapet besørger og bekoster en ordinær kollektiv pensjonsforsikring for alle ansatte, gjeldende fra ansettelsestidspunktet, og i henhold til enhver tid gjeldende pensjonsvedtekter.

1.3. ETTERLØNN

Konsernsjefen og konserndirektørene har rett til etterlønn ved oppsigelse fra Selskapets side. Rett til etterlønn inntreer også ved egen oppsigelse dersom dette skyldes vesentlige organisatoriske endringer eller tilsvarende forhold som ikke gjør det naturlig at arbeidstaker fortsetter i sin stilling. Dersom arbeidsforholdet bringes til opphør på grunn av grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen, gjelder ikke bestemmelsene under dette punkt.

Til fradrag i etterlønnen går enhver inntekt vunnet ved arbeid, herunder honorarer for tjenesteyting, utførelse av verv, etc. Etterlønnen utgjør den pensjongivende lønn ved ansettelsesforholdets avslutning, eksklusive alle eventuelle bonusordninger. Konsernsjefen har 24 måneders etterlønn. Øvrige konserndirektører har maksimalt 18 måneders etterlønn.

1.4. AKSJEPROGRAM ANSATTE

Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte.

3. REDEGJØRELSE FOR LEDERLØNSPOLITIKKEN I FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Retningslinjene for lederlønspolitikken fastsatt for 2012 er blitt fulgt.

4. REDEGJØRELSE FOR VIRKNINGENE FOR SELSKAPET OG AKSJEIERNE AV AVTALER OM AKSJEBASERT GODTGJØRELSE

I henhold til de nye retningslinjene, punkt 2.1 over, skal halvparten av utbetalt beløp fra aksjebanken benyttes til kjøp av aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye 3 års bindingstid. Ledende ansatte får dermed opp til 6 års tilbakeholdelse av bonus og en vesentlig eksponering mot selskapets aksjekurs.

Det er styrets vurdering at dette ikke har negative konsekvenser for selskapet og aksjonærene gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkelte konserndirektørs portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

NOTE 25 | Godtgjørelse til revisor

GODTGJØRELSE TIL DELOITTE AS OG SAMARBEIDENDE SELSKAPER

NOK mill.	2012	2011
Lovpålagt revisjon	12,6	11,5
Andre attestasjonstjenester	1,1	1,9
Skatterådgivning	1,8	2,1
Andre tjenester utenfor revisjonen ¹	0,5	1,9
Total godtgjørelse til revisor	16,0	17,4

1) Honoraret består i hovedsak av bistand i forbindelse med forespørsler fra regulatoriske myndigheter. Beløpene er eksklusiv merverdiavgift.

NOTE 26 | Andre kostnader

NOK mill.	2012	2011
Pooling	-94	-152
Rentekostnader forsikring	-34	-42
Forsikringsrelaterte kostnader	-56	-5
Omkostninger innlån	-15	-25
Andre kostnader	-34	-50
Sum andre kostnader	-233	-274

NOTE 27 | Rentekostnader

NOK mill.	2012	2011
Rentekostnader innlån	-170	-161
Rentekostnader ansvarlig lån	-510	-519
Sum rentekostnader innlån¹	-680	-681

1) Rentekostnader for Storebrand Bank inngår i netto renteinntekter bankvirksomhet.

NOTE 28 | Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

NOK mill.	2012	2011
Betalbar skatt	-10	-16
Utsatt skatt	-540	-128
Sum skattekostnad	-550	-144

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD MOT FAKTISK SKATTEKOSTNAD

NOK mill.	2012	2011
Ordinært resultat før skatt	1 559	885
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats (28 prosent)	-437	-248
Skatteeffekten av		
realisert/urealiserte aksjer	-38	-782
mottatt aksjeutbytte		164
tilknyttede selskaper		21
permanente forskjeller	-6	-309
balanseføring/nedvurdering av utsatt skattefordel	-224	949
Endring tidligere år	153	61
Sum skattekostnad	-550	-144
Effektiv skattesats ¹	35 %	16 %

1) Den effektive skattesatsen for 2012 er påvirket av noen forhold som ikke er knyttet til resultatet for 2012.

Konsernet har en fremførbar godtgjørelse på 758 millioner kroner fra 2003, og den må benyttes innen 10 år. Da det ikke vurderes som sannsynlig at denne kan benyttes i 2013 er fremførbar godtgjørelse nedvurdert og kostnadsført i regnskapet. Dette har gitt en skattekostnad på 213 millioner kroner.

Skattekostnaden er også påvirket av opphør av fritaksmetoden for kundeporteføljen som er beskrevet nedenfor, samt skatteeffekter som er knyttet til tidligere år.

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

NOK mill.	2012	2011
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer ¹	3 486	1 404
Fast eiendom ¹	8 032	8 350
Driftsmidler	262	301
Forskuddsbetalt pensjon	3	48
Gevinst-/tapskonto	258	322
Annet	874	681
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	12 913	11 107
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer ¹	-678	-1 720
Fast eiendom		-8
Driftsmidler	-34	-19
Avsetninger	-1 165	-161
Påløpt pensjon	-1 046	-1 455
Verdipapirer gjeld	-9	-9
Gevinst-/tapskonto	-26	-36
Annet	-284	-201
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-3 242	-3 609
Fremførbare underskudd	-7 233	-6 914
Fremførbare godtgjørelse	-758	-773
Sum fremførbare underskudd og godtgjørelse	-7 991	-7 687
Grunnlag for netto utsatt skatt/skattefordel	1 679	-189
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel	759	-19
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	2 439	-208
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	683	-58
Bokført i balansen		
Utsatt skattefordel	38	58
Utsatt skatt	721	

1) I Statsbudsjettet 2013, som ble vedtatt av Stortinget i desember 2012, fremkom det at den skattemessige fritaksmetoden for kundeporteføljene i livsforsikring opphørte med virkning fra 1. januar 2012. Endringen berører ikke konsernets virksomhet i Sverige.

Realiserte gevinster og tap på aksjer er dermed henholdsvis skattepliktige og skattemessig fradragsberettigede for aksjer som eies av kundeporteføljene i livsforsikringselskaper. Endringen vil over tid medføre en normalisert skattekostnad for konsernet. Livsforsikrings-selskaper får, som tidligere, skattemessige fradrag for avsetninger til forsikringsmessige avsetninger.

Fritaksmetoden for aksjer (for kundeporteføljene), slik den tidligere var utformet, kombinert med fradragsrett for avsetninger til forsikringsfond, innebar at livsforsikrings-selskaper kunne få et skattemessig overskudd ved verdifall og et skattemessig underskudd ved verdistigning på aksjer som falt innenfor fritaksmetoden. I Storebrand-konsernet er det derfor betydelige skattemessige underskudd knyttet til den norske livsvirksomheten.

De vedtatte endringene i skattereglene vil også få en overgangseffekt, der urealiserte gevinster og tap på aksjer mv. som var innenfor fritaksmetoden per 31. desember 2011 nå inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel i balansen. Ved utgangen av 2011 utgjorde permanente forskjeller knyttet til realiserte og urealiserte gevinster fra direkte eide aksjer innenfor fritaksmetoden omtrent 0,4 milliarder kroner. Tilknyttet skattekostnad ved omklassifisering fra permanente forskjeller vil derfor utgjøre omtrent 0,1 milliarder kroner.

I konsernets skatteøkende midlertidige forskjeller inngår også midlertidige forskjeller knyttet til konsernets investeringseiendommer. Disse eiendommene inngår hovedsakelig i det norske livselskapets kundeporteføljene og ligger i aksjeselskaper som eies av Storebrand Eiendom Holding AS (SEH) som igjen eies av Storebrand Livsforsikring AS. Dersom disse selskapene skulle bli avhendet, vil disse kunne avhendes tilnærmet skattefritt. De skatteøkende midlertidige forskjellene knyttet til forskjell mellom virkelige verdier og skattemessige verdier på investeringseiendommene, og som har oppstått i eierperioden (omlag 7,9 milliarder kroner), inngår i konsernets midlertidige forskjeller, hvor utsatt skatt beregnes med en nominell skattesats på 28 prosent. I henhold til IAS12 er det ikke avsatt for utsatt skatt knyttet til midlertidige forskjeller som eksisterte når selskaper ble kjøpt og transaksjonen ikke er definert som en virksomhetsoverdragelse (grunnlag utgjør omlag 2,7 milliarder kroner).

I egenkapitalen inngår et risikoutjevningsskjema som kun kan anvendes til å dekke et negativt risikoresultat. Skattefradrag knyttet til oppbygging av dette fondet er behandlet som en permanent forskjell mellom regnskap og skatt. Se nærmere om dette under "Avstemming av konsernets egenkapital".

NOTE 29 | Immaterielle eiendeler

NOK mill.	Immaterielle eiendeler					Goodwill	2012	2011
	Merkevarenavn	IT- systemer	Kundelister	VIF ¹				
Anskaffelseskost 1.1	205	417	517	8 618	1 363	11 119	11 035	
Tilgang i perioden								
Utviklet internt		48				48	27	
Kjøpt separat		74				74	60	
Avgang i perioden		-34				-34	-71	
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	-3		-9	-149	-4	-166	69	
Andre endringer					-8	-8		
Anskaffelseskost 31.12	202	504	508	8 469	1 350	11 033	11 119	
Akk. av- og nedskrivninger 1.1	-70	-229	-209	-3 940	-148	-4 596	-4 157	
Nedskrivning i perioden		-1			-1	-2	-5	
Amortisering i perioden ²	-23	-57	-52	-288		-421	-407	
Avgang i perioden		13				13		
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	1		4	69		75	-30	
Andre endringer							2	
Akk. av- og nedskrivninger 31.12	-92	-275	-257	-4 159	-149	-4 931	-4 596	
Balanseført verdi 31.12	110	230	251	4 310	1 201	6 102	6 523	

1) Value of business-in-force, forskjellen mellom markedsverdi og bokført verdi på forsikringsforpliktelsene i SPP.

2) 22 millioner kroner er klassifisert som avskrivning under driftskostnader.

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL OPPKJØP AV SPP

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2007 SPP Livförsäkring AB med datterselskaper. Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force), hvor det er foretatt en egen tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjenvinnbare beløp for de relevante kontantstrømgenererende enhetene. Gjenvinnbare beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet og utvikling i fremtidig administrasjonsresultat, risikoresultat og finansresultat for SPP vil påvirke bruksverdien. I beregningen av bruksverdi har ledelsen benyttet styrebehandlede budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden.

Prognosen for de ulike resultatenelementene er basert på siste års utvikling, effekter av tiltak i prognoseperioden, samt forutsetting om normalisert utvikling i finansmarkedene basert på nåværende finansstrategi og gjeldende markedsrenter. Det forventes en positiv utvikling i administrasjonsresultatet som følge av kostnadseffektivisering, samt tilvekst i salg av produkter og tjenester som er kostnadseffektive å administrere og med lavere kapitalkrav. Utover den kommende treårsperioden er kontantstrømmer fremskrevet for perioden 2016 til 2020 basert på vekst i de ulike resultatenelementene på mellom -15 og 3 prosent p.a. Det er videre lagt til grunn en stabil vekstrate på 3 prosent ved beregningen av terminalverdien. Hoveddriverne for resultatvekst på lang sikt vil være avkastning på forvaltningskapitalen og den underliggende inflasjonen og lønnsutviklingen i markedet. Bruksverdi er beregnet ved å benytte et avkastningskrav etter skatt på 7,8 prosent. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten.

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL BANKVIRKSOMHETEN

Ved beregning av bruksverdi for bankvirksomheten er det foretatt en kontantstrømbasert verdiberegning basert på forventet resultat før skatt. Beregningen er basert på styrebehandlede budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. Prognosen forutsetter en resultatforbedring hvor iverksatt kostnadsprogram, samt vekst i andre inntekter basert på utvikling og satsing de senere år inngår. Det er lagt til grunn en stabil vekstrate på 2,5 prosent ved beregningen av terminalverdien, tilsvarende forventet inflasjon. Bruksverdien er beregnet ved å anvende avkastningskrav etter skatt på 8,3 prosent. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten.

Ledelsen har vurdert gjennvinnbart beløp på goodwill per 31. desember 2012 og konkludert at nedskrivning ikke er nødvendig. Det er foretatt sensitivitetsanalyser i forhold til forutsetninger om resultatutvikling og avkastningskrav. Ledelsen mener at det ikke er sannsynlig at rimelige mulige endringer i nøkkelforutsetningene vil medføre et behov for nedskrivning.

SPESIFIKASJON AV IMMATERIELLE EIENDELER

NOK mill.	Levetid	Avskrivnings- sats	Avskrivnings- metode	Balanseført verdi 2012
Merkevarenavn SPP	10 år	10%	Lineær	86
Merkevarenavn (Hadrian Eiendom)	5 år	20%	Lineær	25
IT systemer	3-8 år	12,5 - 33,33 %	Lineær	230
Kundelister SPP	10 år	10 %	Lineær	249
Value of business inforce SPP	20 år	5 %	Lineær	4 310
Rettigheter til å ta ut gebyrer fra SPP Fonder	10 år	10 %	Lineær	2
Sum				4 900

SPESIFIKASJON AV IMMATERIELLE EIENDELER

NOK mill.	Virksom- hets- område	Anskaf- felses- kost 1.1	Akkumulert avskrivning 1.1	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/ avgang/ valutaeffekt	Ned- skrivning	Balanseført verdi 31.12
Delphi Fondsforvaltning	SB Fondene	35	-4	32			32
Hadrian Eiendom AS	SB Bank	19	-3	16			16
Storebrand Bank ASA	SB Bank	563	-141	422			422
SPP	SB Liv	737		737	-8	-4	724
Storebrand Baltic	SB Liv	4		4			4
Evoco	SB Liv	4		4		-1	3
Sum		1 363	-148	1 215	-8	-6	1 201

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

NOTE 30 | Varige driftsmidler

NOK mill.	Maskiner	Biler	Inventar	Eiendom	2012	2011
Balanse 1.1	43	2	89	289	423	434
Tilgang	39		22	7	67	15
Avgang			-1	-1	-2	-31
Verdiregulering ført over balansen				20	20	22
Tilgang via oppkjøp/fusjon						3
Avskrivning	-32	-1	-14		-47	-42
Nedskrivning i perioden				4	4	10
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet				-16	-16	14
Andre endringer			-2		-2	-2
Balanse 31.12	49	1	94	303	447	423
Anskaffelseskost IB	175	3	163	289	631	619
Anskaffelseskost UB	185	3	145	303	636	625
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-132	-2	-74		-208	-187
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-136	-2	-51		-189	-202
Fordeling på selskap og kunder						
Varige driftsmidler - selskap					144	155
Varige driftsmidler - kunder					303	268
Avskrivningsmetode						Lineær
Maskiner						4-6 år
Biler						6 år
Inventar						4-8 år

NOTE 31 | Operasjonelle leieavtaler driftsmidler

MINIMUM FRAMTIDIG BETALING KNYTTET TIL OPERASJONELLE LEIEAVTALER PÅ DRIFTSMIDLER ER SOM FØLGENDE

NOK mill.	Minsteleie innen 1 år	Minsteleie 1 - 5 år	Minsteleie senere enn 5 år
Leieavtaler mindre enn 1 år	4		
Leieavtaler 1 til 5 år	14	32	
Leieavtaler over 5 år	131	300	374
Sum	149	332	374

RESULTATFØRTE BELØP

NOK mill.	2012	2011
Resultatførte leiebetalinger	154	130

Resultatførte leiebetalinger gjelder i hovedsak leie av kontorlokaler på Lysaker, samt noe driftsløse. Eksterne leieavtaler vedrørende kontorlokaler har en varighet fra 2013 til 2019 med opsjon for fornyelse for lokaler i Norge og en varighet fra 2013 til 2023 for Sverige.

NOTE 32 | Investeringer i tilknyttede selskaper

BELØP FRA TILKNYTTETE SELSKAPERS REGNSKAP (100 PROSENT)

NOK mill.	2012	2011
Inntekter		
NREP Logistics ab (publ)	145	124
Formuesforvaltning AS	313	298
Handelsbodarna AB	58	34
Resultat		
NREP Logistics ab (publ)	79	10
Formuesforvaltning AS	-1	-3
Handelsbodarna AB	-4	-2
Eiendeler		
NREP Logistics ab (publ)	2 560	2 038
Formuesforvaltning AS	345	334
Handelsbodarna AB	686	444
Gjeld		
NREP Logistics ab (publ)	2 367	2 018
Formuesforvaltning AS	206	196
Handelsbodarna AB	684	438

EIERANDELER TILKNYTTETE SELSKAP

NOK mill.	Eierandel	Anskaffelseskost	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/avgang	Andel resultat	Andel andre inntekter og kostnader	Verdi i balansen 31.12
Norsk Pensjon AS	25,0 %	5	4				4
Inntre Holding	34,3 %	2	42	-1	-1		41
Formuesforvaltning	14,7 %	78	79		-2		76
Handelsbodarna i Sverige Fastighets AB	50,0 %	6	22		-2	3	23
NREP Logistics ab (publ)	47,5 %	6	83		37	-29	92
Visit Karlstad	15,0 %	1	1	-1			
Sum		99	231	-1	32	-26	236
Fordeling på selskaper og kunder:							
Investeringer i tilknyttede selskaper - selskaper			125				121
Investeringer i tilknyttede selskaper - kunder			106				115
Sum			231				236

FORDRING PÅ TILKNYTTET SELSKAP

NOK mill.	2012	2011
Formuesforvaltning AS	69	69
Handelsbodarna AB	168	125
NREP Logistics ab (publ)	428	304
Sum	665	497
Fordeling på selskap og kunder		
Fordringer i tilknyttede selskaper - selskap	69	69
Fordringer i tilknyttede selskaper - kunder	596	428
Sum	665	497

INNETEKTER FRA TILKNYTTETE SELSKAPER

NOK mill.	2012	2011
Resultatandel	32	
Renteinntekter	42	25
Realiserat verdiendring	-1	
Urealisert verdiendring	-29	43
Sum	45	68
Fordeling på selskap og kunder:		
Fordringer i tilknyttede selskaper - selskap	-3	-4
Fordringer i tilknyttede selskaper - kunder	48	72
Sum	45	68

NOTE 33 | Felleskontrollerte virksomheter

Felles kontrollert virksomhet (Joint Ventures) er engasjementer konsernet har sammen med eksterne samarbeidspartnere.

I KONSERNREGNSKAPET INNGÅR DISSE SELSKAPENE MED FØLGENDE BELØP

NOK mill.	2012	2011
Inntekter		
Storebrand Helseforsikring AS	189	166
Konsernresultat		
Storebrand Helseforsikring AS	29	27
Eiendeler		
Storebrand Helseforsikring AS	258	219
Gjeld		
Storebrand Helseforsikring AS	121	105

EIERANDEL

	2012	2011
Storebrand Helseforsikring AS	50 %	50 %
Evoco	50 %	50 %

NOTE 34 | Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

NOK mill.	Utlån og fordringer	Investeringer holdt til forfall	Virkelig verdi, holdt for omsetning	Virkelig verdi	Tilgjengelig for salg	Forpliktelser amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	7 157						7 157
Aksjer og andeler				72 220			72 220
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	56 703	11 409		185 014			253 126
Utlån til kredittinstitusjoner	255						255
Utlån til kunder	37 907			1 241			39 148
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	4 871						4 871
Derivater			4 057				4 057
Sum Finansielle eiendeler 2012	106 892	11 409	4 057	258 474			380 833
Sum Finansielle eiendeler 2011	113 849	8 152	6 440	228 977	5 162		362 579
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital						7 075	7 075
Gjeld til kredittinstitusjoner				1 986		513	2 499
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet						19 860	19 860
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer						18 033	18 033
Derivater			1 356				1 356
Annen kortsiktig gjeld						7 327	7 327
Sum Finansielle forpliktelser 2012			1 356	1 986		52 807	56 150
Sum Finansielle forpliktelser 2011			2 720	3 497		52 213	58 430

NOTE 35 | Virkelig verdi finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost

NOK mill.	2012		2011	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler				
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	255	255	269	269
Utlån til kunder	38 051	37 798	35 702	35 471
Obligasjoner holdt til forfall	10 718	11 688	8 152	8 484
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	56 703	60 962	64 961	66 385
Finansielle forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 033	18 249	13 626	13 398
Gjeld til kredittinstitusjoner	513	513	2 519	2 514
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet (ekskl innskudd fra konsernselskap)	19 860	19 860	18 477	18 477
Ansvarlig lånekapital	7 075	7 111	7 496	7 502

UTLÅN TIL KUNDER/GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER/GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulerbar rente er vurdert til bokført verdi. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn bokført verdi da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp pr utgangen av 2012. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid. I tillegg er virkelig verdi justert for individuelle nedskrivninger.

Virkelig verdi på utlån, gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer for Storebrand Bank er basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver og kredittspreader fra eksterne leverandører. Beregningene er foretatt via risikostyringssystemet Portwin.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi for obligasjonene er som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters og Bloomberg. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak. Gjennomført nedskrivningstest har ikke medført behov for noen nedskrivning i 2012.

GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER FOR STOREBRAND ASA

Obligasjonene er delvis verdsatt basert på våre teoretiske modeller, med utstederspesifikk kredittspread over swap og verdsatt basert på registrerte omsetninger og kvoterte priser av meglere.

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Virkelig verdi på ansvarlig lånekapital er verdsatt basert på registrerte omsetninger av obligasjonene og kvoterte priser av meglere.

NOTE 36 | Obligasjoner til amortisert kost

UTLÅN OG FORDRING

NOK mill.	2012				2011	
	Pålydende verdi	Anskaffelseskost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	16 408	16 549	16 839	17 718	26 147	26 589
Finans- og foretaksobligasjoner	10 261	10 336	10 494	11 195	12 638	12 901
Verdipapiriserte obligasjoner	19 266	19 296	19 804	21 733	16 678	16 996
Overnasjonale organisasjoner	9 332	9 309	9 566	10 316	9 499	9 898
Sum obligasjoner til amortisert kost	55 267	55 490	56 703	60 962	64 961	66 385
Storebrand Bank						
Modifisert durasjon			0,12		0,16	
Gjennomsnittlig effektiv rente			2,1 %		3,2 %	
Storebrand Livsforsikring						
Modifisert durasjon				5,86		5,12
Gjennomsnittlig effektiv rente			5,0 %	3,7 %	5,7 %	4,5 %
Fordeling på selskap og kunder						
Utlån og fordring - selskap			2 146		1 985	
Utlån og fordring - kunder m/garanti			54 557		62 976	
Sum			56 703		64 961	

OBLIGASJONER HOLDT TIL FORFALL

2012

NOK mill.	Pålydende verdi	Anskaffelseskost	Balansført verdi	Virkelig verdi
Finans- og foretaksobligasjoner	1 000	1 003	1 046	1 083
Verdipapiriserte obligasjoner	9 134	9 135	9 309	10 218
Overnasjonale organisasjoner	350	348	363	387
Sum obligasjoner til amortisert kost	10 484	10 486	10 718	11 688
Modifisert durasjon				7,6
Gjennomsnittlig effektiv rente			4,8 %	3,7 %
Fordeling på selskap og kunder				
Obligasjoner holdt til forfall - selskap			222	
Obligasjoner holdt til forfall - kunder m/garanti			10 496	
Sum			10 718	

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balansførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

NOTE 37 | Utlån til kunder**UTLÅN**

NOK mill.	2012	2011
Bedriftsmarked	15 517	14 201
Personmarked	23 775	22 289
Sum brutto utlån	39 292	36 490
Nedskrivning på utlån	-144	-157
Sum netto utlån	39 148	36 333

MISLIGHOLD OG TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER MED VIDERE

NOK mill.	2012	2011
Misligholdte lån uten identifisert verdifall	151	159
Misligholdte lån med identifisert verdifall	115	171
Sum brutto misligholdte lån	266	330
Individuelle nedskrivninger	-105	-103
Sum netto misligholdte lån	161	227

For ytterligere opplysninger om utlån se note 9 kredittrisiko.

NOTE 38 | Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger

NOK mill.	2012	2011
Balanse 1.1	176	185
Endring i premie- og erstatningsavsetning	-21	26
Andre endringer		-34
Balanse 31.12	155	176

Se note 46 og 47 for forpliktelser.

NOTE 39 | Eiendommer

BOKFØRT VERDI PÅ INVESTERINGSEIENDOMMER¹

NOK mill.	2012	2011
Balanse 1.1.	28 784	27 141
Tilgang som skyldes kjøp	701	2 078
Tilgang som skyldes påkostning	585	582
Til eierbenyttet eiendom	-437	
Avgang	-190	-1 244
Netto opp-/nedskrivninger	-700	265
Endring overtatte eiendommer		-32
Valutakursendring	-21	5
Balanse 31.12	28 723	28 796
Fordeling på selskap og kunder		
Investeringseiendommer - selskap	1 208	1 325
Investeringseiendommer - kunder	27 515	27 471
Sum	28 723	28 796

1) Består av investeringseiendommer i Storebrand Livsforsikring konsern og overtatte eiendommer i Storebrand Bank konsern.

EIENDOMSTYPE

NOK mill.	2012	2011	Varighet leiekontrakt (år)	Tall i tusen	
				m ²	Utleiegrad i prosent ¹
Kontorbygg (inklusive parkering og lager)					
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	6 205	6 044	7	140 900	92
Stor-Oslo for øvrig	8 168	7 746	5	495 570	93
Norge for øvrig	2 459	2 719	13	179 535	99
Kontor i Sverige	729	853	14	36 500	100
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)	10 103	10 321	4	483 129	94
Parkeringshus	650	654	4	27 393	100
Kultur-/konferansesenter i Sverige	359	399	20	18 700	100
Øvrige eiendommer	50	49			
Overtatte eiendommer		12			
Totalt investeringseiendommer	28 723	28 796		1 381 727	
Eiendommer til eget bruk	2 231	1 460	8	70 641	87
Sum eiendommer	30 954	30 256		1 452 368	

1) Utleiegraden er beregnet i forhold til areal.

GEOGRAFISK BELIGGENHET

NOK mill.	2012	2011
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	6 855	6 698
Stor Oslo for øvrig	10 709	9 664
Norge for øvrig	11 411	12 594
Sverige	1 929	1 252
Annet	50	49
Sum eiendommer	30 954	30 256

Det er ikke avtalt ytterligere eiendomskjøp i 2012 utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31. desember 2012. Det er kommitert ikke trukket 227 millioner kroner i Storebrand og SEK 72 millioner i SPP i internasjonale eiendomsfond.

BEREGNING AV VIRKELIG VERDI FOR EIENDOMMER

Investerings eiendommer vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel forventes å kunne omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. Investerings eiendommene består hovedsakelig av kontoreiendom og kjøpesentere.

KONTANTSTRØM

Ved beregning av virkelig verdi i Storebrand benyttes en intern kontantstrømsmodell. Netto kontantstrømmer for den enkelte eiendom diskonteres med et individuelt avkastningskrav. For kontoreiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I netto inntektsstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleien. Storebrand har en gjennomsnittlig utleiegrad på kontoreiendomsporteføljen på 92-99 prosent. De fleste kontrakter har en løpetid på fem eller ti år. Kontantstrømmene fra disse leieavtalene (kontraksleie) inngår i verdiberegningene. For å estimere de langsiktige fremtidige ikke-kontraksfastsatte leieinntektene er det utviklet en prognosemodell. Modellen ser hen til historiske observasjoner i Dagens Næringslivs eiendomsindeks (justert med KPI), samt markedsestimater. Det beregnes et langsiktig, tidsvektet gjennomsnitt av de årlige observasjonene hvor de eldste observasjonene vektet med lavest vekt. For ikke-kontraksfastsatt leie i det korte perspektiv sees det hen til dagens leiepriser og markedsforhold.

AVKASTNINGSKRAV

Det fastsettes et individuelt avkastningskrav for den enkelte eiendom. Avkastningskravet sees i sammenheng med den tilhørende kontantstrøm for eiendommen. Den kunnskap som foreligger om markedets avkastningskrav herunder transaksjoner og takster, benyttes ved fastsettelse av kontantstrømmen.

Avkastningskravet er oppdelt i følgende elementer:

1. Risikofri rente
2. Risikopåslag, justert for:
 - Type eiendom.
 - Beliggenhet.
 - Bygningsmessig standard.
 - Miljøstandard.
 - Kontraksvarighet.
 - Leietakers kvalitet.
 - Andre forhold som transaksjoner og oppfatning i markedet, ledighet, samt generell kunnskap om markedet og den enkelte eiendom.

For kjøpesentrene beregnes eiendommenes verdi med utgangspunkt i en markedsmessig yield. I tilfeller hvor det er kjente betydelige endringer i forventet kontantstrøm senere år er dette hensyntatt i verdsettelsen.

EKSTERN TAKSERING

Det foretas en metodisk tilnærming til et utvalg av eiendommer som skal takseres hvert kvartal slik at alle eiendommer vil bli taksert minimum hvert tredje år. I 2012 er det innhentet takster tilsvarende om lag 95 prosent av Storebrand eiendomsportefølje i Norge.

I SPP innhentes det takster for samtlige heleide eiendomsinvesteringer.

EIENDOMMENE ER VURDERT MED UTGANGSPUNKT I FØLGENDE EFFEKTIV AVKASTNINGSKRAV (INKL. 2,5 PROSENT INFLASJON)

Kontorbygg (inklusive parkering og lager)	Avkastningskrav (prosent)		Virkelig verdi (NOK mill.)	
	2012	2011	2012	2011
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	7,35 - 8,95	7,20 - 8,70	6 855	6 698
Stor Oslo for øvrig	7,54 - 9,72	7,70 - 9,79	9 558	9 206
Norge for øvrig	8,07 - 9,70	8,40 - 9,75	2 459	2 719
Kjøpesenter portefølje	7,60 - 9,70	7,74 - 9,25	10 103	10 321
Kontorbygg Sverige	7,00 - 9,00	7,00 - 9,00	1 570	853
Kultur og konferanse Sverige	7,00 - 9,00	7,00 - 9,00	359	399
Annet			50	340

SENSITIVITETER

Verdivurderingen er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen i Norge på om lag 1 milliard kroner. I størrelsesorden 25 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,75 prosent.

EIENDOMMER TIL EGET BRUK

NOK mill.	2012	2011
Balanse 1.1	1 460	1 380
Tilgang	461	53
Avskrivning	-50	-49
Oppskrivning på grunn av avskrivning	50	49
Nedskrivning i perioden	-86	27
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	-3	
Andre endringer	399	
Balanse 31.12	2 231	1 460
Anskaffelseskost IB	1 479	1 426
Anskaffelseskost UB	2 510	1 479
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-19	-46
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-279	-19
Fordeling på selskap og kunder		
Eiendommer til eget bruk - selskap	58	67
Eiendommer til eget bruk - kunder	2 173	1 393
Sum	2 231	1 460
Avskrivningsmetode	Lineær	
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	50 år	

NOTE 40 | Biologiske eiendeler

NOK mill.	2012	2011
Balanse 1.1	616	589
Tilgang som følge av kjøp/ nyplanting (skog)	6	29
Omregningsdifferanse	-30	-3
Endring i virkelig verdi fratrukket omsetningsutgifter	6	1
Balanse 31.12	599	616

Biologiske eiendeler som er bokført i balansen består av skog i datterselskapene AS Værdalsbruket og Foran Real Estate SIA i Latvia.

NOTE 41 | Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer

NOK mill.	2012	2011
Kundefordringer	2 032	1 591
Opptjente renter/forskuddsbetalte kostnader	349	215
Fordringer på meglere	1 055	628
Selgerkreditt ved salg av eiendom	250	273
Forskuddsbetalte direkte salgskostnader	443	406
Andre kortsiktige fordringer	741	591
Balanse 31.12	4 871	3 703
Fordeling på selskap og kunder		
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - selskap	2 172	1 803
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - kunder	2 699	1 900
Sum	4 871	3 703

ALDERSFORDELING PÅ KUNDEFORDRINGER MED VIDERE PER 31.12

NOK mill.	2012		2011	
	Kunde- fordringer	Fordringer ifm. gjenforsikring	Kunde- fordringer	Fordringer ifm. gjenforsikring
Ikke forfalte fordringer	2 013	13	1 393	118
Forfalt 1 - 30 dager	15		154	1
Forfalt 31 - 60 dager	6		21	
Forfalt 61- 90 dager			4	
Forfalt over 90 dager			21	
Sum brutto kundefordringer/fordringer på gjenforsikring	2 034	13	1 592	119
Avsetning tap på krav	-2		-2	
Sum netto kundefordringer/fordringer på gjenforsikring	2 032	13	1 591	119

NOTE 42 | Aksjer og andeler

NOK mill.	2012		2011
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Aksjer	10 175	12 731	26 079
Fondsandeler	47 950	52 015	50 526
Private Equity fondsinvesteringer	5 347	6 032	6 676
Hedgefond	66	55	
Indirekte eiendomsfond	2 553	1 387	1 976
Sum aksjer og andeler	66 091	72 219	85 258
Fordeling på selskap og kunder			
Aksjer og andeler - selskap		54	322
Aksjer og andeler - kunder m/garanti		27 152	48 280
Aksjer og andeler - kunder u/garanti		45 014	36 656
Sum		72 219	85 258

Se også note 9.

NOTE 43 | Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi

NOK mill.	2012		2011
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	50 391	51 579	46 885
Finans- og foretaksobligasjoner	26 531	26 738	21 332
Verdipapiriserte obligasjoner	43 204	43 779	34 562
Overnasjonale organisasjoner	3 759	3 757	2 212
Obligasjonsfond	59 006	59 851	43 101
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	182 892	185 704	148 092
Fordeling på selskap og kunder			
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - selskap		21 496	20 058
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - kunder m/garanti		142 313	109 202
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - kunder u/garanti		21 895	18 831
Sum		185 704	148 092

	Virkelig verdi					
	Storebrand Livsforsikring	SPP Livförsäkring	Euroben	Storebrand Bank	Storebrand Forsikring	Storebrand ASA
Modifisert durasjon	2,3	2,1	4,9	0,2	0,2	0,3
Gjennomsnittlig effektiv rente	2,1 %	1,3 %	1,5 %	2,9 %	2,3 %	2,3 %

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets markedsverdi. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effekt for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektet.

NOTE 44 | Derivater

NOMINELT VOLUM

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

NOK mill.	Brutto nom. volum ¹	Gj.sn.nom. volum ²	Netto nom. volum ¹	Virkelig verdi ¹	
				Eiendel	Gjeld
Aksjederivater	237	1 764	-237		
Rentederivater	107 942	128 471	52 337	3 340	1 233
Valutaderivater	50 399	74 584	-17 144	718	123
Sum derivater 2012				4 057	1 356
Sum derivater 2011				6 440	2 719
Fordeling på selskap og kunder					
Derivater - selskap				1 313	632
Derivater - kunder m/garanti				2 601	724
Derivater - kunder u/garanti				144	
Sum				4 057	1 356

I oppstillingen over er det medtatt nettoposisjoner i indirekte investeringer.

1) Verdier per 31. desember.

2) Gjennomsnitt for året.

NOTE 45 | Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER I UTENLANDSK VALUTA

NOK mill.	Balanse poster eksklusive valuta derivater	Valuta terminer	Nettoposisjon	
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK
AUD	36	-67	-31	-177
CAD	52	-101	-49	-272
CHF	110	-79	31	190
DKK	135	-35	100	100
EUR	661	-784	-123	-876
GBP	116	-173	-57	-515
HKD	111	-98	13	10
INR	2		2	2
LTL	177		177	18
JPY	7 370	-15 748	-8 378	-539
NZD	140	-139	1	4
SEK ¹	161 628	1 600	163 228	139 773
SGD	10	-8	2	10
USD	1 973	-2 854	-881	-4 881
NOK ²	10 721		10 721	10 721
Forsikringsforpliktelse i SEK				-129 102
Sum nettoposisjon valuta 2012				14 466
Sum nettoposisjon valuta 2011				13 058

1) 4,5 milliarder kroner er relatert til SPP/Benco.

2) Aksje- og rentefond denominert i NOK med utenlandsk valutaeksponering i blant annet EUR og USD utgjør 11 milliarder kroner.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Selskapet foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko i kundeporteføljene. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljenivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Disse posisjonene er inkludert i noten under kortsiktige posisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasikringen som benevnes blokk sikring, som effektiviserer gjennomføringen av valutasikringen. Valutasikring av investering i datterselskapet Storebrand Holding AB er fra 2011 redusert og datterselskapet BenCo er fra 2011 ikke lenger valutasikret.

SPP

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. Valuaeksponering kan være mellom 0 og 30 prosent i henhold til investeringsstrategi.

BANKVIRKSOMHETEN

Storebrand Bank ASA sikrer nettoposter i balansen med terminkontrakter.

NOTE 46 | Forsikringsforpliktelse - livsforsikring

SPESIFIKASJON AV BALANSEPOSTER VEDRØRENDE LIVSFORSIKRING

NOK mill.	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv investering og Unit Linked fee basert	Fripo- liser over- skudds- deling	Indi- vidual over- skudds- deling	Risiko- pro- dukter ¹	Sum Store- brand Livsfor- sikring AS	Garan- terte produk- ter SPP	Unit Linked SPP	Sum SPP	BenCo	Sum Store- brand Konsern 2012	Sum Store- brand Konsern 2011
Tilleggs- avsetning	2 899		2 043	804		5 746					5 746	5 442
Villkorad åter- bäring							8 626		8 626	2 638	11 264	10 038
Kursregule- ringsfond	703	3	264	51	7	1 027					1 027	
Sum bufferkapital	3 602	3	2 307	855	7	6 773	8 626		8 626	2 638	18 037	15 480

Oververdi på obligasjoner som vurderes til amortisert kost utgjør 5 225 millioner kroner ved utgangen av 4. kvartal, en økning på 3 468 millioner kroner siden årsskiftet.

Oververdi på obligasjoner til amortisert kost er ikke tatt med i regnskapet.

Premiereserve	80 958	27 489	69 446	17 658	1 420	196 972	72 191	36 481	108 672	12 441	318 084	301 294
- herav RBNS	233	176	10	27	127	573					573	1 871
- herav IBNR	87	61	126	30	234	538					538	247
- herav ikke opptjent pre- mieinntekt	765	3	15	62	112	956					956	750
Pensjoniste- nes over- skuddsfond	22					22					22	8
Premiefond/ Innskuddsfond	3 837		22			3 858					3 858	3 921
Andre tekniske avsetninger					561	561					561	492
- herav RBNS					76	76					76	
- herav IBNR					449	449					449	
- herav ikke opptjent premieinntekt					37	37					37	
Erstatnings- avsetning	31	21	13	216	480	760	75		75	2	837	774
- herav RBNS	22	18		108	350	498					498	141
- herav IBNR	9	3	13	109	129	262					262	201
Sum forsi- kringsfor- pliktelse livsforsikring	84 847	27 509	69 481	17 874	2 461	202 173	72 266	36 481	108 747	12 443	323 363	306 489

1) Inneholder person og personalforsikring i Forsikringssegmentet.

ENDRING FORSIKRINGSFORPLIKTELSE LIVSFORSIKRING

NOK mill.	Kollektiv	Kollektiv	Fripo-	Indi-	Risiko-	Sum	Garan-	Unit	Sum	BenCo	Sum
	ytelse	investe-	liser	vidual		Store-					terte
	fee	ingsvalg	liser	over-	pro-	brand	produk-	Linked	SPP		brand
	basert	og Unit	over-	skudds-	dukter ¹	Livsforsi-	ter SPP	SPP	SPP		Konsern
		basert	skudds-	deling		kring AS					2012
Balanse 1.1	81 096	21 950	62 938	20 091	2 200	188 274	73 963	31 895	105 857	12 358	306 489
Netto premie-	11 111	6 805	253	385	1 311	19 865	2 495	4 172	6 667	747	27 279
inntekter											
Netto finans-	5 590	1 977	3 793	1 183	143	12 687	5 054	2 815	7 868	694	21 249
inntekter											
Erstatninger for	-5 324	-2 498	-2 894	-3 384	-659	-14 760	-5 341	-1 445	-6 786	-802	-22 348
egen											
regning											
Andre	-7 626	-724	5 391	-400	-534	-3 893	-3 903	-956	-4 860	-554	-9 307
endringer											
Balanse 31.12	84 847	27 509	69 481	17 874	2 461	202 173	72 266	36 481	108 747	12 442	323 363

1) Inneholder person og personalforsikring i Forsikringssegmentet.

KURSREGULERINGSFOND

NOK mill.	2012	2011	Endring 2012	Endring 2011
Aksjer	701		701	-1 404
Rentebærende	325		325	-567
Sum kursreserver finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 027		1 027	-1 971

Se note 47 for forsikringsforpliktelser - skadeforsikring.

NOTE 47 | Forsikringsforpliktelser - skadeforsikring

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

NOK mill.	Eiendom og Motor	Helse	Sum 2012	2011
Avsetning for ikke avløpt risiko				
Ikke opptjent brutto premie	296	75	370	311
Finanstilsynets minstekrav	296	75	370	311
Brutto erstatningsavsetning	309	17	326	282
Finanstilsynets minstekrav	261	17	278	252
Brutto erstatningsansvar		17	17	252
Skadeoppgjørsavsetning	15	2	18	14
Finanstilsynets minstekrav	15	1	16	13

ENDRING FORSIKRINGSFORPLIKTELSE SKADEFORSIKRING BRUTTO

NOK mill.	2012	2011
Balanse 1.1	606	510
Endring i premie- og erstatningsavsetning	117	110
Endring i skadeoppgjørsavsetning	3	-13
Balanse 31.12	727	606

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE SKADEFORSIKRING

NOK mill.	2012	2011
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger	11	9
Sum eiendeler	11	9
Premiereserve	370	311
Erstatningsavsetning	339	282
- herav RBNS	122	128
- herav IBNR	201	143
Skadeoppgjørserverve	18	14
Sum forpliktelser	727	606

Se note 46 for forsikringsforpliktelser - livforsikring.

NOTE 48 | Innskudd fra kunder bank

NOK mill.	2012	2011
Bedriftsmarked	7 549	6 956
Personmarked	12 311	11 521
Sum innskudd fra kunder	19 860	18 477

Note 49 | Annen kortsiktig gjeld

NOK mill.	2012	2011
Leverandørgjeld	199	216
Påløpte kostnader	401	447
Offentlige avgifter og skattetrekk	356	380
Mottatt sikkerhetsstillelser	1 717	4 340
Gjeld i forbindelse med direkte forsikring	1 387	1 615
Gjeld fondsmegling	283	517
Minoritet eiendomsfond ¹	2 022	1 540
Annen kortsiktig gjeld (AKG)	962	1 040
Balanse 31.12	7 327	10 095

1) Fra januar 2014 kan deltakerne i Storebrand Eiendomsfond KS årlig fremsette krav om innløsning. Innløsning er betinget av et samlet krav på 100 millioner kroner. Innløsningssum er satt til 98,75 prosent av VEK. Se også note 8.

SPESIFIKASJON AV AVSETNINGER

NOK mill.	2012			2011
	Omstrukturering	Earnout	Sum	Sum
Balanse 1.1	11	12	23	23
Økning i perioden	205	4	209	7
Beløp ført mot avsetninger i perioden	-34	-8	-42	-19
Endring som følge av diskontering		1	1	2
Balanse 31.12	182	9	191	13

NOTE 50 | Sikringsbokføring

VIRKELIG VERDISIKRING AV RENTERISIKO

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå med unntak av strukturerte obligasjonslån hvor sikringseffektiviteten følges opp på porteføljenivå. Hver portefølje består av swapper og sikringsobjekter med forfall innenfor samme halvår.

SIKRINGSINSTRUMENT/SIKRINGSOBJEKT - VIRKELIG VERDISIKRING

NOK mill.	2012			2011			
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Resultat- ført	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld			Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	9 083	690	-15	8 963	746	91	
Ansvarlig lånekapital	-3 473		-4 152	-3 366		-3 608	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-5 610		-6 099	-5 594		-6 070	
						-108	

1) Balanseførte verdier per 31. desember.

VALUTA SIKRING AV NETTOINVESTERING SPP

Storebrand har 2012 benyttet kontantstrømssikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin nettoinvestering i SPP. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Netto beløp innregnet i totalresultatet i 2012, det vil si effektiv andel av sikringsinstrumentene, samt valuta-effekten på sikringsobjektet, er - 84 millioner kroner. Det foretas en delvis sikring av nettoinvesteringen i SPP og det forventes derfor at sikringseffektiviteten fremover vil være om lag 100 prosent.

SIKRINGSINSTRUMENT/SIKRINGSOBJEKT - KONTANTSTRØMSSIKRING

NOK mill.	2012			2011		
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
Valutaderivater	6 582		6	6 364		136
Underliggende objekter		13 880			12 761	

1) Balanseførte verdier per 31. desember.

NOTE 51 | Sikkerhetsstillelser

NOK mill.	2012	2011
Avgitte sikkerhetsstillelser for Derivathandel	2 209	2 047
Mottatte sikkerhetsstillelser i forbindelse med Derivathandel	-1 717	-4 113
Mottatte sikkerhetsstillelser Security Lending Program J.P. Morgan		-343
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	492	-2 409

Avgitt sikkerhetsstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på de enkelte kontrakter.

NOK mill.	2012	2011
Bokført verdi av obligasjoner stillet som sikkerhet for bankens lån i Norges Bank	1 854	2 159
Sum	1 854	2 159

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån i henhold til forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har et F-lån på 500 millioner kroner i Norges Bank per 31. desember 2012.

NOK mill.	2012	2011
Bokført verdi av obligasjoner stillet som sikkerhet for bankens lån i Norges Bank	1 854	2 159
Sum	1 854	2 159

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån i henhold til forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har et F-lån på 500 millioner kroner i Norges Bank per 31. desember 2012.

NOTE 52 | Betingede forpliktelser

NOK mill.	2012	2011
Garantier	226	294
Ubenyttede kredittrammer utlån	5 250	5 697
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnership	5 317	5 898
Andre forpliktelser/lånetilsagn	796	1 409
Sum betingede forpliktelser	11 589	13 297

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter.

Selskapene i Storebrand driver en omfattende virksomhet i Norge og i utlandet og kan bli part i rettstvister.

SVENSKT NÄRINGSLIV

SPP Livförsäkring AB ("SPP"), et heleid datterselskap av Storebrand Holding AB som igjen er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring AS, er ved stevning 16. juni 2010 saksøkt av Svenskt Näringsliv, m.fl. med krav om erstatning på samlet ca. SEK 3,7 millioner kroner tillagt renter og omkostninger. Saksøkernes påstand er at SPP plikter å betale pensjonstillegg ("värdesäkringsbelopp") i henhold til bestemmelser i den såkalte "ITP-planen" og "därtill anknutna överenskommelser", samt i overensstemmelse med styrevedtak i Alecta Pensionsförsäkring om slike indekseringer. Saksøkerne gjør videre gjeldende at SPP plikter å indeksregulere ("fribrevsuppräkn") fripoliser i perioden fra 2003 til 2006 overensstemmende med hva Alecta har gjort (men som SPP ikke har gjort).

Stockholms tingsrätt avsa dom i saken 9. mars 2012. SPP ble frifunnet og tilkjent saksomkostninger med SEK 10,4 millioner kroner tillagt renter fra dato for dommen til betaling skjer. Dommen er enstemmig.

Svenskt Näringsliv m. fl. har 29. mars 2012 anket tingrettsdommen til Svea Hovrätt (lagmannsretten), med samtidig søknad om tillatelse til at saken prøves fullt ut for ankeinstansen. Hovrätten har 24. april 2012 meddelt de ankende parter tillatelse til å få saken realitetsbehandlet ("prövningstillstånd"). Det antas at anken vil bli behandlet i løpet av mai 2013.

Søksmålet omhandler prinsipielle spørsmål som har betydning ut over den angjeldende sak og et eventuelt endelig negativt utfall antas å kunne få porteføljemessige konsekvenser av meget stor økonomisk verdi. Basert på en helhetlig vurdering av saken, herunder tingrätts dom og på grunnlag av eksterne juridiske vurderinger, ansees det som svært usannsynlig at søksmålet fører fram. Det er derfor ikke foretatt avsetninger knyttet til søksmålet.

KAUPTHING BANK

Storebrand Luxembourg SA (Storebrand) er saksøkt av Kaupthing Bank HF's konkursbo med krav om betaling av USD 11.812.109 med tillegg av renter og omkostninger. Stevningen ble mottatt 25. juni 2012. Kravet er primært rettet mot Guy Butler Ltd., subsidiært mot RBC Europe Limited og atter subsidiært mot Storebrand. Saken relaterer seg til et salg av obligasjoner pålydende USD 11.000.000 utstedt av Kaupthing Bank HF (US48632FAC59) som ble foretatt av Storebrand Active Credit Fund i september 2008. Saksøker anfører at Kaupthing Bank HF var den reelle/endelige kjøper av obligasjonene og at det derfor dreier seg om en forsert tilbakebetaling av gjeld som kan omstøtes. Saken er i en tidlig fase og det er ikke funnet grunn til å foreta avsetning i regnskapet.

AKSJEINDEKSobligasjoner

Storebrand (Bank) har i 2012 ikke mottatt noen nye klagesaker til behandling tilknyttet privatkunders investeringer i ulike aksjeindeksobligasjoner i Storebrand Bank ASA. Totalt har 70 privatkunder klaget til Finansklagenemnda på sine investeringer i ulike aksjeindeksobligasjoner i Storebrand Bank. Banken avventer Finansklagenemndas endelige føringer. Det er ikke foretatt avsetninger knyttet til disse sakene.

NOTE 53 | Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

UTLÅN AV VERDIPAPIRER OG GJENKJØPSAVTALER

Storebrand Livsforsikring har hatt en avtale med J.P.Morgan om securities Lending. Denne avtalen er avviklet i 2012.

OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT - STOREBRAND BANK KONSERN

NOK mill.	2012	2011
Balanseført verdi av obligasjoner med fortrinnsrett	2 763	6 665
Balanseført verdi tilknyttede finansielle forpliktelser	1 986	3 497

Overførte finansielle eiendeler består av bytteavtaler med staten ved Finansdepartementet om finansiell sikkerhetsstillelse (se note 51). Bytteavtalene blir inngått gjennom auksjoner som administreres av Norges Bank. I bytteordningen selger staten statskasseveksler til banken gjennom et tidsbegrenset bytte mot obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Banken kan enten beholde statskassevekselen og motta utbetaling fra staten når vekselen forfaller for tilbakebetaling, eller selge vekselen i markedet. Når vekselen forfaller innenfor bytteavtalens løpetid, må banken kjøpe nye vekslers av staten til den pris som blir bestemt ved kursen på statskassevekselen. Denne rulleringen pågår gjennom hele avtaleperioden. Ved utløpet av bytteavtalen er banken forpliktet til å kjøpe OMF tilbake fra staten til samme pris som staten kjøpte dem for. Storebrand Bank ASA mottar avkastningen på overført OMF.

NOTE 54 | Kapitalkrav og soliditetskrav

Storebrand konsern er en tverrsektoriell finansiell gruppe med kapitalkrav etter både Basel I/II (kapitaldekning) og soliditetsreglene på konsolidert basis. Etter reglene om soliditet beregnes et solvensmarginkrav for forsikringselskapene i konsernet, mens det for de øvrige selskaper beregnes et kapitalkrav i henhold til kapitaldekningsreglene. Beregningene i tabellene nedenfor er i henhold til forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv. § 7.

Ansvarlig kapital består av kjernekapital og tilleggskapital. Kjernekapitalen er i henhold til forskrift for beregning av ansvarlig kapital vesentlig forskjellig fra egenkapitalen i regnskapet. I tabellen på neste side vises en avstemming av kjernekapitalen i forhold til egenkapitalen. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen. Kjernekapitalen justeres for de verddivurderinger som legges til grunn i soliditetsberegningene på nasjonalt nivå for utenlandske selskaper (soliditetsforskriftens § 4,7 ledd). For Storebrand Holding AB vil dette være en justering i SPP AB sine beregnede forsikringsforpliktelser hvor det benyttes en annen rentekurve i soliditetsberegningen enn den som benyttes i finansregnskapet. Tilleggskapitalen som består av ansvarlig lån kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan overstige 50 prosent av kjernekapitalen.

Etter Basel II er kapitalkravet til ansvarlig kapital 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kredittisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Forsikrings medtas i kapitaldekningen med et kapitalkrav etter regelverket i Basel I.

I en tverrsektoriell finansiell gruppe skal summen av ansvarlig kapital og annen solvensmarginkapital, dekke summen av solvensmarginkravet for forsikringsvirksomheten og kravet til ansvarlig kapital for kredittinstitusjons- og verdipapirvirksomheten.

I solvensmarginkravet som benyttes for forsikringselskapene beregnes dette kravet som 4 prosent av brutto forsikringsfond. Dette gjelder i både norsk og svensk virksomhet. I Sverige omfatter kravet i tillegg 1 prosent av Vilkorad återbäring og 0,1-0,3 prosent av dødsfallsrisikoen i fondsforikring. Solvensmarginkapitalen i forsikring avviker noe fra ansvarlig kapital som benyttes i kapitaldekning. I solvenskapitalen medtas andel av tilleggsavsetninger og risikoutjevningfondet.

ANSVARLIG KAPITAL I KAPITALDEKNING

NOK mill.	2012	2011
Aksjekapital	2 250	2 250
Øvrig egenkapital	17 686	16 528
Egenkapital	19 936	18 777
Fondsobligasjoner	1 779	1 779
Villkorad återbäring ¹		3 024
Rentejustering forsikringsforpliktelser ¹	-1 454	
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-6 213	-6 635
Utsatt skattefordel	-38	-58
Risikoutjevningfond	-640	-469
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-3	-3
Sikkerhetsavsetninger	-267	-238
Minstekrav reassuranseavsetning	-5	-7
Kapitaldekningsreserve	-141	-121
Annet	-109	132
Kjernekapital	12 844	16 181
Evigvarende ansvarlig kapital	4 901	5 024
Ordinær ansvarlig kapital	149	400
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-3	-3
Kapitaldekningsreserve	-141	-121
Tilleggskapital	4 907	5 300
Netto ansvarlig kapital	17 751	21 482

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL I KAPITALDEKNING

NOK mill.	2012	2011
Kreditrisiko		
- Herav fordelt på virksomheter		
Kapitalkrav forsikring	10 218	10 653
Kapitalkrav bank	1 845	1 598
Kapitalkrav verdipapirforetak	10	9
Kapitalkrav øvrig	-27	48
Sum minimumskrav kreditrisiko	12 046	12 308
Operasjonell risiko	117	118
Fradrag	-26	-24
Minimumskrav ansvarlig kapital	12 137	12 401
Kapitaldekningsprosent	11,7 %	13,9 %
Kjernekapitaldekning	8,5 %	10,4 %

SOLIDITETSKRAV FOR TVERRSEKTORIELL FINANSIELL GRUPPE

NOK mill.	2012	2011
Krav til ansvarlig kapital og solvenskapital		
Kapitalkrav Storebrand konsern fra kapitaldekningsoppgave	12 137	12 401
-kapitalkrav forsikringselskaper	-10 218	-10 653
Kapitalkrav etter kapitaldekningsregelverk	1 919	1 748
Krav til solvensmarginkapital forsikring	11 737	11 500
Samlet krav til ansvarlig kapital og solvenskapital	13 656	13 249
Ansvarlig kapital og solvenskapital		
Netto ansvarlig kapital	17 751	21 482
Endring i solvenskapital for forsikring i forhold til ansvarlig kapital		
Villkorad återbäring - ikke godkjent som solvenskapital ¹		-3 024
Annen solvenskapital	3 315	3 060
Sum ansvarlig kapital og solvenskapital	21 066	21 519
Overskudd soliditetskapital	7 410	8 270

1) Som grunnlag for solvens- og kapitaldekningsberegning har Storebrand i tidligere kvartaler inkludert regnskapsmessig egenkapital for den svenske virksomheten. Fra og med andre kvartal 2012 har Storebrand endret metode ved at det er solvenskapitalen, beregnet etter svenske soliditetsregler, som tas med ved beregning av konsolidert solvensmargin og konsolidert kapitaldekning. Det svenske datterselskapet SPP Livförsäkring AB, har for beregning av solvenskapital, tidligere benyttet 10-års rentekurve (statsrente og boligobligasjonsrente) for diskontering av forsikringsforpliktelsene. Fra og med andre kvartal 2012 har SPP lagt til grunn 30-års renter.

I forbindelse med oppkjøpet av SPP i 2007 fikk Storebrand Livsforsikring AS, etter betingelser gitt av Finanstilsynet, en tidsbegrenset tillatelse til å inkludere deler av Villkorad återbäring (VÅB) i SPP som tellende kjernekapital ved beregning av kapitaldekningsreguleringen. Per 1. april 2012 bortfalt denne tillatelsen.

Note 55 | Opplysninger om nærstående parter

Selskaper i Storebrand konsernet har transaksjoner med nærstående parter som er aksjonærer i Storebrand ASA og ledende ansatte. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapene i konsernet til sine kunder. Transaksjonene inngås til markedsmessige betingelser og omfatter tjenestepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing. Se nærmere opplysninger om ledende ansatte i note 24.

Storebrand ASAs største eier er Gjensidige Forsikring med en eierandel på 24,3 prosent. Storebrand Kapitalforvaltning AS selger enkelte forvaltningstjenester til Gjensidige Forsikring. Disse tjenestene utføres i henhold til markedsmessige betingelser.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

Se også notene 32, 33 og 49.

NOTE 56 | Solgt/avviklet virksomhet

Storebrand Bank ASA har besluttet å trekke seg ut av boligmegling og Ring Eiendomsmegling AS med datterselskaper vil bli avviklet. Resultat, eiendeler og forpliktelser for Ring Eiendomsmegling AS klassifisert som solgt/avviklet i konsernregnskapet.

Resultatregnskap Storebrand ASA

1. januar - 31. desember

NOK mill.	Note	2012	2011
Driftsinntekter			
Inntekt på investering i datterselskap	2	220	474
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter:			
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3	67	73
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	3	13	-12
Andre finansinntekter		1	4
Driftsinntekter		300	539
Driftskostnader			
Rentekostnader		-170	-161
Andre finanskostnader		-17	-16
Driftskostnader			
Personalkostnader	4,5,6	-26	-31
Avskrivninger	13	-1	-1
Andre driftskostnader		-152	-133
Sum driftskostnader		-180	-165
Sum kostnader		-366	-343
Resultat før skattekostnad		-66	196
Skattekostnad	7	-135	504
Årsresultat		-200	700
Disponeringer			
Annen egenkapital		-200	700
Sum disponeringer		-200	700

Balanse Storebrand ASA

NOK mill.	Note	31.12.12	31.12.11
Anleggsmidler			
Utsatt skattefordel	7	472	632
Pensjonseiendel	5	152	46
Varige driftsmidler	13	31	32
Aksjer i datterselskaper	8	17 351	16 658
Sum anleggsmidler		18 007	17 368
Omløpsmidler			
Tilgode innen konsernet	18	220	474
Utlån til konsernselskaper	18	17	986
Andre kortsiktige fordringer		51	5
Investeringer i handelsporteføljen:			
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	10,12	1 754	1 268
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	11,12,16	52	53
Bankinnskudd		48	126
Sum omløpsmidler		2 143	2 912
Sum eiendeler		20 150	20 280
Egenkapital og gjeld			
Aksjekapital	14	2 250	2 250
Egne aksjer	14	-16	-18
Overkursfond	14	9 485	9 485
Sum innskutt egenkapital		11 718	11 717
Annen egenkapital	14	4 591	4 718
Sum egenkapital	14	16 310	16 434
Langsiktig gjeld og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	5	155	195
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15,16	3 492	3 544
Sum langsiktig gjeld og forpliktelser		3 648	3 739
Kortsiktig gjeld			
Finansielle derivater	11		23
Gjeld innen konsernet	18	127	46
Annen kortsiktig gjeld		65	39
Sum kortsiktig gjeld		192	107
Sum egenkapital og gjeld		20 150	20 280

Lysaker, 12. februar 2013
Styret i Storebrand ASA

Birgitte Nielsen

Birger Magnus
styrets leder

Jon Arnt Jacobsen

Halvor Stenstadvold

John S. Dueholm

Monica Ganeman

Knut Dyre Haug

Kirsti V. Fløystøl

Ann-Mari Gjøstein

Odd Arild Grefstad
administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling Storebrand ASA

1. januar - 31. desember

NOK mill.	2012	2011
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	84	78
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi	-504	36
Utbetalinger til drift	-210	-225
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	474	1 158
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-157	1 046
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	315	-992
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler		11
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	315	-981
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-909	-874
Innbetaling ved opptak av lån	850	1 504
Utbetaling av renter lån	-187	-170
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	11	17
Utbetaling av utbytte		-491
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-236	-13
Netto kontantstrøm i perioden	-78	53
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-78	53
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	126	74
Beholdning av kontanter/kontantekvivalentene ved periodeslutt	48	126

Noter

Storebrand ASA

NOTE 1 | Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Storebrand ASA er avlagt i henhold til regnskapslov, god regnskapsskikk i Norge, samt forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper. Storebrand ASA benytter ikke IFRS i selskapsregnskapet.

BRUK AV ESTIMAT OG SKJØNN

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har det vært brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når det foreligger grunnlag for å fastsette nye estimater.

KLASSIFISERINGS OG VURDERINGSPRINSIPPER

Eiendeler og gjeld blir vurdert etter regnskapslovens generelle vurderingsregler. Eiendeler bestemt til varig eie og bruk er klassifisert som anleggsmidler, og eiendeler og fordringer som tilbakebetales innen 1 år er klassifisert som omløpsmidler. Tilsvarende prinsipper er benyttet for gjeldsposter.

OPPSTILLINGSPLAN FOR RESULTAT OG BALANSE

Storebrand ASA er et holdingsselskap med datterselskaper innenfor forsikring, bank og kapitalforvaltning. Oppstillingsplanen i Forskrift om årsregnskap for forsikringselskaper er ikke benyttet, det er benyttet en oppstillingsplan i samsvar med regnskapsloven.

UTBYTTE OG KONSERNBIDRAG

I selskapsregnskapet vurderes investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper til anskaffelseskost redusert med eventuelle nedskrivninger. Primærinntekten for Storebrand ASA er avkastning på kapital investert i datterselskaper. Mottatt konsernbidrag og utbytte tilknyttet avkastning er derfor behandlet som ordinær driftsinntekt. Foreslåtte og vedtatte aksjeutbytter og konsernbidrag fra datterselskapene er i selskapsregnskapet til Storebrand ASA inntektsført i regnskapsåret.

En forutsetning for inntektsføring er at dette er opptjent inntekt i datterselskapene i Storebrands eierperiode. I motsatt fall blir dette ført som egenkapitaltransaksjon. Det betyr at eierandelen i datterselskapet reduseres med mottatt utbytte eller konsernbidrag.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler til eget bruk er vurdert til anskaffelseskost redusert for planmessige avskrivninger. Nedskrivning foretas dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp av eiendelen.

PENSJONSFORPLIKTELSE ERGNE ANSATTE

Det er benyttet norsk pensjonsstandard for pensjoner NRS 6, som tillater anvendelse av IAS 19 Ytelser til ansatte. Storebrand tilbyr fra 1. januar 2011 innskuddsordninger for ansatte. Frem til 31. desember 2010 hadde Storebrand en ytelsesordning for ansatte i Norge. Den norske ytelsesordningen ble lukket for nye medlemmer fra 1. januar 2011, og eksisterende medlemmer kunne frivillig velge overgang til innskuddspensjon.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang.

Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot direkte mot egenkapitalen. Virkningen av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimatavviket som vises i totalresultatet.

Per 31. desember 2012 er en rente utledet av foretaksobligasjoner av høy kvalitet benyttet som diskonteringsrente. Tidligere ble statsobligasjonsrenter anvendt. Se nærmere beskrivelse av dette i note 5.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at selskapet i fremtiden vil ha tilstrekkelige skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen. Utsatt skatt regnskapsføres direkte mot egenkapitalen dersom den vedrører forhold som er regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

VALUTA

Omløpsmidler og gjeld blir omregnet til balansedagens valutakurs. Anleggsaksjer blir bokført til anskaffelsesdagens kurs.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

AKSJER OG ANDELER

Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper vurderes til kostpris redusert med eventuelle nedskrivninger. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov ved hver periodeavslutning.

Andre aksjer og andeler vurderes til virkelig verdi. For papirer notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen. Kjøp av egne aksjer blir behandlet som en egenkapitaltransaksjon, og beholdningen av egne aksjer blir presentert som en reduksjon av egenkapitalen.

OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet, måles den til virkelig verdi pluss, i tilfellet av en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse som ikke er til virkelig verdi over resultatet, transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen.

Finansiell eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

OBLIGASJONSLÅN

Obligasjonslån regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rente metode. I amortisert kost inngår transaksjonskostnadene på opp-takstidspunktet.

REGNSKAPSFØRING AV DERIVATER SOM SIKRING

VIRKELIG VERDI SIKRING

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er fastrente innlån som måles til amortisert kost. Derivater som faller inn under denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

NOTE 2 | Inntekt på investering i datterselskap

NOK mill.	2012	2011
Storebrand Livsforsikring AS		200
Storebrand Fondene AS	49	47
Storebrand Bank ASA	100	50
Storebrand Kapitalforvaltning AS	71	177
Sum	220	474

Avgitt konsernbidrag fra Storebrand ASA, se note 8

NOTE 3 | Netto inntekter for ulike klasser av finansielle instrumenter

NOK mill.	Utbytte/ renteinntekter	Netto gevinst/ tap ved realisasjon	Netto urealisert gevinst/tap	Sum 2012	2011
Netto inntekter obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	74	11	-18	67	73
Netto inntekter finansielle derivater		-7	20	13	-12
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	74	4	1	79	62
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	74	11	-19	66	73
- herav trading		-7	20	13	-12

NOTE 4 | Personalkostnader

NOK mill.	2012	2011
Ordinære lønnskostnader	-18	-15
Folketrygdavgift	-9	-8
Pensjonskostnader ¹	7	-1
Andre ytelser	-7	-7
Sum	-26	-31

1) Se nærmere spesifikasjon i note 5

NOTE 5 | Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

De ansatte i Storebrand i Norge har både innskuddsbasert og ytelsesbasert pensjonsordning som er etablert i Storebrand Livsforsikring AS, men konsernet blir først medlem i AFP-ordningen fra 1. januar. Fra 1. januar 2011 ble den ytelsesbaserte ordningen lukket for opptak av nye medlemmer. Fra samme tidspunkt ble det etablert innskuddspensjonsordning. Den innskuddsbaserte ordningen gjelder for alle nyansettelser fra 1. januar 2011 og for de som valgte overgang fra ytelse - til innskuddspensjon. For innskuddsplanen er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonssparing som årlig utgjør 5 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 1 og 6 G (G=grunnbeløpet i folketrygden som per 31. desember 2011 utgjorde kroner 82.122), 8 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 6 og 12G, samt en innskuddsordning over drift som årlig utgjør 20 prosent av innskuddsgrunnlaget for lønn over 12G. Innskuddene går inn på den ansattes pensjonskonto månedlig. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen.

De ansatte som er medlem av den ytelsesbaserte pensjonsordningen er sikret en pensjon på ca. 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Fra 1. juli 2012 er fratredelsesalderen 67 år. Likevel gis det en rett til å gå av ved 65 års alder og motta driftspensjon frem til fylte 67 år. For assurandører er fratredelsesalderen 65 år.

Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 G blir utbetalt direkte fra selskapene og gjelder både for medlemmer i innskuddsordningen og ytelsesordningen. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden for 65 år. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene. Storebrand er pliktig til å ha en tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

Alle som er medlemmer i pensjonsordningene har en tilknyttet etterlatte og uføredenkning.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

NOK mill.	2012	2011
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	1 371	1 568
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 523	-1 614
Netto pensjonsforpliktelse/midler forsikret ordning	-152	-46
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	155	195
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	3	149

BOKFØRT I BALANSEN

NOK mill.	2012	2011
Pensjonseiendel	152	46
Pensjonsforpliktelse	155	195

ENDRINGER I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

NOK mill.	2012	2011
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	1 763	1 813
Periodens pensjonsopptjening	4	3
Rentekostnader på forpliktelsen	52	68
Estimataavvik	-119	53
Utbetalt pensjon	-173	-175
Netto pensjonsforpliktelse	1 526	1 763

ENDRINGER I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

NOK mill.	2012	2011
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	1 614	1 660
Forventet avkastning	63	71
Estimatavvik	-29	11
Innbetalt premie	35	36
Utbetalte pensjoner	-159	-164
Netto pensjonsmidler	1 523	1 614

Forventede innbetalinger premie i 2013 anslås til 46 millioner kroner, og 12 millioner på utbetalinger over drift.

PENSJONSMIDLER ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRINGS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12

NOK mill.	2012	2011
Bygninger og fast eiendom	17 %	17 %
Obligasjoner til amortisert kost	35 %	38 %
Pantelån og andre lån	2 %	2 %
Aksjer og andeler	14 %	22 %
Obligasjoner	18 %	14 %
Sertifikater	14 %	6 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	0 %	1 %
Sum	100 %	100 %
Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	5,8 %	4,5 %

NETTO PENSJONSKOSTNAD RESULTATFØRT I PERIODEN

NOK mill.	2012	2011
Periodens pensjonsopptjening	4	3
Rentekostnader på forpliktelsen	52	68
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-63	-71
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	-7	1

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE 31.12

	2012	2011
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	4,0 %	3,1 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	4,0 %	4,6 %
Forventet lønnsvekst	3,3 %	3,6 %
Forventet årlig regulering folkeytrygd	3,30 %	3,75 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	1,5 %	1,5 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2005	K2005

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Av IAS 19.78 fremgår det at det skal benyttes en foretaksobligasjonsrente av høy kvalitet (high quality corporate bonds) som diskonteringsrente. I stater hvor det ikke finnes et likvid marked (norsk oversettelse av "deep market") for slike obligasjoner, skal statsobligasjonsrenter benyttes. Per 31. desember 2011 benyttet Storebrand statsobligasjonsrenter som diskonteringsrente. Det har i den senere tid blitt foretatt vurderinger av om det foreligger et dypt marked for obligasjoner med fortrinnsrett - OMF (covered bonds) i Norge, og om slike papirer tilfredsstillende definisjonen av foretaksobligasjoner jamfør IAS19.78.

Med noen få unntak av ikke-ratede papirer, har alle ratede OMF-er i Norge en AA-rating eller høyere. Det norske markedet for OMF-er er ungt, men har vært under kraftig oppbygging de siste årene. Utestående volum av OMF-er utgjør mer enn 530 milliarder kroner per fjerde kvartal 2012. Bid/ask-spreder overstiger normalt ikke mer enn 2-3 basispunkter yield i dette markedet. Gjennomsnittlig daglig omsetning i 2012 har utgjort om lag 650 millioner kroner, og gjennomsnittlige nyutstedelser utgjør om lag 7,5 milliarder kroner

per måned i 2012. Om lag 20 prosent av markedet består av fastrentepapirer, mens om lag 80 prosent av markedet består av papirer med flytende rente. Som for det øvrige norske kredittobligasjonsmarkedet, så benyttes norske swap-renter som basis for beregning av pris/yield. De norske swap-rentene anses meget likvide.

Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked i relasjon til bestemmelsene i IAS 19. Konklusjonen er basert på den regelmessige aktivitet som finner sted i både førstehånds- og annenhåndsmarkedet, samt den transparens som eksisterer ved at observerte omsetninger registrert på børs ligger tett på de indikative nivåer bankene kvoterer. Den brede deltagelsen fra alle de største obligasjonsmeglerne i rapporteringssystemet til Verdipapirfondenes Forening (VFF) underbygger påliteligheten til de tilgjengelige data. Det vises også til uttalelse 13. desember 2012 fra Norsk Regnskapsstiftelse knyttet til bruk av OMF som diskonteringsrente. Storebrand har fra og med fjerde kvartal 2012 anvendt en diskonteringsrente som er basert på OMF-renten i Norge. Endringen er vurdert å være en endring av estimat. Tilsvarende rente i Sverige benyttes for øvrig for den svenske virksomheten.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling, samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Dødelighetstabellen K2005 benyttes inntil nye felles dødelighetstariffer for bransjen er vedtatt og kan gi grunnlag for mer presise beregninger. Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet er lagt inn med 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett og det er lagt inn synkende fratredelse ved økt alder.

De aktuarielle forutsetningene i Sverige følger bransjens felles dødelighetstabell DUS06 justert for selskappspesifikke forskjeller. Fratredelseshyppigheten er beregnet til i gjennomsnitt 4 prosent per år.

NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE PER 31.12

NOK mill.	2012	2011
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	1 526	1 763
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	1 523	1 614
Underskudd	3	149

NOTE 6 | Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte

Tusen kroner	2012	2011
Administrerende direktør¹		
Lønn	3 854	4 685
Bonus ²	320	5 127
Sum godtgjørelse	4 174	9 812
Andre skattepliktige ytelser	172	171
Pensjonsopptjening ³	1 146	1 284
Representantskap	723	589
Kontrollkomite ⁴	1 520	1 375
Styrets leder	582	598
Styret inklusive styrets leder	3 723	3 539
Godtgjørelse til revisor		
Lovpålagt revisjon	1 453	1 295
Andre attestasjonstjenester		189
Andre tjenester utenfor revisjonen	26	1 364

1) Godtgjørelsen for 2012 omfatter godtgjørelse fra konsernet til Odd Arild Grefstad. Han har vært administrerende direktør i Storebrand ASA fra 1. juni 2012, og var før den tid administrerende direktør i Storebrand Livsforsikring AS. Han har en lønnsgaranti på 24 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inklusive konsulentoppdrag kommer til fradrag.

Idar Kreutzer var administrerende direktør i Storebrand ASA frem til 31. mai 2012. Han har fått lønn i 6 måneder i oppsigelsestiden, og har totalt fått utbetalt 5,1 millioner kroner i godtgjørelse i 2012. Av dette utgjør 0,4 millioner kroner bonus fra 2011.

2) Ledende ansatte har en avtale om prestasjonsavhengig bonus. 50 prosent av tildelt bonus utbetales kontant. Den resterende del av bonus konverteres til syntetiske aksjer basert på markedspris, og registreres i en aksjebank med tre års bindingstid. Ved utløp av tre års perioden beregnes verdien av de syntetiske aksjene med ny markedspris. Halvparten av det utbetalte beløpet fra aksjebanken, etter skatt, skal benyttes til kjøp av fysiske aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye 3 års binding.

3) Pensjonskostnad omfatter årets opptjening.

4) Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om Kontrollkomite.

For ytterligere spesifikasjoner for ledende ansatte i konsernet, styret, kontrollkomite og styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, se note 24 under Storebrand konsern.

NOTE 7 | Skatt

SPESIFIKASJON AV FORSKJELLEN MELLOM REGNSKAPSMESSIGE RESULTAT OG ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

NOK mill.	2012	2011
Resultat før skattekostnad	-66	196
Permanente forskjeller	91	-292
Endring i midlertidige forskjeller	-148	-9
Årets skattegrunnlag	-123	-105
- Anvendelse av fremførbart underskudd		
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt	-123	-105

SKATTEKOSTNAD

NOK mill.	2012	2011
Betalbar skatt		
Endring utsatt skatt	-135	504
Skattekostnad	-135	504

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

NOK mill.	2012	2011
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Pensjoner	152	46
Verdipapirer	2	1
Annet		2
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	154	49
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer		
Driftsmidler	-2	-3
Avsetninger	-1	-1
Påløpt pensjon	-155	-195
Gevinst-/tapskonto	-9	-11
Annet	-1	
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-168	-210
Netto midlertidige forskjeller før fremførbart underskudd	-13	-161
Fremførbare underskudd	-1 671	-1 548
Fremførbare godtgjørelse	-534	-546
Nedvurdering av utsatt skattefordel ¹	534	
Netto skatteøkende/(reduserende) midlertidige forskjeller	-1 685	-2 256
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	472	632
-herav endring utsatt skattefordel bokført i balansen	-25	128

1) Fremførbare godtgjørelse fra 2003 må benyttes i løpet av 2013. Utsatt skattefordel knyttet til godtgjørelse er nedvurdert da det ikke er sannsynlig at den kan benyttes.

AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD MOT ORDINÆRT RESULTAT

NOK mill.	2012	2011
Resultat før skatt	-66	196
Forventet inntektsskatt etter nominell sats (28 prosent)	18	-55
Skatteeffekten av		
Permanente forskjeller	-25	82
Balanseføring/nedvurdering av utsatt skattefordel	-128	477
Skattekostnad	-135	504
Effektiv skattesats	-205 %	-258 %

NOTE 8 | Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

NOK mill.	Forretnings-kontor	Eierandel/ stemmeandel	Bokført verdi	
			2012	2011
Datterselskaper				
Storebrand Livsforsikring AS	Oslo	100 %	13 703	13 153
Storebrand Bank ASA ¹	Oslo	100 %	2 652	2 630
Storebrand Kapitalforvaltning AS ²	Oslo	100 %	322	249
Storebrand Fondene AS ³	Oslo	100 %	207	176
Storebrand Skadeforsikring AS	Oslo	100 %	359	359
Storebrand Leieforvaltning AS	Oslo	100 %	10	10
Storebrand Baltic UAB	Vilnius	100 %	17	
Felleskontrollerte/-tilknyttede selskaper				
Storebrand Helseforsikring AS	Oslo	50 %	78	78
AS Værdalsbruket ⁴	Værdal	25 %	4	4
Sum			17 351	16 658

1) Avgitt konsernbidrag i 2012 på 21 millioner kroner som kapitalinnskudd.

2) Avgitt konsernbidrag i 2012 på 70 millioner kroner som kapitalinnskudd.

3) Avgitt konsernbidrag i 2012 på 31 millioner kroner som kapitalinnskudd.

4) 74,9 prosent er eid av Storebrand Livsforsikring AS.

NOTE 9 | Aksjer og andeler

NOK mill.	2012		2011	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Unoterte aksjer	1		1	
Sum aksjer	1		1	

NOTE 10 | Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

NOK mill.	2012		2011
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgarantert	295	296	234
Foretaksobligasjoner	734	743	547
Obligasjoner med fortrinnsrett	629	632	487
Overnasjonale organisasjoner	81	83	
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	1738	1754	1268
Modifisert durasjon		0.33	0.36
Gjennomsnittlig effektiv rente		2.26	3.32

NOTE 11 | Finansielle derivater

NOK mill.	Brutto nominelt volum	Gjennom-snittlig nominelt volum	Netto nominelt volum	Virkelig verdi	
				Eiendel	Gjeld
Renteswapper ¹	1 300	1 300	1 300	52	
Sum derivater 2012	1 300	1 300	1 300	52	
Sum derivater 2011	2 272	1 757	328	53	23

1) Benyttet til sikringsbokføring, se note 15.

NOTE 12 | Finansielle risikoer**KREDITTRISIKO FORDELT PÅ RATING****Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig debitorkategori etter garantist**

NOK mill.	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgarantert	42	255				296
Foretaksobligasjoner			630	78	36	743
Verdipapiriserte obligasjoner	551	81				632
Overnasjonale organisasjoner			83			83
Sum 2012	593	335	713	78	36	1 754
Sum 2011	432	310	489	38		1 268

Motparter NOK mill.	AA	A	BBB	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Derivater	14	38		52
Bankinnskudd	45		3	48

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's.
NIG = Non-investment grade.

RENTERISIKO

Storebrand ASA eier både rentebærende verdipapirer og har rentebærende gjeld. En endring av renten vil ha begrenset effekt på selskapets egenkapital.

LIKVIDITETSRISIKO**Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser**

NOK mill.	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Total verdi	Balanseført verdi
	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer/banklån	532	67	1 322	1 927	3 847
Sum finansielle forpliktelser 2012	532	67	1 322	1 927	3 847	3 492
Derivater knyttet til innlån 2012	-3	43	2		43	52
Sum finansielle forpliktelser 2011	340	115	2 466	1 068	3 989	3 544
Derivater knyttet til innlån 2011	-26	36	33		43	53

Storebrand ASA har per 31. desember likvide midler på 1,8 milliarder kroner.

VALUTARISIKO

Finansielle eiendeler og forpliktelser i utenlandsk valuta

	Balanse poster eksklusive valuta derivater	Valuta terminer	Nettoposisjon	
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK
NOK mill.				
LTL	8		8	17

NOTE 13 | Varige driftsmidler

MASKINER, INVENTAR OG IT-UTSTYR

	2012	2011
NOK mill.		
Anskaffelseskost per 1.1	49	72
Akkumulert avskrivning	-16	-27
Bokført verdi per 1.1	32	45
Avgang		-11
Årets avskrivning	-1	-2
Bokført verdi per 31.12	31	32

Følgende lineære avskrivningssatser brukes for driftsmidler:

Maskiner og inventar: 4-8 år
Biler: 6 år
EDB-systemer: 3 år

NOTE 14 | Egenkapital

	Aksje- kapital ¹	Egne aksjer	Overkurs- fond	Annen egenkapital	Egenkapital	
					2012	2011
NOK mill.						
Egenkapital per 01.01	2 250	-18	9 485	4 718	16 434	15 634
Årets resultat				100	100	700
Estimataavvik pensjoner				65	65	86
Tilbakekjøp egne aksjer ²		2		22	24	21
Aksjer ansatte ²				-13	-13	-6
Egenkapital per 31.12	2 250	-16	9 485	4 891	16 610	16 434

1) 449 909 891 aksjer pålydende 5 kroner.

2) Det er i 2012 solgt 380 172 aksjer til egne ansatte.

Beholdning egne aksjer per 31. desember 2012 er på 3 124 482.

NOTE 15 | Obligasjonslån og banklån

NOK mill.	Rente	Valuta	Netto nominell verdi	2012	2011
Obligasjonslån 2009/2012	Flytende	NOK	282		282
Obligasjonslån 2009/2014 ¹	Fast	NOK	550	581	582
Obligasjonslån 2009/2014 ²	Fast	NOK	550	573	570
Obligasjonslån 2010/2013 ¹	Fast	NOK	200	209	211
Obligasjonslån 2010/2013	Flytende	NOK	279	279	400
Obligasjonslån 2011/2016	Flytende	NOK	1000	998	997
Obligasjonslån 2012/2017	Flytende	NOK	850	853	
Sum obligasjonslån				3 492	3 042
Banklån 2011/2013	Flytende	NOK	507		502
Sum²				3 492	3 544

1) Lånene som har fastrente er sikret med en renteswap, som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på lånene som er henførbare til den sikrede risikoen inngår i balanseført verdi og innregnes i resultatet.

2) Lånene er bokført til amortisert kost og inkluderer oppgjørte ikke forfalte renter. Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. For alle lån er betingelser og vilkår innfridd i henhold til inngåtte låneavtaler. Storebrand ASA har en ubenyttet trekkfasilitet på EUR 240 millioner.

NOTE 16 | Sikringsbokføring

Selskapet benytter virkelig verdi sikring. Det er renterisiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå.

SIKRINGSINSTRUMENT/SIKRINGSOBJEKT - VIRKELIG VERDISIKRING

NOK mill.	2012			2011			
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Resultat- ført
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	1 300	52		1 300	53		18
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 300		1 363	1 300		1 363	-19

1) Balanseførte verdier per 31. desember.

NOTE 17 | Aksjeeiere

DE 20 STØRSTE AKSJONÆRER¹

	Eierandel
Gjensidige Forsikring	24,3 %
Folketrygdfondet	5,7 %
Clearstream Banking S.A.	2,8 %
Varma Mutual Pension Company	2,7 %
J.P.Morgan Chase Bank	2,1 %
State Street Bank and Trust Co.	2,1 %
Tapiola Mutual Pensjon Insurance	1,7 %
J.P.Morgan Chase Bank	1,5 %
The Northern Trust Co.	1,4 %
Prudential Assurance Comp. Ltd	1,4 %
The Northern Trust Co.	1,2 %
Skandinaviska Enskilda Banken	1,1 %
Deutsche Wertpapierservice Bank AG	1,1 %
J.P.Morgan Chase Bank	0,9 %
J.P.Morgan Chase Bank	0,9 %
The Bank og New York Mellon	0,9 %
State Street Bank and Trust Co.	0,8 %
Jpmcb Re Shb Swedish Funds Lending	0,8 %
The Northern Trust Co.	0,8 %
Statoil Pensjon	0,7 %
Utenlandsk eierskap av totale aksjer	50,3 %

1) Oversikten inkluderer Nominee (klientkonti).

NOTE 18 | Opplysninger om nærstående parter

	Eier antall aksjer ¹
Ledende ansatte	
Odd Arild Grefstad	53 769
Lars Aa. Løddesøl	38 071
Hans Aasnæs	61 400
Gunnar Rogstad	117 764
Geir Holmgren	4 460
Robin Kamark	
Heidi Skaaret	
Truls Nergaard	14 658
Sarah McPhee	41 723
Styret	
Birger Magnus	20 000
Halvor Stenstadvold	8 645
Birgitte Nielsen	
Ann-Mari Gjøstein	258
Knut Dyre Haug	11 963
Jon Arnt Jacobsen	6 500
John Staunsberg Dueholmen	
Kirsti Valborgland	2 072
Monica Caneman	

1) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

	Eier antall aksjer ¹
Kontrollkomite	
Elisabeth Wille	163
Finn Myhre	
Ole Klette	
Harald Moen	595
Anne Grete Steinkjer	1 800
Tone M. Reierselmoen (varamedlem)	1 734
Representantskap	
Terje R. Venold	2 031
Vibeke Hammer Madsen	
Terje Andersen	
Trond Berger	837
Maalfrid Brath	8 063
Helge Leiro Baastad	
Morten Fon	
Tore Eugen Kvalheim	
Marianne Lie	
Olaug Svarva	
Pål Syversen	
Karen Helene Ulltveit -Moe	
Tor Haugom	829
Trond Thire	2 499
Unn Kristin Johnsen	434
Rune Pedersen	7 663
Annika Fallenius	
Nina Hjellup	3 119

1) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

TRANSAKSJONER MELLOM KONSERNSELSKAPER

NOK mill.	2012	2011
Resultatposter		
Konsernbidrag og aksjeutbytte fra datterselskaper	220	474
Kjøp og salg av tjenester (netto)	-116	-93
Renteinntekter	16	11
Balanseposter		
Lån til konsernselskaper	17	986
Tilgode fra konsernselskaper	220	474
Gjeld til konsernselskaper	128	46

NOTE 19 | Antall ansatte/årsverk

	2012	2011
Antall ansatte	11	12
Antall årsverk	11	12
Gjennomsnittlig antall ansatte	13	11

Storebrand ASA og Storebrand Konsern

Erklæring fra styret og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand ASA og Storebrand Konsern for regnskapsåret 2012 og per 31. desember 2012 (årsrapporten 2012).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRS'er og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven som skal anvendes per 31. desember 2012. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2012.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2012 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2012. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet for Storebrand ASA og Storebrand Konsern. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 12. februar 2013
Styret i Storebrand ASA

Birger Magnus
styrets leder

Birgitte Nielsen

Jon Arnt Jacobsen

Halvor Stenstadvold

John S. Dueholm

Monica Caneman

Knut Dyre Haug

Kirsti V. Fløystøl

Ann-Mari Gjøstein

Odd Arild Grefstad
administrerende direktør

Deloitte AS
Karenslyst allé 20
Postboks 347 Skøyen
NO-0213 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Storebrand ASA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, og resultatregnskap, oppstilling av totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Storebrand ASA per 31. desember 2012 og av selskapets resultater og

kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Storebrand ASA per 31. desember 2012 og av konsernets resultater og kontantstrømmer som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

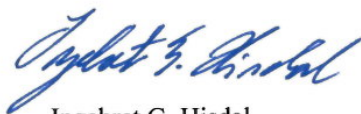
Konklusjon om årsberetningen og anvendelse av overskuddet

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift, og at forslaget til anvendelse av overskuddet er i samsvar med lov og forskrifter og at opplysningene er konsistente med årsregnskapet.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 12. februar 2013
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Storebrand ASA

Kontrollkomitéens og representantskapets uttalelse for 2012

STOREBRAND ASA – KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE FOR 2012

Kontrollkomitéen i Storebrand ASA har i møtet 26. februar 2013 gjennomgått styrets forslag til årsregnskap (som består av selskapsregnskap og konsernregnskap), samt årsberetning for 2012 for Storebrand ASA.

Med henvisning til revisors beretning av 12. februar 2013, anser kontrollkomitéen at det fremlagte årsregnskap og årsberetning kan fastsettes som Storebrand ASAs årsregnskap og årsberetning for 2012.

Lysaker, 26. februar 2013

Elisabeth Wille
kontrollkomitéens leder

REPRESENTANTSKAPETS UTTALELSE 2012

Styrets forslag til årsregnskap, årsberetning, revisors beretning og kontrollkomiteens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet.

Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap og årsberetning for Storebrand ASA og for Storebrand Konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand ASA.

Lysaker, 4. mars 2013

Terje Venold
Representantskapets ordfører

Til ledelsen i Storebrand ASA

REVISORS UTTALELSE

Vi har utført visse kontroller knyttet til Storebrands rapportering av indikatorer for bærekraft for 2012, presentert under "Scorecard for bærekraft" på sidene 162-165 i Årsrapport 2012 Storebrand ASA (Rapporten). Informasjonen som omfattes av vår kontroll er avgitt av selskapets ledelse, som også har valgt de indikatorer som det er rapportert på. Vår oppgave er å gi uttrykk for våre konklusjoner basert på vårt arbeid.

Vi har basert vårt arbeid på revisjonsstandard ISAE 3000, "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board. Formål og omfang av vårt arbeid er avtalt med selskapets ledelse og omfatter de forhold som vi har konkludert på nedenfor.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har også gjennomført intervjuer med personer i selskapet som er ansvarlige for rapportering og oppfølging av informasjon om bærekraft.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet. Ved slik kontroll oppnås lavere sikkerhet enn om vi hadde utført arbeid av samme omfang som ved en revisjon.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta, i all vesentlighet, at:

- For innsamling, sammenstilling og kvalitetskontroll av de indikatorer for bærekraft som selskapet har valgt å rapportere på for 2012, sidene 162 – 165 i Rapporten, har selskapet benyttet de prosedyrene som er beskrevet på side 163 i Rapporten.
- Informasjonen som fremkommer som et resultat av prosedyrene nevnt ovenfor er konsistent med underliggende dokumentasjon som er forelagt oss og er presentert på en tilfredsstillende måte på sidene som det er referert til ovenfor.
- Storebrands praksis for rapportering om bærekraft samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå B+ i henhold til GRIs retningslinjer. GRI tabellen som det er henvist til på side 163 i Rapporten, reflekterer på en hensiktsmessig måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRIs retningslinjer er presentert.

Oslo, 12. februar 2013
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Frank Dahl
Deloitte Sustainability

Scorecard for bærekraft

Resultater 2012

	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Mål 2011-2012
Økonomisk verdiskapning				
Eiere				
Solvensmargin i Storebrand Livsforsikring	164 %	161 %	162 %	> 150 %
Dow Jones Sustainability Index	74 poeng	78 poeng	79 poeng	≥ 75 poeng
Sosialt ansvar				
Kunder				
FNs prinsipper for bærekraftige investeringer (UN PRI)	I øverste kvartil på 1 av 7 områder	I øverste kvartil på 2 av 7 områder	Utgår ¹	I øverste kvartil på 3 av 7 områder
Gjennomsnittlig bærekraftscore i livporteføljene	-	Definisjon på indikatorer i hovedsak utviklet	Nullpunktmåling; 53 av 100 poeng	Utvikle indikator + nullpunktmåling
Investeringer i mikrofinans og alternative aktivklasser	Utforsket nye muligheter	2 nye investeringer kommittert og besluttet. 279,8 NOK mill. kommittert. 190,7 NOK mill. investert.	4 nye investeringer besluttet, 3 kommittert. 342,1 NOK mill. kommittert. 261,3 NOK mill. investert.	Utforske nye muligheter og øke investering hvis forsvarlig
Kundetilfredshet for personkunder	63	63	66	65
Kundetilfredshet for bedriftskunder	Samme nivå som andre i bransjen	Nr. 3 i bransjen for bedrifter > 20 ansatte Nr. 2 i bransjen for bedrifter < 20 ansatte	Nr. 2 i bransjen for bedrifter > 20 ansatte Nr. 2 i bransjen for bedrifter < 20 ansatte	Nr. 1 i bransjen
Kundeløfte nr. 3: Alle våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige ²	-	Definisjon på indikatorer utviklet i 2011. Nullpunktmålingen gjennomføres i 2012.	Nullpunktmåling; 54 av 100 poeng	Utvikle indikator + nullpunktmåling
Forebygging og avdekking av økonomisk kriminalitet	-	Ivaretatt	Ivaretatt	Sørge for at interne retningslinjer etterleves og delta i eksterne fagfora
Klagebehandlingstid	55 % innen 3 uker	61 % innen 3 uker	70 % innen 3 uker	70 % innen 3 uker
Ansatte				
Etikk-arbeid i konsernet ³	-	80 %	80 %	85 %
Sykefravær	3,8 %	3,8 %	3,4 %	3,5 %
Ansattes arbeidsmiljø og trivsel	-	Indikator er utviklet med nullpunktmåling; Miljøfaktorer: 66 av 100 poeng Trivselsfaktorer: 73 av 100 poeng	Miljøfaktorer: 59 av 100 poeng Trivselsfaktorer: 72 av 100 poeng	Utvikle indikator + nullpunktmåling
Andel kvinnelige ledere	38 %	38 %	43 %	Innenfor 40-60 %
Mangfold	Kartlagt tiltak	Indikator er utviklet med nullpunktmåling; 77 av 100 poeng	77 av 100 poeng	Utvikle indikator + nullpunktmåling
Ansattes kjennskap og støtte til Storebrands arbeid med bærekraft	79 %	82 %	83 %	85 %

	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Mål 2011-2012
Leverandører				
Miljøkrav til leverandører	Implementert retningslinjer	System for måling er under utvikling. Andel rapporteres fra 2012.	51 % av nye avtaler har miljøkrav	50 % av nye avtaler har miljøkrav
Miljøhensyn Samfunnet				
CO ₂ -utslipp	1 394 tonn	Redusert 6 % til 1308 tonn	Redusert 4 % til 1 337 tonn	Redusere 14 % til 1 200 tonn
Flyreiser (enkeltreiser)	8 408 enkeltreiser	9 053 enkeltreiser	9 379 enkeltreiser	Stabilt nivå
Hovedkontoret:				
Energiforbruk	210 kWh/m ²	194 kWh/m ²	189 kWh/m ²	160 kWh/m ²
Vannforbruk	0,35 m ³ /m ²	0,35 m ³ /m ²	0,35 m ³ /m ²	-
Avfallssortering	49 %	53 %	69 %	-
Egenforvaltede eiendommer:				
Energiforbruk	253 kWh/m ²	Redusert 6 % til 238 kWh/m ²	Redusert 8 % til 234 kWh/m ²	Redusert 3 % til 245 kWh/m ²
Vannforbruk	0,43 m ³ /m ²	0,44 m ³ /m ²	0,44 m ³ /m ²	-
Avfallssortering	49 %	54 %	57 %	-
Eksternt forvaltede eiendommer:				
Energiforbruk	-	Arbeidet med kartlegging er igangsatt. Ferdigstilles i løpet av 2012.	238 kWh/m ²	Kartlegge
Miljøfyrtårnsertifisering av egenforvaltede eiendommer ⁴	-	60 %	62 %	50 % sertifisert

1) Resultat for 2012 utgår pga. implementering av ny UNPRI modell. Rapportering gjenopptas og nye mål for 2013 settes når ny modell er implementert med nullpunktmåling.

2) Nullpunktmåling for 2012 gjelder kun Norge Privat. Gjennomføres i løpet av 2013 i Norge for Bedrift og i Sverige for Privat og Bedrift.

3) Indikatoren måler ansattbevissthet, andel ansatte som tar e-læringskurset (hvert 3. år), andel som gjennomfører dilemmatrening og andel ledere som rapporterer status på etterlevelse av reglene.

4) Miljøfyrtårnsertifisering gjelder kun Norge, 13 av 21 egenforvaltede bygg er sertifisert i 2012. I tillegg er 13 av 14, eller 93 prosent av eksternt forvaltede kjøpesentre miljøfyrtårnsertifisert.

VÅRT ARBEID MED BÆREKRAFT

Storebrand har signert FNs prinsipper for ansvarfull forretningsdrift (UN Global Compact). Prinsippene omfatter følgende områder: menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter, miljø og anti-korrupsjon. Vi støtter FNs prinsipper for bærekraftige investeringer (PRI) og FNs prinsipper for bærekraftig forsikring (PSI). Storebrand har vært en drivende kraft bak utviklingen av World Business Council for Sustainable Developments Vision 2050 og arbeider således mot en verden i 2050 der "9 milliarder mennesker lever godt og innenfor vår planets ressurser". Bærekraftarbeidet reguleres gjennom retningslinjer som revideres årlig og fastsettes av styret i Storebrand ASA.

OM RAPPORTERING PÅ BÆREKRAFT

Storebrand har publisert rapporter innen miljø og samfunnsansvar siden 1995, og har siden 2008 vært integrert i konsernets årsrapport. Storebrand benytter Global Reporting Initiative (GRI) sine retningslinjer for rapportering om bærekraft som et verktøy. Vår rapporteringspraksis er i all hovedsak i samsvar med GRIs rapporteringsprinsipper og tilfredsstillende nivå B+. Se storebrand.no for henvisninger til hvor mer detaljert informasjon om de enkelte indikatorene finnes, enten disse er helt eller delvis besvart, samt nærmere beskrivelse av scorecard indikatorene. Storebrand ønsker åpenhet og stiller krav til etterrettelighet og kvalitet i bærekraftarbeidet. Resultatene er derfor gjennomgått og attestert av Deloitte AS. Dette øker troverdigheten til rapporteringen og dataene, samt en bedre sikkerhet internt for at informasjon er innhentet, sammenstilt og kvalitetssikret på en hensiktsmessig måte.

OM SCORECARD FOR BÆREKRAFT

Scorecard for bærekraft viser konsernets definerte mål innen bærekraft - de viktigste for Storebrand å rapportere til aksjemarkedet. De er sentrale i rapporteringen til relevante indekser som Dow Jones Sustainability Index og FTSE4Good. Scorecard for bærekraft eies og følges opp av konsernets leder for Bærekraft. Eierskapet til indikatorene er godt forankret internt. Leder for bærekraft og konsern-direktørene for virksomhetsområdene setter i fellesskap mål for Storebrands arbeid med bærekraft. Statusrapportering skjer kvartalsvis til konsernledelsen og årlig til styret.

OM NYE INDIKATORER

I løpet av året har vi tilføyd noen nye mål. To bør kommenteres særskilt. Det første er et volummål på forvaltet kapital i bærekraftfondet Storebrand Trippel Smart. Dette understreker vår intensjon om å spre kunnskap om og løfte betydningen av bærekraftige investeringer hos våre kunder. Det andre målet rapporterer gjennomsnittlig bærekraftscore i livporteføljene. Med bærekraftanalysen og poeng fra 0-100 brukt til Storebrand Trippel Smart som utgangspunkt, er konsernets livporteføljer gjennomlyst og gitt en gjennomsnittlig bærekraftscore for aksjer, renter, skog, eiendom og alternative investeringer. Konsernet har satt et mål for hvor stor andel av balansen som skal være investert i det vi mener er i forkant i den bærekraftige omstillingen. Ambisjonen er at livporteføljene årlig skal øke andelen investeringer i bærekraftige selskaper for alle aktivaklasser.

Mål 2013-2014

	Resultat 2012	Mål 2013-2014
Økonomisk verdiskapning		
Eiere		
Solvensmargin i Storebrand Livsforsikring	162 %	> 150 %
Dow Jones Sustainability Index	79 poeng	80 poeng
Sosialt ansvar		
Kunder		
FNs prinsipper for bærekraftige investeringer (UN PRI)	Resultat for 2012 utgår pga. implementering av ny UNPRI modell.	2013: Rapportere på ny UNPRI mal. 2014: Nullpunktmåling. 2015: Utarbeide mål basert på nullpunktmåling fra 2014.
Gjennomsnittlig bærekraftscore i livporteføljene	53 av 100 poeng	55 av 100 poeng
Investeringer i mikrofinans – social impact	Erstatter tidligere indikator: Investeringer i mikrofinans og alternative aktivaklasser	Utvikle indikator + nullpunktmåling
Volum bærekraftfond – Storebrand Trippel Smart	481 NOK mill. ¹	850 NOK mill.
Net Promoter Score (NPS)	Erstatter tidligere indikatorer: Kundetilfredshet for personkunder Kundetilfredshet for bedriftskunder	Kalibrering og målsetting gjennomføres i løpet av 2013. Nytt mål for 2014 settes i 2013.
Kundeløfte nr. 3 – Alle våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige ²	Nullpunktmåling; 54 av 100 poeng	60 av 100 poeng
Forebygging og avdekking av økonomisk kriminalitet, hvitvasking og korrupsjon	Erstatter tidligere indikator: Forebygging og avdekking av økonomisk kriminalitet	Ivaretatt
Klagebehandlingstid	70 % innen 3 uker	70 % innen 3 uker
Ansatte		
Etikk-arbeid i konsernet ³	80 %	85 %
Sykefravær	3,4 %	3,5 %
Ansattes arbeidsglede	69 av 100 poeng	71 av 100 poeng
Andel kvinnelige ledere	43 %	Innenfor 40-60 %
Mangfold	77 av 100 poeng	77 av 100 poeng
Ansattes kjennskap og støtte til Storebrands arbeid med bærekraft	83 %	86 %
Leverandører		
Miljøkrav til leverandører	24 %	40 %

	Resultat 2012	Mål 2013-2014
Miljøhensyn		
Samfunnet		
CO ₂ -utslipp	0,6 tonn/årsverk	Stabilt
Flyreiser	4,2 enkeltreiser/årsverk	Stabilt
Hovedkontoret:		
Energiforbruk	189 kWh/m ²	Stabilt
Vannforbruk	0,35 m ³ /m ²	Stabilt
Avfallssortering	69 %	72 %
Egenforvaltede eiendommer:		
Energiforbruk	234 kWh/m ²	Redusere 6 %
Vannforbruk	0,44 m ³ /m ²	Stabilt
Avfallssortering	57 %	62 %
Eksternt forvaltede eiendommer:		
Energiforbruk	238 kWh/m ²	Redusere 5 % til 226 kWh/m ²
Miljøsertifisert egenforvaltet eiendom	75 %	100 %
Papirforbruk	73 tonn	Redusere 10 %

1) 2012 resultat er for perioden fra fondet ble lansert 1. oktober 2012 til 31. desember 2012.

2) Nullpunktmåling for 2012 gjelder kun Norge Privat. Gjennomføres i løpet av 2013 i Norge for Bedrift og i Sverige for Privat og Bedrift.

3) Indikatoren måler ansattbevissthet, andel ansatte som tar e-læringskurset (hvert 3. år), andel som gjennomfører dillematrening og andel ledere som rapporterer status på etterlevelse av reglene.

MÅL 2013-2017

Bærekraft er et langsiktig tema. Derfor har vi i år, for første gang, supplert våre to-års mål med langsiktige fem-års mål. Følgende mål er satt for de viktigste områdene innen konsernets langsiktige satsning på bærekraft:

	Mål 2013-2017
Dow Jones Sustainability Index	Nr. 1 i bransjen
Gjennomsnittlig bærekraftscore i livporteføljene	58 av 100 poeng
Kundeløfte nr. 3 - Alle våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige	67 av 100 poeng. To av tre kunder skal oppleve at vi leverer på kundeløfte nr. 3.
Net Promoter Score (NPS)	Topp 3 i bransjen, bedrift og privat, Norge og Sverige.
Volum bærekraftfond – Storebrand Trippel Smart	2 000 NOK mill.
Ansattes arbeidsglede	73 av 100 poeng

BÆREKRAFTIGE INVESTINGER

	2012	2011	2010
Antall selskaper i dialog om brudd på Minimumsstandarden	51	50	62
Antall eksterne forvaltere kontaktet om brudd på Minimumsstandarden ¹	12	-	-
Antall utelukkede selskap ²	120	96	94
Brudd på menneskerettigheter og folkerett	24	20	19
Korrupsjon og økonomisk kriminalitet	15	13	9
Alvorlig miljøskade	6	11	10
Landminer	3	3	3
Klasevåpen	6	6	6
Atomvåpen	13	13	13
Tobakk	21	19	18
Selskaper med lav bærekraftsrating	40	20	31
Antall land utelukket - lav bærekraftsrating	32	31	26
Antall inkluderte selskap	9	6	21

1) Tilsvarende tall for tidligere år er ikke tilgjengelig.

2) Noen selskap er utelukket på mer enn ett kriterium.

Ord og uttrykk

GENERELT ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggskapitalen ved beregning av kapitaldekningen.

DURASJON

Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på kontantstrømmen til rentebærende papirer. Modifisert durasjon er beregnet på grunnlag av durasjon og uttrykker verdifølsomhet i forhold til underliggende renteendringer.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen består av innskutt egenkapital, opptjent egenkapital og minoritetsinteresser. Innskutt egenkapital omfatter aksjekapital, overkursfond og annen innskutt egenkapital. Opptjent egenkapital omfatter annen egenkapital og andre fond.

RESULTAT PER ORDINÆR AKSJE

Resultat per aksje beregnes som majoritetens andel av resultat etter skattekostnad fordelt på antall aksjer. Antall aksjer som medtas i beregningen er gjennomsnittlig antall utestående ordinære aksjer i året. Ved aksjeemisjoner vil nyutstedte aksjer medtas fra innbetalingstidspunktet.

KAPITALDEKNING ANSVARLIG KAPITAL

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital og tilleggskapital.

KAPITALKRAV

Det beregnes et kapitalkrav for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. De enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt etter den antatte risiko de representerer. Kapitalkravet er 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

KAPITALDEKNINGSPROSENT

Ansvarlig kapital må minst tilsvare det beregnede kapitalkravet. Kapitaldekningsprosenten beregnes ved å måle den totale ansvarlige kapitalen i forhold til kapitalkravet på 8 prosent.

KJERNEKAPITAL

Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av egenkapital fratrukket minstekrav til reassuransesavsetninger i skadeforsikring, goodwill, andre immaterielle eiendeler, netto forskuddsbetalt pensjon, 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finansinstitusjoner. Kjernekapitalen justeres for de verddivurderinger som legges til grunn i soliditetsberegningene på nasjonalt nivå for utenlandske selskaper. For Storebrand Holding AB vil dette være en justering i SPP AB sine beregnede forsikringsforpliktelser hvor det benyttes en annen rentekurve i soliditetsberegningen enn

den som benyttes i finansregnskapet. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen.

TILLEGGSKAPITAL

Tilleggskapitalen er en del av den ansvarlige kapitalen og består av ansvarlig lånekapital og den andelen av fondsobligasjoner som eventuelt ikke teller som kjernekapital. Til fradrag kommer 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finansinstitusjoner. For å telle som ansvarlig kapital kan tilleggskapitalen ikke være større enn kjernekapitalen. Evigværende ansvarlig lånekapital kan sammen med annen tilleggskapital ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapital, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan utgjøre mer enn 50 prosent av kjernekapitalen. For å telle med fullt ut som ansvarlig kapital må gjenværende løpetid være minst fem år. Ved kortere gjenværende løpetid reduseres den tellende delen med 20 prosent per år.

SOLVENS II

Solvens II er et felles europeisk regelverk for regulering av forsikringsbransjen. Under Solvens II vil størrelsen på kapitalkravet bli bestemt av hvor mye risiko selskapet er utsatt for.

FORSIKRING GJENFORSIKRING (REASSURANCE)

Overføring av en del av risikoen til et annet forsikringsselskap.

IBNR-AVSETNINGER (INCURED BUT NOT REPORTED)

Avsetninger for erstatninger for forsikringstilfeller som er inntruffet, men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet.

RBNS-AVSETNINGER (REPORTED BUT NOT SETTLED)

Avsetninger for erstatninger for meldte, men ikke oppgjorte erstatninger.

LIVSFORSIKRING KAPITALAVKASTNING

Bokført kapitalavkastning viser netto realiserte inntekter av finansielle eiendeler inklusiv verdiregulering på fast eiendom og valutakursendringer på finansielle eiendeler uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året. Markedsavkastning viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler, verdiregulering av fast eiendom og årets endring i kursreserver, uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året målt etter markedsverdi.

KOLLEKTIVE KONTRAKTER

Kollektiv ytelsespensjon (defined benefit - DB)
Garanterte utbetalinger av pensjoner fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt

kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys både innenfor privat og offentlig sektor. Dekninger er alders-, uføre- og etterlattepensjon.

Kollektiv innskuddspensjon (defined contribution - DC)

I kollektiv innskuddspensjon er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene er ukjente. Kunden bærer all finansiell risiko i oppsparingsperioden.

Kollektive ettårige risikodekninger

Disse produktene har garanterte utbetalinger ved død og uførhet, samt premiefritak ved uførhet.

Fripoliser (ytelse) og pensjonskapitalbevis (innskudd)

Disse er kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av pensjonsavtaler.

Gruppelivsforsikring

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales som engangsbeløp ved død dersom avdøde var medlem av gruppen. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Unit Linked

Livsforsikring med investeringsvalg hvor kunden selv kan påvirke risiko og avkastning gjennom valg av plassering i ulike fond. Gjelder både individuelle forsikringer og kollektiv innskuddspensjon.

INDIVIDUELLE KONTRAKTER

Individuell rente- eller pensjonsforsikring

Kontrakter med garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder.

Individuell kapitalforsikring

Kontrakter med engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet.

Individuell fondsforsikring

Kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen.

Kontraktfastsatte forpliktelser

Avsetninger til premiereserve for kontraktfastsatte forpliktelser skal minst utgjøre forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets fremtidige forpliktelser og kapitalverdien av de fremtidige netto premier (prospektiv beregningsmetode). Tilleggsytelser som følge av tilført overskudd medregnes.

RESULTAT

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller antall i form av stykkpris. Driftskostnadene består av blant annet

personalkostnader, markedsføring, provisjoner og IT-kostnader.

Finansresultat

Finansresultatet består av netto finansinntekter fra finansielle eiendeler for kollektivporteføljen (kollektive og individuelle produkter uten investeringsvalg) fratrukket garantert avkastning. I tillegg kommer netto avkastning på selskapskapitalen som består av egenkapital og ansvarlig lån. Eventuelle avkastningsbaserte honorarer for kapitalforvaltning inngår i finansresultatet.

Risikoresultat

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

Overskuddsdeling og resultat til eier
Se note 4 side 86–88.

ØVRIGE BEGREPER

Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring
For nærmere beskrivelse av forsikringsmessige avsetninger og periodisering av premier og erstatninger se note 1 - Regnskapsprinsipper, punkt 11, side 78–80.

Soliditetskapital

I begrepet soliditetskapital inngår egenkapital, ansvarlig lånekapital, risikoutjevningsfond, kursreguleringsfond, tilleggsavsetning, vilkorad återbäring, over-/underverdi på obligasjoner til amortisert kost og opptjent resultat. Soliditetskapitalen regnes også ut i prosent av samlede kundefond eksklusiv tilleggsavsetninger og vilkorad återbäring.

Solvensmarginkrav

Et uttrykk for risikoen knyttet til de forsikringsmessige forpliktelser. Beregnes med basis i forsikringsfond og risikoforsikringssum for hver forsikringsbransje.

Solvensmargin kapital

Ansvarlig kapital som i kapitaldekningen og tillagt 50 prosent av tilleggsavsetninger og risiko-utjevningsfond, samt 55 prosent av nedre grenser for sikkerhetsavsetninger i skadebransjer.

Bufferkapital

Bufferkapital består av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og vilkorad återbäring.

SKADEFORSIKRING

F.E.R

Forkortelse for begrepet for egen regning, det vil si for tillegg/-fradrag for reassurans.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

SKADEFORSIKRING

For nærmere beskrivelse av forsikringsmessige avsetninger og periodisering av premier og

erstatninger se note 1 - Regnskapsprinsipper, punkt 11 side 78–80.

FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT

Premieinntekt fratrukket skade- og driftskostnader.

RISIKORESULTAT

Premieinntekt fratrukket skadekostnader.

KOSTNADSPROSENT

Driftskostnader i prosent av opptjent premie.

SKADEPROSENT

Inntrufne skader i prosent av opptjent premie.

COMBINED RATIO

Summen av kostnadsprosent og skadeprocent.

BANK

ANNUITETSLÅN

Ved annuitetslån er summen av renter og avdrag (terminbeløp) konstant gjennom hele tilbakebetalingsperioden.

EFFEKTIV RENTE

Den rente man får når de samlede lånekostnader omregnes til etterskuddsrente per år. For å komme frem til den effektive renten må man ta hensyn til om renten betales forskuddsvis eller etterskuddsvis, antall terminer per år, samt provisjoner og gebyrer.

REALRENTE

Forentning etter å ha tatt hensyn til faktisk eller forventet inflasjon. Uttrykkes gjerne som den nominelle renten fratrukket prisstigningstakten.

NETTO RENTEINNTEKTER

Totale renteinntekter minus totale rentekostnader. Oppgitt ofte i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

SERIELÅN

Et serielån er et lån hvor avdragene er like store i hele tilbakebetalingsperioden. Låntaker betaler faste avdrag og synkende rentebeløp for hver termin, det vil si at det periodiske nedbetalingsbeløpet synker gjennom hele låneperioden hvis renten er fast.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og brukes som et fleksibelt og kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som et alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

AKSJEOPSJONER

Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til en fast kurs. Aksjeopsjoner kan være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkeltaksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børsomsatte og clearede opsjoner.

AKSJEFUTURES (AKSJEINDEKS FUTURES)

Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

CROSS CURRENCY SWAPS

Cross currency swaps innebærer avtaler om bytte av hovedstol og rentebetingelser mellom ulike valuta. Ved avtalenes utløp byttes hovedstol tilbake til opprinnelig valuta. Cross currency swaps brukes blant annet for å sikre avkastning i en konkret valuta, samt sikring av valutaeksponering

FREMTIDIGE RENTEAVTALER (FRA)

Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en fast avtalt rente og en fremtidig rente på et fastsatt beløp for en bestemt periode frem i tid. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den fremtidige perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko.

RENTEFUTURES

Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanserenter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

RENTESWAPPER/ASSETSSWAPPER

Renteswapper/assetsswapper innebærer en tidsbegrenset avtale om bytte av rentebetingelser mellom to parter. Normalt er det tale om bytte av fast rente mot flytende rente. Instrumentet brukes for å styre eller endre renterisiko.

RENTEOPSJONER

Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter eller obligasjoner. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalte kurs. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko.

VALUTATERMINER/VALUTASWAPPER

Valutaterminer/valutaswapper innebærer avtaler om fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurs. Instrumentene brukes i hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes i disse instrumentene.

Selskapene i Storebrand- konsernet

	Organisasjonsnummer	Eierandel
Storebrand ASA	916 300 484	
Storebrand Livsforsikring AS	958 995 369	100,0 %
Storebrand Holding AB		100,0 %
SPP Fonder AB		100,0 %
SPP Liv Fondforsikring AB		100,0 %
SPP Livforsikring AB		100,0 %
SPP Liv Pensionstjenst AB		100,0 %
SPP Fastigheter AB		100,0 %
SPP Varumärkes AB		100,0 %
Storebrand Eiendom AS	972 415 731	100,0 %
Storebrand Fastigheter AB		100,0 %
Storebrand Eiendom Indirekte AS	992 183 489	100,0 %
Storebrand Eiendom Holding AS	989 976 265	100,0 %
Storebrand Realinvesteringer AS	995 237 954	100,0 %
Storebrand Finansiell Rådgivning AS	989 150 200	100,0 %
Aktuar Systemer AS	968 345 540	100,0 %
Storebrand Pensjonstjenester AS	931 936 492	100,0 %
Foran Real Estate, SIA ¹		97,1 %
AS Værdalsbruket ²	920 082 165	74,9 %
Norsk Pensjon AS	890 050 212	25,0 %
Benco Insurance Holding BV		89,96 %
Euroben Life & Pension Ltd		100,0 %
Nordben Life & Pension Insurance Co. Ltd		100,0 %
Storebrand Bank ASA	953 299 216	100,0 %
Storebrand Boligkreditt AS	990 645 515	100,0 %
Bjørndalen Panorama AS	991 742 565	100,0 %
Filipstad Invest AS	995 215 918	100,0 %
Filipstad Tomteselskap AS	984 133 561	100,0 %
Hadrian Eiendom AS	976 145 364	100,0 %
Ring Eiendomsmegling AS	987 227 575	100,0 %
Storebrand Kapitalforvaltning AS	984 331 339	100,0 %
Storebrand Alternative Investments AB		100,0 %
Storebrand Fondene AS	930 208 868	100,0 %
Storebrand Luxembourg S.A.		99,8 %
Storebrand Baltic UAB		100,0 %
Evoco UAB		50,0 %
Storebrand Forsikring AS	930 553 506	100,0 %
Storebrand Leieforvaltning AS	911 236 184	100,0 %
Storebrand Helseforsikring AS	980 126 169	50,0 %

1) SPP Livforsikring AB eier 29,4 prosent og Storebrand Livsforsikring AS eier 67,7 prosent av Foran Real Estate, SIA.

2) Storebrand ASA eier 25,1 prosent, og total eierandel for Storebrand er 100 prosent av AS Værdalsbruket.

”

Mange får halvert inntekten den dagen de blir pensjonister. Vet du hva du kan forvente i pensjon fra folketrygden, arbeidsgiver og egen sparing?

”

Andreas (40): Jeg sparer 1 100 kroner hver måned og skal gå av når jeg blir 67 år. Jeg kan regne med 55 000 kroner mer i pensjon i året i 15 år.

Vil du vite mer?

Prøv pensjonskalkulatoren på
storebrand.no

Hovedkontor:

Professor Kohtsvei 9, Postboks 500, 1327 Lysaker

Telefon: 08880, www.storebrand.no